

အာဇာနည်တော်အကျိုးကို အိပ်မက်များ

ဒေါက်တာအရှင်ရာဟုလာ

www.anantametta.org မှ ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်

[ဓမ္မစာအုပ်]

မာတိကာ

၁။ အမှာစကား	၅
၂။ ညိုလေး(ပေါင်းတည်)၏ အမှာစာ	၁၁
၃။ အိပ်မက်လှလှမက်နိုင်ပါစေ	၁၇
၄။ ထိပ်ဆုံးသို့(အားမာန်ကဗျာ)	၂၃
၅။ ကွန်ပျူတာအလား လူသားများ	၂၅
၆။ ဘုရားရှင်တို့၏အဆုံးအမတော်	၂၈
၇။ အရတော်စွ လူ့ဘဝ	၃၃
၈။ အတိတ်ကံ၏ပစ်ချရာ	၄၀
၉။ မရဏဗျား ဒုက္ခလား	၄၇
၁၀။ အမေပြောတဲ့ အမောပြေပုံပြင်	၄၉
၁၁။ ရမ္မာဝတီ သို့မဟုတ် ရမ်းမြကျွန်းသို့	၅၃
၁၂။ မွေးရပ်မြေသို့ အလည်တစ်ခေါက်	၅၅
၁၃။ တို့တောရွာသဘာဝ	၅၉
၁၄။ မွေးရပ်ဌာနေလွမ်းမပြေ	၆၅
၁၅။ ရှေးကတော့ပိုချစ်ကြတယ်	၇၂
၁၆။ တို့ဆရာတွေ ကျန်းမာပါစေကွယ်	၇၅

၁၇။ ခွင့်သာခိုက်မှာ လိုက်ခဲ့သည်	၈၂
၁၈။ ခေတ်မီချင်သော ထိုရဟန်း	၈၆
၁၉။ နိုင်ငံရပ်ခြား အရောက်သွား	၉၂
၂၀။ မြန်မာရဟန်းတော်များနှင့် သီရိလင်္ကာပညာရေး	၉၈
၂၁။ လင်္ကာမှာ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ယူပြီ	၁၀၆
၂၂။ လင်္ကာဒီပမ္မ အိန္ဒိယသို့ဘုရားဖူးခရီး	၁၁၃
၂၃။ ဘုရားရှင်အားလျှောက်ထားခဲ့ပြီ	၁၂၀
၂၄။ ပညာရေးပန်းတိုင် ဆုံးခန်းတိုင်	၁၂၄
၂၅။ ရောင်စုံပန်းများလန်းရာမြေ	၁၃၁
၂၆။ နိုင်ငံတကာမှ ထိုင်းလူမျိုးများ	၁၃၄
၂၇။ ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ(မင်္ဂလာဒုံကျောင်းတိုက်)	၁၃၉
၂၈။ ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ (Johor Temple)	၁၄၃
၂၉။ နိုင်ငံရပ်ခြားကို မရောက်ဖူးသူများအတွက်	၁၅၂
၃၀။ မြန်မာတရုတ်ဟောင်ပါရဲ့ကျားဘန်းပရုတ်ဆီပြတိုက်	၁၅၉
၃၁။ အင်ဒိုနီးရှား အရောက်သွားခဲ့ပြီ	၁၆၂
၃၂။ ဂျားဗားမင်းတို့ပျော်စရာအင်ဒိုချိုင်းနား	၁၆၆
၃၃။ ဗောဓောဗောဓောစေတီတော်	၁၇၁
၃၄။ ဆရာတော်တစ်ပါး ရှစ်နိုင်ငံသွားခဲ့ပြီ	၁၉၁
၃၅။ စိတ်ကောင်းထားမှ စိတ်ထားကောင်းလိမ့်မည်	၂၀၂
၃၆။ မျက်တောင်တဆုံးသာမကြည့်ရာ	၂၀၆

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ

- ၃၇။ စကားခြောက်ခွန်း လူ၌ထွန်း
လေးခွန်းကိုယ်၊ နှစ်ခွန်းတည် ၂၁၃
- ၃၈။ ဘဝကောင်းကြောင်း တရားလေးပါး ၂၂၀
- ၃၉။ ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါထမယ့် ဂျပန်တွေ ၂၃၀
- ၄၀။ သူနဲ့ထိုက်တန် သူ့မင်္ဂလံ ၂၃၇
- ၄၁။ ခြင်္သေ့မင်း အုပ်စိုးရာတိုင်းပြည် ၂၄၆
- ၄၂။ သမ္မတအိမ်တော် Istana ကိုရောက်ခဲ့တယ် ၂၅၅
- ၄၃။ သူများကိုအတုလုပ်ရင်
ကိုယ်လည်းအတုဖြစ်သွားလိမ့်မယ် ၂၅၈
- ၄၄။ မိဘမေတ္တာလစန္ဒာ ၂၆၃
- ၄၅။ ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူရာ သာသနာ ၂၆၉
- ၄၆။ ကံကောင်းသူများတွင်ရှိတတ်သော အရည်အချင်းများ ၂၇၄
- ၄၇။ ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏသင့်ဘဝ ၂၇၉
- ၄၈။ အထက်တန်းကို တက်လှမ်းကြပါ တို့မြန်မာ ၂၉၄
- ၄၉။ ကိုယ်နှင့်ဆောင်ထား အစောင့်အရှောက်တရားလေးပါး ၂၉၉
- ၅၀။ လူတိုင်းအတွက်ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၀၅
- ၅၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ သင့်မေတ္တာ ၃၀၉
- ၅၂။ သက်တော်ရှစ်ဆယ် ဝါလေးဆယ်ငါး မရပ်မနား ၃၁၀

အမှာစကား

စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ (မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ဓမ္မရိပ်သာ)၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို နေ့စဉ်၊ အပတ်စဉ် အမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြားလုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါသည်။

၁။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့၊ စနေနေ့၊ တနင်္ဂနွေနေ့များ၌ နေ့လည် (၁)နာရီမှ ညနေ (၆)နာရီအချိန်ထိ တရားနာ၊ တရားရှုမှတ် စသည်ဖြင့် အချိန်ပိုင်းတရားစခန်းများ လုပ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်နဲ့ချီ ကြာညောင်းခဲ့ပါပြီ။

- ၂။ တနင်္ဂနွေနေ့ နေ့လည်(၂)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ ကလေးငယ်များအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် မြန်မာယဉ်ကျေးမှု သင်တန်းများရှိပါသည်။
- ၃။ အင်္ဂါနှင့်ကြာသပတေးနေ့များ၌ ည (၈)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ အင်ဂျင်နီယာသင်တန်းများရှိပါသည်။
- ၄။ တနင်္ဂနွေနေ့ညနေ (၇)နာရီတွင် ဓမ္မစကြာရွတ်ဖတ် ပူဇော်ခြင်း အစီအစဉ်ရှိပါသည်။

အနန္တမေတ္တာဝင်ဆိုက်မှ မြန်မာအရေး၊ ဓမ္မအရေး၊ အထွေထွေတို့ကို နေ့စဉ်တင်ပြပေးနေပါသည်။ မိမိတို့၏အနန္တမေတ္တာ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် နေ့စဉ်ဝင်ရောက် ဖတ်ရှုနေကြသော စာဖတ်သူအရေအတွက်မှာ ယနေ့ (၃၀-၀၇-၂၀၁၃)အထိ နိုင်ငံပေါင်း(၁၁၃)နိုင်ငံမှ စာဖတ်သူ(၂၈၄,၉၃၅-ယောက်) ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ မိမိတို့၏ ဝင်ဆိုက်စာဖတ်ပရိသတ်များသည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဝင်ဆိုက်များကို လာရောက်ဖတ်ရှုလည်ပတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သူတို့ဆန္ဒကို ဖြည့်ပေးနိုင်ရန် ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်ထုတ်ဝေရန် စိတ်ကူးပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့၏ လက်ရာများသည် အရေးပါအရာရောက်သော အကြောင်းအရာများဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တွေ့မြင်ခံစားရသော လူ့လောက၏

ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့ကို စာဖတ်သူများ ခံစားနားလည်နိုင်ရန် နေ့စဉ် တင်ပြပေးနေပါသည်။

လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ မတူကွဲပြားသော ဘဝအတွေ့အကြုံများကိုယ်စီရှိကြစေမြဲဖြစ်ပါသည်။ သာယာဖြောင့်ဖြူးသော ခရီးလမ်းကို လျှောက်လှမ်းရသည့် အခါရှိသလို၊ ကြမ်းတမ်းသော ခရီးလမ်းကို လျှောက်လှမ်းရသောအခါလည်း ရှိကြသည်သာဖြစ်၏။ ကိုယ့်အတွေ့အကြုံကို သူတစ်ပါးသိရှိအောင် ပြန်ပြောဖြစ်သူ အလွန်နည်းပါးပေသည်။ မည်သို့ဆိုစေ 'Something is better than nothing' ဆိုသည့်အတိုင်း ဘာမှမလုပ်တာနဲ့စာလျှင် တစ်စုံတစ်ရာ လုပ်ဖြစ်တာက ပိုကောင်းသည်မဟုတ်ပါလား။ စေတနာအရင်းခံနဲ့ စာဖတ်သူအပါအဝင် နောင်လာ နောင်သားများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက်သာ ပြုစုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှေးအတိတ်သံသရာ အတိတ်ကံတွေကြောင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ အနောက်ဘက်ကမ်းခြေ၊ ရမ္မာဝတီ-ရမ်းဗြဲကျွန်း အလယ်ဗဟိုချက်ချာ ရမ်းပေါက်နယ် တစ်နေရာ၌ ကံတရား၏ ပစ်ချခံရကာ လူ့ဘဝကို ရောက်ရှိလာခဲ့သော မိမိသည် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် မည်သည့်အရေးမှ ကောင်းမွန်သည်ဟု မပြောပလောက်သော ခေတ်ကာလပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘဝတစ်ခု အခြေပြု

ခဲ့ရသော်လည်း မလျော့သောဖွဲ့ လုံ့လသတ္တိတို့ဖြင့် ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးစားခဲ့မှုတို့ကြောင့် မိမိဒေသမှ မည်သူမှမရောက်ဘူးလောက် သော ခရီးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိပေါက်မြောက်ပြီးသောအခါ မိမိတွေ့ဆုံကြုံကြိုက်ခဲ့သော စာမဖွဲ့လောက်သည့် အတွေ့အကြုံ များကို ယနေ့အသက်ထင်ရှားရှိနေကြသော ဓမ္မမိတ်ဆွေများ၊ နောင်လာ နောင်သားများဖတ်ရှုကာ ဘဝခရီးလမ်း ဖြောင့်ဖြူကြပြီး လျှင် မိမိတိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးတတ်ကြသူများ ဖြစ်လာနိုင်ကြစေရန် အစရှိသော မွန်မြတ်သော ဆန္ဒဖြင့် ဤ စာအုပ် ကို ပြုစုရေးသားအပ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ထုတ်ဝေဖြစ်ခြင်း၏ အနီး ကပ်ဆုံးသော အကြောင်းတစ်ခုမှာ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၅-၀၂-၂၀၁၃ နေ့တွင် မိမိ၏ ကျေးဇူးရှင်မိဘဘိုးဘွားများ အသက်ရှင်နေထိုင် သွားခဲ့ကြ သော ဇာတိချက်ကြွေမွေးရပ်မြေ၌ ရှေးဟောင်းဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်းကို ပြန်ဆောက်ဖို့ ကျောင်းတိုင်ထူပွဲတက် ရောက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံကို ခေတ္တရောက်ရှိခဲ့သည်။ အဖေဘက်က ဦးလေးအငယ်သည် မိမိအား ရန်ကုန်လေဆိပ်မှာ လာရောက်ကြိုဆို ခဲ့သည်။ သူ့ကိုတွေ့သောအခါ တစ်ချိန်က ဘိုးဘွားများ၏ မိမိတို့ အပေါ်ထားရှိသောချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု၊ ကြီးမားသောမေတ္တာတရားတို့ကို အမှတ်ရမိသည်။ မိမိကိုတွေ့တော့ သူ့ခမ္မာအားတက်မိမည်ထင်ပါ

သည်။ မိမိနှင့်အတူ တာမွေမြို့နယ်ဘက်ကိုလာရင်း တပည့်တော်က နေမကောင်းမှ ရန်ကုန်ကိုရောက်ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဖြစ်သည်။ မြန်မာ ပြည်မှာ တွေ့ဆုံခဲ့စဉ်က လိုအပ်သောဆေးဝါးကုသမှုများစီစဉ်ပေး ခြင်း၊ ဒုလ္လဘရဟန်းခံပေးခြင်း၊ ဆေးဖိုးဝါးခ လှူဒါန်းခြင်းများ စသည် ဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။

မိမိသည်(၂၄-၀၃-၂၀၁၃) နေ့တွင် မြန်မာပြည်ကိုပြန်လိုက် သွားပြီး ဦးလေး(ဘေးချေ)အတွက် လိုအပ်သည်ကို ကူညီနိုင်ရန် အရောက်သွားခဲ့ပြန်သည်။ နောက်နေ့ (၂၅-၀၃-၂၀၁၃) ရက်နေ့တွင် ကျန်ရစ်သော မိသားစုဝင်များကို 'သောကကင်း ဝေးနေနိုင်ရေး တရားဟောကာ ဦးလေး(ဘေးချေ)အား နောက်ဆုံးကျေးဇူးပြု နိုင်ခဲ့သည်။ မိမိသည်ငယ်စဉ်ကပင် မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆရာသမား များ၏သွန်သင်ဆုံးမမှုကြောင့် သိသင့်သိထိုက်သော ဗဟုသုတများ ကို ရရှိခဲ့ရာ နောင်တစ်ချိန် မိမိကိုယ်ကိုအကောင်းဆုံးစီမံနိုင်လိမ့် မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ မိမိသည် မိဝေး ဖဝေးအရပ်တစ်ပါးကို ထွက်ခွာလာခဲ့ချိန်မှစ၍ လောကဓံမျိုးစုံကြုံကြုံခံခဲ့ရသည်။ မိမိမူလ ရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည်မပေါ်မချင်း ဆယ်စုနှစ်နဲ့ချီ၍ ကြိုးစားခဲ့ရသည်။ ထိုအကြောင်းများကို ဤစာအုပ်၌ လေ့လာဖတ်ရှု နိုင်ပါသည်။ မည်သူမဆို အဓိပတိ လေးပါးလက်ကိုင်ထားပြီး ကြိုးစား

ပါက နောက်ဆုံးတစ်နေ့ ပန်းတိုင်ကိုဆိုက်ရောက်ကြသည်သာတည်း။ ဆရာတော်ဆွေးနွေး ဟောပြောသော အကြောင်းအရာများကို မြန်မာစာ စာစီစာရိုက်ဝါသနာပါသော တပည့်တပန်းများက အနန္တမေတ္တာဝက်ဆိုက် (www.anantametta.org) ကို ဖတ်ရှုသူများနေ့စဉ် မရိုးနိုင်အောင် ရေးသားတင်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါးများ ဖြစ်၍ ပညာရှင်များရေးသားထားသော စာတစ်စောင်ကဲ့သို့ မခိုင်ခံ့ပါက နားလည်ပေးကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။ သို့သော် ခေတ်မီတိုးတက်လိုသော လူငယ်များမဖြစ်မနေဖတ်ရှုကာဆောင်ထားသင့်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ စာလုံးပေါင်းအမှား သဘောအရ ကောက်အမှား အယွင်းများပါရှိခဲ့လျှင် မေတ္တာရှေးထားပြီး နားလည်ခွင့်လွှတ်ကြပါရန် အနူးအညွတ်တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

With Metta

www.anantametta.org

ညိုလေး (ပေါင်းတည်)၏ အမှာစာ

ဒေါက်တာအရှင်ဝိစိတ္တ (ခ) ဒေါက်တာအရှင်ရာဟုလာ သီတင်းသုံးတော်မူသော စင်ကာပူနိုင်ငံ (23 A, Jalan Mas Puteh) တွင်တည်ရှိသည့် ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်ကို စင်္ကာပူ ရောက် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့က clementi (ကလင်မတီ) ကျောင်း ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။

လွန်ခဲ့သောခြောက်နှစ်ခန့်က ထိုကျောင်းသို့ စတင်ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ နေ့ရက်တိတိကျကျ ပြောရမည်ဆိုလျှင် (၂၅ - ၀၈ - ၂၀၀၇) နေ့ ဖြစ်ပါသည်။ သမီးငယ်၏ နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်မြောက် မွေးနေ့အလှူကို သမီးငယ်က ထိုကျောင်းတွင် ဆွမ်းကပ်ပြီး ဒါနလုပ်လိုသည်ဟု ပြောလာသဖြင့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ၊ မိမိနှင့် မွေးနေ့ရှင်သမီးငယ်အပါအဝင် မိသားစုသုံးယောက် ထိုကျောင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ သမီးငယ်၏ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်သုံးယောက်ကိုသာ ဖိတ်ကြားထားသောကြောင့် ကျောင်းသို့ရောက်လာသမျှ ဧည့်ပရိသတ်အားလုံးကို ကျွေးမွေးလှူဒါန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ဟု ပြောရမလား။ ရှေးရေစက်ဟု ဆိုရမလား မသိပါချေ။ ထိုနေ့ ထိုရက်တွင် ဘုန်းဘုန်းဦးဝိစိတ္တ၏ မယ်တော်လည်း စင်္ကာပူသို့ အလည်အပတ်ရောက်ရှိနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းဘုန်းမယ်တော်မှန်းလည်း မိမိမသိခဲ့ပါ။ သံဃာတော်များကို ဆွမ်းကပ်ပြီး တစ်ဖက်ခန်းရှိ လူပရိသတ်များကို ဧည့်ခံကျွေးမွေးသည့် နေရာတွင် ထမင်းပွဲများပြင်ဆင်ပြီးနောက် ဘုရားကျောင်းဆောင်ရွေ့တွင် ထိုင်နေသည့် အသားဖြူဖြူနှင့် အသက်(၆၀)ခန့်ရှိ ရုပ်ရည်သန့်သန့် အမျိုးသမီးကို ထမင်းသုံးဆောင်ရန်ကြွပါဟု မိမိက ဖိတ်မန္တက ပြုလိုက်ပါသည်။ ပထမတွင် ထိုအမျိုးသမီးက အားနာ၍ မစားသေးပါဟု ငြင်းဆန်ပါသည်။ သို့သော် မိမိက အလှူလုပ်တာဖြစ်၍ ဒါနမြောက်အောင် ဝင်ရောက်သုံးဆောင်ပါဟု ပြောသောအခါ ထိုအမျိုးသမီးက မိမိမှာ ဆရာတော်ဦးဝိစိတ္တ၏ မယ်တော်ဖြစ်၍ ဧည့်သည်များကို ကျွေးပြီးမှသာ စားမည်ဟု ပြောပါသည်။ မိမိက ဘုန်းဘုန်း၏ကျောင်းမှာ အလှူလုပ်တာဖြစ်၍ ဘုန်းဘုန်း၏ မယ်တော်ကို ဦးဦးဖျားဖျား ကျွေးမွေးလိုပါသည်ဟုဆိုကာ မယ်တော်ဖြစ်သူကို ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစား ပင့်ဖိတ်ကျွေးမွေးခဲ့ပါသည်။ မယ်တော်ကြီးက 'အဖော်ဖြစ်သူ တူမတစ်ယောက်လည်းပါ ပါသေးသည်။ သူတို့သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြ၍ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်

မတည်းခိုဘဲ အနီးရှိ 'လုမ္ဗိနီသီလရှင်ကျောင်း'တွင် တည်းခိုနေကြသည်' ဟု ပြောသဖြင့် တူမဖြစ်သူကိုပါ သွားရောက်ခေါ်ယူပြီး ကျွေးမွေးဧည့်ခံခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့က သီလရှင်နှစ်ပါးကိုလည်း သီးသန့်ဆွမ်းတစ်ဝိုင်းပြင်၍ ကပ်လှူရသောကြောင့် ထိုသီလရှင်နှစ်ပါး၏ ကျောင်းတွင် မယ်တော်ကြီးတို့ တည်းခိုကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိခဲ့ရပါသည်။

ထို့နေ့မှစ၍ မယ်တော်ကြီးနှင့် မိမိမှာ အသက်အတူတူ ဖြစ်ပြီး မယ်တော်ကြီးက မိမိထက် (၂) လသာ ပိုကြီးကြောင်း၊ အမည်မှာ ဒေါ်လှယဉ်ဦးဖြစ်ကြောင်း၊ တူမ၏အမည်မှာ စမ်းသီတာဖြစ်ကြောင်း သိခဲ့ရပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်တိုင်း အဆက်အသွယ် လုပ်ဖြစ်ပါသည်။

'ခင်ရာဆွေမျိုး၊ မြန်ရာဟင်းကောင်း'ဟု ဆိုသည့် မြန်မာ စကားပုံအတိုင်း ရခိုင်နှင့်မြန်မာ နှစ်အိမ်တစ်အိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်အရ တစ်သံသရာလုံးတွင် ဆွေမျိုး မတော်စပ်ခဲ့ဖူးသူဟူ၍ မရှိနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် မယ်တော်ကြီးနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်ချစ်ကျွမ်းဝင်ခဲ့သည်မှ အစပြု၍ ဆရာတော်ဒေါက်တာဦးဝိစိတ္တ သီတင်းသုံးတော်မူသော Clementi (ကလင်မတီ)ကျောင်းသို့လည်း မကြာခဏ ရောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၂၈-၀၇-၂၀၁၃-နေ့က ဖြစ်ပါသည်။ သမီးနှစ်ယောက်နှင့် အတူ မြေးကလေး 'ခန့်တေဇ' ကိုပါ ခေါ်၍ ဘုန်းဘုန်း၏ မွေးနေ့ပွဲသို့ သွားရောက်ကန်တော့ခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းဘုန်း၏ မွေးနေ့အမှန်မှာ (၂၃-၀၇-၁၉၆၉) နေ့ဖွား၊ ဗုဒ္ဓဟူးသား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့က ရုံးပိတ်ရက်မဟုတ်၍ မွေးနေ့ပွဲကို ၂၈ - ၇ - ၂၀၁၃ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုနေ့က ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းဘုန်းက 'ဒကာမကြီး ဦးဇင်းတို့ ရေးတဲ့ အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေရန် အစီအစဉ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်အတွက် အမှာစာရေး ပေးပါ' ဟု မိန့်တော်မူလိုက်ပါသည်။ ဘုန်းဘုန်း၏ အမိန့်ကိုလည်း မလွန်ဆန်လိုပါ။ သို့သော် ပေးလာသောတာဝန်ကို ကျေကျေပွန်ပွန် လုပ်ဆောင်မှဖြစ်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ဈေးလိုက်ပြန်တော့လည်း စာရေးဆရာတို့၏ သဘာဝအတိုင်း စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ကိုစွဲငြိစေရန်က တစ်ကြောင်း၊ မိမိဦးကျောက် ထဲတွင် ပေါ်လာသမျှကို ချရေးဖြစ်သည်ကတစ်ကြောင်း စသည်တို့ကြောင့် အမှာစာမှာ မထင်မှတ်ဘဲ ရှည်သွားခဲ့ပါသည်။ စာဖတ်သူများ ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် သုံးနှစ်ခန့်က ဘုန်းဘုန်း၏ အနန္တမေတ္တာ ဝက်ဘ်ဆိုက် (www.anantametta.org) တွင် ဆောင်းပါးများ ရေးပေးပါရန် မိန့်ကြားခဲ့သဖြင့် 'မဟောသေ ဖြတ်ထုံး'မှ အကြောင်းအရာ အချို့ကို နောက်လာနောင်သားတို့ ဗဟုသုတရကြစေလိုသည့် စေတနာဖြင့် ဆောင်းပါးတိုတိုကလေးများ ရေးပြီးပေးပို့ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုစာအုပ်မှာမူ ဘုန်းဘုန်း၏ ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်ဆိုသော်လည်း ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေစဉ်က မပါဝင်ခဲ့သည့် ဆောင်းပါးအသစ်များလည်း ပါဝင်နေပါသည်။ ဘုန်းဘုန်းဖြတ်သန်းခဲ့ရသည့် ဘဝအတွေ့အကြုံများကို လူငယ်တို့ နမူနာယူတတ်ကြလျှင် ဘုန်းဘုန်းကဲ့သို့ ထူးချွန်ပြီး စာတတ်ပေတတ် ဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲပါချေ။

မိမိမှာ ရမ်းဗြဲကျွန်းသို့ မရောက်ဖူးသော်လည်း ဘုန်းဘုန်း၏ 'အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ' စာအုပ်က ရမ်းဗြဲကျွန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွား၍ လိုက်ပါခဲ့ရာ ရမ်းဗြဲကျွန်း၏ ရေမြေတောတောင် သဘာဝအလှများတွင် နစ်မြောပါဝင်ခဲ့ပြီး မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ရမ်းဗြဲကျွန်းသို့ သွားနေသည့်အလား ခံစားရမိပါသည်။

'ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါပြန်ထမယ့် ဂျပန်တွေ' ကို ဖတ်ပြီး အတုယူသင့်ပါသည်။ ရင်ဆိုင်လာသမျှ လောကဓံတို့ကို ဇွဲကောင်းကောင်း၊ သတ္တိရှိရှိဖြင့် ခံနိုင်ရည်ရှိရန် ရည်ရွယ်ရေးထားသည်မှာ

အတိတ်တစ်ချိန်က ဒိပ်မက်များ

အလွန်ဖတ်၍ ကောင်းပါသည်။ အတုလည်း ယူသင့်ပါသည်။ ရခိုင်လူမျိုးတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံများ၊ ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ စရိုက်များနှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုများ စင်္ကာပူနိုင်ငံတွင် လည်ပတ်စရာများ အပြင် မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အိန္ဒိယ-ဗုဒ္ဓဂယာ၊ နီပေါ၊ ထိုင်း၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား စသည့်နိုင်ငံများသို့ ရောက်ရှိခဲ့ဖူးသည့် အကြောင်းအရာများကိုလည်း ဖတ်ရှုရသဖြင့် စာဖတ်သူများ ဗဟုသုတရမည်မှာ မလွဲပါ။

နိုင်ငံခြားသို့ သွားမည့်သူများအတွက်လည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်များကို ရေးသားထားသည်မှာ အလွန်အားတန်ပါသည်။ လောကီရေးရာအပြုအမူ ဗဟုသုတတိုးစေနိုင်သည့်အပြင် လောကုတ္တရာအကျိုးအတွက်လည်း 'လောကသဘောဆောင်းပါးများ' မှာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းဖတ်ရှုသင့်ပါသည်။ နောက်ထပ်ရေးသားမည့် ဆောင်းပါးများကိုလည်း ဘုန်းဘုန်း၏ တပည့် ဒကာဒကာမများမှ စာအုပ်ထုတ်ဝေနိုင်ကြစေရန် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သအပ်ပါသည်။

ညိုလေး(ပေါင်းတည်)

ဒေါက်တာ အရှင်ပုဂံ

အိပ်မက်လုလုမက်နိုင်ပါစေ

အိပ်မက်ဆိုတာ လူတိုင်းမက်ဖူးကြမှာပါ။ တချို့အိပ်မက်တွေက မက်ပြီးတာနဲ့ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ဖြစ်သွားပေမယ့် တချို့အိပ်မက်တွေကတော့ မေ့ပျောက်မသွားဘဲရှင် သန်နိုးကြားလို့ နေတတ်ပါတယ်။ အိပ်မက်ဆိုတာ အဆိုးကိုလည်း မက်တတ်ကြသလို အကောင်းကိုလည်း မက်တတ်ကြပါတယ်။ အိပ်မက်တွေထဲမှာ အိပ်မက်ဆိုးတွေပါလာခဲ့ရင် စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းတွေမရှိဘဲ အဲဒီအဆိုးကို အကောင်းဘက်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်ရပါတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့အိပ်မက်တွေကို အလှဆုံးပုံဖော်ခွင့်လူတိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။ ဘဝတစ်ခုဖြစ်တည်လာခြင်းက တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတူကြပါဘူး။ တချို့က ပြည့်စုံကြွယ်ဝစွာ မွေးဖွားလာခဲ့ကြတယ်။ တချို့က ဆင်းရဲနွမ်းပါးစွာ မွေးဖွားလာခဲ့ကြ

တယ်။ ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးနဲ့ပဲ မွေးဖွားလာခဲ့ပါစေ။ ကိုယ့်ရဲ့ ဘဝကိုပုံရိပ်အလှတွေနဲ့ လင်းလက်စေရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက် တွေနဲ့ လုပ်ဆောင်ကြသူတွေသာ ဘဝပုံရိပ်တွေလင်းလက်ကြပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အိပ်မက်ကောင်းတွေကို ပျောက်ပျက်မသွားပါ စေနဲ့။

အိပ်မက်တွေမှာ ဘဝတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီဘဝတွေ လင်းလက်လှပလာဖို့ ကိုယ့်ရဲ့အိပ်မက်တွေကို အလှဆုံးပုံဖော်ခွင့် လူတိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။

အိပ်မက်တွေအကြောင်းကို တွေးနေရင်းအတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်တွေကို ဟောင်းနွမ်းပျောက်ပျက်မသွားစေဘဲ လန်းဆန်း သစ်လွင်အောင် ပုံဖော်နိုင်ခဲ့တဲ့ စင်္ကာပူ-မလေးရှား သာသနာပြု ဆရာတော် ဒေါက်တာအရှင်ရာဟုလာကို အမှတ်ရနေမိပါတယ်။ အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်တွေကို လင်းလက်စေခဲ့တဲ့ဆရာတော် ကို မိမိရင်ထဲမှာ တစ်ချိန်တုန်းကတည်းက ရင်းနှီးနေခဲ့မိတာပါ။ လေးစားကြည်ညိုနေခဲ့မိတာပါ။ မှတ်မှတ်ရရ ဆရာတော်ကို မိမိ ကိုရင်လေးဘဝက သာသနာအေးပရိယတ္တိဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်၊

လှိုင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မှာ မြင်တွေ့ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ မိမိက အဆော့မက် တဲ့ ကိုရင်လေးဘဝ၊ ဆရာတော်ကတည်ငြိမ်စွာ စာပေလေ့လာနေတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးအဖြစ်နဲ့ပေါ့။ ပြီးတော့ ဆရာတော်နဲ့ပတ်သက်ပြီး သိလိုက်ရတာက ဆရာတော်ဟာ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးမှ သာသနာ့ ဘောင်ထဲကိုရောက်လာတာရယ်၊ စာတော်တယ်၊ အနေအထိုင် ကောင်းတယ်ဆိုတာတွေပေါ့။ မိမိတို့က ကိုရင်လေးဘဝဆိုတော့ ဆရာတော်ကို ချစ်ကြောက်ရိုသေနေမိတာမို့ အနေနီးစွာ မရင်းနှီးဝံ့ ခဲ့ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာတော်ဟာ မိမိရဲ့ရင်ထဲမှာကြည်ညိုလေးစားရသူ အဖြစ် အဲဒီကတည်းက ရှိနေခဲ့တာပါ။ ဆရာတော်နဲ့တော့ အဲဒီ ကျောင်းတိုက်မှာပဲ ခဏတာဆိုတဲ့ခွင့်ရလိုက်တာပါ။ အဲဒီခဏတာ လေးဟာမိမိရင်ထဲမှာတော့ ထာဝရအတွက် အမှတ်တရဖြစ်စေ ခဲ့ပါတယ်။ နောက်တော့ ဆရာတော်ဟာ ပြည်ပသာသနာပြုအတွက် ဖွင့်လှစ်တဲ့ မဟာသန္တိသူခကျောင်းမှာ သင်တန်းသားအဖြစ်ကျောင်း တက်နေတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ ပြီးတော့ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံကို ကျောင်းတက်ဖို့ ထွက်သွားပြီဆိုတဲ့အကြောင်းတွေကို တစ်ဆင့်စကား နဲ့ ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။

ဆရာတော်နဲ့ဆုံတွေ့ခွင့်၊ ဆရာတော်ရဲ့ဘဝတစ်စိတ် တဒေသကို သိခွင့်ရပြီးနောက်ပိုင်းမှာတော့ မိမိရင်ထဲမှာ ဖြစ်တည် သွားတာတစ်ခုက 'ဒီလိုဖြစ်ချင်ရင် ဒီလိုကြိုးစားရမယ်' ဆိုတဲ့ အသိ စိတ်ပါပဲ။ အဲဒီတုန်းက Winston Churchill ရဲ့ Never, never, never give - UP ကိုမဖတ်ဖူးသေးပါဘူး။ ဆရာတော်ဟာ မိမိဘဝ အတွက် ပုံရိပ်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အောင်မြင်ခြင်းဆိုတာ ဘယ်တော့မှ မတော်တဆဖြစ်လာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်တွေ အများကြီးပေးဆပ်ရပါတယ်။ ငွေတွေလည်း အများကြီးကုန်ကျပါတယ်။ ကျန်းမာရေးတွေလည်း ကောင်းနေဖို့လိုပါတယ်။ ကြံ့ဆုံ လာတဲ့ လောကဓံအခက်အခဲတွေကိုလည်း သည်းခံခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်စွမ်းအားနဲ့ ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရပါတယ်။ ပျင်းရိစိတ်တွေကိုလည်း ဝီရိယနဲ့တိုက်ထုတ်ရပါတယ်။ လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း မရှိအောင်စိတ် ဓာတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်လုပ်ရပါတယ်။ အောင်မြင်မှုလမ်းဆီ လျှောက်နေချိန်မှာ ယုံကြည်ချက်တွေကို ခိုင်သထက်ခိုင်အောင် တည်ဆောက်ရပါတယ်။ လမ်းကြောင်းတွေ ပျောက်မသွားစေဖို့ သတိတွေ အမြဲနိုးကြားနေရပါတယ်။ လမ်းကြောင်းတွေ ရှင်းလင်း

နေစေဖို့ စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်တဲ့ ပညာတွေလည်းရှင်သန်နေဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါမှသာ အောင်မြင်ခြင်း ပန်းတိုင်ဆီ လှမ်းကိုင်နိုင်မှာပါ။ အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့ကြသူတိုင်းဟာ အခက်အခဲတွေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ တာချည်းပါပဲ။

ဆရာတော်ရဲ့ အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်တွေမှာလည်း ပန်းခင်းလမ်းတွေချည်း မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဆူးခင်းလမ်းတွေလည်း အများကြီးဖြတ်သန်းခဲ့ရပါတယ်။ မွေးဖွားရာဒေသက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သယံဇာတပေါများတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်က တောရွာ လေးမှာပါ။ စနစ်ဆိုးတွေကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်း ပါဘူး။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာရေး စနစ်တွေ အားလုံးဟာ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းခြင်းတွေချည်းပါ။

အဲဒီလို ခက်ခဲကြမ်းတမ်းတဲ့ အခြေအနေတွေအားလုံးကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်ကျော်လွှားခဲ့ရတယ်ဆိုတာကိုတော့ ဆရာတော်ရဲ့ အတိတ်တစ်ချိန်ကအိပ်မက်များမှာ စာဖတ်သူများဖတ်ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်က စာဖတ်ပရိသတ်အတွက်တော့ အိပ်မက်ဆိုးတွေထဲမှာ မွန်းကျပ်နေရင်တောင် အိပ်မက်ကောင်းတွေဖြစ်တည်လာအောင်

ပုံဖော်ပေးနိုင်တဲ့ စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ဖြစ်မှာသေချာပါတယ်။
အိမ်မက်လှလှတွေ မက်လိုကြတဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်အတွက်လည်း
ဒီစာအုပ်က အိမ်မက်လှလှတွေရှိရာဆီ ခေါ်ဆောင်သွားပါလိမ့်မယ်။

If you were born poor, It is not your mistake.

If you die poor, It is your mistake. Bill Gate

ဆင်းဆင်းရဲရဲမွေးဖွားလာခြင်းက သင့်အပြစ်မဟုတ်ပါဘူး။

ဆင်းဆင်းရဲရဲသေဆုံးသွားခြင်းကသာ သင့်အပြစ်ပါ။

စာဖတ်သူလည်း အိမ်မက်လှလှတွေမက်နိုင်ပါစေ။

ရိုသေလေးစားစွာဖြင့်
အရှင်ဝါသေဌ(ရွှေပြည်ရမ္မာ)
မဂဇတက္ကသိုလ်

ထိပ်ဆုံးသို့ (အားမာန်ကဗျာ)

တစ်တောင်ပေါ်တစ်တောင်ဆင့်
တောင်အမြင့်ပတ်ခြံရံ
တစ်တောင်ဆုံးပြန်တော့
တစ်လုံးကျန်ပေသမို့
ဖန်လေလေအားအင်နှိုးလို့ရယ်
ကြိုးလျှောက်ရပြန်။

ခါတစ်လေ တကယ်ပမ်းတာကြောင့်
တော်ပါပြီဆက်မလှမ်းချင်ဘူး
ရပ်တန့်ကရပ်မယ်ကြံ
အမှန်တော့ ဖြစ်နိုင်မလား
စခဲ့မိတာမို့ တစ်နေ့မှာဆုံးရာရောက်ပါလိမ့်
အားလျော့ကာ ဆုတ်ချင်စမ်းပါနဲ့
မိတ်ခွမ်းအာသာဖြေဦး
မာလာငွေကန်ရေအေးရယ်နဲ့
ငှက်တေးကိုအာရုံဆင်လို့
မူတသွင်အားအင်သစ်လိုက်ပါ
ချစ်ဖွယ်လူသား...။

ကွန်ပျူတာအလား လူသားများ

ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တချို့လူတွေဟာ သိပ်တော်ပြီး၊ တချို့
တွေဟာ ညံ့ဖျင်းနေတာကို သတိပြုမိကြပါမည်။ ဒီအကြောင်းကို
ကွန်ပျူတာ သဘောနဲ့ နှိုင်းယှဉ်နားလည်နိုင်ပါသည်။ ကွန်ပျူတာမှာ
(RAM-Random Access Memory) လို့ခေါ်တဲ့ (Virtual RAM) ပေါ်မှာ
(Informations - အချက်အလက်တွေ) တွေရေးသားပြီး မိမိ လိုအပ်
ချက်တွေကို နောက်တစ်နေ့သုံးဖို့ ရည်ရွယ်ကာ Hard disk ထဲမှာ
သိမ်းဆည်းထားနိုင်ပါသည်။ Hard Disk ကို Processor ရဲ့
အထောက်အကူနဲ့ Save as လုပ်လိုက်ရင် Informations တွေဟာ
Data (Digital) တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး Hard Disk ထဲကို
ရောက်ရှိသွားပါမည်။ နောင်တစ်ချိန်ကိုယ်လိုအပ်သောအခါ File
နာမည်မှတ်မိရုံနဲ့ အလွယ်တကူ သတင်းအချက်အလက်တွေကို
ရှာဖွေအသုံးပြုနိုင်ပေသည်။

မိမိတို့လူသားတွေလည်း နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကာယကံနဲ့ လုပ်ဆောင်မှု၊ (Physical actions) ဝစီကံနဲ့ပြောဆိုမှု၊ (Verbal actions) မနောကံနဲ့ကြံစည်မှု၊ (Mental actions) အားလုံးဟာ Brain (Memory) နဲ့ စိတ်ပါလက်ပါစေတနာ (Processor) ကောင်းကောင်းနဲ့ လုပ်ကိုင်ပြောဆိုကြံစည်လိုက်ရင် မိမိခွဲစိတ်နှလုံး (Hard disk) ထဲကိုရောက်ရှိသွားမှာဖြစ်ပြီး၊ ကိုယ်ပိုင် Data-ကံလေးတွေ အဖြစ်နဲ့ ကိုယ်လိုအပ်တဲ့နေ့မှာ အလွယ်တကူ ချမ်းချမ်းသာသာခံစားခွင့် ရရှိကြပါမည်။

ဥပမာ-ယနေ့ဆွမ်းဒကာ၊ ဆွမ်းအမများဆွမ်းကပ်လှူတဲ့ အခါ သံဃဿဒေမလို့ကပ်လှူလိုက်တာနဲ့ မိမိတို့ချက်ပြုတ်စီမံယူလာသော အာဟာရဒါန အားလုံးဟာ ဆွမ်းအဖြစ်ကနေစေတနာ (ကံ) အဖြစ်နဲ့ ပြောင်းလဲသွားပြီး၊ ဆွမ်းအလှူရှင်များရဲ့ နှလုံးသား (Hard-disk)ထဲကို ရောက်ရှိသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ သားသမီးတွေဟာ မိဘကို ပိုက်ဆံပို့လိုက်ရင်လည်း အဲဒီပိုက်ဆံတွေဟာ စေတနာအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး သားသမီးတို့၏ စိတ်နှလုံးထဲကို ရောက်ရှိသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ထိုအချိန်၌ တကယ်ပင်ဝမ်းသာမှု တစ်မျိုးခံစားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆက်စပ်ပြီးနားလည်ထားရမှာက လူလောကတွင် ပညာတတ်၊ ပညာရှိဆိုတာ သူတို့နှလုံးသားထဲမှာ အသိပညာ၊

အတတ်ပညာ အများကြီး သိမ်းဆည်းထားကြောင်း သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ လူမိုက်ဆိုတာလည်း သူ့နှလုံးသားမှာ ဒုစရိုက်မကောင်းမှုကံတွေ အများကြီးသိမ်းမိဆည်းမိဖြစ်နေကြောင်း နားလည်နိုင်ပါသည်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် ဆက်စပ်တွေးလိုက်မယ်ဆိုရင် ကွန်ပျူတာတွေ Error ပြနေကြသလို မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာ Error ပြနေသူတွေ ရှိကြပါလိမ့်မည်။ တချို့ Computer တွေ Hang နေသလို၊ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာ Hang နေသူတွေ တွေ့ဖူးကြပါလိမ့်မည်။ ဘာမှမယ်မယ်ရရ အလုပ်မလုပ်နိုင်သူတွေပေါ့။

တချို့ Computer တွေ Window တက်မလာသလို ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပျက်စီးနေသူတွေရှိကြပေလိမ့်မည်။ တချို့ ကွန်ပျူတာတွေ ဝိုင်းရပ်(စ်)ကိုက်ခံထားရသလို ကိုယ့်မိတ်ဆွေတချို့လည်း အခြေအနေဆိုးကာ အဖတ်ဆယ်မရ ဖြစ်နေသူတွေလည်း တွေ့ဖူးကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလုပ်ရန်မကြောက်သင့်ပေ။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွေ့ရင်လည်း နေကောင်းလားဟု သမရိုးကျနှုတ်ဆက်မည့်အစား သူငယ်ချင်းကုသိုလ်ပြုဖြစ်လားဟု မေးမြန်းတာက ပိုပြီး ကျေးဇူးများကြောင်း သတိရသင့်ပေသတည်း။

ဘုရားရှင်တို့၏အဆုံးအမတော်

- (၁) သဗ္ဗပါပဿအကရဏံ - မကောင်းမှုမှန်သမျှကိုရှောင်၊
- (၂) ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ - ကောင်းမှုမှန်သမျှကိုဆောင်၊
- (၃) သစိတ္တ ပရိယောဒါပနံ - ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား၊

ဤအဆုံးအမတော်တို့သည် ဤကမ္ဘာလောက၌ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမျှမက ပွင့်တော်မူခဲ့ကြကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမတော်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကုသိုလ်(၁၀)ပါး

ကာယကံ(၃)ပါး

- (၁) ပါဏာတိပါတ - သူတစ်ပါးအသက်ကို စာနာမှုကင်းစွာ သတ်ဖြတ်ခြင်း။
- (၂) အဒိန္နာဒါန - ပိုင်ရှင်မပေးဘဲ သူတစ်ပါးဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း။
- (၃) ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ - သူတစ်ပါးလင်သားမယားကို ဖောက်ပြန်လွဲမှား၊ မတော်မတရားပြုကျင့်ခြင်း။

ဝစီကံ(၄)ပါး

- (၁) မုသာဝါဒ - မဟုတ်မမှန် လိမ်လည်လှည့်ဖြားပြောဆိုခြင်း။
- (၂) ဝိသုဏဝါစာ - ချစ်ခင်ကြင်နာနေကြသော တစ်ပါးသူတို့၏ ချစ်ခြင်းတရားပျက်သွားအောင် ဂုံးချောစကား၊ သွေးခွဲစကား ပြောဆိုခြင်း။
- (၃) ဖရုသဝါစာ - ကြမ်းတမ်းသော ဆဲရေးသော စကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်း။
- (၄) သမ္ပပ္ပလာပ - အကျိုးမရှိသောစကား၊ ပြိန်ဖျင်းသောစကား တို့ကို ပြောဆိုခြင်း။

မနောကံ(၃)ပါး

- (၁) အဘိဇ္ဈာ - သူတစ်ပါးတို့စည်းစိမ်ဥစ္စာကို မတရားလိုချင်မှု၊
- (၂) ဗျာပါဒ - သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ဥစ္စာပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းကို တွေးတောကြံစည်မှု။
- (၃) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ - မှားသောအယူရှိမှု၊ မှားယွင်းသော အကြံအစည် တို့ကို တွေးတောနေမှု။

ဒုစရိုက်(၁၀)ပါး နှင့် သုစရိုက် (၁၀) ပါး

ကာယကံ(၃)ပါး၊ ဝစီကံ(၄)ပါး၊ မနောကံ(၃)ပါးတို့ကိုပင် ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးဟူ၍ ခေါ်ဆိုပါသည်။

အကုသိုလ်ကံ(၁၀)ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လျှင် (သို့) ပြောင်းပြန် ယူလိုက်ပါက သုစရိုက်(၁၀)ပါးဖြစ်လာပါသည်။

ပုညကြိယာဝတ္ထု(၁၀)ပါး

- (၁) **ဒါန** - အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မရှိဆင်းရဲသားများအား လှူဒါန်းပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း။
- (၂) **သီလ** - ကိုယ်ကျင့်တရားများကို ကောင်းမွန်စွာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း။
- (၃) **ဘာဝနာ** - ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာတရားများကို အခါအားလျော်စွာ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ခြင်း။
- (၄) **အပစာယန** - ကြီးသူအားရိုသေခြင်း၊ ငယ်သူအားစာနာသနားလေးစားခြင်း။
- (၅) **ဝေယျာဝေစ္စ** - ကြီးသူတို့၏ အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

- (၆) **ပတ္တိဒါန** - ကုသိုလ်ကောင်းမှုအဖို့ဘာဂ အဝဝတို့ကို တစ်ပါးသူတို့အား မျှဝေပေးခြင်း။
- (၇) **ပတ္တာနုမောဒနာ** - သူတစ်ပါးပြုလုပ်သော ကောင်းမှုတို့ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးပီတိဖြစ်ခြင်း။
- (၈) **ဓမ္မဿဝန** - သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာယူမှတ်သားခြင်း။
- (၉) **ဓမ္မဒေသနာ** - မိမိသိသော၊ နာကြားဖူးသော တရားတော်များကိုလည်း တစ်ပါးသောသူတို့အား ပြန်လည်ဟောကြား၊ ပြောပြပေးခြင်း။
- (၁၀) **ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ** - ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကံ ကံ၏အကျိုးတရားကို မှန်ကန်စွာ ယုံကြည်ခြင်း။

သမ္မတ္တိတရား(၄)ပါး

- (၁) **ကာလသမ္မတ္တိ** - ခေတ်ကောင်း၊ အချိန်အခါကောင်းနှင့် ကြုံကြိုက်ခြင်း။
- (၂) **ဂတိသမ္မတ္တိ** - နေရာယူမှန်ခြင်း၊ ကောင်းသောနေရာဒေသနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ကောင်းသောအရပ်ဒေသမှာ နေထိုင်ရခြင်း။

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ

- (၃) ဥပဓိသမ္ပတ္တိ - ခုံညားလှပသော ကိုယ်လက်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- (၄) ပယောဂသမ္ပတ္တိ - ကိုယ်၊ စိတ်၊ နှလုံး သုံးပါးကို ကောင်းအောင်ထိန်းပြီး ကြိုးစားအားထုတ်တတ်သော မပျင်းမရိသော လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်း။
ဤလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံမှသာလျှင် မိမိတို့ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့သည် ကြီးမားစွာအကျိုးပေးခွင့်ရကြလေသည်။

ဒေါက်တာအရှင်ရာဟုလာ၏အဘွား

ဒေါက်တာအရှင်ရာဟုလာ၊ ပယ်တော်ကြီးနှင့် ဒကာမတင်ဦး

၁၀၅၅ ဘုရားရှင်တို့၏ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်မှုကို ဖော်ပြရန် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အရတော်စွ လှဘဝ

အရှင်ရာဟုလာကို(၁၃၃၁) ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း (၉) ရက်၊ (၂၃-၀၇-၁၉၆၉) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ နေ့လည်(၁)နာရီအချိန်တွင် ရမ်းဗြဲမြို့နယ်၊ ရမ်းပေါက်တိုက်နယ်၊ ရွာကြီးရွာတွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ဖခင်ဦးဘဆင်၊ မိခင်ဒေါ်လှယဉ်ဦးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဖခင်ဘက်မှ အဘိုးအဖွားများမှာ ဦးငကွန်အောင်၊ ဒေါ်စောသာဦးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ မိခင်ဘက်မှ အဘိုးအဘွားများမှာ ဦးလှထွန်းအောင်၊ ဒေါ်မြယဉ်ဦး တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဖခင်ဘက်မှ အဘိုး၏မိဘများမှာ ဦးစောလုံး၊ ဒေါ်မေနီခိုင်နှင့် အဘွား၏ မိဘများမှာ ဦးမောင်အေး၊ ဒေါ်ဘုဖြူတို့ဖြစ်သည်။ အမေဘက်မှ အဘိုး၏မိဘများမှာ ဦးထွန်းအေး၊ ဒေါ်မေသိန်းတို့ဖြစ်သည်။ အမေဘက်မှ အဘွား၏ မိဘများမှာ ဦးမောင်သာနှင့် ဒေါ်ဝေမတို့ ဖြစ်သည်။ အသက်(၃)နှစ် ကျော်တွင် ရွာကြီးရွာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် အဖေဘက်မှ ဦးလေးနှင့်အတူ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဖြစ်ဖူးသည်။ အသက်(၄) နှစ်မပြည့်ခင် မိခင်၏ ဇာတိရွာကလေးကို ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြသည်။

အသက်(၅)နှစ်တွင် ရွှေရွာအစိုးရမူလတန်းကျောင်း၌ စတင်ပညာ သင်ယူခဲ့သည်။ သူငယ်ချင်းများနည်းတူ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ အခြေခံများ သင်ယူခဲ့သည်။ မူလတန်းတွင် ဆရာကြီး ဦးညိုမိုးဖေ၊ ဆရာမ ဒေါ်ခင်ညွန့်၊ ဆရာမ ဒေါ်ငွေတင်(ရွှေရွာ)၊ ဆရာကြီး ဦးတင်ညွန့်၊ ဆရာကြီး ဦးကျန်အောင်တို့ထံ၌ ပညာသင် ယူဖူးသည်။ အလယ်တန်းရောက်လာသောအခါ မိမိတို့ရွာအနီး၊ ကုန်ဘောင်(၁)ရွာအထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝ၌ အမှတ်ရသေးသော ဆရာ၊ ဆရာမ များမှာ ဆရာကြီး ဦးလှသန်း၊ ဆရာကြီး ဦးလှထွန်းအောင်၊ ဆရာကြီး ဦးသိန်းအောင်၊ ဆရာကြီး ဦးလှဖေ၊ ဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်လှမြိုင်၊ ဦးကျော်မြင့်၊ ဒေါ်နုနုအေး စသူတို့ကို မှတ်မိပါသေး၏။ ငါးတန်းတွင် ပထမဆုရခဲ့သည်။ ရှစ်တန်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးနဲ့အောင်မြင် ခဲ့သည်။ အထက်တန်းရောက်သောအခါ ဆရာဦးဘိုးတင်၊ ဆရာမ ဒေါ်စုငြိမ်းမြတ်၊ ဆရာဦးသန့်ဇင်၊ ဆရာဦးသိန်းထွန်း၊ ဆရာဦးမောင် မောင်တို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြသည်။ နဝမတန်းတွင် ကုန်ဘောင် ကျောင်း၌ ပထမဆုရခဲ့သည်။ ဆယ်တန်းတွင် ရမ်းဗြဲစာစစ်ဌာနမှ ပထမဆုရခဲ့သည်။ (၁၃၅၃)ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း(၁၀)ရက်နေ့တွင် ဆရာတော်ဦးနန္ဒမာလာအထံ၌ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့

သည်။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ရွှေရွာအလယ်ကျောင်း၌ တစ်မိုးတစ်ဝါ အခြေခံစာပေများ သင်ယူခဲ့သည်။

နောက်နှစ်နေ့ရာသီတွင် ရမ်းဗြဲမြို့မှ ဦးဝဏ္ဏိတ (မြောက်ဦး ဇာတိ) နဲ့ ရန်ကုန်မြို့ကို လာခဲ့ကြသည်။ ပထမဦးစွာ ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်မြောင်း၊ အောင်မင်္ဂလာလမ်း၊ အောင်မင်္ဂလာကျောင်းတွင် ရက်အနည်းငယ်တည်းခိုခဲ့သည်။ ရက်အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ကျောက်မြောင်းရပ်ကွက်၊ မင်္ဂလာသုခ ပါဠိတက္ကသိုလ်သိမ်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ရမ်းဗြဲ ကန်ဒိုင်းအတွင်းပြင်ရွာဇာတိ ဦးဝိမလထံ၌ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ မင်္ဂလာသုခ စာသင်တိုက်၌ အခြေပြုမူလတန်းကို ပထမအဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် နေ့ရာသီကျောင်း ပိတ်ရက်များတွင် မြေနီကုန်းကျောင်းလမ်း၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှ ဦးအာလောကနဲ့အတူ ကျူရှင်တက်၊ အနီးကပ်တက်၊ စာကျက်ရင်း အဝေးသင် တက္ကသိုလ်ပထမနှစ်ကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ နောက်နှစ် တွင် ထိုစာသင်တိုက်၌ ပထမငယ်တန်းကို တက်ရောက်သင်ယူခဲ့ပြီး စာမေးပွဲဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ နေ့ရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များ တွင် မင်္ဂလာသုခပါဠိတက္ကသိုလ်၌ အဝေးသင်စာမေးပွဲအတွက် လေ့လာကျက်မှတ်ပြီး ကျူရှင်ကိစ္စ အနီးကပ်သင်တန်းတို့ကို တက်

ရောက်ကာ ပြီးစီးအောင်မြင်ခဲ့သည်။ သီတာလမ်းနေ ဦးသိန်းသန်းဝင်း၊ ဒေါ်နိုင်နိုင်၊ သားကိုသူရတို့မိသားစု၊ ကျောက်မြောင်းလမ်းနေ မော်လမြိုင်သူ ဒကာမကြီး ဒေါ်ထွေးတင်မိသားစုသည် ထိုအချိန်မှ စ၍ မိမိကိုပစ္စည်းလေးပါး အထောက်အပံ့ပြုခဲ့ပေသည်။

မိမိ၏ဆရာရင်းဦးဝိမလသည် လှိုင်မြို့နယ်၊ အေးရိပ်မွန် အိမ်ရာအနီး၌ သာသနာအေးကျောင်းတိုက်ကို လက်ခံရရှိသောအခါ မိမိသည် အဖော်ပြုကာ လိုက်သွားခဲ့သည်။ ပထမလတ်တန်းကို သာသနာအေးကျောင်းတိုက်မှ ဝင်ရောက်ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်နေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် အဝေးသင်တက္ကသိုလ် တတိယနှစ်အတွက် အားထုတ်ခဲ့ရသည်။ ရှင်ဇာဂရ (ငပသုန်) တို့ဆွမ်းပို့ကာ ကူညီဖူးကြသည်။ မောင်သန်းနိုင်(နောင်တွင် ရွှေကံ့ကော် အရှင်သာရိန္ဒ) တို့ဝေယျာဝစ္စလုပ်ကာ ကျေးဇူးပြုဖူးကြသည်။ အကြီးတန်းရောက်သောအခါ စာဝါအစုံအလင်မတက်ရ၍ စာမေးပွဲ မဝင်နိုင်ဘဲ အဝေးသင်နောက်ဆုံးနှစ်ကို အောင်မြင်ပြီး ဘီအေဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါ (B.A) သည်နောင်တစ်ချိန် မိမိ၏ဘဝခရီးလမ်း အတွက် တစ်စုံတစ်ရာအထောက် အကူပြုလေသည်။

မိုးဦးကျရာသီတစ်နေ့သောအခါ မိမိနှင့်ကိုရင်အချို့သည် ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း၊ (၅၀)ရပ်ကွက်၊ (ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ

သာသနာ့တက္ကသိုလ်-ပါမောက္ခ) ဆရာတော် ဦးသီလဝံသာဘိဝံသ ၏ အောင်မြေရတနာကျောင်းတိုက်ကို ပြောင်းရွှေ့ကာ ပညာ သင်ကြားခဲ့ကြသည်။ ထိုကျောင်းတွင် ဆရာတော်က ပဋ္ဌာန်းစသည့် စာဝါများ ပို့ချပေးသည်။ ဒုတိယဆရာတော် ဦးသုမင်္ဂလက သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ ညဝါ၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ စသည်ပို့ချပေးသည်။ ထိုနှစ်တွင် အကြီးတန်းကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထိုကျောင်း၌ ဆွမ်းစားကျောင်း ဘုန်းကြီးတာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ကိုရင်လေးတွေနှင့် နေပူထဲမှာ နေ့စဉ်ဆွမ်းတော်ခံကြခဲ့သည်။ နောက်နှစ် ဓမ္မာစရိယတန်း၊ ဓမ္မ သင်္ဂဏီကျမ်းကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဦးသောမ၏ ဖိတ်ခေါ်မှုဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရသေ့တောင်မြို့ကို လိုက်ပါပြီး ဒေသန္တရပဟုသုတအတွက် ဝါတွင်း သုံးလနေခဲ့ဖူးသည်။ သီတင်းဝါလ ကျွတ်သောအခါ ရသေ့တောင်မှ ရန်ကုန်သို့ပြန်လာခဲ့ပြီး ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ပရိယတ္တိသာသနာ့ တက္ကသိုလ်၌ ဝင်ခွင့်ရရှိကာ ဗုဒ္ဓစာပေပညာကို ခေတ်မီနည်းဖြင့် လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ နောင်တွင် တာမေမြို့နယ်၊ နတ်ချောင်း ရပ်ကွက်တွင် ပီနန်ဆရာတော်၏ မဟာသန္တိသုခ ဗုဒ္ဓသာသနာပြု စင်တာကြီး ပေါ်ပေါက်လာ၍ တစ်နိုင်ငံလုံးမှ ပညာထူးချွန်ကြသော ရဟန်းသံဃာတော်များ၊ သီလရှင်များ ဝင်ခွင့်ဖြေဆိုခဲ့ကြရာ ရေးဖြေ

နှုတ်ပြေနှစ်ဆင့်လုံး၌ ရဟန်းအပါး (၂၀)နှင့် သီလရှင်(၆)ပါး အောင်မြင်ရာ၌ပါဝင်ခဲ့၍ နိုင်ငံခြားသာသနာပြု သင်တန်းသားဖြစ်လာခဲ့သည်။ နှစ်နှစ်တာကာလပတ်လုံး သာသနာပြုအထောက်အကူပြုနည်းလမ်းများကို စာတွေ့လက်တွေ့ လေ့လာသင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဂျပန်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ သီရိလင်္ကာ၊ အိန္ဒိယ၊ နီပေါ စသည့်နိုင်ငံများကို ရောက်ရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားလောက၌ဝင်ဆုံနိုင်ရန် ပညာရေးသည် အရေးပါကြောင်း သိမြင်ခဲ့ရာမှ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ ကိုလံဘိုမြို့၊ Buddhist and Pali University နှင့် Kalaniya University တို့တွင် M.A (မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့(၂)ဘွဲ့) ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ Korea အမျိုးသား Mr.Kim နှင့်လက်တွဲ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ပညာရေးရှာပုံတော် ထွက်ခဲ့ကြရာ မြန်မာရဟန်းတော်များ အရောက်အပေါက်နည်းသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်ပိုင်း၊ ဘုံဘေမြို့ဒေသအနီး University of Pune တက္ကသိုလ်၌ စာပေပါရဂူ (Ph.D)ဘွဲ့ကို ငါးနှစ်အကြာတွင် ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်။ မူလရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော နိုင်ငံခြားသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် အလည်အပတ်ရောက်ရှိလာသော ရဟန်းတစ်ပါးနှင့်လက်တွဲ၍ စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ Clementi Temple ကျောင်းကို (၂၀၀၆) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၈)ရက်နေ့တွင် အခန်းငှား

စာချုပ်ချုပ်ဆိုကာ၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်နေ့တွင် ဒေါက်တာ မင်းတင်မွန် အစရှိသော ပညာရှင်များ တက်ရောက်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ (မြန်မာ)ကို မြေအကျယ်ပေ(၃၀၀)ခန့်၌ လွန်ခဲ့သော(၄)နှစ်ကပင်တည် ထောင်ဖွင့်လှစ်ထားခဲ့သည်။ ဧည့်သံဃာတော်များ၊ ဒကာ၊ ဒကာမများအတွက် တဖက်တလမ်းမှ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ဂျီဟိုးမြို့၊ ဒေဆာချမလန်း၌ ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရ (မလေးရှား) ကိုလွန်ခဲ့သော (၃)နှစ်ကဖွင့်ထားခဲ့သည်။ သာသနာ့အန္တယ်ဝင် သီလရှင်များ ချမ်းမြေ့စွာ သီတင်းသုံးခွင့်ရကြစေရန် နဝကမ္မများ စိုက်ထုတ်ကာ ဇယမင်္ဂလာသီလရှင်ကျောင်းတိုက်ကို ဒဂုံတောင် - မြောက်လမ်းဆုံအနီး၌ တည်ထောင်လှူဒါန်းထားသည်။ တောင်ဥက္ကလာ(၁)ဝိုင်း၌ ဆရာတော် ဦးသောမာစာရ သာသနာပြုရန် သီရိဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကို နဝကမ္မများစွာ ထည့်ဝင်ကာတည်ဆောက်လျက်ရှိပါသည်။ ဇာတိမွေးရပ်မြေ၌ အိုမင်းပျက်စီးနေသော ရွှေရွာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတော်ကြီးကိုဖြူဖျက်ကာ ပေ (၈၀×၅၀) နှစ်ထပ်ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၃-ခုနှစ် မကုန်ခင် ပြီးစီးပါတော့မည်။

အတိတ်ကံ၏ ပစ်ချရာ

အုန်းပင်၊ သရက်ပင်၊ မကျည်းပင်လေးတွေ အုပ်ဆိုင်းနေသော မိမိဇာတိချက်ကြွေ မွေးရပ်မြေမှ အိမ်ယာမြေနှင့်ရွာကလေးသည် မပြောင်းလဲဘဲ နဂိုအတိုင်းတည်ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်၏။ မွေးချင်းများမှာ အစ်မမတင်မြင့်၊ ညီမများမှာ- မမြင့်မြင့်ဝေ၊ မလှလှရီ၊ မအေးအေးမော်နှင့် ညီမောင်ထွန်းထွန်းလွင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မိမိသည် အသက်သုံးနှစ်ခွဲမျှသာ ရှိသေးသည့်အရွယ်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားလုပ်ချင်တယ်ဟု ပူဆာလို့ အိမ်ကအဘိုးက မုန့်တစ်ပွဲနှင့် ကျောင်းကို လိုက်ပို့ခဲ့တယ်လို့သိရသည်။ အဖေ့ညီ အငယ်ဆုံး ဦးခင်မောင်ညွန့်ဟာ ထိုစဉ်တုန်းကဘုန်းကြီး ကျောင်းသား ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မိမိတို့ဇာတိရွာမှာ ရှေးတုန်းက ဘုန်းကြီး

ကျောင်းမရှိသေးသဖြင့် နားမူးတွေဆိုသည့်ရွာလေးနဲ့ပေါင်းပြီး နှစ်ရွာပေါင်း တစ်ကျောင်းကိုးကွယ်လာခဲ့ကြသည်။ မိမိကို မွေးပြီးတဲ့ နှစ်လောက်မှာပဲ ရွာသူရွာသားများစုပေါင်းကာ သီးသန့်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ကြပါတယ်။ ပထမဆုံးရွာကြီးရွာ၏ ဆရာတော်မှာ ဦးအရိယဝံသဟုခေါ်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဖြစ်ချင်သော မိမိအားအဘိုးက ဆရာတော်ထံမှာ အပ်နှံခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေခိုးပေးသည်ကိုမှတ်မိပါသေးသည်။ မိမိငယ်ငယ်တုန်းက သူများတွေစကားပြောတတ်တဲ့အရွယ်တောင် စကားမပြောသေးတဲ့အတွက် အမေကစိတ်ပူလွန်းလို့ ဗေဒင်ဆရာ၊ နက္ခတ်ဆရာတွေဆီမှာ သွားပြီးမေးလိုက်၊ ယတြာချေလိုက်နဲ့ မျိုးစုံလုပ်ခဲ့ကြသေးသတဲ့။ အရွယ်လွန်မှ စကားအနည်းငယ်ပြောလာခဲ့သည်ဟု အမေက ပြောပြပါတယ်။ အသက်သုံးနှစ်ကျော် အရွယ်မှာ ရွှေရွာကျောင်းဟောင်း ဆရာတော်ပျံတော်မူခဲ့သည်။ မိမိသည် ဘုန်းကြီးပျံပွဲမှာ တစ်ယောက်တည်း ဓားမောက်လေးတစ်ချောင်းနှင့် လျှောက်သွားနေတုန်း အမေအတော်လိုက်ရှာရသတဲ့။ ရွာကြီးရွာမှာနေတုန်းက မောင်နှမနှစ်ယောက်ပဲရှိသေးတော့ မိဘများ လယ်တောသွားလျှင် မိမိတို့ကို ထမင်းချိုင့်ကလေးကိုယ်စီနှင့် အိမ်အနီးမှ အဘွားဒေါ်အေးစိန်မဆီမှာ အပ်ထားလေ့ရှိခဲ့သည်။ နောက်တော့

ထိုအဘွားကြီးသည် ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်ဟုသာ ကြားခဲ့ရပါသည်။

မိမိအိမ်က အဘေးမ(အဘိုးရဲ့အမေ) ဒေါ်မေနီခိုင်သည် မိမိကို အမြဲမုန့်ကျွေးလေ့ရှိသည်။ အဘွားဟာ ခြံထဲမှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက် တွေ စိုက်ပျိုးရင်းနဲ့ ဦးနှောက်သွေးကြောပြတ်ပြီး အိမ်ရောက်တာနဲ့ မကြာခင်ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါသည်။ နောက်နှစ် အနည်းငယ်အကြာ အဖေဘက်က အဘိုးဦးငွေအောင်သည်လည်း ရုတ်တရက် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်လာလို့ အသက် (၅၀) ကျော်အရွယ်၊ (၁၃၃၉) ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လဆုတ်(၄)ရက်နေ့မှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြန်ပါ သည်။ မိမိသည် ကလေးအရွယ်သော်လည်း စာရွက်လေးမှာ မှတ် တမ်းတင်ထားခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့အမေသည် သားသမီးအားလုံး၏ မွေးသက္ကရာဇ်လေးတွေကို စိတ်မှာ မှတ်ထားလေ့ရှိပါသည်။ ညီမ လေး မမြင့်မြင့်ဝေကို မွေးဖွားပြီးနောက် အမေဘက်က အဘိုးအဘွား များရှိရာ ရွှေကျေးရွာကိုပြောင်းလာခဲ့ကြပါသည်။ အဲဒီရွာရောက် တော့ သူငယ်ချင်းအသစ်တွေနဲ့ ရွာရိုးတစ်လျှောက်ပြေးလွှား ကစား လေ့ရှိတဲ့ မိမိဟာ ဒူးပြ၊ ခြေသည်းကွာ စသည် ခဏခဏ ဖြစ်ခဲ့ ဖူးပါသည်။ နောက်နှစ်တွေမှာ ကျောင်းတက်ရင်းအများ နည်းတူ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ သွားနေခဲ့ပြန်ပါသည်။ ညနေတိုင်း အိမ်ပြန်ပြီး

မိဘများကိုသွားတွေ့ရပါသည်။ အရွယ်ငယ်သေးတော့ဆရာတော်က ကျောင်းမှာ အိပ်ခွင့်မပေးသေးပါ။ နောက်ပိုင်းမှ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အိပ်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ မိမိသည် အဖေဘက်က အဘွားဖြစ်သူ ဒေါ်စောသာဦးဆီကို မကြာမကြာ သွားလည်လေ့ရှိပါသည်။ အဘွား က မိမိကိုပိုပြီး ပြုစုယုယပေးသည်။ ဘုရားပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲများသွားချင် ရင်လည်း မပြုမငြင်လိုက်ပို့ပေးပါသည်။ အဘွားတတိယအရွယ် ရောက်အခါ မိမိသည်သာသနာတော်၌ ပညာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၊ သာသနာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် လုံးပန်းနေခဲ့ရ၍ မယ်မယ်ရရ အကူအညီမပေးလိုက်ရပေ။ အဘွားသည် မိမိအပေါ်မည်သို့ မှတ်ယူ လိမ့်မည် မသိတော့ပေ။ ဇရာပိုင်းကို ရောက်လာသော အဘွားသည် မြေးကလေးများရှိရာ အထက်ရွာကို နေ့စဉ်လိုလိုတောင်ဝှေးလေး နဲ့အရောက်လာလေ့ရှိခဲ့သတဲ့။ ဟိုတစ်ချိန် သွားနိုင်လာနိုင်တုန်း မြေးဖြစ်သူ မိမိကို မြင်တွေ့ခဲ့စဉ်က ပြောသော စကားလေးတစ်ခုကို အမှတ်ရပါသေးသည်။ အဘိုးသည် တွေ့မြင်ရရင် ဘယ်လောက် ဝမ်းသာမလဲလို့ ပြောလေ့ရှိသည်။ အဘိုးကို အားကိုးတတ်သော အဘွားသည် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လောက် အဘိုးမရှိသည့်နောက်ပိုင်း အဘိုးကိုအောက်မေ့တမ်းတလျက် အသက်ရှင်နေထိုင်သွားခဲ့သည်။ အဘွားသည်(၂၀၀၃)ခုနှစ်လောက်တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါသည်။

မိမိသည် ထိုအချိန်က အိန္ဒိယ၌ပညာသင်နေခဲ့သည်။ အဘွား (ရခိုင်လို အဘောင်မ)ကို နောက်ဆုံးခရီး၌ မပို့ဆောင်လိုက်ရပေ။ သူမ၏ သားကြီး မိမိ၏ ဖခင်ကြီးသည်လည်း (၂၀၀၅)ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ (၃)ရက်နေ့တွင် အသက် (၆၁) နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ မိမိသည် နိုင်ငံခြား၌ အလုပ်ရှုပ်နေတုန်းဖြစ်၍ သတင်းပင်မကြားလိုက်တော့ပေ။ နောက်ဆုံး တွေ့ခဲ့ရသောအချိန်သည် ထိုနှစ်နေ့ရာသီဖြစ်ပြီး၊ မိဘများနေရပ်ကို ရက်အနည်းငယ် အလည်ပြန်ရင်း ဖခင်ကြီးရောဂါဝေဒနာခံစားနေရသော်လည်း မိမိအား ကားဂိတ်အထိ လိုက်လံပို့ဆောင်ပေးလိုက်သည်။ ထိုတွေ့ဆုံခြင်းသည် နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံခြင်းပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ နောက်နှစ်အနည်းငယ်အကြာတွင် အမေဘက် အဘိုးဦးလှထွန်းအောင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ မိမိတို့အဘိုးကို အမြဲ ဥပေက္ခာ ပြုလေ့ရှိသော မိခင်ဘက်မှအဘွားသည် ယနေ့တိုင်အောင်ကျန်းမာစွာ အသက်ရှင်လျက်ရှိပါသည်။ ၈၅-နှစ်ခန့်ရှိပါပြီ။ အဘွားမှာ မောင်နှမ(၅-ယောက်)ရှိရာ အကြီးဆုံးက မိမိတို့အဘွား ဒေါ်မြယဉ်ဦး၊ ပြီးရင် ဒေါ်မြယဉ်ဖြူ၊ ဒေါ်မြယဉ်သာ၊ ဒေါ်အေးတင်နှင့် ဦးအေးမောင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယနေ့သူမမှာ ဒေါ်အေးတင်ဟူ၍ ညီမ တစ်ယောက်သာကျန်တော့သည်။

အဘွား၏ မိခင်ဒေါ်ဝေမ(ရခိုင်အခေါ်ဒိုးဒေါ်)သည် အရေးအခင်း မတိုင်မီ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ မိမိတို့မျိုးဆက်သစ်များကို တကယ် အပင်ပန်းခံ၍ မွေးမြူစောင့်ရှောက်ပေးခဲ့သော အဘေးမဖြစ်ပါသည်။ ၄-ကီလိုမီတာခန့်ဝေးသော လယ်ယာမြေကို အဘေးမသည် အမြဲ တမ်းသွားလေ့ရှိပါသည်။ ကွယ်လွန်မည့် နှစ်ရောက်လာသောအခါ အဘေးမသည် လယ်တောကိုမသွားဖြစ်တော့ပေ။ အိမ်၌သာ တောက်တိုမယ်ရလုပ်နေရတော့ အဘေးမ(ဒိုးဒေါ်)ကို ထုံနာတွေ နှိပ်စက်လာခဲ့သည်။ မိမိ၏ဆရာရင်း ဆရာတော်ဦးနန္ဒမာလာ ကျောင်းထိုင်ရန် ကြွလာသောနှစ် မိုးဦးကျ ရာသီ မိုးတဖွဲဖွဲရွာနေတုန်း ဒိုးဒေါ်ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့လေသည်။ တစ်ချိန်က မိမိတို့ ရွာမှာ မူလတန်းဆရာက ဦးညိုမီးဖေ၊ ဆရာမကြီးက သူ့ဇနီး ဒေါ်ခင်ညွန့်ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ဇနီးမောင်နှံက မိမိတို့အမေ ငယ်ရွယ် စဉ်ကပင် မိမိတို့ရွာမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြတာ ဆယ်စုနှစ် သုံးခု လောက်ရှိပါလိမ့်မည်။ အမေတို့မူလတန်းတုန်းက သင်ခဲ့တဲ့ဆရာကြီး တို့ဇနီးမောင်နှံဟာ သားတို့ခေတ်ရောက်တဲ့အထိ ရွာကျောင်းမှာ စာသင်ကြားပေးနေဆဲပါ။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ အသက်ပြည့် ပင်စင်ယူသွားကြပါသည်။ ဆရာကြီးဦး တင်ညွန့်၊ ဆရာကြီး ဦးကျန် အောင်တို့လက်ထက်မှာ မိမိတို့မူလတန်းအောင်ပြီး ကုန်ဘောင်(၁)

အလယ်တန်းကျောင်းကို သွားရောက်ပညာသင်ကြားခဲ့ကြရသည်။ ထိုအချိန်က ဆရာကြီးဦးကျန်အောင်ရဲ့ ဇနီးသည် သူမတာဝန်ကျရာ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်၊ ထိန်တွေကျေးရွာမှ ကျောင်းသူလေးများဖြစ်ကြသော မခင်မာရီ၊ မခင်သန်းနု၊ မခင်ရွှေ၊ မခင်သန်းမြင့်စသည့်သူ ငယ်ချင်း များနှင့် စာတွေအတူ ကျက်မှတ်ခဲ့ကြရသည်။ ရွာသား မောင်သန်းယဉ် ဆိုတာ အတန်းတူ အိမ်နီးချင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်

မရုဏ်းပွားဒုက္ခလား

မိမိငယ်စဉ်က အန္တရာယ်တွေများစွာ ကြုံခဲ့ဖူးသည်။ တချို့ ဟာတွေကို အမေပြောပြလို့ သိရှိခဲ့ရသည်။ တစ်ခါမှာလည်း အိမ်ရှေ့ ခြံထဲမှာ နေပူဆာလှုံနေတုန်း မြေဟောက်ကြီးတစ်ကောင်ထွက်လာ ပြီး ပါးပျဉ်းကြီးဖြန့်ကာ မိမိအနားမှ ဖြတ်သွားနေတော့ အမေမှာ လန့်ပြီး အော်လိုက်ရတဲ့ဖြစ်ခြင်း။ မြေဟောက်ကြီးက မိမိကို မပေါက် ဘဲ ကြွက်တွင်းခေါင်းထဲ ဝင်သွားတယ်လို့ သိရသည်။ တစ်ခါမှာ တော့ အစ်မတို့ သူငယ်ချင်း မောင်ဝင်းနိုင်ဆိုသူနှင့် တောင်ရေကန် မှာ ရေချိုးရန်သွားကြသည်။ သူကရေကန်မှာ ရေခပ်မချိုးခင် ရေအိုင် မှာ ရေကူးရအောင်ဆိုပြီး ရေဆင်းကူးကြရာ မိမိကရေကူးမသင်ရ သေးပေ။ ထို့ကြောင့်သူက ရေတိမ်မှာနေဖို့ မိမိကိုသတိပေးရှာသည်။ သို့သော် ရေစမ်းကူးရင်းနဲ့ ရေနက်ပိုင်းကို ရောက်သွားတော့ မိမိ

ရေနစ်လေတော့သည်။ မောင်ဝင်းနိုင်က မိမိကိုရှာမတွေ့တော့ ကန်ရေသန့်ချိုးဖို့ ပြန်ခေါ်လိုက်မယ်ဆိုပြီး မိမိတို့အိမ်လိုက်သွား တယ်။ သူက မိမိကိုညီလေးတစ်ယောက်လို ကန်ရေသန့်သန့်လေးနဲ့ အပြီးသတ် ရေချိုးစေချင်တယ်လေ။ အဲဒီအချိန်မှာ သူစဉ်းစားမိတာ က ရေအိုင်မှာ ရေနစ်နေလားမသိဘူးလို့ ပြန်လာကြည့်တဲ့အခါ မိမိရေနစ်ပြီး ပြန်ပေါ်လာတုန်းဆံပင်လေးတွေရေထဲမှာ မြင်တော့ သူ့အမြန် ပြေးဆင်းလာပြီး မိမိကိုပွေ့ချီ၍ ကန်စင်းရိုးပေါ်မှာချကာ သတိရအောင် ပြုစုပေးသည်။ မိမိကသူ့ကိုမလွတ်ဘဲ တင်းကြပ် အောင်ဖက်ထားမိပါတော့သည်။ မောင်ဝင်းနိုင်က မြင့်လွင်ရေ၊ ရေထဲမှတက်ခဲ့ပြီ၊ မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်ပါဦးဆိုတာတောင် ကြောက်လို သူ့ကို မလွတ်တမ်းဖက်ထားသည်။ တစ်ခါမှာ သုံးနှစ်သား အရွယ် ညီငယ်နှင့် နွားကျောင်းရင်း မန်ကျည်းသီးခူးရန် အပင်ပေါ်တက်ပြန် တော့ (၁၀) ပေလောက်အမြင့်မှ လိမ့်ကျသေးသည်။ သတိမရဖြစ်နေ ခဲ့ပြီး သတိရလာတဲ့အခါ ညီလေးကပြောလိုက်သည် 'ငိုနေရင် ငါ့နောက်မလိုက်နဲ့' စသည်ပြောလို့ ရယ်ရသေးတယ်။ အဲဒီတုန်းက မိမိသည် ဆယ့်နှစ်နှစ်အရွယ်ရောက်နေလေပြီ။

အမေပြောတဲ့ အမောပြေပုံပြင် (ပုံပြင်)

မိမိတို့ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝတုန်းက လယ်ယာ မြေမှာ ရွှံ့တွေဗွတ်တွေနဲ့ တစ်နေ့ကုန်ကောက်စိုက်ရာမှ ပြန်လာသော အမေသည် သားငယ်၊ သမီးငယ်များကို ဗဟုသုတတိုးပွားစေရန် အလို့ငှာ ပုံတိုပတ်စလေးများ ပြောပြလေ့ရှိသည်။ အမေသည် မည် သည့်ယူနီဗာစီတီကိုမှ မသွားခဲ့ရပါဘူး။ မူလတန်းပညာရေးလောက် ကိုသာ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုနှင့်တွဲပြီး လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ရပါ သည်။ သို့ရာတွင် အမေသည် မိမိတို့မောင်နှမသုံးလေးယောက် အတွက် ဟားဘတ်တက္ကသိုလ်က ပရိဖက်ဆာတစ်ယောက်လောက် ပင် တန်ဖိုးကြီးခဲ့ပါသည်။

အခါတစ်ပါး၌ လယ်တောမှအပြန် ချုံပုတ်ထဲရှိ သစ်ကိုင်း တစ်ကိုင်း၌ ငုတ်တုတ်ထိုင်နေသော ဇီးကွက်ကြီးတစ်ကောင်၏ အနီးမှာငှက်မျိုးစုံဝိုင်းအုံပြီး အရေးဆိုနေကြလေသည်။ မိမိက 'အမေ

အဲဒီဇီးကွက်ကြီးကို ငှက်တွေက ဘာလို့ ဝိုင်းကိုက်နေကြတာလဲ၊ သူ့မှာ ဘာအပြစ်ရှိလို့လဲဟင်' လို့ မေးမြန်းကြည့်သည်။ အမေက 'သားရယ်၊ လောကကြီးမှာ သူတစ်ပါးကို ပေးစရာရှိ၍ မပေးဘဲ ရှောင်ပြေးတတ်သူကို အကြွေးရှင်တွေရော အကြွေးရှင်မဟုတ်သူပါ မုန်းတတ်ကြပြီး ဝိုင်းပယ်တတ်ကြတယ်လေ'။ 'သူ့မှာဘာအကြွေးတွေ ရှိလို့လဲအမေ' လို့ မေးတော့၊ ဖြစ်ပုံက ဒီလိုပါသားရယ်တဲ့။ တစ်ခါ တုန်းက ဇီးကွက်တစ်ကောင် အိပ်ချင်မူးတူးနဲ့ သစ်ကိုင်းပေါ်မှာ ငိုက်မျဉ်းနေသတဲ့။ ငှက်မုဆိုးတစ်ယောက် တောလည်သွားရင်း ဇီးကွက်ငှက်ကြီး ငိုက်နေတာကိုတွေ့တော့ လေးခွနဲ့ပစ်လိုက်ရာ လောက်စာလုံးသည် အမှတ်မထင်ဇီးကွက်၏ စအိုကိုဝင်သွားသတဲ့။ မိမိခန္ဓာထဲမှာလောက်စာလုံးဝင်နေတော့ မအိုမသာနဲ့ မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင် ငှက်ကြီးဇီးကွက် စိတ်ထိခိုက်ပြီး ဒီပရက်ရှင်တွေ ဝင်လာခဲ့ သည်။ ထိုသတင်းကို မိတ်ဆွေ ကျီးကန်းကြားရတော့ ဇီးကွက် စံမြန်းရာနေရာကို သတင်းမေးရန်ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ မိမိ၏ မိတ်ဆွေ ဇီးကွက်၏အဖြစ်ကိုကြည့်ပြီး မိတ်ဆွေပီပီ ကျီးကန်းခမျာ စိတ်ဆင်းရဲရှာသည်။ ဘာလုပ်ပေးနိုင်မလဲ အဖန်ဖန်စဉ်စားဝေဖန် သည်။ လက်လှမ်းမှီရာ ဆေးဆရာဆိုလို့လဲ ဒေါက်တာရမ်းကု ရွှေဥသြကိုသာသတိရမိသည်။ ဒါကြောင့် ဥသြကို သွားခေါ်သည်။

ရွှေဥသြလည်းငှက်တွေရဲ့ ဆရာတစ်ဆူဖြစ်လေတော့ ကျီးကန်းခေါ် ရာ နောက်ကိုလိုက်လာခဲ့သည်။ ဥသြသည် နာမကျန်း ဖြစ်နေသော ဇီးကွက် အနီးကိုချည်းကပ်ပြီး ရောဂါလက္ခဏာလေ့လာကြည့်သည်။ လောက်စာလုံးဆိုတာက ရွှံ့စေးကို လုံးထားတာပါ။ ဒီသဘောကို နားလည်သော ဥသြငှက်သည် ဇီးကွက်ကြီးကို ရေအိုင်ပေါ်မှာ ကိုင်းညွတ်နေတဲ့ သစ်ကိုင်းမှာ ထိုင်စေပြီး စအိုကိုရေစိမ်ခိုင်းသည်။ နာရီ အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် ရွှံ့စေးနဲ့ လုပ်ထားတဲ့လောက်စာလုံး အရည်ပျော်ကျသွားသည်။ ဇီးကွက်သည် အထူးပျော်ရွှင်သွားပြီး ကျန်းမာရေးကောင်းလာပြီးနောက် အဝေးတစ်နေရာကို ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်သွားလေတော့သည်။ ဇီးကွက်၏ အပြန်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်း မှ စောင့်နေကြသောကျီးကန်းနှင့် ဥသြတို့သည် နေရက်တွေကုန်လွန် လာခဲ့သည်။ ဇီးကွက်ကြီးကားပေါ်မလာတော့ပေ။ ဥသြကကျီးကန်း ဆီမှာ တရားခံအနေနဲ့ ဆေးဖိုးဝါးခတောင်းလေသည်။ ပေးစရာ အသပြာမရှိသော ကျီးကန်းမများသည် ဆွေစဉ်မျိုးဆက် အဥဥတိုင်း ဥသြ၏ အဥတစ်လုံးစီ ထည့်ကာဝပ်ပေးကြရရှာသည်။ ဒါကြောင့် ဥသြကလေးမှန်သမျှ ကျီးကန်းသိုက်မှာ အထွေးဆုံးအနေနဲ့ မွေးဖွား ခွင့်ရကြလေသည်။ ဆေးဆရာ ဥသြကို ဆေးဖိုးမပေးဘဲ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေသော ဇီးကွက်ကိုလည်း တွေ့ရာအရပ်မှာ ငှက်မှန်သမျှ

အကြွေးတောင်းကာ ဝိုင်းဝန်းထိုးဆိတ်ကြလေသည်။ ဒါကြောင့်
ဇီးကွက်မှန်သမျှ နေ့ခင်းမှာ ချုံပုတ်ထဲမှာ ပုန်းအောင်းနေကြရပြီး၊
ညဉ့်အခါမှအပြင်ကို ထွက်ပြီး အစာရှာစားကြရသတဲ့။ အမေပြော
တော့ အမောပြေရတာပါပဲ။

ရမ္မာဝတီ သို့မဟုတ် ရမ်းဗြဲကျွန်းသို့

မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံကို ကြည့်လိုက်ရင် အနောက်ဘက် ကမ်းရိုး
တန်းရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးကျွန်းဟာ မိမိတို့မွေးရပ်မြေပါပဲ။
နာမည်လေးကတော့ ရမ္မာဝတီ(ရမ်းဗြဲကျွန်း)ပါ။ အဲဒီကျွန်းက ‘ဝမ်းဘဲ’
တစ်ကောင် ရေကူးနေတာနဲ့တူလို့ ဝမ်းဘဲကျွန်းလို့ ခေါ်တယ်။
အဲဒီကတစ်ဆင့် ရမ်းဗြဲကျွန်းဖြစ်လာတယ်လို့ သိရပါတယ်။ တချို့
မှတ်တမ်းတွေမှာတော့ ‘ရမ္မာဝတီကျွန်း’ လို့ ခေါ်တွင်တာက ရမ္မဆို
တာ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ဝတီဆိုတာဒေသ၊ အရပ်ပါ။ ရမ်းဗြဲ
ဆိုတာ ‘ရမ်းပြည့်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကလာတာပါ။ ဒါကြောင့်
‘ရမ္မာဝတီ’ မွေ့လျော်ဖွယ်တွေနှင့် ပြည့်လျှံနေတဲ့ဒေသဖြစ်လို့ ရမ်းဗြဲ
ကျွန်းရယ်လို့ ဖြစ်လာတယ်ဟု သိရပါတယ်။ အဲဒီကျွန်းဟာ ကီလို
မီတာ (၈၀)နီးပါးလောက် ရှည်လျားပါတယ်။ ရှည်ရှည်မျောမျော

ဆိုတော့ အနံ့က နည်းနည်းကျဉ်းတယ်။ ရမ်းဗြဲမြို့ဟာ ကျွန်းရဲ့မြို့တော် (သမိုင်းဝင်မြို့) ဖြစ်ပြီး၊ ကျောက်ဖြူမြို့ဆိုတာ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က တံငါရွာ တစ်ရွာကို မြို့အဖြစ်တည်ထားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မိမိတို့ကျွန်းကို ကျောက်ဖြူနှင့်ရမ်းဗြဲမြို့ နှစ်မြို့နယ်နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာဆိုတော့ ကျေးရွာများ ရာပေါင်းများစွာပါဝင်သည်။ မိမိတို့ရွာကလေးက ရန်ကုန်-ရမ်းဗြဲ လမ်းမကြီးဘေးမှာ တည်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလမ်းမကြီးဟာ ရမ်းဗြဲ-ကျောက်ဖြူလမ်းအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရခါစကပင် ဖောက်လုပ်ထားခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ယခုထိတိုင် အဲဒီလမ်းဟာ ကျောက်ခင်းလမ်းပဲရှိပါသေးတယ်။

ရမ်းဗြဲ-ကျောက်ဖြူအကွာအဝေးကတော့(၄၈)မိုင်ရှိပါတယ်။ ကီလိုမီတာ(၆၀)ကျော် ခန့်ကွာဝေးပါတယ်။ ရမ်းဗြဲမြို့ကနေ တောင်ဖက်အဆုံး ကျောက်နီမော်ရွာအထိ အတော်ကွာဝေးသေးတယ်။ မိမိတို့သည် ကျေးလက်ဒေသမှာ ရှင်သန်နေခဲ့တာဆိုတော့ တောတောင်၊ ရေမြေ၊ စိမ့်စမ်းရာသီဥတု စသည်တွေနဲ့ ကောင်းစွာ ရင်းနှီးခဲ့ပါတယ်။

မွေးရပ်မြေသို့ အလည်တစ်ခေါက်

‘ရမ္မာဝတီ’ ခေါ် ရမ်းဗြဲကျွန်းကို အလည်သွားလိုလျှင် ရန်ကုန်မြို့၊ အောင်မင်္ဂလာ အဝေးပြေးကားဂိတ်ကနေပြီး အမြန်ကားများဖြစ်တဲ့ ရဲအောင်လံ၊ အောင်သစ္စာ၊ အနောက်ရိုးမ၊ ရိုးမသစ္စာ၊ အမ်းရိုးမ စတဲ့ကားကြီးများကိုစီး၍ ညနေ(၄)နာရီ လောက်မှစပြီး ပြည်လမ်းမအတိုင်း ထွက်သွားလိုက်ရင် မိုင်(၁၆၀)လောက်ရောက်တဲ့ အခါ ပြည်မြို့ကို ကြည်နူးစဖွယ် တွေ့မြင်ရမှာဖြစ်ပြီး ရောဝတီမြစ်ကို နဝဒေးတံတားနဲ့ ဖြတ်ကူးပါတယ်။ ဟိုတစ်ချိန်က အဲဒီနေရာမှာ မြစ်ကူးဖက်မမီ၍ ညအိပ်ခဲ့ကြရတယ်။

ဧရာဝတီမြစ်အနောက်ဖက်ကမ်းရောက်တဲ့အခါ ဆင်တဲမြို့၊ အုတ်ရှစ်ပင်မြို့တွေ ကိုဖြတ်ပြီးမိုင်(၁၀၀)ရှည်တဲ့ ရခိုင်ရိုးမတောင်စွယ်၊ တောင်တန်းတွေကို ကွေ့ကာပတ်ကာ တက်သွားရပါတယ်။ ပေ (၃၀၀၀) ကျော် မိုးတိမ်တွေ၊ တိမ်တိုတ်တွေကြားမှာ 'ပဲခူးတိုင်းမှ နှုတ်ခွန်းဆက်သပါ၏' ဆိုတဲ့ စာတန်းကြီးနှင့် ဆုတောင်းပြည့် စေတီကြီးတစ်ဆူကို ကြည့်ညှိဖွယ်ရာ ဖူးမြင်ရပါလိမ့်မယ်။ ရခိုင်ပြည်ဘက်ကို အဆင်းလမ်းမကြီးအတိုင်း ဆင်းသွားလိုက်တာနဲ့ အာရုံမတက်ခင် တောင်ကုတ်မြို့ကို ရောက်ရှိပါတယ်။ ပထဝီမှာ သင်ကြားခဲ့ရတဲ့ တောင်ကုတ် တောင်ကြားလမ်းဆိုတာ မိမိတို့လာခဲ့တဲ့လမ်းပါပဲ။ လမ်းတစ်လျှောက်မှာ ကြည့်ရှုလို့မပြီးနိုင်တဲ့ ဝါးတောကြီးတွေ၊ ကျွန်းတောကြီးတွေ၊ ကျောက်တောင်ကြီးတွေကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ရခိုင်ပြည်ဝင်ပေါက်ဖြစ်တဲ့ တောင်ကုတ်မြို့ကိုရောက်ရင် နံနက်စာလေး စားသောက်ပြီး အသင့်စောင့်နေတဲ့ ဘတ်(စ)ကားပေါ် တက်လိုက်ပါ။

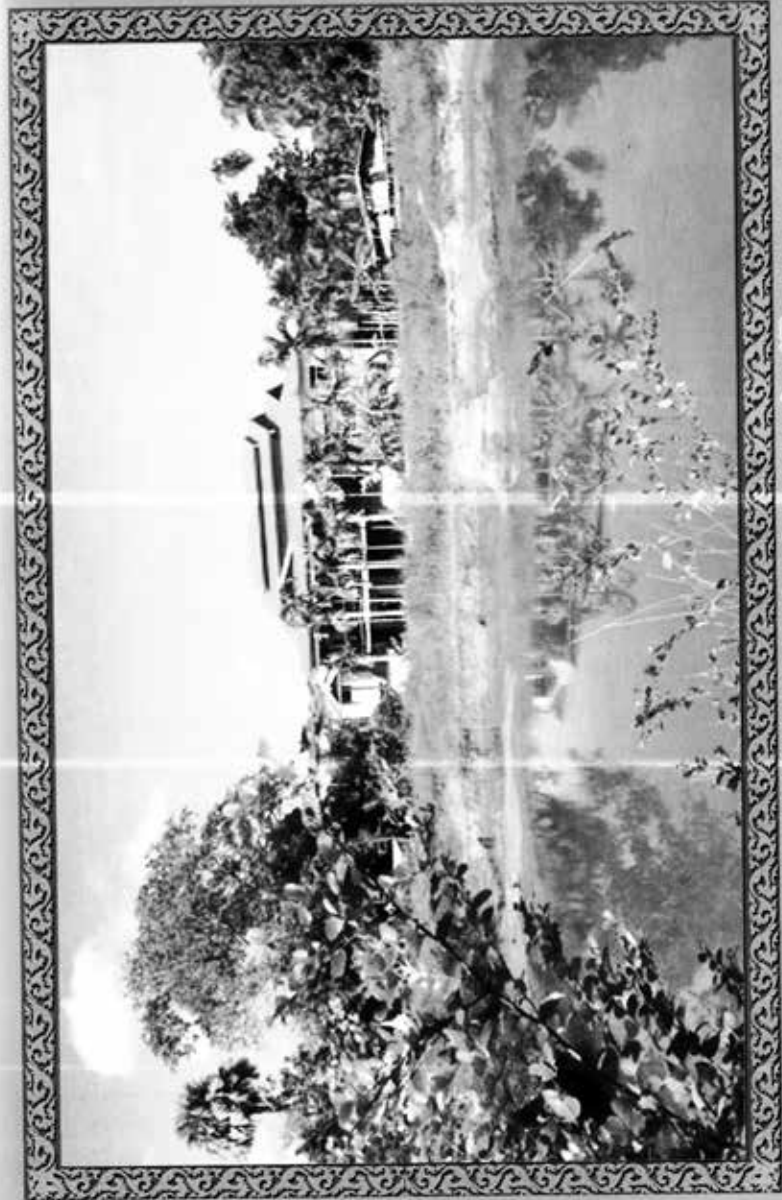
တောင်ကုတ်ချောင်း၊ မအီချောင်း၊ တန်းလွဲချောင်း အစရှိသော ရခိုင်ရိုးမကမ်းဆင်းလာတဲ့ ချောင်းကြီးတွေဟာ မြစ်ဝှမ်းဒေသများဖြစ်ကြတဲ့ တောင်စဉ်ကမ်းလို့ခေါ်တဲ့ ရခိုင်ရိုးမနှင့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းကြားရှိ ရွာကြီးတွေကိုဖြတ်သွားပြီး မအီမြို့ကိုရောက်တဲ့

အခါ တံတားကြီး(၉)စင်းလောက် ကူးလိုက်တာနဲ့ ရမ္မာဝတီ ရမ်းဗြဲကျွန်းကိုရောက်ပါမယ်။ ပထမတွေ့ရမှာက ဦးဓမ္မသာရတို့ရဲ့ အလယ်ချောင်းရွာနှင့် စနဲဆိုတဲ့ရွာကို တွေ့ရပါမယ်။ မကြာခင် မင်းပြင်ရွာကို ရောက်တဲ့အခါမှာ ဘယ်ဘက်ကိုချိုးပြီး ဆက်သွားရင် မိမိဒေသကို ရောက်သွားပါပြီ။ အမြန်ရောက်ချင်သူတွေအတွက် တောင်ကုတ်မြို့မှ မေမေ၊ မလိခ အမြန်ရေယာဉ်ကြီးတွေကို စီးလိုက်ရင် နာရီပိုင်းအတွင်း ရမ္မာဝတီ-ရမ်းဗြဲမြို့ကို ရောက်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ရန်ကုန်က လေယာဉ်နဲ့တစ်နာရီခန့် စီးလိုက်လျှင် သာယာလှပတဲ့ ကျောက်ဖြူမြို့ကို ရောက်ပါတယ်။ ကျောက်ဖြူမြို့ဆိုတာ ယခုအခါ Gas Project နှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းမြို့တော် ဖြစ်နေပါပြီ။ တန်ခိုးကြီး ဘုရားများဖြစ်တဲ့ ကျောက်တစ်လုံးဘုရား၊ ကံ့ကော်တော ဘုရားများကို ဖူးမြော်နိုင်ပါတယ်။ ကျောက်တစ်လုံးဘုရားဆိုတာ ဧရာမကျောက်ကြီးတစ်လုံးကို ဘုရားများ၊ ဂူကျောင်းများစွာ ထုလုပ်ပူဇော်ထားတဲ့ အံ့ဩဖွယ်ဘုရားဖြစ်ပါတယ်။

ကျောက်ဖြူကနေ ရမ်းဗြဲမြို့အထိ (၄၈-မိုင်)မျှသာဝေးတဲ့ တောင်ဘက်ကို ကားနဲ့ နာရီအနည်းငယ်သွားလိုက်လျှင် မိမိတို့ဇာတိချက်ကြွေ မွေးရပ်မြေလည်းဖြစ်ပြီး၊ ပတ္တမြားဒေဝီစောမဲကြည်၊ ရခိုင်ရာဇဝင်ကျမ်းပြုဆရာတော် အရှင်စန္ဒမာလာလင်္ကာရ (ရာဇာဓိရာဇ

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ

ဂုရု၊ တိပိဋကဓရ၊ တိပိဋကကောဝိဒ၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ကုဏ္ဍ
ပါလတို့ မွေးဖွားရာဒေသကို ရောက်သွားပါတော့တယ်။ အချို့အပိုင်း
တွေမှာကတ္တရာခင်းထားပေမဲ့ အများစုက ကျောက်လမ်းအတိုင်းပဲ
ရှိနေသေးတယ်။ ကတ္တရာလမ်းလေးခင်းပေးလိုက်ရင် ကောင်းလေ
စွဟု ဆန္ဒပြုမိခဲ့ပါသေးတယ်။ လမ်းတစ်လျှောက်မှာတော့ ဒေသခံ
တွေ သွားလာလှုပ်ရှားနေကြတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ထိုသူများ
သည် သတင်းစာ၊ အင်တာနက်၊ ရေဒီယို စသည်တို့ကို စိတ်ဝင်စားမှု
မရှိကြဘဲ နိစ္စဓူဝ ၊ သမာရိုးကျ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများဖြင့်
သာ နေထိုင်၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေကြသည်ကိုလည်း ရှုမြင်နိုင်
ပါတယ်။

ဒေသိကာန်ကျေးရွာ၊ နိဗ္ဗိတည်အထက်ပိုင်း၊ ယွမ္မာပင်တော်ပြင်

တို့တောရွာသဘာဝ

ဗုဒ္ဓစာပေအရ ကမ္ဘာဦးကလူတွေဟာ သိပ်ပြီးလွတ်လပ် ပျော်ရွှင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်က သူပိုင်ကိုယ်ပိုင်ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတဲ့ အယူအဆမရှိကြဘဲ စားချိန်တန်ရင် တောထဲသွားပြီး ဟင်းသီးဟင်း ရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများကို ခူးယူစားသောက်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်အရပ်မှာ မဆိုလွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်နိုင်ကြ ပါတယ်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒများစွာ အေးချမ်းစွာ နေလာခဲ့ကြပြီးနောက် အချို့လူတွေက တစ်နပ်စာထက် အပိုအလျှံ ခူးယူသိမ်းဆည်း လာခဲ့ကြတယ်။ တချို့ကတော့ နှစ်နပ်စာသိမ်းဆည်းလာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ တဖြည်းဖြည်း အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်လာကြပြီး ခြံစည်းရိုးခတ်တဲ့ အလေ့အထတွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုများ လုယက် ကြရာမှ အချင်းချင်း မသင့်မတင့်ဖြစ်လာကြသောအခါ မဲခွဲဆုံးဖြတ်

ပြီး အနိုင်ရရှိသူကို ခေါင်းဆောင်တင်မြောက်တဲ့ စနစ်အားကျင့်သုံး
ကာ 'ခေတ်အခေါ်အဝေါ်အရတော့ ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ
ခေါ်မယ်ပေါ့' မဟာသမ္မတမင်းကို ခေါင်းဆောင်မြောက်ခဲ့ကြပါသတဲ့။

နောက်ပိုင်းမှာ မိမိလူအများစုနေထိုင်ရာဒေသကြီးတွေကို
နိုင်ငံအဖြစ် အပိုင်စီးပြီး လူယက်ကြတော့တယ်။ ယနေ့ခေတ်မှာ
လူတွေဟာ မိမိတို့၏ဘဝများ အဆင့်အတန်းမြင့်မားစွာတိုးတက်ဖို့နှင့်
အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်ဖို့အတွက် ပတ်စပို့ စာအုပ်လေးတွေကိုင်ပြီး
မွေးရပ်မြေကိုစွန့်ကာ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ခက်ခက်
ခဲခဲရှာဖွေရင်း ကြိုးစားရုန်းကန်နေကြရတော့တယ်။ ဒါကြောင့် တချို့
ပညာရှင်တွေဟာ ယခုအခါ ဘယ်နိုင်ငံမဆို ဗီဇာမပါဘဲ ဝင်ထွက်
သွားလာနိုင်တဲ့ (Global Citizen) ကမ္ဘာသားအဖြစ် ပြန်လည်ပေါ်
ပေါက်လာဖို့ စိတ်ကူးနေကြလေသတဲ့။ ဒီစနစ်ကို မိမိတို့ရွာမှာ ယခုထိ
ကျင့်သုံးကြဆဲပါပဲ။ မိမိတို့ရွာမှာ အိမ်ခြံကို အမြဲပိုင်သူမရှိသေးပါ။
လစ်လပ်နေတဲ့နေရာမှာ အိမ်ဆောက်ပြီးနေနိုင်ပါတယ်။ တစ်ဦး
ပြောင်းသွားလျှင် နောက်တစ်ဦးဝင်ရောက်နေထိုင်နိုင်ပါတယ်။ မိမိတို့
ရွာပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေကို မည်သူမဆို အလကား
ခူးလို့ရပါတယ်။ သပြေသီး၊ ကတွတ်သီး၊ သရက်သီး၊ ဝါးလုံးမြောက်
သီး၊ မှန်တောက်ကယ်သီး စသည်ဖြင့် မရေတွက်နိုင်သော သဘာဝ

သစ်သီးဝလံများ ကောက်ကောက်ညွန့်၊ သဘောညွန့်၊ စင်းပွန်းသီး၊
ပွိုအမျိုးမျိုး၊ မျှစ်အမျိုးမျိုး၊ အလကားရနိုင်ပါတယ်။ ဖိုးခေါင်၊ ဥဩ၊
ဂျိုး၊ ခေါက်ရှာ၊ ဘုတ်ငှက်၊ ဘုံမတီး၊ ဝန်ပိုငှက်မျိုးစုံတို့ကလည်း
တွန်ကျူးသံများ ကြားနိုင်ပါသည်။ ကီလိုမီတာ(၈၀)နီးပါးမျှရှည်တဲ့
ကျွန်းဖြစ်ပေမဲ့ တောတောင်ရေမြေစိမ့်စမ်းတွေကလည်း ပေါပါတယ်။
ကာတန်းတောင်၊ ဘောလန်တောင်၊ ကလန်ကြမ်းတောင်၊ ခြံညို
တောင်စသော ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း တောင်စဉ်တောင်တန်း ကြီးတွေက
လည်း သမင်၊ ဒရယ်၊ ဂျီငယ်၊ ဆတ်၊ ငှက်ပေါင်းစုံ ပျော်မွေ့စရာ
တောဂိုင်ကြီး တွေဖြစ်နေကြပါတယ်။ ရမ်းဗြဲကျွန်း၌ လေးတောင်
ရေနံမြေ၊ ရေနံတောင် ရေနံမြေနဲ့ ထုံးကျောက်တောင်ကြီးတွေ
လည်းရှိပါသေးတယ်။ မိဘဘိုးဘွားများထံမှ လယ်ယာမြေအမွေ
မရရှိသူအတွက် စံပြုလယ်ယာမြေ၊ မြေရိုင်းတာတမံ(ဆည်)များ
တမျှော်တခေါ်ကြီး ရှိနေတယ်။ ယခုတော့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို
ချမ်းသာလောက်အောင်ပေးနိုင်တဲ့ ရတနာဂက်(၈)ဓာတ်ငွေ့သိုက်
ကြီးဟာ ရမ်းဗြဲကျွန်းအနီးပင်လယ်ပြင်က ထွက်နေပါတယ်။ မိမိတို့
ငယ်စဉ်က မိုးသည်းထန်စွာရွာပြီးတာနဲ့ အညာရေကျလာတဲ့အခါ
ရေကူးကြပါတယ်။ အင်မတန်ရေစီးသန်နေတုန်း အပြိုင်အဆိုင်ဖြတ်
ကူးကြပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ကျွဲနွားတွေရော လူပါအုပ်စုလိုက်

ကူးကြတယ်။ မန်ကျည်းပင်တွေက ချောင်းတွေကို ထိုးထွက်ပေါက်
နေတာဆိုတော့ မန်ကျည်းသီးခူးရင်း ချောင်းထဲကို ခုန်ဆင်းပြီး
ရေကူးကြတာလည်း အတိတ်ကံဆိုး အကျိုးပေးခွင့် မသာသေးလို့
ရယ်လို့ နောင်တချိန်မှ အန္တရာယ်တွေကို ဆင်ခြင်မိပါတယ်။ သစ်တုံး
သစ်ပုတ်တွေ ရေထဲမှာ မြုပ်နေရင် မတွေးရဲစရာပါ။

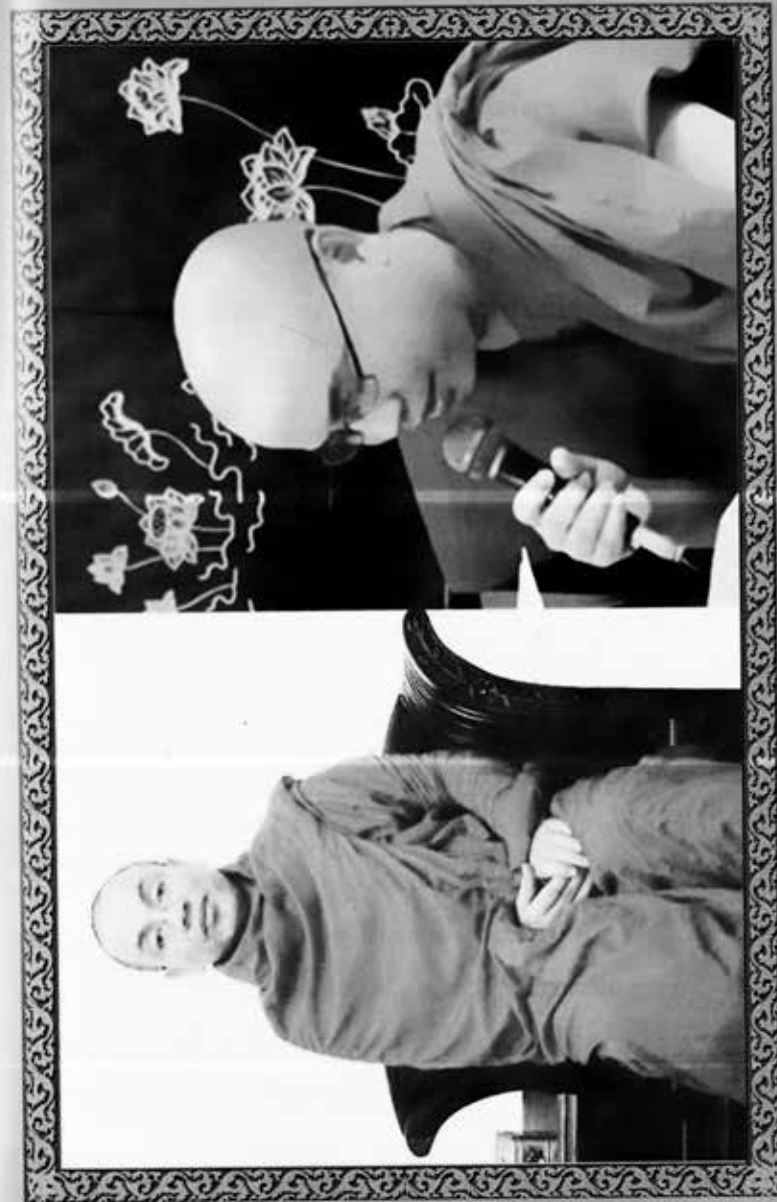
နယုန်လဆန်းမှစ၍ လယ်သမားတို့သဘာဝလယ်ယာများ
ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြရာ ဝါခေါင်လပြည့်မတိုင်ခင်မှာပဲ ကောက်စိုက်
လုပ်ငန်းအပြီးသတ်ကြပါတယ်။ ပြီးလျှင် မိမိတို့ ကျွဲ၊ နွားတွေကို
မိမိတို့ပိုင်လယ်ယာမြေအနီးရှိ လယ်တဲနှင့်စားကျက်တွေမှာ ပြုစု
စောင့်ရှောက်ထိန်းကျောင်းရင်း သူတို့လေးတွေ ထွားကျိုင်းလာပြီး
'ဘို့'လေးတွေထောင်လာတဲ့အခါ အလွန်ပျော်ရွှင်ဂုဏ်ယူလေ့ရှိကြပါ
တယ်။ မိုးပြတ်ချိန် နွားကလေးတွေ အမွှေးအရောင် တောက်ပြောင်
လာတဲ့အခါ သူတို့လေးတွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနေရတဲ့
ပီတိကလည်း ဘာနှင့်မျှမလဲချင်စရာပါ။ ဒါကြောင့် မြန်မာရာဇဝင်က
တောင်သူကြီးတစ်ဦးက သခွားသီးခူးစားနေသော ဘုရင်ကိုသတ်မိ
ရာမှ မိမိမင်းလုပ်ဖို့တာဝန်ကျလာရာ မိမိရဲ့တောတောင်၊ ယာခင်း
လေးတွေကို စွန့်လွှတ်ဖို့ အတော်ခဲယဉ်းနေခဲ့ကြောင်း ဖတ်ဖူးပါတယ်။
နောက်တော့ သူဟာ တောင်သူကြီးမင်းဖြစ်လာခဲ့သတဲ့။

ဝါဆိုလမှာ မှိုလေးတွေပေါက်တော့ ရွာအနီးချုပ်စပ်က
တောတောင်တွေကို မှိုရွာရန်သွားကြပါတယ်။ တော်သလင်းလ
ရောက်လျှင် တောင်ပိုမိုတွေ ပွင့်ပါတယ်။ အထက်ရှုပ်အောက်ရှင်း
သစ်ပင်ခြုံပုတ်တွေ၊ စမ်းချောင်းကလေးတွေ ဘေးက ကမူလေးတွေ
မှာ ပေါက်နေတဲ့ မတောင်ပုတ်မှိုကျင်းတွေကို မြင်လိုက်ရတဲ့ ပီတိဟာ
ထိပေါက်သလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း မိမိတို့က ပျော်ရွှင်နေသော
လူတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်နှာကိုမြင်ရတဲ့အခါ 'မျက်နှာကမို့ရတဲ့မျက်နှာ
လို့ပဲ' ဟု တင်စားပြောဆိုကြပါတယ်။

မိုးလရာသီအကုန် ဆောင်းရောက်တာနဲ့ မိမိတို့တောသား
တွေအတွက် အထူးပျော်ရွှင်စရာ ကောင်းလှပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ
တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ကူးလူးဆက်ဆံသွားလာပျော်ရွှင်ကြပါတယ်။
မင်္ဂလာပွဲ၊ ရှင်ပြုပွဲ၊ ဘုရားပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲတွေလည်း ပေါများလှပါတယ်။
အခြားတစ်ရွာက အသံချဲ့စက်သံကို ကြားပြီဆိုလျှင် ပွဲရှိတာကို
သိရတယ်။ အသံချဲ့စက်သံမကြားရတဲ့နေ့ရယ်လို့ မရှိသလောက်ပါပဲ။
ယခုတော့ ဗွီဒီယိုရုံတွေပေါ်လာတဲ့အတွက် အသံချဲ့စက်သံတွေ
ပိုပြီးဆူညံ လာတယ်လို့ကြားရတယ်။ နွေရာသီကာလ တဖြည်းဖြည်း
နှင့် ကုန်လွန်ပြီး မိုးဦးကျလာတာနဲ့ မိဘဆွေမျိုး၊ ရွာသူ၊ ရွာသား
လယ်သမားတွေဟာ လယ်ယာမြေမှာ လယ်ထွန် ကောက်စိုက်

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်ပက်များ

လုပ်ငန်းတွေနှင့် မအားလပ်ကြတော့ဘူး။ မိမိတို့ စာသင်ကျောင်း
တွေကလည်း ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့ကစပြီး ကျောင်းတွေဖွင့်လိုက်ပြီ
ဆိုတော့ မနက်ဆိုရင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတွေ လမ်းလျှောက်
ပြီး ကျောင်းတက်ခဲ့ကြရတယ်။

အိပ်ပက်တစ်ချိန်က အိပ်ပက်များ

မွေးရပ်ဌာနေ လွမ်းမပြေ

ရခိုင်ပြည်နယ်သည် မြောက်ဘက်မောင်တောမှ တောင်ဘက်ဂွမြို့နယ်အထိ ရှည်လျားသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်ပေါင်း(၁၇)မြို့နယ် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းလျက်ရှိသည်။ ရှေးအခါက ဝတီလေးရပ် သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ စစ်တွေခရိုင်ကို ဝညဝတီ၊ ရမ်းဗြဲဒေသကိုရမ္မာဝတီ၊ မာန်အောင်ကျွန်းကို မေယဝတီ နှင့် သံတွဲဒေသကို ဒွါရာဝတီဟုခေါ်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ စစ်တွေခရိုင်ဒေသ၌ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်၊ မောင်တောမြို့နယ်၊ ကျောက်တော်မြို့နယ်၊ မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ ရသေ့တောင်မြို့နယ်၊ မင်းပြားမြို့နယ်၊ ပေါက်တောမြို့နယ် စသည်တို့

ပါဝင်သည်။ ရမ္မာဝတီဒေသ၌ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်၊ ကျောက်ပြာမြို့နယ်၊ အမ်းမြို့နယ်၊ မြေပုံမြို့နယ်၊ ကမ်းထောင်းကြီးမြို့နယ်ခွဲ၊ မအိမြို့နယ်ခွဲ များ ပါဝင်သည်။ မေယဝတီဒေသ၌ မာန်အောင်ကျွန်း၊ ရဲကျွန်း၊ တိုက်ကျွန်း စသော ကျွန်းစုများ ပါဝင်သည်။

ဒွါရာဝတီဒေသ၌ သံတွဲမြို့၊ ဝှုမြို့၊ တောင်ကုတ်မြို့ စသည် တို့ပါဝင်သည်။ ရခိုင်ဘုရင်များ တန်ခိုးကြီးထွားတုန်းက ခြောက်ဖက် မှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်၌ စစ်တကောင်း တောင်တန်းဒေသ၊ ပန်းဝါ၊ အဝကျွန်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တြိပူရဒေသအထိ အုပ်စိုးခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်မြို့တော် ဒါကာမြို့ဆိုသည်မှာ ရခိုင်ဘုရင်များ ဓားကာ ၍ ကာကွယ်ခဲ့ရာ အထိမ်းအမှတ်ဒေသတစ်ခုဖြစ်၏။ ထိုခေတ်အခါ က ရိုဟင်ဂျာအမည်ခံ လူအုပ်စုသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၌ပင်မကြီးသေးပေ။

ရခိုင်ဘုရင်များသည် အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားများကို ဩဇာအာဏာ လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရခိုင်ဘုရင်အချို့သည် မိမိအမည်ကို ကုလား အမည်တပ်၍ အလီခံစသည် ခေါ်တွင်စေခဲ့ဖူးသည်။ အကြောင်းမှာ ကုလားပြည်က ဆက်သသော မိဖုရား ကုလားမကချစ်ခင်စုံမက်ရန် မိမိကိုယ်ကို ကုလားအသွင်ပုံဖော်ခဲ့ကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ အချိန်ထိ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံထဲ၌ ဝါထောင်၊ ဗိုလ်မင်းထောင်၊ သက် မင်းထောင်၊ ဖလံထောင် စသည့်ခရိုင်များ၌ ရခိုင်ပြည်လူဦးရေ ထက်

ဝက်နီးပါးမျှသော ရခိုင်အနွယ်များအခြေချနေထိုင်လျက် ရှိသေး သည်။ ထောင်ဟူသည် ရခိုင်ပြည်၌တိုက်နယ်၊ ဒေသဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ သည်။ အိန္ဒိယပိုင် တြိပူရပြည်နယ်၌ ရခိုင်စကားပြောသော ရခိုင်ရွာ များစွာ ရှိနေသေးပေသည်။ တောင်ဘက်တွင် တောင်ကုတ်၊ ဝှုမြို့ကို ကျော်လွန်၍ မော်တင်စွန်းကိုကျော်ကာ ငပုတောမြို့နယ်၊ ဟိုင်းကြီး ကျွန်း၊ ပုသိမ်ဒေသတို့၌ ရခိုင်များအခြေချနေထိုင်လျက် ရှိသေးသည်။ သံလျင်မြို့အနီး ပါဒကြီးဘုရား၌ ကမ္မည်းစာတွင် ရခိုင်ဘုရင် ရောက်ရှိပုံများကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါမည်။

မိမိတို့ဇာတိရွာသည် ရခိုင်ပြည်အလယ်ပိုင်း၊ ရမ္မာဝတီ- ရမ်းဗြဲကျွန်း အလယ်ဗဟိုချက်ချာ သမိုင်းဝင် ရမ်းပေါက်ရွာမဖြစ် သည်။ ရှေးအခါက ရမ်းပေါက်ရွာမဟူသည် ယနေ့ ငါးခူတောင်ထွက်ဝ အောက်ဓာတ်တော်အနီး လယ်ကွင်းပြင်၌ တည်ရှိခဲ့သည်။ စေတီနှင့် ရေကန်များကို ယနေ့တိုင်တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ရမ်းဗြဲသူ ပတ္တမြား ဒေဝီစောမဲကြည်သည် ရခိုင်ပြည်အနှံ့၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ခန္ဓာကိုယ် အနှံ့မှ ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာ၍ စေတီပုထိုးများတည်ထားသော အခါ ရမ်းပေါက်ရွာမ၌ ညှပ်ရိုးတော်မှကြွင်းကျန်သော ဓာတ်တော် များကို စေတီတည်ထားကိုး ကွယ်ခဲ့ပါသည်။ သမိုင်းအဆက်ဆက် တည်ရှိလာခဲ့ပြီးနောက် ရမ်းပေါက်ရွာမမှ ရွာသူရွာသားများသည်

ရမ်းပေါက်တိုက်နယ်တဝှမ်း၌ ပြန့်ကျက်ပြီးနေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ မိမိတို့နွားကျောင်းရာချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းအနီးတွင် အခြေချနေထိုင်သော အိမ်စုကိုကုန်ဘောင်ရွာ၊ ဆေးရွက်ကြီးစိုက်ပျိုးသော မှင်းခူချောင်းအရပ်၌ အခြေချနေထိုင်သော တဲစုကို မှင်းခူချောင်းရွာ၊ လမ်းခွဆုံအနီး၌ တဲစုများစုပေါင်း အခြေချရာရွာကို ခွဆုံရွာ၊ နမုန်းတီချုံပုတ်အနီး၌ အခြေချသောရွာကို နမူးတွေရွာ၊ ချောင်းနားပြားနား၌ လယ်ယာလုပ်ရင်း အခြေချရာတဲစုကိုပြားကြီးရွာ စသည်ဖြင့် ရွာများ တည်ထောင်နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ရပ် တစ်ရွာ တည်းမှ မွေးဖွားခဲ့ကြသူများဖြစ်၍ သင်္ကြန်အပြီး နှစ်ဆန်း တစ်ရက် နေ့ရောက်တိုင်း ရမ်းပေါက်ရွာမရွာအနီးရှိ စောမဲကြည်မိဖုရား ကောင်းမှုစေတီတော်ကို တစ်နှစ်တစ်ခါ တစ်ရွာလုံးလာရောက် ဖူးမြော်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ မိုးဦးကျတွင် ရမ်းပေါက်ရွာမအနီး ငါးခူတောင် စမ်းရေအိုင်အနီး၌ရှိသော ငါးခူတောင် ကျွန်းစောင့်နတ်ကို တစ်နယ်လုံးမှ နှစ်စဉ် လာရောက်ပူဇော်ကန်တော့လေ့ရှိကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဓာတ်ခွဲ၊ နတ်ခွဲပြုလုပ်ကြခဲ့ကြသည်။ အကြောင်းမှာ တစ်နှစ်တစ်ခါ လာရောက်ကန်တော့ရန် ဆန္ဒမရှိကြတော့၍ ဖြစ်သည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၁၄၆-ခုနှစ်)တွင်၊ ရမ္မာဝတီ-ရမ်းပြ ဒေသဖွား မဟာသမ္မတမင်း (ယနေ့ကျောက်ဖြူမြို့နယ်၊ မင်းရပ်ဒေသ ဇာတိဖွားသတိုးအောင်) သည် မြောက်ဦးထီးနန်းကို မဟာသမ္မတ ဘွဲ့ခံယူကာ အုပ်စိုးစဉ် နန်းတွင်းအရေးအခင်းကိစ္စကြောင့် အမရပူရ နေပြည်တော် ဘုရင်ဘိုးတော်ဘုရားထံ စစ်ကူတောင်းခံကြသည်။ မြန်မာတပ်များချက်ချင်းမလာရဲကြသေးဘဲ ရခိုင်ပြည်ကိုသူလျှိုစေ လွှတ်ကာ စစ်အင်အားအခြေအနေ အကဲခတ်ပြီးမှ တိုင်းရေးပြည် ရေးရှုပ်ထွေးနေကြောင်း သိရှိရ၍ အလွယ်တကူ လာရောက်သိမ်းယူ ခဲ့ကြသည်။ ခေတ်သမိုင်းအဆက်ဆက် တည်ရှိလာခဲ့သော ရခိုင် ပြည်သည် ထိုအချိန်မှစ၍ ပြိုလဲသွားခဲ့သည်။ တချို့က ဘင်္ဂလား ဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယဘက်ကို လှေကြီးစီးပြီး ထွက်ပြေးသွားခဲ့ကြသည်။ ဒေသအတွင်း ကျန်ရစ်သူများအများအပြား နှိပ်ကွတ်ခံခဲ့ ကြရသည်။ နောက်တစ်အုပ်စုက သံပန်းအဖြစ် ခေါ်ဆောင်ခြင်းခံရကာ မြန်မာ ပြည်အနှံ့နေရာချထားခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ရခိုင်ရာဇဝင်ကျမ်းများ၌ အသေးစိတ် မှတ်တမ်းတင်ထားရှိသည်။ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီး၊ ရွှေတောင်ဘုရားကြီး၊ ဇလွန်ဘုရားကြီးတို့သည် ရခိုင်လက်ရာဘုရား ဆင်းတုတော်များ ဖြစ်ကြသည်။ စစ်ပြေးရင်း ရမ္မာဝတီ-ရမ်းပေါက် သား ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် အရှင်အဂ္ဂမေဓာမထေရ် အမည်ဖြင့်

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဖလောင်းချိတ်ဒေသ၌ ဘုန်းတန်းခိုး ထွန်းတောက်ခဲ့သည်။ ရခိုင်ပြည်မှ ပြေးလာသော မင်းမျိုးမင်းဆွေများကို ကွယ်ခဲ့ကြသည်။ နောင်နှစ်လေးဆယ်ခန့်ကြာပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ရခိုင်ဒေသကို သိမ်းယူသောအခါ ရခိုင်များပြန်ဝင်လာကြခဲ့သည်။ အများစုမှာ မိမိတို့ဇာတိရွာကို ပြန်မရောက်နိုင်ကြတော့ပေ။ ယနေ့ ရခိုင်ပြည်မြောက်ပိုင်း ရသေ့တောင်နယ်၊ မြောက်ဦးနယ်၊ မင်းပြားနယ် စသည်တို့၌ ရမ်းဗြဲသားစကားပြောလျက် တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအချိန်ကာလ၌ ရခိုင်ပြည်၌ လူဦးရေအထူးနည်းပါးသွားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဧညဝတီစစ်တွေဒေသ၌ ရခိုင်လူမျိုး - ၆၀၀၀ ခန့်၊ ရမ္မာဝတီ ရမ်းဗြဲဒေသ၌ လူဦးရေ- ၄၀၀၀ခန့်၊ ဒွါရာဝတီ သံတွဲဒေသ၌ လူဦးရေ ၂၀၀၀-ခန့်သာရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ ထိုခေတ်အခါက ရခိုင်မိသားစုများစွာ၌ သားသမီးတစ်ကျိပ်ခန့်ထိ ထွန်းကားကြရာမှ ယနေ့ ရခိုင်ပြည် လူဦးရေတိုးပွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ရခိုင်တို့သည် ရှေးအခါက အလွန်ချမ်းသာကြွယ်ဝကြပြီး၊ သားသမီးတို့ကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်၊ အောက်စ်ဖို့တက္ကသိုလ်များ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ကာလကတ္တားတက္ကသိုလ်များသို့ ပညာသင်စေလွှတ်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ သူဌေးကြီး ဦးရဲကျော်သူ၏ သားလေးယောက်စလုံး အင်္ဂလန်၌ ပညာသင်ကြားခဲ့ကြရာ ဥပဒေပညာရှင် ဦးချန်ထွန်းမှာ

ထင်ရှားကျော်ကြားသောဥပဒေပညာရှင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရယူရန် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ရခိုင်ဥပဒေ ပညာရှင် ဦးချန်ထွန်း ဦးဆောင်ခဲ့သည်ဟုသိရသည်။ အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလီကုလားများကို လယ်ယာလုပ်ငန်း စသည် အတွက်ရာသီအလိုက် ငှားရမ်းလေ့ရှိကြသည်။ သာယာဝပြောသော ရခိုင်ပြည်၌ လယ်ကူလီလုပ်ရင်း အချို့အလုပ်သမားများ နေရပ်ဒေသ မပြန်ကြတော့ဘဲ နေထိုင်အခြေချလာရာမှ ရခိုင်ပြည်၌ ယနေ့အခါ လူမျိုးစုအသစ်တစ်မျိုးရရှိရန် တောင်းဆိုနေကြလေတော့သည်။ ယနေ့ ရခိုင်ပြည်ကို တောင်းဆိုနေသော ဘင်္ဂါလီများသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ စစ်တကောင်းဒေသမှဖြစ်၏။ ရိုဟင်ဂျာသည် ရခိုင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ ရိုဟင်ဂျာဟူသည် ရခိုင်ပြည်ကို အလုပ်သွားလုပ်သော ပျံ့ကျအလုပ်သမားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ရေးကတော့ ပိုချစ်ကြတယ်

ကမ္ဘာဦးကလူတွေဟာ သိပ်ပြီးလွတ်လပ်ပျော်ရွှင်ခဲ့ကြတယ်။ သူပိုင်ကိုယ်ပိုင်မရှိဘဲ စားချိန်တန်ရင် သီးပင်များရှိရာသွားကာ ခူးယူစားသောက်လေ့ရှိကြတယ်။ သူတို့ဟာ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ် အရပ်မှာမဆို နေထိုင်နိုင်ကြပါတယ်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒများစွာ ပျော်ရွှင်စွာ နေလာခဲ့ကြပြီးနောက် အချို့လူတွေက တစ်နပ်စာအပိုအလျှံ ခူးယူ သိမ်းဆည်းလာကြတယ်။ နောက်တစ်ယောက်က ၂-နပ်စာ သိမ်း ဆည်းလာတယ်။

ဒီလိုနဲ့တဖြည်းဖြည်း အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်လာကြပြီး ခြံစည်းရိုး ခတ်တဲ့အလေ့အထတွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုများ လုယက်ကြရာမှ ရန်ဖြစ်ကြကာ မဲပေးခွဲဝေဆုံးဖြတ်တဲ့ နည်းနဲ့ (ယနေ့အခေါ်အဝေါ်ကတော့ ဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး တော့ပေါ့လေ) မဟာသမ္မတမင်းကို ခေါင်းဆောင်မြောက်ခဲ့ကြ တယ်။ အဲဒီမဟာသမ္မတမင်းကို ကမ္ဘာဦးရဲ့အစောဆုံးမင်းလို့ဆိုကြ တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ မိမိလူမျိုးအများစုနေထိုင်ရာ ဒေသကြီးတွေကို နိုင်ငံအဖြစ်အပိုင်စီးပြီး လုယက်လာကြတော့ လူတွေဟာ မိမိတို့၏

ဘဝတွေတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပြီး သာယာလှပငြိမ်းချမ်းစေဖို့နှင့် ဆက်လက် ရှင်သန်နိုင်ဖို့အတွက် Passport စာအုပ်လေးတွေကိုင်ပြီး မွေးရပ် မြေကိုစွန့်ခွာကာရရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများဖြင့် နေထိုင် သွားကြရတော့တယ်။

မိမိတို့ရွာကဒီစနစ်ကို ယခုထိတိုင်လိုက်နာကြဆဲဖြစ်၏။ ရွာမှာခြံကို အမြဲပိုင်သူ မရှိသေးပါ။ လစ်လပ်နေတဲ့နေရာမှာ အိမ် ဆောက်ပြီးနေနိုင်ပါတယ်။ တစ်ဦးပြောင်းသွားရင် နောက်တစ်ဦး ဝင်ရောက်နေထိုင်နိုင်ပါတယ်။ မိမိတို့အဒေါ် ဒေါ်မြခင် (ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပါဠိကထိက)နှင့် မိဘများဟာ ချမ်းသာကြွယ်ဝ ကြတော့ မြို့ကိုပြောင်းရွှေ့သွားတဲ့အခါ အိမ်ခြံမြေ၊ လယ်ယာမြေ များစွာကို ရွာသူ၊ ရွာသားများအား ပေးခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း နှစ်အတော်ကြာမှ အဲဒီလယ်ကိုရတဲ့သူတွေက စပါးလက်ဆောင် နှစ်စဉ်ပေးပို့ကြတယ်။ ယခု အဒေါ်ဆရာမကြီး ဒေါ်မြခင်ဟာ လှည်းကူးမြို့မှာရှိတဲ့ မြသန္တာမဟာစည်ရိပ်သာမှာ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း သင်ခန်းလေးဖြင့် တရားကျင့်ကြံအားထုတ်လျက် ရှိပါတယ်။ သူ့ အောက်က မောင်လေးအမည်က ဦးတင်မောင် (ရဲအရာရှိစခန်းမှူး) ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နှစ်က ရန်ကုန်ကို ရောက်သွားတော့ သူဟာ မိမိကို လာတွေ့ပါတယ်။ လက်မှာလည်း ဝိပဿနာအလင်းပြ စာအုပ်

တစ်အုပ်ကိုင်ထားတာ တွေ့ရတယ်။ သူပြောတာက လေယာဉ် အင်ဂျင်နီယာကြီး ရမ်းဗြဲသားတစ်ဦး အယူမှားပြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘက်ကို ယိုင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် သူကတာဝန်ယူပြီး စည်းရုံးရေးဆင်း နေရတယ်တဲ့။ အို . . . ငါတို့အမျိုးက ရဲအရာရှိဖြစ်တာတောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစာအုပ်ကြီးနဲ့ သာသနာပြုနေရှာပါလား။ မောင်နှမ အားလုံးနီးပါး လူပျိုကြီး၊ အပျိုကြီးအဖြစ်နဲ့ ရပ်တည်ကြပါတယ်။

ကီလိုမီတာ(၁၀၀)နီးပါးမျှသာကျယ်တဲ့ ကျွန်းဖြစ်ပေမဲ့ တော တောင် ရေမြေစိမ့်စမ်းတွေ ပေါများသည်။ ကာတန်းတောင်၊ ဘောလန်တောင်၊ ကလန်ကြမ်းတောင်၊ ခြုံညိုတောင်၊ ပိန္နဲတောင် စသော ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း တောင်စဉ်တောင်တန်းကြီးတွေကလည်း သမင်၊ ဒရယ်၊ ဂျီငယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ ငှက်ပေါင်းစုံ ပျော်မွေ့စရာ တောဝှက်များဖြစ်ခဲ့တယ်။ ရမ်းဗြဲကျွန်းမှာ လေးတောင်ရေနံမြေ၊ ရေနံတောင် ရေနံမြေ၊ ထုံးကျောက်တောင်ကြီးတွေကိုလည်း ရှိသေးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ချမ်းသာအောင် ထောက်ပံ့နိုင်တဲ့ ရွှေဂက်စ်သိုက်ကြီးဟာ မိမိတို့ဒေသ ပင်လယ်ပြင်က ထွက်ရှိနေ ပါတယ်။

တို့ဆရာတွေကျန်းမာပါစေကွယ်

မိမိတို့နယ်ရဲ့ အလယ်တန်းကျောင်းနှင့်တွဲဘက် အထက် တန်းကျောင်း (ယခုအထက်တန်းခွဲ)ဟာ နှစ်ကီလိုမီတာကျော် လောက်ဝေးတဲ့ ကုန်ဘောင်ဆိုတဲ့ရွာမှာ တည်ရှိပါတယ်။ နေ့စဉ် နံနက်(၈)နာရီကျော်လောက်ဆိုလျှင် လမ်းလျှောက်ပြီး ကျောင်းသွား ရတယ်။ မိမိက ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ရှိပြီး ကြိုးစားသူဆိုတော့ အလယ်တန်း ကျောင်းကိုရောက်တဲ့နှစ်မှာပဲ ပဉ္စမတန်းမှာ ပထမဆုရခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက သရက်မြို့သားဦးလှသန်းဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်ထွေးကြည်၊ ဒေါ်လှမြိုင် စသည်ဖြင့် အလယ် တန်းဆိုတော့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေပိုများ လာသည်။ ဆဌမတန်း ရောက်ပြန်တော့ မြေပုံမြို့သား ဆရာဦးကျော်မြင့်ဟု ခေါ်သော

ဆရာသည် စေတနာအလွန်ကောင်းပြီး သူ့စေတနာကို သဘောမပေါက် နားလည်မှုလွဲကြသောအခါ အလွန်ဒေါသထွက်ပြီး ကျောင်းသားတွေရော ကျောင်းသူတွေပါ အရိုက်ခံကြရတယ်။

တစ်ခါမှာတော့ သိပ္ပံဘာသာတွင် (လေထုစိုထိုင်းဆ) ဆိုတဲ့ သိအိုရီကိုကျက်ထားကြဖို့ မှာကြားထားဖူးပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေလည်း ဘောလုံးပွဲသွားကြည့်ရင်းနဲ့ စာမကျက်ဖြစ်ခဲ့ကြပါ။ အဲဒီဆရာဟာ နောက်နေ့စာသင်ချိန်မှာ အမှတ်မထင်ဘဲ ထိုသိအိုရီကို အလွတ်ဆိုပြ ခိုင်းပါတော့တယ်။ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အရိုက်ခံကြရပါတယ်။ မိမိရှေ့မှာ ဆယ်ဦးလောက်ရှိနေပြီဆိုတော့ လေးငါးခေါက် လောက်ရွတ်ဆိုကြည့်လိုက်တဲ့အခါ နှုတ်တက်ရသွားခဲ့သည်။ မိမိတစ်ယောက်တည်းသာ မမှားအောင်ဆိုပြနိုင်၍ အရိုက်မခံခဲ့ရပါ။ မိမိမှလွဲရင် တန်းလုံးကျွတ် ကြိမ်ဒဏ်ပေးခံခဲ့ကြရတယ်။

ခုနစ်တန်းရောက်ပြန်တော့လည်း ဒီဆရာဟာ အတော်ကြမ်းသေးတယ်။ ချောင်းဘွယ်ရွာက မအောင်တင်၊ ကန်းချုပ်ပြင်ရွာက မသောင်းရီစတဲ့ ကျောင်းသူလေးများပင် အရိုက်ခံကြရတာကို မြင်ယောင်မိပါသေးတယ်။ သရက်မြို့၊ ဇာတိကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဦးလှသန်း ပြောင်းသွားတဲ့အခါ သံတွဲမြို့သား ဆရာကြီးဦးသိန်းအောင် ရောက်လာပါတယ်။ သူက အကွရာသင်္ချာနဲ့ ပတ်သက်

၍ အသင်အပြအလွန်ကောင်းပါတယ်။ နောင်နှစ်ရှစ်တန်းကို ရောက်လာကြသောအခါ စာတွေပိုခက်လာတယ်။ အဲဒီတုန်းကရှစ်တန်းကို အစိုးရစစ်ဆိုတော့ မေးခွန်းကို ပြည်နယ်အဆင့်က ထုတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတော်ကြီးစားကြရတယ်။ မိမိတို့ ဆရာမက ဒေါ်နုနုအေး (ရန်ကုန်မြို့၊ မြောက်ဥက္ကလာ(ယ)ရပ်ကွက်သူ) ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာမက ပုပုဝဝကလေး။ စာသင်အလွန်ကောင်းပြီး အထက်တန်းပြအဖြစ်နဲ့ တာဝန်ကျလာသော်လည်း အလယ်တန်းက အင်္ဂလိပ်စာကို တာဝန်ယူရပါတယ်။ မဖွံ့ဖြိုးတဲ့ဒေသတစ်ခုမှ ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ စာသင်ပေးရတဲ့ ဒုက္ခဟာ အတော်ကြီးမားပါတယ်။ ဆရာမ Black board မှာစာရေးပြီးမှ မိမိတို့ကကူးရေးကြရတယ်။ တစ်ခါမှာ Black board ပြုတ်ကျလို့ ဆရာမခြေဖမ်းမှာ ဒဏ်ရာရသွားခဲ့တယ်။ နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေဟာ အုပ်စုဖွဲ့လမ်းလျှောက်ကာ ကျောင်းသွားကြရပါတယ်။ တစ်ခါတလေ လေပြင်းတိုက်ပြီး မိုးသည်းတော့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေခမျာ ရွဲရွဲစိုကြရတယ်။ မိမိတို့မျက်စိအောက်မှ လမ်းဘေးဝဲယာမှာရှိတဲ့ ကောက်ပင်လေးတွေဟာ အရွယ်အမျိုးမျိုး၊ အရောင်အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲသွားပုံက ရသမြောက်လှပါတယ်။ မိုးဦးကျစက ကြံချလိုက်တဲ့ စပါးပင်လေးတွေဟာ တစ်ရစ်ရစ်နဲ့ကြီးထွားလာပြီး တစ်လသား

အရွယ်လောက်မှာ နတ်ပြီး ကောက်စိုက်မယ်တို့ကောက် စိုက်ကြရတယ်။ အဲဒီစိုက်လိုက်တဲ့ ကောက်ပင်လေးတွေဟာ စိုက်ပျိုးပြီး နှစ်ရက်သုံးရက်လောက်ကြာတော့ ဝါဝင်းပြီး နုလန်ထူနိုင်ဖို့ အတော့်ကို အားယူခဲ့ကြရတယ်။ တစ်ပတ်အတွင်း မြေမှာအမြစ်ကုတ်ပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ရှင်သန်လာပါတော့တယ်။ ကောက်ပင်လေးတွေဟာ စိမ်းညိုမဲမှောင်လာပြီး ကြီးထွားလာနေတုန်းတောင်လေက ဝှေ့ယမ်းလိုက်တိုင်း ယိမ်းကနေကြတော့တယ်။ နေ့ရက်အလီလီ ပြောင်းလာတာနဲ့အမျှ လမ်းဘေးဝဲယာမှ ကောက်ပင်များလည်း ကြီးထွားရှင်သန်လာခဲ့တယ်။ မိုးလရာသီကုန်တာနဲ့ ကောက်ပင်များ ရင့်မှည့်လာကြရာ လယ်သမားတို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရိတ်သိမ်းကြတယ်။ လယ်ကွင်းထဲက ကောက်ပင်လေးတွေလိုပဲ မိမိတို့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများလည်း ဘဝတစ်ခုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ကြိုးစားနေခဲ့ကြတယ်။

အထက်မှာ မိုးရာသီနှင့်မိုးနှောင်းရာသီအတွင်း မိမိတို့ရွာသူ၊ ရွာသားတွေရဲ့လှုပ်ရှားမှု တစ်စိတ်တဒေသကို ပြောခဲ့ပြီးပြီဆိုတော့ ယခုမိုးအကုန် ဆောင်းအကူး ကာလတစ်လျှောက်မှာ မိမိတို့ဒေသ အကြောင်းကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ သီတင်းကျွတ်ကာလ ရောက်လာတာနဲ့ ရွာသူ၊ ရွာသားတွေဟာ ပျော်ရွှင်ကြတယ်။ တစ်မိုးလုံး

စိုစိုစွတ်စွတ်နှင့် မိုးထဲလေထဲမှာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရတဲ့ အခက်အခဲလေးတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပျောက်ကွယ်သွားပြီး နံနက်ပိုင်းမှာ နှင်းမြူတွေဆိုင်းလာတာတွေရတယ်။ ကျွဲ၊ နွားတွေဟာ နှင်းဥလေးတွေနှင့်အတူ ရွန်းရွန်းစိုနေတုန်း မိမိတို့သည် ကိုယ့်နွားကလေးတွေကို ကျောင်းရင်း ပုလွေသံလေးတလွင်လွင်နှင့် သီချင်းလေးတွေ ဆိုလိုက်ကြပါသေးတယ်။ စမ်းချောင်းကလေးမှာ ရေခိုးပြီး အပေါ်တက်သွားတဲ့အခါ ယာခင်းတောထဲက တောင်ကန်စွန်းဥလေးတွေပြုတ်စား၊ အခြောက်လှမ်းထားတဲ့ နှမ်းစည်းထုပ်တွေကို တုတ်နှင့်ရိုက်လိုက်လျှင် နှမ်းစေ့လေးတွေ အဆုပ်လိုက်ကျလာတာကိုလှော်ပြီး ကောက်ညှင်းနှင့် နယ်စားရတာ အထူးအရသာရှိပါတယ်။ မိမိတို့ ကျောင်းသားတွေအဖို့ ဆောင်းလရာသီမှာ ပထမအစမ်းစာမေးပွဲ၊ ဒုတိယအစမ်းစာမေးပွဲတွေနဲ့ မအားလပ်ဖြစ်လာကြပေပြီ။ မိမိက အလယ်တန်း နောက်ဆုံးအဆင့် မိမိတို့တစ်တွေ အတန်းတင်စာမေးပွဲကို မြို့မှာ သွားဖြေကြတယ်။ အစ်မကြီးက ဆယ်တန်းမှာ ရောက်နေတော့ အစ်မဆီက နည်းနာနိဿယခံယူရပါတယ်။ မိမိရှစ်တန်းအောင်သောအခါ အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ စာမေးပွဲအောင်တဲ့သူလည်း ဆယ်ယောက်ပင်မပြည့်ပါ။

ကိုးတန်းရောက်တဲ့အခါ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က ပြောင်းလာ တဲ့ ကျောင်းသားတွေနဲ့ပေါင်းပြီး မိမိရွာအနီးက ကုန်ဘောင် အထက် တန်းကျောင်း (ယခင်တွဲဘက် အထက်တန်းကျောင်း)မှာ တက်ကြရ ပါတယ်။ ယခု ရဲအုပ်ဖြစ်နေတဲ့ ကိုသန်းဌေး၊ မကွေးတက္ကသိုလ်မှာ ဆရာမဖြစ်နေတဲ့ မခင်ထွေးကြည်၊ အလယ်တန်းပြ ဆရာမတင်တင်ဦး၊ ရမ်းဗြဲမြို့ အထက်တန်းကျောင်းက ဆရာကိုစံထွန်းကျော်၊ သပြေ ကျွန်းက မချိုချို၊ ယခု မာန်အောင် ဆေးရုံဝန်ထမ်း မမြဝင်းကြည်၊ ပုန်းဆိုး ပြင်ကလယ်သမား ကိုပြည့်အောင်၊ မှန်ခူချောင်းရွာက ကိုမြင့်အောင်တို့ဟာ မိမိတို့နှင့် အလွန်ရင်းနှီးကြတဲ့ အတန်းဖော်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မိမိတို့ဆရာ၊ ဆရာမတွေက ဟင်္သာတ မြို့မှ ဒေါ်စုငြိမ်းမြတ်၊ ရန်ကုန်မှ ဆရာဦးသန်းစိန်၊ ဦးမောင်မောင်၊ ဦးသိန်းထွန်း၊ မိမိတို့ရမ်းဗြဲမြို့က ဦးဘိုးတင်၊ မခင်မာရီ တို့ဖြစ်ကြပါ တယ်။ ကိုးတန်းစာမေးပွဲမှာ မိမိတစ်ယောက်သာနှစ်ဘာသာ ဂုဏ်ထူး နဲ့ အမှတ်အများဆုံးရတာ ပထမဆုရခဲ့ပါတယ်။ နွေဦးရာသီရောက် တိုင်း ဆရာ၊ ဆရာမတွေနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေဟာ တောရိပ်တောင်ရိပ်သို့ သွားရောက်ပြီး ပျော်ပွဲစားထွက်လေ့ရှိကြတယ်။ တွန်ကျူနေကြတဲ့ ဖိုးခေါင်ငှက်၊ ဥဩငှက်ကလေးတွေ အသံက လည်း တူရိယာမျိုးစုံလို ငြိမ်ညောင်းလှပါတယ်။ မိမိတို့မှာ အသင့်ပါ

လာတဲ့ စားသောက်ဖွယ်ရာများကို ချက်ပြုတ်စီမံကာ ဆိုကြ၊ ကကြ ပြီးနောက် တပျော်တပါး စားသောက်ကြပါတော့တယ်။

ကိုးတန်းကိုမြို့နယ်စစ်ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ဆယ်တန်း ကို ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ရမ်းဗြဲမြို့ရဲ့အထက်တန်း ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးမှာ ရသေ့တောင်မြို့က ဆရာကြီးဦးစောသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဆယ်တန်းဆိုတာ အတော်ခက်ခဲပါ တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြို့ကိုသွားပြီး ကျူရှင်ယူရင်းနှင့် ကျောင်းတက် ရပါတယ်။ အထက်တန်းကျောင်းသားတွေ ပါဝင်ဖြေဆိုကြတဲ့ တစ်နှစ်လုံး စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲတွေမှာ မိမိကပထမဆုတွေရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မြန်မာစာအရေးအသား အတော်ကောင်းခဲ့ပါတယ်။ နှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်ကြာပြီးတဲ့အခါ အတော်မေ့ပျောက်ကုန်ခဲ့လေပြီ။ ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်စာရင်းကို မြန်မာ့အသံက ည(၈)နာရီ ကျော်လျှင် ပြည်နယ်များအတွက် ကြော်ငြာပေးလေ့ရှိပါတယ်။ ရမ်းဗြဲမြို့စာစစ်ဌာနက ကျောင်းသား (၁၀၀၀)ကျော်ဖြေဆိုကြရာ ဂုဏ်ထူးအများဆုံးနဲ့ အမှတ်အများဆုံးရတာ မိမိဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

ခွင့်သာခိုက်မှာလိုက်ခဲ့သည်

အခွင့်အရေးဟူသည် တခါတလေသာ ကြုံကြိုက်တတ်ပါသည်။ ၎င်းကို ဒုလ္လဘတရား (ရခဲသောတရား၊ ခဲယဉ်းသောတရား) ဟုခေါ်ပါသည်။ ဒုလ္လဘတရား (၅) ပါးဆိုသည်မှာ - (၁) ဘုရားပွင့်ဖို့ ခဲယဉ်းသည်၊ (၂) လူ့ဘဝကိုရဖို့ ခဲယဉ်းသည်၊ (၃) ရှင်ရဟန်းဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းသည်၊ (၄) သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံဖို့ ခဲယဉ်းသည်၊ (၅) သူတော်ကောင်းတရား နာကြားခွင့်ရဖို့ ပို၍ ခဲယဉ်းသည်ဟု သိကြရပါသည်။ မိမိသည် ယခုဘဝ၌ ဒုလ္လဘတရားများစွာ ကြုံကြိုက်ရသည်ဟု ခံစားမိသည့်အလျောက် ဘုရားသာသနာတော်တွင်း ခွင့်သာခိုက်မှာ လိုက်ခဲ့ပါသည်။

မိမိတို့ငယ်စဉ်က ရှင်ပြုပေးခြင်းခံရသော ကာလသား လူငယ်၊ လူရွယ်များကို ရပ်သူ၊ ရွာသားများက အထူးအရေးပေး ဆက်ဆံကြလေ့ရှိသည်။ တစ်ဘဝ တစ်ခါရှင်ပြုခြင်းဖြင့် ရှင်သာမဏေဘဝကို

ရရှိကြသည်။ ရှင်ဖြစ်သွားသူကို သူငယ်များက ရှိခိုးအရိုအသေပေးကြရသည်။ မင်းညီမင်းသားသဖွယ် အရေးပေးခြင်းခံရသော ရှင်ရဟန်းဘဝကို အိပ်မက်မက်နေခဲ့ပါသည်။ မိမိသည် အကြောင်းတရားများစွာ ဆက်စပ်ပြီး ရဟန်းအဖြစ်ကို ရောက်ရှိခဲ့သည်။ တစ်နေ့သောအခါ ဘုန်းကြီးလေးတစ်ပါးတရားဟောတဲ့အခါ နာခွင့်ရရှိခဲ့ရာ ဓမ္မဆိုတာအေးချမ်းလှပါသည်။ ပုထုဇဉ်လူသားတွေရဲ့ဘဝဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေနဲ့ ပူလောင်နေကြရသည်။ ဒီစာတွေကိုသိချင်လာသည်။ ဘဝခရီးလမ်း အေးချမ်းစေလိုသည်။ ဆရာပါရဂူရဲ့ မဟာခရီးသည် (The Great Travellers) စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် ကုသိနာရုံ ရခိုင်ဆရာတော်အရှင် စန္ဒြမဏိရဲ့ တပည့်ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံသား အရှင်ရာဟုလာ သံကိစ္စည်းကို အလွန်အားကျခဲ့ပြန်သည်။ သူသည် ဘာသာစကား (၃၆)မျိုးကို ရေးနိုင်၊ ဖတ်နိုင်၊ ပြောနိုင်သည်ဟု မှတ်သားရဖူးသည်။ ဒီလိုနဲ့ ချီတုံချတုံဖြစ်နေစဉ်အတွင်း တစ်နေ့မှာတော့ ရန်ကုန်က ပြန်လာတဲ့ ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးနဲ့တွေ့တော့ သံဃာတော်များ၏ တည်ငြိမ်အေးချမ်း စိတ်ချမ်းသာစရာကောင်းမှုတွေကို အားကျပြီး သူတို့ လိုငါလဲ ရဟန်းပြုတော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ပါသည်။ အဲဒီနောက် မူလရည်မှန်းချက်အတိုင်း ပရိယတ္တိစာပေများ လေ့လာလိုက်စားရင်း နှစ်ပေါင်းများစွာကုန်လွန်ခဲ့သည်။

ပရိယတ္တိစာပေမှာ မူလတန်း၊ ပထမငယ်တန်း၊ ပထမလတ်တန်း၊ ပထမကြီးတန်း၊ ဓမ္မာစရိယ စသည်တို့ကို တစ်နှစ်တစ်တန်း အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် မြေနီကုန်းကျောင်းလမ်းရှိ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှ ဦးအာလောကနဲ့တွဲပြီး B.A ဘွဲ့ကို လေးနှစ်အတွင်း ပြီးမြောက်အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

ပညာသင်ယူဖူးတဲ့ ကျောင်းတိုက်တွေကတော့ -

- (၁) တာမွေမြို့နယ်၊ ကျောက်မြောင်းရပ်ကွက်၊ မင်္ဂလာသုခပါဠိတက္ကသိုလ်၊
- (၂) လှိုင်မြို့နယ်၊ အေးရိပ်မွန်ရိပ်သာ၊ သာသနာအေးပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊
- (၃) ဒဂုံမြို့သစ်(မြောက်ပိုင်း)၊ (၅၀)ရပ်ကွက်၊ အောင်မြေရတနာစာသင်တိုက်၊
- (၄) နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိ သာသနာ့တက္ကသိုလ်(ကမ္ဘာအေး၊ရန်ကုန်)
- (၅) တာမွေမြို့နယ်၊ မဟာသန္တိသုခသာသနာပြုကျောင်းတော်ကြီး၊
- (၆) Makutarama Burmese Temple (Colombo, Sri Lanka)

အစရှိသော ကျောင်းတိုက်များတွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်ပြီး ပညာသင်ယူဆည်းပူးခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့သာသနာပြုပီနန်ဆရာတော်၏ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုစီမံကိန်းတွင် ဝင်ခွင့်

အောင်မြင်ပြီးနောက် အထူးသင်တန်းသားအဖြစ် (၂)နှစ် သင်တန်းတက်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း မိမိကို ထောက်ပံ့ကူညီကြတဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို ဘာသာ၊ သာသနာတော်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုများနှင့် အင်္ဂလိပ်စာပေများကို သင်ကြားပို့ချပေးခြင်းဖြင့် ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ခေတ်မီချင်သော ထိုရဟန်း

ခေတ်မီသော သာသနာပြုရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်ဖို့အတွက် နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာ သနာ့တက္ကသိုလ်ကို ဝင်ခွင့်ရအောင်ဖြေဆိုခဲ့တယ်။ မွန်ပြည်နယ်အဆောင်ဟာ မိမိတို့အဆောင်ပေါ့။ မရောက်တာကြာခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီကြားထဲမှာ ဆရာတော်ဦးသောမနှင့် ရသေ့တောင်ထိလိုက်သွားပြီး တစ်မိုးတစ်ဝါနေလိုက်သေးတယ်။ သီတင်းကျွတ်တာနဲ့ ရန်ကုန်ကိုအမြန်ပြန်လာခဲ့ရတယ်။ ဒါသည်ပင် လမ်းမှန်ကိုရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

တာမွေမြို့နယ်၊ နတ်ချောင်းရပ်ကွက်မှာ ဧရာမအဆောက်အဦးကြီးတစ်ခုအချိန်တိုအတွင်း ပေါ်လာလို့ စုံစမ်းကြည့်တဲ့အခါ နိုင်ငံခြားသာသနာပြု သင်တန်းကျောင်းဖွင့်မယ်လို့ တစ်ဆင့်စကား

ကြားရပြန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ သင်တန်းသား(၂၀)ပဲရွေးမှာဆိုတော့ မျှော်လင့်ချက်တော့ သိပ်မရှိဘူး။ တစ်နေ့တော့ သီရိလင်္ကာ၊ ကိုလံဘိုမှ မဟာဝိဇ္ဇာ (M.A) ဘွဲ့ရ အရှင်သီလာစာရဆိုတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးနဲ့ အဲဒီနိုင်ငံခြား သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းကို ရောက်သွားခဲ့တယ်။ ဝင်ခွင့်ဖြေရန် ဖောင်စာရွက်လေးတွေယူလာခဲ့ကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်နေမိတာက ငါဟာဒီကျောင်းကို တက်ခွင့်ရမယ်ထင်တယ်။ ဝင်ခွင့်ဖြေဖို့ ဖောင်လာယူကြတာ ရဟန်းသီလရှင်အတော်များများ စိတ်ဝင်စားကြပါတယ်။

နောင်အဲဒီကျောင်းမှာပဲ သင်တန်းသား(၂၀)ထဲမှာ သင်တန်းသားအမှတ် (၅)ဟာ မိမိပါပဲ။ လအနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ ဝင်ခွင့်(ရေးဖြေ) စာမေးပွဲဖြေကြရာ သံဃာတော်၊ သီလရှင်စုစုပေါင်း (၂၀၀) ကျော်ခန့်ရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ စံပြရဟန်းနှင့် သီလရှင်(၅၀) ခန့်ရွေးချယ်လိုက်ပါတယ်။ သီတင်းပတ်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ လူတွေနှုတ်ဖြေ(အင်တာဗျူး) ဖြေဆိုကြရပါတယ်။ အဲဒီအခါတော့ ရဟန်းတော်(၁၉)ပါးနှင့် သီလရှင်(၆)ပါးသာ အရွေးခံကြရပါတယ်။ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့ကြသော ရဟန်းတော်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) အရှင်ပညာဇောတ(ယခု USA)

- (၂) အရှင်သောဘိတ(ယခု နယူးဇီလန်)
- (၃) အရှင်ဥဇ္ဇောတ(ယခုစင်္ကာပူ၊ တိုပါးယိုးကျောင်း)
- (၄) အရှင်ကဝိသာရ(ယခု အင်္ဂလန်)
- (၅) အရှင်ဝိစိတ္တ(အရှင်ရာဟုလာ၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ရန်ကုန်)
- (၆) အရှင်စိတ္တရ(ယခု မင်္ဂလာဒိဟာရ စင်္ကာပူ)
- (၇) အရှင်သီရိဓမ္မ(နယူးဇီလန်)
- (၈) အရှင်ဇဋိလ(ယခု ထိုင်ဝမ်)
- (၉) အရှင်ပရမ(ယခု USA)
- (၁၀) အရှင်ဣန္ဒက(ယခု ဩစတြေးလျ)
- (၁၁) အရှင်ဥက္ကံသ(ယခုထိုင်ဝမ်)
- (၁၂) အရှင်ယောသက(ယခုဗန်ကူးဗားမြို့၊ ကနေဒါ)
- (၁၃) အရှင်တေဇိန္ဒ(ပခုက္ကူနယ်)
- (၁၄) အရှင်ပညာဒီပ(ယခုထိုင်ဝမ်)
- (၁၅) အရှင်သီလာစာရ(ယခု USA, LA,)
- (၁၆) အရှင်ဓမ္မဿရ(ယခု စင်္ကာပူ၊ တိုပါးယိုးကျောင်း)
- (၁၇) အရှင်ပညာနန္ဒ(ယခု မင်္ဂလာဒုံ)
- (၁၈) အရှင်သုမနသီရိ(ယခုနယူးဇီလန်)
- (၁၉) အရှင်ဝေပုလ္လ (ရန်ကုန်မြို့၊ သီတင်းသုံး)

- သီလရှင်ဆရာလေးများမှာ -
- (၁) ဒေါ်ကေသရစာရီ (Ph.D) လုဗ္ဗိနီသီလရှင်ကျောင်း၊ စင်္ကာပူ။
  - (၂) ဒေါ်ကေတုမာလာ (ယခု စင်္ကာပူ)
  - (၃) ဒေါ်ဘဒ္ဒကဉ္စနာ(ယခု သယ်န်းကျွန်း)
  - (၄) ဒေါ်အနောပမာ(ရွှေတိဂုံဘုရားအနီးမှာ သီတင်းသုံး)
  - (၅) ဒေါ်ဟုန်ရီ(ထိုင်ဝမ်)
  - (၆) ဒေါ်ဓမ္မစာရီ(တာမွေသူ)တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

တစ်နေ့သောအခါ အဲဒီကျောင်းမှာ တရုတ်သီလရှင်ဟုန်ချိန်နဲ့ပတ်သက်ပြီး စင်္ကာပူက မဟာယာနဘုန်းကြီးကလေး တစ်ပါးလာလည်သေးတယ်။ သူဟာ စွယ်တော်အနီးက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်မှာ သင်တန်းတက်ရန် လာရောက်စုံစမ်းတာပါ။ ဝင်ခွင့်တော့ရနိုင်တဲ့နည်းလမ်းတွေ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ 'ကိုယ်နေရာယူလိုက်ရင် အခြားတစ်ဦးနေရာနစ်နာသွားမှာစိုးလို့ စင်္ကာပူပြန်လိုက်ဦးမယ်' ဆိုပြီး ပြန်သွားခဲ့တယ်။ ကျောင်းတက်ရန် လျာထားတဲ့ငွေတွေထဲက အချို့ကို မိမိတို့ကျောင်းတော်ကြီးနှင့် သင်တန်းသား အားလုံးအတွက် CD-player ကက်ဆက် အကောင်းစားတစ်လုံးစီ လှူဒါန်းသွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ

တုန်းက မြန်မာငွေသိန်း(၃၀)ဖိုးလောက်ရှိပါလိမ့်မယ်။ နောင်အခါ အဲဒီတုတ်ဘုန်းကြီးကို စင်္ကာပူရွှေကျောင်းဆရာတော် ရှိဖာဇော့ရဲ့ ကျောင်းမှာ တွေ့ရတယ်။ ရွှေကျောင်းဆိုတာ ChinaTown မှ စွယ်တော်ကျောင်းကို ပြောတာပါ။ ယခင်ကတော့ အဲဒီကျောင်းဟာ Tampanies ဘက်မှာ တည်ရှိခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားသွားခွင့်ရဖို့ ကိုယ့်အချင်းချင်းမဲပေး ရွေးချယ်ကြတဲ့ စနစ်ကို အသုံးပြုကြသေးတယ်။ မိမိကမဲဘယ်နှစ်ချပ်ရလဲတော့မသိ။ သူတို့မဲကို မျှော်မနေတော့ဘဲ ကိုယ့်ခရီးကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ဘုန်းကြီး စီစဉ်ပေးသောစပွန်ဆာ (Sponsor) ကလေး တစ်စောင်နဲ့ သာသနာရေးဦးစီးဌာနက ဒုညွှန်မှူး တစ်ဦးဆီ မှာ ထောက်ခံစာတောင်းရတယ်။ ပြီးမှ Singapore Embassy ကို သွားရတယ်။ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထောက်ခံပေးတဲ့စာမှာ Singapore Visa မကုန်မီ မြန်မာပြည်ကို ပြန်လာစေရပါမယ်လို့ အာမခံထားတာတွေ့ရပါတယ်။

မိမိသည် ဈေးသက်သာသည့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် (ဘီမန်း) လေယာဉ်လိုင်းနဲ့ ဘန်ကောက်မှတစ်ဆင့် စင်္ကာပူသွားရန် ရွေးချယ် လိုက်ပါသည်။ အဲဒီတုန်းက လေယာဉ်လက်မှတ် အသွားအပြန်ကို US\$ ၂၅၀ ပေးခဲ့ရတယ်။ ဘန်ကောက်မှာပြောင်းစီးဖို့ လေယာဉ်ဂိတ်

ပေါက်ရှာရင်း လေဆိပ်ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်လေယာဉ် ကောင်တာအဟောင်းမှ စောင့်နေရန်ပြောပါတယ်။ သို့သော် မည်သူမှ ရောက်မလာလို့စုံစမ်းတဲ့အခါ လေယာဉ်ကြီးထွက်ဖို့ အဆင် သင့်ဖြစ်နေပြီ။ အမှန်မှာ ကောင်တာပြောင်းပြီး Transit လုပ်ပြီးကြ လေပြီ။

နိုင်ငံရပ်ခြား အရောက်သွား

စင်္ကာပူကိုရောက်လာတဲ့အခါ မိမိအဖို့အစစအရာရာ ထူးဆန်းနေတယ်။ အာရုံတွေကြောင့် မူးနောက်ပြီး ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်းတောင်မသိ ဖြစ်နေမိတယ်။ နတ်ပြည်တမျှ သာယာလှပနေတယ်။ ကြားဖူးတာကတော့ စင်္ကာပူဆိုတာက ကျွန်းကလေးတစ်ကျွန်း။ တကယ်ရောက်လာတဲ့အခါအရာရာတိုင်း မိမိတို့ တိုင်းပြည်ထက် ကြီးကျယ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စင်္ကာပူမှာနေတဲ့ဘုန်းကြီး တစ်ပါးက ဒီနိုင်ငံခြားမှာ ပါရမီရှိမှ နေလို့ရတယ်လို့ပြောတယ်။ ဒါတွေကို ကျော်လွှားဖို့ အချိန်ယူပြီး ပြင်ဆင်ခဲ့ရပါတော့တယ်။ နံပါတ်တစ်အနေနဲ့ ပညာရေးကို မြှင့်တင်မှရတော့မယ်။ ပြီးလျှင်ရိုးသားတဲ့ စစ်မှန်မေတ္တာနဲ့ လူကောင်း၊ လူတော်တွေ လိုက်ရှာရတော့မယ်ဆိုတာ သဘော ပေါက်ခဲ့တယ်။ မကြာခင်မှာပဲ သီရိလင်္ကာကို လိုက်သွားပြီး သုံးနှစ်လောက်အချိန်ပေးကာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့တွေ၊ အင်္ဂလိပ်ဒီပလိုမာ

ဒေါ်တိတကာအရှင်ရာဇာဘူလာ
စင်္ကာပူ ရောက်ရှိပြီး
ဆယ်စဉ်နှစ်တို့ အစုစည်းတရ

နှင့် နိုင်ငံတကာ Information Technology တွေဆည်းပူးခဲ့ရပါတယ်။ ဒီလောက်နဲ့လည်း မလုံလောက်သေးဘူး။ သူ့ခေတ် သူ့အခါနဲ့ လျှော်ညီအောင် ပါရဂူဘွဲ့တစ်ခုကို(၅)နှစ်လောက်အချိန်ပေးကာ ပြီးဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ မိမိကိုပညာရေး ဆုံးခန်းတိုင်အောင် စီးမံကိန်းဆွဲပေးသည့် အပြင် မိမိသာသနာပြုဖွဲ့ Clementi ကျောင်းကိုတည်ထောင်ရန် နည်းလမ်းရှာဖွေခြင်း၊ အဆောက်အဦးငှားရမ်းခြင်းကိစ္စ စသည်နှင့် တကွ ဗီဇ၊ နေထိုင်ခွင့်စသည်ကို လုပ်ပေးခဲ့သော သူမှာ စင်္ကာပူသူ၊ ယခုက လမတီကျောင်းတော်၏ ဥက္ကဋ္ဌပင် ဖြစ်ပါတယ်။

စင်္ကာပူ မလေးရှားမှာ မိမိတစ်ပါးတည်း တစ်ကောင်ကြွက် တစ်မျက်နှာဖြင့် နိုင်ငံခြားကို ထွက်လာခဲ့တဲ့အခါ ပထမဆုံးမှတ်မိတာက မြန်မာနွယ်ဖွား တရုတ်မလေး Mrs.Sabrina နှင့် ကိုဇော်ဝင်း ထွန်းမိသားစု ဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်တာလေးတွေ၊ စာရွက်စာတမ်းလေးတွေ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ 'When will your visa expiry (ဗီဇ ဘယ်တော့ ကုန်မလဲ) Oh, your visa is going to be expired' (ဗီဇကုန်တော့ မှာပါလား) စသည်ဖြင့် စိုးရိမ်စိတ်နဲ့မေးဖူးတဲ့ Mrs.Sabrina ကို မြင်ယောင်မိပါသေးတယ်။ မြန်မာပတ်စပို့စာအုပ်ကလေးနဲ့ဆိုတော့ Visa (၁၄) ရက်ပဲရခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဗီဇတိုးလို့ ရတယ်ဆိုတာ မကြားဘူးခဲ့ပါ။ ဒါကြောင့် စင်္ကာပူကနေ

မလေးရှားကို သွားပြီး စင်ကာပူကိုပြန်ဝင် (အရပ်အခေါ် တိုင်ပတ်ရ တယ်) စင်ကာပူရှိ မလေးရှား High Commission ကိုသွားပြီး ဝီဇာရအောင် မနက်စောစော သွားတန်းစီရပါတယ်။ လျှောက်လွှာ ဖောင်စာရွက်ကို လက်ခံရင် နောက်နေ့လာပြီး ငွေသွင်းရတယ်။ နောက်နှစ်ရက်လောက်ကြာတော့ မလေးဝီဇာရသွားပါတယ်။ အဲဒီ အခါမှ ရတက်အေးရပါတော့တယ်။

ရန်ကုန်မြို့ တာမွေမှ အစ်မ၊ အစ်ကိုတွေ ဆက်သွယ်ပေးလို့ သိရတဲ့ စင်ကာပူမှ ကိုတင်ဆွေ၊ မသစ်၊ သမီးလေး ဝင်းဆက်နိုင် မိသားစု လာရောက်တွေ့ဆုံကြတယ်။ အဲဒီတုန်းက သမီးလေး သုံးနှစ်လောက်သာရှိသေးတယ်။ ယခုတော့ သမီးလေး Secondary တန်းတွေရောက်နေပြီ။ စင်ကာပူတွင် မိမိရရှိထားသော ဝီဇာ (၁၄) ရက်အတွင်း အလှူအတန်း၊ အခမ်းအနားများကို တက်ရောက်ခွင့် ရရှိခဲ့တယ်။ အလည်ရောက်နေကြသော မိတ်ဆွေများနဲ့ ထင်ရှားတဲ့ နေရာများကို လေ့လာကြတယ်။ မလေးရှားကို သွားမည့်နေ့တွင် Golden Mile Bus Station ကို ဒါယကာတစ်ဦးက ကားဂိတ်ကို လိုက်ပို့ပေးတယ်။ ပြီးရင်ခရီးလမ်း အကြောင်းပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြောပြ ပါတယ်။ 'Singapore လဝကဌာနကို ဖြတ်တဲ့အခါ ဘတ်စ်ကားပေါ်မှ အများနည်းတူ အိပ်ကလေးကိုတပါတည်း ယူသွားဖို့ရယ်၊ အသင့်

စောင့်နေတဲ့ ကားကိုနံပါတ်ကြည့်ပြီး ပြန်တက်ဖို့ရယ်၊ နယ်စပ်မြစ်ကို ဖြတ်ပြီးတဲ့အခါ အဆင်သင့်ယူလာတဲ့ Malaysia White Card၊ လေယာဉ်လက်မှတ်စသည့် ပြည်ဝင် ပြည်ထွက် အထောက်အထား စာရွက်များနှင့် တပါတည်းပေးလိုက်ရင် ဝီဇာရက်(၃၀)ရမယ်' စတာတွေပါ။ တစ်ခါမှ မရောက်ဖူးသည့် မလေးရှားပိနန်ကျွန်းကို ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ပိနန်ဆိုတာ မြန်မာတွေအဖို့ သိပ်မစိမ်းပါ။ အဲဒီတုန်းက ဆရာတော်ကြီးဦးပညာဝံသရှိပါတယ်။ လက်လောက် ဆရာတော်သည်အမေရိကန်နိုင်ငံသားဖြစ်ပြီးမှဆရာ တော်ကြီးဆီမှာ ရဟန်းပြုခဲ့တာလို့သိရပါတယ်။ ဆရာတော်သည် 'ကက်လောက်စီ' လို့ခေါ်တဲ့ ပိနန်တောင်ပေါ်ကို လိုက်ပို့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီကျောင်းမှာ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ဖို့အတွက် ဦးကိတ္တိလို့ ခေါ်တဲ့ ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ပိနန်တရုတ်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာအနွယ်တွေဖြစ်တာရယ်၊ အလုပ်ကြိုးစားပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝတာရယ် စတာတွေကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး ဘာသာရေးမှာလည်း အားရစရာကောင်းပါတယ်။ ရဟန်းသံဃာတော်များ အရောက်အပေါက်နည်းတော့ ဒေသစာရီ ကြွလာတဲ့ ရဟန်းတော်များကို လိုအပ်တဲ့အကူအညီတွေ ပေးကြပါ တယ်။ တစ်နေ့သောအခါ ဟဲရိုး(Mr.Harrot)အမည်ရှိ တရုတ်

အမျိုးသားတစ်ဦးကွယ်လွန်တော့ မိမိတို့ ညနေခင်းတိုင်း တက်ရောက်ကာ တရားစာတွေ ရွတ်ခဲ့ကြသေးတယ်။ နောက်ဆုံး မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီးတဲ့အခါ အရိုးပြာကို ပိနန်မြစ် ပြင်ကျယ်မှာ ရေမျောတဲ့ အစီအစဉ်မှာလည်း တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ပြီးကွာလာလမ်ပူမြို့ Selangor ဆူးဘန်းဂျယာကျောင်းမှာ ဆရာတော်ဦးရေဝတဆိုတဲ့ မြန်မာဘုန်းကြီးတစ်ပါးဟာ သဘောထား အလွန်ကောင်းပါတယ်။ ထိုကျောင်းနှင့်ဆက်စပ်ပြီး သိကျွမ်းခဲ့တဲ့ Mr Richard Tan တို့ဆိုရင် မြန်မာရဟန်းတော်များကြားတွင် မသိသူမရှိသလောက်ပါပဲ။ Mr.Alex Tan ဆိုတဲ့ ဒကာလေးတစ်ယောက်နှင့် ဇနီး(စင်္ကာပူသူ)တို့ဟာ သဘောထား ကောင်းကြပါတယ်။ နောင်နှစ်များစွာ ဆက်သွယ်ကာ အေးချမ်းသော မေတ္တာပေါင်းကူးတံတားများ ဆက်သွယ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အနည်းငယ်က မြန်မာပြည်၌ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး လောကဓံများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီးနောက် မြန်မာများကို အဆက်အသွယ် သိပ်လုပ်တာမတွေ့ရတော့ပါ။ Mr Rich Tan ဆိုတဲ့ မလေးရှား တရုတ်အမျိုးသားဆိုရင် ဆရာတော်ဦးရေဝတ (ဆူဘန်းဂျယာကျောင်း) နှင့်အတူ ရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ လာသမျှ မြန်မာရဟန်းတော်များကိုခိုင်ခံ ကူညီပို့ဆောင်ပေးရှာတယ်။ ရွှေတောင်ကုန်း

ရိပ်သာဩဝါဒခံအဖြစ်ကနေ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ဩဝါဒခံအဖြစ် တည်ရှိနေတဲ့ အဲဒီဆူဘန်းကျောင်းဟာ မြန်မာရဟန်းတွေအတွက် မမေ့စရာနိုင်စရာ နေရာလည်းတစ်ခုပါပဲ။ အဲဒီကျောင်းတာဝန်ခံကျောင်းထိုင် ဆရာတော်ဦးရေဝတဆိုတာက စံပြရဟန်းတော်တစ်ပါးပါပဲ။ သင်္ကန်းဝတ်တာကအစ သပ်ရပ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်နဲ့ ဘာသာရေးအခမ်း အနားတွေ လုပ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ပါရမီရှင်တစ်ပါးပါ။ အရိပ်ကို ခိုဝင်လာသော ဘဝတူရဟန်းငယ်များကို အခွင့်အရေးပေးလေ့ရှိပါတယ်။ ထင်ရှားနေတဲ့နေရာတွေကို လိုက်ပို့ပေးပါတယ်။ ဆရာတော်သည်(၅)နှစ် သီတင်းသုံးပြီးနောက် နေထိုင်ခွင့်ဗီဇာ မရနိုင်ဖြစ်ကာ မလေးရှားမှ ထွက်ခွာခဲ့ရပါတယ်။ ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ရေ စီးပွားရေး စသည် မကောင်းလေတော့ မြေဦးတည်ရာ ထွက်လာကြတဲ့ မြန်မာတွေဟာ ရောက်တဲ့ နေရာမှာ ဘာသာသနာရေးကိစ္စကို မလစ်ဟင်းအောင် တာဝန်ယူပေးကြပြန်ပါတယ်။ မမေ့အပ်သော စေတနာရှင်မြန်မာများကို ဂုဏ်ယူလေးစားပါတယ်။

မြန်မာရဟန်းတော်များနှင့်သီရိလင်္ကာပညာရေး

နိုင်ငံတော် ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်မှာ နေစဉ်က သီရိလင်္ကာမှ M.A ဘွဲ့ရရှိခဲ့သော မြန်မာရဟန်းတော်များကို တွေ့ခဲ့ဖူးသည်။ သူတို့ဘယ်လို လုပ်ပြီးနိုင်ငံခြားပညာရေးလောကကို ဝင်ဆံ့နိုင်ကြပါသလဲ။ ဘယ်သူတွေ ထောက်ပံ့ကြသလဲ စသည်တို့ကိုစဉ်းစားပြီး ဆိုးကျူးမိခဲ့ပါသည်။ လေယာဉ် စရိတ်တွေ၊ နှစ်နဲ့ချီပြီး ပညာသင်ရာမှာ ဘယ်လိုသုံးစွဲပါမလဲ။ ကျောင်းဝင်ကြေး ဒေါ်လာ လေးငါးရာ ဘယ်သူထောက်ပံ့ပါမလဲ၊ စဉ်းစားလို့ပင် မရရှိခဲ့ပါ။ (၁၉၉၆) မတိုင်မီ အထိ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြားဘုရားဖူးသွားလိုလျှင် US\$၄၃၀ ခန့်ကို မြန်မာငွေ (၆) ကျပ်နှုန်းဖြင့် လဲလှယ်ခွင့်ရရှိခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုစီမံကိန်းလုံးဝ ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

မိမိသည် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား လှည့်လည်ရင်း ဟိုဟိုဒီဒီမှ ဒကာ၊ ဒကာမများ၊ ဆွေမျိုးဉာဏ်ကားများ လှူဒါန်းထားသော ဒေါ်လာ(၁၀၀၀-ကျော်) ခန့် စုမိသောအခါ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံကို M.A

တန်းတက်ရန် စိတ်ကူးနိုင်ခဲ့သည်။ ပီနန်ဆရာတော်ကြီးကို အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ထားတိုင်ပင်တော့ 'ငါ့ရှင် ကျောင်းတက်မယ်ဆိုရင် ခပ်ကောင်းကောင်းကိုရွာကွာ။ လိုအပ်တာကို ငါ့ရှင်တို့ ဦးဉာဏုတ်နှင့် တိုင်ပင်ပေါ့ကွာ' စသည်ဖြင့် အားပေးလေသည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ်၊ ဝါဆိုဦးကာလမှာ မြန်မာပြည်ကို အမြန်ပြန်လာခဲ့ပြီး သီရိလင်္ကာကိုသွားရောက်ကာ M.A တန်းတက်ရောက်နိုင်ရန် အမြန်စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာပြည်မှ ဆရာသမားများ၊ ဒကာ၊ဒကာမများကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာနဲ့ အကြောင်းကြားခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ သီရိလင်္ကာကိုသွားရန် တိုက်ရိုက်လေယာဉ်မရှိသေးပါ။ ဗီဇာကိုတော့ ရန်ကုန်မြို့ရှိ သီရိလင်္ကာသံရုံးမှ ရယူခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မှ ဘန်ကောက်ကို ပထမဦးဆုံးသွားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ရမ်းဗြဲမြို့နယ်၊ အလယ်ချောင်းရွာမှ ဦးဓမ္မသာရသည် ဘန်ကောက်မြို့တွင် ပညာသင်ယူလျက်ရှိသည်။ ဘန်ကောက်ကို အလည်ဝင်ရန်နှင့် ရက်အနည်းငယ် အချိန်ပေးရန်စီစဉ်ထားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် ထိုင်းကိုဗီဇာမပါဘဲ တစ်လဝင်ရောက်လည်ပတ်နိုင်သည်။ သုဝဏ္ဏဘူမိလေဆိပ် မရှိသေး၍ ဒုံမောင်းလေဆိပ်အဟောင်းကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ဒုံမောင်းလေဆိပ်ကို ရောက်ရှိရန် မြို့ထဲမှ အချိန်နှစ်နာရီခန့် အချိန်ပေးခဲ့ရသည်။

ဘန်ကောက်မြို့သည် ပျားပန်းခတ်မျှစည်ကားသော မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဖြစ်နေခဲ့တာကြာခဲ့ပြီ။ မြေပြင်ကားလမ်းအပြင်၊ အမြန်ကားလမ်းကို မြေပြင်အထက်မှာ တံတားရှည်ကြီး ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ဒါတောင်မှ မြို့ထဲကနေ လေဆိပ်ရောက်ရှိရန် အတော်အချိန်ယူ ခဲ့ရသည်။ ဦးဓမ္မသာရနှင့် ဘန်ကောက်မြို့နေရာ အတော်များများ ကိုလှည့်လည်ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ဝပ်ဆုကော့ဘုရားစသည့် 'ဝပ်' အမည်ပါသော ဘုရားများတွေ့ရသည်။ 'ဝပ်'ဆိုသည်မှာ ဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိကြောင်း သိရသည်။ ရက်အနည်းငယ်အနားယူပြီး သီရိလင်္ကာသို့ ထိုင်းလေကြောင်း(TG)နှင့်သွားရန် စီစဉ်ထားသည်။ အမှန်မှာ ကိုလံဘိုကို လေယာဉ်လက်မှတ်တစ်ကြောင်းစာ(one way) ဖြင့်သွားရန် စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘန်ကောက်ရောက်မှ ထိုင်းလေကြောင်း (TG Airline) က ကိုလံဘို-ရန်ကုန်အပြန် လက်မှတ်မပါရင် မိမိကို လေယာဉ်စီးခွင့်မပြုနိုင်ကြောင်း တားမြစ်ခဲ့ သည်။ အကြောင်းမှာ နိုင်ငံတကာခရီးသွားများသည် လေယာဉ် လက်မှတ်ဝယ်သောအခါ မိခင်နိုင်ငံ(သို့မဟုတ်) Stay Visa Permit ရှိသော နိုင်ငံများ၌သာ ခရီးလမ်းအဆုံးသတ်ခွင့်ရှိသည် မဟုတ်ပါ လား။ ထို့ကြောင့် အပြန်လေယာဉ်လက်မှတ်ကို တစ်နှစ်စာသက် တမ်းထားပြီး ရန်ကုန်အထိ ဝယ်လိုက်ရသေးသည်။

သီရိလင်္ကာကို သွားမည့်နေ့တွင် နေ့လည်ပိုင်း၌ ဦးဓမ္မသာရ တို့နှင့် ဘန်ကောက်မြို့ ကောင်းကင်ရထားစီးပြီးမြို့ကို လည်ပတ်ကြ သေးသည်။ ထို့နောက် ဝပ်မဟာထပ်ကျောင်းကို ခဏပြန်ပြီး ခုံမောင်းလေဆိပ်ကို လေယာဉ်စီးရန် ထွက်ခွာလာခဲ့ကြရာ လေယာဉ် ကွင်းရောက်ပြီး Check in Counter ကိုမေးကြည့်စဉ် လေယာဉ် ထွက်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ဝပ်မဟာထပ်ကျောင်းကို ပြန်လာကာ တစ်ညအနားယူခဲ့ရသည်။ နောက်နေ့တွင် အချိန်မီ ကြိုတင်သွားကြပြီး လေယာဉ်ကြီးဖြင့် ကိုလံဘိုမြို့ကိုထွက်ခွာလာခဲ့ သည်။ ညဉ့်သန်းခေါင်ယံတွင် ကိုလံဘိုမြို့ကိုဆိုက်ရောက်ပြီး သူငယ်ချင်းများလာကြိုကြသည်။ ကိုလံဘိုမြို့ လေဆိပ်ဆိုတာ ညဉ့် အချိန်မှာပင် အထူးစည်ကားသော လေဆိပ်ဖြစ်ကြောင်း အံ့ဩစွာ တွေ့ရပါသည်။ လေဆိပ်မှ တစ်နာရီခန့်သွားလျှင် မာရဒါနလမ်း (သို့မဟုတ်) ဓမ္မဒဂိုးဒါးလမ်းရှိ မကုဋာရာမ မြန်မာကျောင်းကို ရောက် ရှိခဲ့လေသည်။

ကျောင်းသားမှတ်ပုံတင်တာကို ဟောမဂါမအမည်ရှိ ကိုလံဘိုနှင့် အတော်ဝေးသောနေရာမှာတည်ရှိတဲ့ B.P.U တက္ကသိုလ် ဌာနချုပ်မှာ သွားရောက်ပြုလုပ်ကြရသည်။ သီရိလင်္ကာတက္ကစီသည် သုံးဘီးကားသာဖြစ်၏။ ထိုင်းမှာ တုတ်တုတ်ဟုခေါ်သော ဆိုင်ကယ်

သာသာ သုံးဘီးကားကလေးနှင့် မြို့ထဲခရီးများကိုအသုံးပြုကြရ၏။ ကျောင်းသားဖြစ်ဖို့အရေး မြန်မာသံရုံးက ထောက်ခံပေးရသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ သံယုနာယကထောက်ခံစာ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ထောက်ခံစာများနှင့်အတူ လ. ဝ. က (Immigration) ဌာန သွားပြီး နေထိုင်ခွင့် Visa လုပ်ကြရသည်။ နေထိုင်ခွင့် Visa ရရှိသောအခါ ဆရာတော်ကြီးဦးသိဝ္ဂဝ၏ ထောက်ခံချက်ဖြင့် မကုဋာရာမ(မြန်မာကျောင်းတွင် နေထိုင်ခွင့်)ရရှိခဲ့သည်။ သက်တော်ရှည်ဆရာတော်ကြီး ဦးသိဝ္ဂဝသည် ရွှေတိဂုံအနီး တိစန္ဒဝိဟာရ၌ လွန်ခဲ့သော (၂၀၀၇) ခုနှစ်က ပျံလွန်တော်မူပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတိမှာ အထက်မြန်မာပြည် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မြောင်မြို့ကဟု သိရသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ ကိုရင်ဘဝကတည်းက နေထိုင်လာခဲ့ပြီး သူ၏ ဆရာမှာ မွန်ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိနယာလင်္ကာရဖြစ်ပါသည်။ သီရိလင်္ကာတွင် နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်ခန့် နေထိုင်ပြီး န. ဝ. တလက်ထက်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်လက်ခံရန်အတွက် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်(၉၀)ကျော် အရွယ်တွင် မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်လာတော့ သူငယ်စဉ်က စာချခဲ့ကြဖူးသည့် စာချဆရာတော်များကို မေးမြန်းမိ၍ ရယ်မောကြရသည်။ ပြီးမှသူက ငါတောင်အသက်(၉၀)ကျော် ဆို

တော့ ငါ့ဆရာတွေ မရှိလောက်တော့ဘူးဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ အို . . . သာသနာတော်မှ အကျင့်စရဏ၊ သဒ္ဓါတရားနဲ့ အနှောင်အဖွဲ့ကင်းစင်တော်မူသော ဆရာတော်ကြီးအား ရိုသေစွာဦးခိုက်ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ကိုလံဘိုမြို့ဟူသည် သစ်ပင်အရိပ်အာဝါသ မရှိသလောက် နည်းပါးသည်။ ကိုလံဘို(၁)၊ ကိုလံဘို(၂) စသည်ဖြင့် ရပ်ကွက်ကြီးပေါင်းများစွာနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ကိုလံဘိုဆင်ခြေဖုံး နေရာများသည် ပို၍သပ်သပ်ရပ်ရပ်၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့ အေးချမ်းမှုရှိပါသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် မြို့ရော၊ တောပါ Bus (ဘတ်စ်ကားများ အရောက်သွားနိုင်သည်။ ဘဏ်စနစ်၊ ဖုန်းစနစ်၊ အင်တာနက်စနစ်များ တိုးတက်ခဲ့သည်မှာ (၂၀၀၀ ပြည့်) ခုနှစ် ဝန်းကျင်ကပင်ဖြစ်သည်။ ကိုလံဘိုမြို့၏ အတွင်းပိုင်း ရပ်ကွက်များသည် ရှုပ်ထွေးလှသည်။ လမ်းများကျဉ်းပြီး အိမ်များသပ်သပ်ရပ်ရပ် မရှိပါ။ သစ်ပင်၊ ပန်းပင်မရှိတော့ ပူအိုက်သည်။ ဆောင်းဟူ၍ မရှိ။ နွေနှင့် မိုးရာသီသာရှိသည်။ နေ့ဆွမ်းစားပြီးကျောင်းသွားလျှင် ပူလောင်နေသော ကတ္တရာလမ်းများမှ အငွေ့တထောင်းထောင်းထွက်နေသလို ခံစားရသည်။ မကုဋာရာမ မြန်မာကျောင်းဆိုတာက ကိုလံဘို (၉)မှာ တည်ရှိသည်။ ယခင်က ဗုဒ္ဓဘာသာရပ်ကွက်ဟု သိရသည်။

ယခုအခါမူ မူစလင်ဘာသာဝင်များ အခြေချနေထိုင်ကြလာ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အိမ်များ မရှိသလောက်နည်းသွားသည်။ ကျောင်းကြီး နှင့်ဗောဓိပင်ကြီးသည်ဘာသာခြားများ၏ဝန်းရံထားခြင်းခံနေရပြီဖြစ် သည်။ ကျောင်းဝင်းထဲ၌ ရှေးဆရာတော်များက သနားကရုဏာစိတ် ဖြင့် နေထိုင်ခွင့်ပြုထားခဲ့သည့် အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်သည်လည်း ကျောင်းကို ခပ်စိမ်းစိမ်းဆက်ဆံလျက်ရှိ၏။ ရှေးကအိမ်ထောင်စုပိုများ သည်ဟုသိရသည်။ သီရိလင်္ကာအစိုးရ၏ အကူအညီဖြင့် အိမ်ထောင် စုများစွာကို ကျောင်းဝင်းထဲမှ မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ ထိုခေတ်က မကုမ္ပဏီရာမမြန်မာကျောင်းတွင် ဦးစန္ဒ(ကောလင်း)၊ ဦးသီဟနာဒ(ရှမ်း)ဦးဇင်းတို့ နာယကတာဝန်များယူနေကြသည်။ မိမိအတွက်လိုအပ်သော နေရာထိုင်ခင်းများ စီစဉ်ပေးကြသည်။ ဆောက်လက်စ တစ်ပိုင်းတစ်စနှင့် ရပ်ထားသော ကျောင်းဆောင် သစ်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်ထောင့်ခန်း၌နေရာရရှိသည်။ မကုမ္ပဏီရာမ ကျောင်းတိုက်၌ အတွင်းနေသံဃာ(၃၇)ပါး ခန့်ရှိသည်။ နေရာမရ ကြ၍ သီရိလင်္ကာဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ မကြာမကြာ မကုမ္ပဏီရာ မကျောင်းကိုလာရောက်ပြီး ပညာရေးကိစ္စ၊ ဗီဇာကိစ္စ၊ ကျောင်းသား သစ်ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ စုပေါင်းပြီး စာပေဖတ်ရှုသင် ယူခြင်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်းများ လာရောက်သင်ယူကြတာ

တွေ့ရသည်။ အလှည့်ကျအုပ်စုဖွဲ့ပြီး ဆွမ်းပန်းစီစဉ်ကြရသည်။ တစ်လလျှင် သီရိလင်္ကာငွေ ရူပီ (၆၀၀) ထည့်ဝင်ကြရသည်။ စင်္ကာပူ မှထောက်ပံ့လှူဒါန်းသော စားသောက်ဖွယ်ရာများကို မျှဝေသုံး ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ မိမိသည် ပထမဆုံးသော သီရိလင်္ကာရောက် ရခိုင်ရဟန်း ဖြစ်လေသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ကျောင်းသားသစ် ရဟန်းတစ်ပါးကြွလာလျှင် ဘယ်အုပ်စုအဆက်လည်း ရွေးချယ်ကာ ဆက်ဆံကြရသည်။ ကိုယ့်အုပ်စုနှင့် ဆက်စပ်၍ရောက်ရှိလာလျှင် မြန်မာသံရုံးသွားရောက်ပြီးစာရင်းပေးသွင်းကြရသည်။ နောက်နေ့ များတွင် Stay Visa ရရှိရေးအတွက် မကုမ္ပဏီရာမကျောင်းအနီးမှ သီရိလင်္ကာဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးထံမှ ထောက်ခံစာတစ်စောင် တောင်းခံရသည်။ ပြီးမှ မြို့နယ်အဆင့်ဟုထင်သော ဆရာတော် တစ်ပါးထံမှ ထောက်ခံစာယူရသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာကောင်စီဌာနတွင် စာတစ်စောင် လျှောက်ထားရပြန်သည်။ ထိုစာရပြီးမှ လ. ဝ. က (Immigration) ကိုသွားပြီး တစ်နှစ် Visa ရရှိရန် လျှောက်ထားကြရသည်။ ထိုနေ့ရုံးမပိတ်မီ မိမိ Passport နှင့် Visa ကိုလာရောက် ထုတ်ယူနိုင်ပါသည်။

လင်္ကာမှာ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ယူပြီ

နိုင်ငံခြားသားဖြစ်သော ကျောင်းသားရဟန်းတော်သည် နေထိုင်ခွင့်ဗီဇာ (Stay Visa) ရရှိပြီးနောက် ကျောင်းသားဖြစ်ရေး အတွက် ကြိုးစားကြရသည်။ ပထမဦးစွာ ကိုလံဘိုမြို့ မြန်မာသံရုံးကို သွားပြီး မိမိတို့ မြန်မာပြည်မှာ အောင်မြင်ခဲ့သော ဓမ္မာစရိယဘွဲ့သည် လောကီ B.A နှင့်ညီမျှပါကြောင်း သံရုံးက ထောက်ခံစာရယူကြရသည်။ အမှန်မှာရှေးက ကိုလံဘိုမှာ ကျောင်းတက်ခဲ့ကြသော ဦးဓမ္မသာမိ (Oxford) ပါချုပ် ဆရာတော်ဦးနန္ဒမာလာဘိဝံသ၊ ဦးစန္ဒာဝရာဘိဝံသ စသော အရည်အချင်းရှိရဟန်းတော်များ၏ ကျေးဇူးကြောင့် နောင်လာ၊ နောက်သား ရဟန်းများ၏ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့သည် B.A နှင့်ညီမျှကြောင်း တက္ကသိုလ်များက သဘောတူနေဆဲ ဖြစ်သည်ဟုသိရပါသည်။ နိုင်ငံတော် ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်

များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒသာသနာပြုတက္ကသိုလ်၊ စစ်ကိုင်း၊ ရန်ကုန်သီတဂူဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်များမှရရှိသော B.A စသည် ဘွဲ့လက်မှတ်ရရှိထားသူများအတွက် အမ်၊ အေတန်းကိုတိုက်ရိုက် တက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ရိုးရိုး (B.A) ရရှိခဲ့သူများသည် ဘွဲ့ကြို ဒီပလိုမာသင်တန်းကို တစ်နှစ်တက်ကြရသည်။ မိမိတို့စရောက်သော နှစ်သည် ယခင်ပိတ်ထားခဲ့သော Buddhist and Pali University ကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သော နှစ်ဖြစ်သည်။ ဝါဆိုဦးကာလ ထိုအခါ သမယ ၌ ကျောင်းတက်ကြရာတွင် မိမိတို့ မြန်မာကျောင်းသားများ၊ သီရိလင်္ကာ ကျောင်းသားများ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ကျောင်းသား၊ ကိုရီးယား ကျောင်းသား၊ နီပေါကျောင်းသား၊ လာအိုကျောင်းသား စသည်ဖြင့် ပါဝင်လေသည်။

မြန်မာကျောင်းသားများမှာ ဦးဝိစိတ္တ၊ ဦးဇဝန၊ ဦးရေဝတ၊ ဦးကုဝေရ၊ ဦးဓမ္မသာမိ၊ ဦးကိတ္တိစာရ၊ ညောင်ကန်-ဦးခေမာ၊ ကရင်စော-ဦးခေမာ၊ မြောင်းမြ-ဦးခေမာ၊ သီပေါ-ဦးဣန္ဒက၊ ဦးဥက္ကံသာ၊ ဦးသုစိတ္တ (ကချင်ကြီး) စသည်တို့ပါဝင်သည်။ တစ်နှစ်တာ ကာလပတ်လုံး အလှဦးသင့်သော သူငယ်ချင်းများစုပေါင်း၍ အားလပ်ချိန်တွင် အဆာပြေ နေ့လည်စာသုံးဆောင်ကြရသည်။ ဘာသာရပ် ၅-ခုသင်ယူကြရသည်။ ပါမောက္ခ အိုလီတာ၊ ပါမောက္ခ

တိလက်၊ ပါမောက္ခကပိလ၊ ကထိက ဒေါက်တာအာနန္ဒာတို့ကဦးဆောင်ပြီး lecture ပို့ချပေးကြသည်။ ထိုခေတ်က ကျောင်းသားအများစု ဖုံးမသုံးနိုင်ကြသေးပေ။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ Nokia Hand-set ကြီးများ အသုံးများသည်။ သူ့နိုင်ငံသားများအနေနဲ့တော့ အတော်အသုံး တွင်ကျယ်နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်တွင် မိုဘိုင်းဖုန်းများကို သိန်း ၃၀ မှ ၄၀ အထိ ပေးကြရသည်။

သီရိလင်္ကာတက္ကသိုလ် (၃)ခုလောက်သည် နိုင်ငံခြားသားများထံမှ ကျောင်းဝင်ကြေးများရရှိကြသည်။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံသားရဟန်း (၃၀၀)ခန့်ရှိပြီး တစ်ပါးလျှင် US\$ ၁၅၀၀ (ငွေ ၂-သိန်း)ခန့် သုံးစွဲရုံဖြင့် သိန်း (၃၆၀၀)ခန့် သုံးယူနိုင်ပေမည်။ မိမိတို့နိုင်ငံတွင် သီရိလင်္ကာတက္ကသိုလ်များကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်များ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ပေါ်ပေါက်လာစေချင်ပါသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှကထိကအချို့သည် လူပြန်တော်အနောက်တိုင်း ဘွဲ့များဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သူတို့ကဲ့သို့ ပညာရှင်များပေါ်ထွက်ဖို့ မလွယ်သေးကြောင်း ခန့်မှန်းမိပါသည်။

မြန်မာရဟန်းတော်များသည် ရှေးကနောင်တော် သံဃာတော်များ ပြုစုထားခဲ့သော မှတ်စုများကို အခြေခံပြီး မျက်မှောက်ပို့ချသောစာပေများကို အင်္ဂလိပ်စာပေအခြေခံရှိသော ရဟန်းများက

ပြုပြင်ရေးသားပေးလေ့ရှိကြသည်။ သူ့အုပ်စုနှင့်သူတာဝန်ယူကာ မှတ်စုပြုစုကြသည်။ ဒေသခံ သီရိလင်္ကာ ကျောင်းသားများသည် စာသင်ခန်းတွင် မှတ်စုထုတ်ရေးကာ စာမေးပွဲဖြေဆိုရန် အချက်အလက်များ ရရှိသွားကြသည်။ မြန်မာကျောင်းသားအချို့သည် ဆရာကြီးများ မည်သည့်ကိစ္စကို ပို့ချဆွေးနွေးနေကြောင်း သိရန်ကို ပင်လွယ်ကူမည်မဟုတ်ပေ။ အင်္ဂလိပ် အခြေခံရှိသူမှ အနည်းငယ် သဘောပေါက်နိုင်မည်။ အသံဖမ်းစက် (Recorder) များဖြင့်ဖမ်းယူပြီး အထပ်ထပ်ပြန်နားထောင်ကာ မှတ်စုပြုပေးသူလည်း ရှိပါသည်။ ဘာသာရပ်(၅)မျိုး အနည်းဆုံးဖြေဆိုရပြီး တစ်နှစ်တည်းဖြင့် M.A-တန်းအောင်သည်က များကြလေသည်။ M.A အောင်ပြီးလျှင် M.Phil (အမ်ဖီး) တန်းကို (၂)နှစ်ခန့် တက်ပြီးကျမ်းပြုရသည်။ မပြီးနိုင်လျှင် အဆိုပါကျမ်းကိုပင်တိုးမြှင့်ကာ (၅)နှစ်တွင် (Upgrade) လုပ်ပြီး Ph.D တက်၊ အဆက်မပြတ်ရေးသားနိုင်သည်။ Ph.D တန်းတွင် (၃)နှစ် အနည်းဆုံးအချိန်ယူပြီး ကျမ်းပြုကာ ငါးနှစ်ဝန်းကျင်တွင် Ph.D ဘွဲ့ ရရှိသွားကြသော မြန်မာရဟန်းသုံးပါးခန့်ရှိသည်။

ပထမရောက်ခါစကသူတို့ပြောသော(သီရိလင်္ကာ) ဆင်ဟာလီ အင်္ဂလိပ်ကို နားမလည်နိုင်သည်ကတစ်ကြောင်း ပြုစုသောမှတ်စုအရည်အသွေးမမီသည်ကတစ်ကြောင်း စသည်တို့ကြောင့် Buddhist

and Pali University, M.A တန်းတွင် သူငယ်ချင်း အများစုနှင့်အတူ စာမေးပွဲအဆင်မပြေဖြစ်နေခဲ့ရသည်။ သီရိလင်္ကာကိုလာတုန်းက အပြန် လက်မှတ်တစ်ကြောင်းလည်းရှိနေသောကြောင့် မြန်မာပြည်ကို ခေတ္တပြန်လာလိုက်သေးသည်။ ထိုကာလအတောအတွင်း မိမိတို့၏မိခင်ကျောင်းတော်ကြီး မဟာသန္တိသုခစင်တာကြီးလည်း အသိမ်းခံထားရပြီးဖြစ်နေသောကြောင့် ဆရာတော်ဦးဉာဏုတ္တရနှင့် မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ထိုမြို့တွင် တစ်ဝါသီတင်းသုံးပြီး တောင်တန်းသာ ဟိုတယ်သူဌေးပိုင်တောင်တန်းသာ ဓမ္မရိပ်သာတွင်စာသင်ပေးပြီး သာသနာပြုခဲ့ဖူးသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ(၅၀)ခန့် အင်္ဂလိပ်စာ လာသင်ဖူးကြသည်။ အနီးတွင်ရှိသော ဆိပ်ဖူးတောင် ပရဟိတကျောင်းတွင် အထက်တန်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို ညစဉ် စာသင်ပေးဖူးသည်။ ကျိုက်ထိုမြို့အနီးရှိ တောင်တန်းသာ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်သည် ရဟန်းဝတ်ပြီး တောင်တန်းသာသနာပြု ဓမ္မရိပ်သာတွင် သာသနာပြုလျက် ရှိခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဦးဉာဏုတ္တရနှင့် မိမိအား သိက္ခာထပ်ကာ သားရဟန်းတော်စပ်ခဲ့ကြသည်။

ကျိုက်ထိုတွင် စာသင်ပေးခဲ့သော တပည့်အချို့နှင့် ယနေ့တိုင် ခင်မင်ရင်းနှီးလျက် ရှိပါသည်။ ထိုနှစ်သီတင်းကျွတ်ပြီးသော် ကျိုက်ထိုမှ ရန်ကုန်ကိုပြန်ပြီး စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားသွားရန် စီစဉ်ပြန်

သည်။ စင်္ကာပူတွင် လအနည်းငယ်နေပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စင်္ကာပူနှင့် မလေးရှားကို အခေါက်ခေါက် အခါခါ ဝင်ထွက်သွားလာခဲ့သည်။ တစ်ခါတရံ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးမှူး စင်္ကာပူနိုင်ငံသား တရုတ်များက လာရောက်ခေါ်ယူရသည်လည်း ရှိခဲ့သည်။ မလေးရှား၌နေစဉ် Richard Tan, Alex Tan တို့ မိသားစုတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့သည်။ စင်္ကာပူတွင်နေစဉ် ဂျီပင်နာ၊ မလီဆာ၊ ပန်းမလားစသော တရုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်။

ထိုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကိုလံဘိုတွင် ကလျာဏီတက္ကသိုလ် ဖွင့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် အရောက်ပြန်ခဲ့ပြီး ကျောင်းတက်ရန်စီစဉ် ရတော့သည်။ မြန်မာရဟန်း(၂၀)ခန့်နှင့် လူကလျာဏီတက္ကသိုလ်တွင် M.A တန်းကို တက်ရောက်နေခဲ့စဉ် မအောင်မြင်သေးသော Buddhist and Pali University တွင် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များ၌ အနီးကပ် သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ သူငယ်ချင်းများထဲတွင် ဦးရေဝတ၊ ဦးဇေန(မြစ်သား-ကူမဲဇာတိ)၊ ဦးဓမ္မသာမိ၊ (ဗန်းမော်) တို့က ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများဖြစ်၏။

မိမိတို့၏ ဆရာများမှာ ပါမောက္ခအိုလီဇာ၊ ဒေါက်တာ အာနန္ဒာ၊ ပရိဖက်ဆာတိလက်၊ ပရိဖက်ဆာ ကပိလ စသည်တို့ကို အမှတ်ရနေမိပါသည်။ မကုမ္ဘာရာမကျောင်းတွင် နေရာမရရှိနိုင်

သောအခါ ကလျာဏီ တက္ကသိုလ်၏ အဓိပတိဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာ ဝိဒယာလင်္ကာရပရိဝေဏကျောင်းတိုက်တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။ နှစ်ထပ်ကျောင်းဆောင်တန်းလျားတွင် မိမိနှင့် ဦးညဏီဿရတို့က တစ်ခန်း၊ အခြားအခန်းများတွင် ဦးဝိမလ၊ ဦးသိဒ္ဓိဗလ၊ ဦးသာဂရဉာဏ စသောရဟန်းများနှင့် အတူနေကြ သည်။ ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် Buddhist and Pali University တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ဖြေဆိုရန် နီးကပ်လာခဲ့ရာ ကိုရီးယားအမျိုးသား Rev.Kim သည် ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကျောင်းသားအားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အနစ်နာခံဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သီရိလင်္ကာ ထုံးစံအတိုင်း ကလျာဏီတက္ကသိုလ် စာမေးပွဲကို ဒီဇင်ဘာတွင် ဖြေဆိုကြရသည်။

လင်္ကာဒီပပု အိန္ဒိယသို့ဘုရားပူးခရီး

၂၀၀၄-ခုနှစ်၊ နှစ်လယ်ပိုင်းလောက်က သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ M.A တန်းများအောင်မြင်ပြီးသော မိမိသည် တစ်နေ့သောအခါ ကိုရီးယားအမျိုးသား ရဟန်းတော်တစ်ပါး၊ လာအိုအမျိုးသား ရဟန်း တော်တစ်ပါးတို့နှင့်အတူ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ပညာရေးရှာပုံတော် ခရီး ထွက်ခဲ့ကြလေသည်။ ရှေ့ဦးစွာ နယူးဒေလီမြို့တော်သို့ ရောက်ရှိ ကြပြီး ၎င်းနယူးဒေလီမြို့၌ ရက်အနည်းငယ်လှည့်လည် ကြည့်ရှုကာ တာ့ဂျ်မဟာဟုခေါ်သော မူဆလင်ဗိမာန်ရှိရာ အာဂရာမြို့ကို သွား လည်ခဲ့ကြသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တိုင်းပြည်ကြီးသလောက် သမိုင်းဝင် အဆောက်အဦးတွေကလည်း အလွန်များပြားလှပါသည်။ အာဂရာ

ဟူသည် တစ်ချိန်က မူဆလင်ဘုရင်များစိုးစံခဲ့ရာ ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင်နေရာဌာနတစ်ခုဖြစ်သလို တာ့ဂျ်မဟာဗိမာန်ဆိုတာကလည်း ကွယ်လွန်သွားတဲ့ မိဖုရားကို ချစ်လွန်းလို့ တည်ထားခဲ့တဲ့ ဗိမာန် (Monument) တစ်ခုပါ။ မြို့လယ်လမ်းဆုံ မီးပွိုင့်တစ်ခုအနီးတွင် မိဖုရားတစ်ပါး မြင်းစီးပြီး ဓားကိုင်ဝင့်ကြွားနေတဲ့ ရုပ်တုတစ်ခုကို မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

ကျောက်နီတစ်မျိုးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ခံတပ် (Fort) ကလည်း ကြီးကျယ်ခဲ့ငြားလှသည်။ လူသားတွေလုပ်ထားတာ ပါလို့ဆိုလျှင်ပင် မယုံနိုင်စရာပါ။ ကျောက်ဆစ်လုပ်ငန်း၊ ကော်ဇောထည်လုပ်ငန်းစတဲ့ လုပ်ငန်းများစွာကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ ကော်ဇောဆိုင်ကအရောင်း မန်နေဂျာကို စပ်စုကြည့်တော့ လစာ ရူပီငွေ (၅၀၀၀)ခန့်ရှိကြောင်းသိရခဲ့၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားတစ်ဦးရဲ့ အခြေခံလစာဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၀ မျှရှိကြောင်း နားလည်ခဲ့ရပါသည်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် ဗာရာဏသီမြို့ဘက်ကို လာအိုရဟန်းတော်နဲ့ မိမိကတစ်လမ်း၊ ကိုရိုးယားအမျိုးသားနှင့် သီရိလင်္ကာရဟန်းတစ်ပါးက တစ်လမ်းစီထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဗာရာဏသီမြို့ဆန်စစ်ကရိုက်ခေါ်တဲ့ သက္ကတ တက္ကသိုလ်ငယ်တစ်ခုမှာ ခေတ္တတည်းခိုခဲ့ကြရာ တြိပူရဆောင်အမည်ရှိသော ရခိုင်ရဟန်းတော်များ

အစဉ်အဆက် အခြေချကာပညာသင်နေကြတဲ့ နေရာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းသိခဲ့ရသည်။ ဗာရာဏသီမြို့မရောက်မီ မိုးဂေါက်ဆရဘူတာမှာ ရထားပြောင်းစီးရသည်။ ရခိုင်သံယာတော်နှစ်ပါးက ဗုဒ္ဓဂါယာဘက်ကို လိုက်ပို့ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓဂါယာရောက်တဲ့အခါမှာ တစ်ရက်နားပြီး ဘုရားရှင်သည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရရှိခဲ့တဲ့ ဗောဓိပင်နှင့် မဟာဗောဓိစေတီတော်မြတ်ကို ညစဉ်သွားရောက်ဖူးမြော်ခဲ့ကြပါသည်။ စေတီတော်မြတ်ကြီးဟာ ချိုင့်ကြီးထဲရောက်နေသလိုထင် မှတ်ရသည်။ ထောင်စုနှစ်တွေကြာပြီဆိုတော့ အလေးချိန်ကြောင့် မြေထဲမြုပ်ဝင်သွားခဲ့ရာ ပြန်လည်တူးဖော်ထားတဲ့မြေကြီးတွေ စေတီတော်ကြီးပတ်လည်မှာ ဖို့ထားတဲ့အတွက် စေတီတော်ကြီးဟာ ချိုင့်ထဲမှာ တည်ထားသလို ထင်မှတ်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဂါယာဆိုတာကတော့ မြို့မဟုတ်ဘဲ ရွာကြီးတစ်ရွာသာသာ ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဂါယာတွင် ရက်အနည်းငယ်လှည့်လည်ရင်း မြန်မာဘုန်းကြီးကျောင်းများကို ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်ကဦးသုန္ဒရ၊ ဦးဇေန၊ ဦးသီလဝံသစသော ရခိုင်ဆရာတော်များနှင့် တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မဂဓတက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ယူနေကြသော မိမိတို့ဒေသမှ ရဟန်းငယ်များနှင့်လည်းတွေ့ဆုံကာ ပညာရေးအတွေ့အကြုံများကို ဖလှယ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ခုသော ညနေခင်းတွင် မြတ်စွာ

ဘုရားအလောင်းတော် တရားကျင့်ခဲ့ရာ ဥရုဝေလတောင်တန်းကို သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ကြသည်။ တောင်ပေါ်တစ်နေရာရှိ ကျောက်ဂူ ငယ်တစ်ခု၌ မြတ်စွာဘုရား ဒုက္ကရစရိယာကျင့်နေပုံ ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးတွေ့ခဲ့သည်။ အနီး၌ တိဘက်ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတစ်ကျောင်း သာတွေ့ရသည်။ ယခုအခါ ရခိုင်ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒမုနိဦးဆောင်လျက် ကျောင်းတစ်ကျောင်း တည်ဆောက်နေကြောင်း ကြားသိရသည်။ ဗုဒ္ဓဂါယာဒေသ၌ အဓိကမြန်မာကျောင်းမှာဆရာတော်ဦးဉာဏိန္ဒ၏ မြန်မာကျောင်း၊ ဒေါက်တာဦးစန္ဒမုနိ၏ကျောင်း၊ ရှမ်းကျောင်း၊ မဟာ အောင်မြေကျောင်း စသည်ဖြင့် မြန်မာဘုရားဖူးများတည်းခိုရန် တည်းခိုရိပ်သာအလား ဖွင့်လှစ်ပေးထားကြသည်။ ဗုဒ္ဓဂါယာရှိ မဟာဗောဓိပင်ရှိရာအရပ်၌ မဟာဗောဓိ စေတီတော်ကြီးအနီးတွင် ၂၀၁၃ ဇူလိုင်လ(၇)ရက်နေ့က ဗုံးဖောက်ခံလိုက်ရာ နိုင်ငံတကာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ တုန်လှုပ်မိခဲ့ကြသည်။ ကံအားလျော်စွာ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲပြီး ခါစဖြစ်၍ ကျောင်းသားရဟန်းများ အရောက် နည်းသောနေ့ဖြစ်ရာ ထိုခိုက်မှုသက်သာခဲ့ရသည်။ ထိုနေရာကို လေ့လာဖူးမြော်ကာ ဘုရားရှင်အား ဒီအသက် ဒီခန္ဓာဖြင့် ကိုယ်တိုင် လာရောက်ကာ ရိုသေလေးမြတ်စွာ ရှိခိုးပူဇော်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုနေရာ မှတစ်ဆင့် နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်ကို သွားရောက်ပြီး စာသင်သား

ရဟန်းငယ်များနှင့်တွေ့ဆုံကာ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဗာရာဏသီသို့ ပြန်သွားကြပြီး မိဂဒါဝုန်တော၌ မြတ်စွာဘုရား ရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ဓမ္မစကြာတရားတော် ဟောတော်မူရာဌာနတွင် တရားရှုမှတ်ပွားများခဲ့ပါသည်။ သံသရာမီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီး တိုင်ငြိမ်းပါစေသတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ရခိုင်ဘုန်းကြီးကျောင်းများ

ဘုရားရှင်ပွင့်ထွန်း တော်မူရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် သကျလူမျိုးတို့ မှီတင်းနေထိုင်ခဲ့ကြရာ နီပေါနိုင်ငံတို့တွင် ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေ သော သာသနာတော်ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်တော်မူခဲ့သည့် သာသနာပြုသံဃာ့အာဇာနည် ဆရာတော်ကြီးမှာ ကုသိနာရုံ ဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တစန္ဒရမုနိမဟာ ထေရ်ဖြစ်ပါသည်။ ကုသိနာရုံ ဆရာတော်ကြီးသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသား အနာဂါရိကဓမ္မပါလ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံသား ဒေါက်တာအမ်ဘေ ဒကာရံတို့နှင့် လက်တွဲ ကာသာသနာပြုခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ မျက်မှောက်ကာလတွင် ကုသိနာရုံဆရာတော်ကြီး၏ သာသနာပြုအဖွဲ့များကို ဆက်ခံ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေကြသော ရခိုင်နွယ်ဖွား သံဃာတော်များ

တည်ထောင်ထားကြသည့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တိုက်များမှာ ယခင်ကထက် တိုးတက်များပြားနေပြီး ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ တည်ဆောက်ပြီး ကျောင်းတိုက် များမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဂါယာ မဟာဗောဓိစေတီ တော်အနီးမှာတည်ရှိတဲ့ ကျောင်းတိုက်များမှာ မဟာအောင်မြေ ကျောင်းတိုက်၊ မဟာဗောဓိဓမ္မရိပ်သာ ကျောင်းတိုက်၊ ရတနာ ဗောဓိကျောင်းတိုက်၊ ကမ္ဘာသာသနာပြုအကျော်ကုသိနာရုံ ဆရာ တော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တစန္ဒမုနိမဟာထေရ်မြတ် အမှတ်တရကျောင်းတိုက်၊ ဗောဓိသုခပရဟိတကျောင်းတိုက်၊ ကုဏ္ဍလာရာမရက္ခိင်ကျောင်း တိုက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဂါယာတွင် ဆရာတော်ဦးတေဇကလည်း ကျောင်းတိုက်တည်ဆောင်နေပြီဟု ဆိုပါသည်။ ဗာရာဏသီတွင် မိဂဒါဝုန် မြန်မာကျောင်းနှင့် ဆီဂရာ မြန်မာကျောင်းတို့ ရှိပါသည်။ ဝေသာလီတွင် ဂုဠာဂါရ မြန်မာကျောင်းရှိသည်။ နီပေါနယ်စပ် ဆိုနောင်းလီတွင် ကမ္ဘာသာသနာပြုဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တစန္ဒမုနိ အမှတ် တရကျောင်းတိုက်ရှိသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မွေးရပ်မြေတွင် တည်ရှိသည့် ကမ္ဘာကျော် နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်ဟောင်းအနီးရှိ ရခိုင် ဆရာတော်ကြီး ဒေါက်တာဦးပညာလင်္ကာရ သီတင်းသုံးရာကျောင်း တိုက်မှာ နာလန္ဒာတရုတ်ကျောင်းအဖြစ် ထင်ရှားပါသည်။ သာဝတ္ထိ

တွင်လည်း ဆရာတော်ဒေါက်တာဦးနရိန္ဒကျောင်းရှိသည်ဟု သိရပါ သည်။ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် တရားကျင့်ခဲ့ရာ ဥရုဝေလ တောင်တန်းအနီးတွင် ဥရုဝေလတောစခန်းရိပ်သာကို မဟာဗောဓိ ဓမ္မရိပ်ကျောင်းဆရာတော် ဒေါက်တာဦးစန္ဒမုနိက ဦးဆောင်ကာ တည်ဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်နီးစပ်သည့် ကာလ ကတ္တားမြို့တွင် ဗောဓိသုခ ပရဟိတကျောင်း ရှိပါသည်။ ချန်နိုင် (မဒရပ်) တွင်လည်း တစ်ကျောင်းရှိပါသည်။

ဘုရားရှင်အားလျှောက်ထားခဲ့ပြီ

မိမိသည် လာအိုအမျိုးသားရဟန်းတစ်ပါးနှင့်အတူ ကုသိနာ ရုံမြို့ဖက်ကို ဆက်လက်ခရီးသွားခဲ့ကြရာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရုပ်ပွားတော် စေတီအနီးရှိ ဆရာတော်ဦးဉာဏိဿရ သီတင်းသုံးရာကျောင်း၌ တည်းခိုကြတယ်။ ထိုကျောင်းသည် ဗာရာဏသီမြို့မှ ဦးဝဏ္ဏဓဇ သီတင်းသုံးရာ မိဂဒါဝုန်ကျောင်းလောက် စည်ပင်တိုးတက်မှုမရှိကြောင်း သတိပြုမိခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသော ရုပ်ပွားတော်ကို စေတီတော်အတွင်း၌ ဖူးတွေ့ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၊ သီရိလင်္ကာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် အဖြူရောင်ဝတ်ဖြူများ ဝတ်လျက်လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘုရားဖူးများသည် ယောဂီဝတ်စုံဝတ်လျက်လည်းကောင်း ပန်းဆီမီး သင်္ကန်းဆက်ကပ်ပူဇော်ကာ ဓမ္မသံဝေဂလင်္ကာများ ရွတ်ဆိုပူဇော်နေကြလေ၏။ မိမိသည် တစ်ချိန်က ဘိုးဘွားများကွယ်လွန်ခဲ့ကြစဉ် ဈာပနအခမ်း

အနားများ၌ ခံစားရသောဝမ်းနည်းမှု သံဝေဂဉာဏ်ရရှိမှုတို့ရော နှောခံစားရကာ မျက်ရည်များပင် ကျမိခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားရှင်၏ ပုံတော်မှာ ဂုဏ်တော်ကိုတင်ကာ အာရုံပြုလျက် ဘုရားတပည့်တော်သည် အရှင်ဘုရားနှင့် ဝေးကွာလှသော မြန်မာနိုင်ငံ (အိန္ဒိယတွေအခေါ် မရမာဒေ့ချ်)၌ သာသနာတော်အတွင်း ရဟန်းအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့ပြီး ယနေ့ အရှင်ဘုရား၏ခြေတော်ရင်းကို အရောက်လာပြီး ဖူးမြော်နေပါပြီ အရှင်ဘုရား စသည်ဖြင့် သားကအဖေကို ပြောကြားနေသည့်အလား ရင်းရင်းနှီးနှီး အနီးကပ်ကန်တော့ ဖူးမြော်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဦးဉာဏိဿရ၏ ကုသိနာရုံကျောင်းတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသား ရဟန်းငယ်တစ်ပါးတွေ့ခဲ့တယ်။ ၎င်းမှတစ်ဆင့် သာဝတ္ထိ၊ ဝေသာလီ၊ ကောသမ္ဘိ၊ ပါဝါစသော မြတ်စွာဘုရားရှင် ဒေသစာရိကြွရောက်ရာ နေရာများကို ရောက်ရှိဖူးမြော်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုနေရာ ဒေသများမှတစ်ဆင့် ဗုဒ္ဓဖွားတော်မူရာ လုမ္ဗိနီအင်ကြင်းတော ရှိရာအရပ်ကို ဆက်သွားခဲ့ပါတယ်။

အိန္ဒိယနှင့် နီပေါနယ်စပ်အနီး၌ ကုသိနာရုံဆရာတော် ဦးဆောင်ဖွင့်လှစ်ထားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိပါတယ်။ တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်နေသော ဦးအဂ္ဂအမည်ရှိ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးနှင့်တွေ့ဆုံပြီး နယ်စပ်ဖြစ်ကူးမည့်ကိစ္စကို စီမံပေးခဲ့

ပါတယ်။ ဆွမ်းကိစ္စကိုလည်း သူ့ကိုယ်တိုင်စီမံကာ ကပ်လှူပေးပါတယ်။ သူ့ရဲ့ကူညီမှုကြောင့် နီပေါနိုင်ငံ၊ လုမ္ဗီနီခရီးစဉ် ချောမွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ သူ့ကိုနောက်ပိုင်း၌ မိမိတို့ဆက်သွယ်လိုသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် ဦးအဂ္ဂ ဘယ်နေရာမှာ ရောက်နေမှန်း မသိရသေးပေ။

နောက်နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် အိန္ဒိယ-နီပေါနယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်ကာ ဗုဒ္ဓဘုရားလောင်းတော်ဖွားတော်မူရာ လုမ္ဗီနီဥယျာဉ်တော်ကို ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်၏ကောင်းမှုကြောင့် ဘုရားလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဖွားတော်မူရာ အရပ်၌အဆောက်အဦးကြီးတစ်ခုတည်ဆောက်ထားတာကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တွေ့မြင်ခဲ့ရပါတယ်။

သီရိလင်္ကာဆရာတော်တစ်ပါးလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းတည်ဆောက်လျက် သီတင်းသုံးရာ အစောင့်အရှောက်ပြုပေးနေကြောင်း တွေ့ခဲ့ရတယ်။ သီရိလင်္ကာဆရာတော်သည် ဦးသန့်၏ဓာတ်ပုံကိုကျောင်း၌ချိတ်ဆွဲထားပါတယ်။ လုမ္ဗီနီဥယျာဉ်တစ်နေရာ၌ မြန်မာကျောင်းနှင့်စေတီတော်ကြီးကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်မှာ ဦးဓမ္မာနန္ဒဖြစ်ပါတယ်။ သူသည် ရှမ်း(ဓနု)တိုင်းရင်းသားဖြစ်ပြီး ပိဋကတ်တစ်ပုံဆောင်ဖြစ်ကြောင်းသိရပါတယ်။

နီပေါနိုင်ငံ၌ မြန်မာသီလရှင်အနွယ် စာသင်တိုက်အချို့လည်း တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ဆရာလေးများသည် ရှမ်းဘောင်းဘီရှည်လိုဝတ်ဆင်ပြီး စက်ဘီးစီးနေကြတာ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ အပေါ်ပိုင်းအဝတ်အစားက မြန်မာသီလရှင်များနှင့် အသွင်တူပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်ဆရာကြီးမှာ မြန်မာတွေသိတဲ့ သမီးချစ်ဟူသော အာဇာနည်သီလရှင် ဆရာကြီးပင်ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း၌ သီလရှင်ဆရာကြီး၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ အတိုင်းအတာထိကျယ်ပြန့်နေကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

ပညာရေးပန်းတိုင်ဆုံးတိုင်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပညာရေးဆိုင်ရာသိုက်ရတနာများ ရှိနေကြောင်း သိရှိခဲ့ပြီးနောက် မိမိသည် ကိုယ့်နိုင်ငံကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ တစ်နှစ်က မွန်အမျိုးသား ရဟန်းငယ် အရှင်ယောသိတဟူသော ရဟန်းတစ်ပါး ပါရဂူဘွဲ့ရရှိသွားသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဟာရဋ္ဌပြည်နယ်(ယနေ့အခေါ် မဟာရာဇတ္ထရ) ပုနေးမြို့ကို သွားရောက်စုံစမ်းခဲ့တယ်။ မိမိတို့ရောက်သွားခဲ့သောအချိန်သည် နွေလရာသီဖြစ်ပြီး ရာသီဥတုခြောက်သွေ့ကာ ပျင်းစရာကောင်းတဲ့မြို့တစ်မြို့ဟု ထင်ရပါတယ်။ သီတဂူ ဦးကိတ္တိဗလ အမည်ရှိ ရဟန်းတစ်ပါးထံ၌ တည်းခိုကာ ကျောင်းဝင်ခွင့်ရရှိရေး ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့တယ်။ သစ်ရွက်များကြွေလျက် ပူပြင်းခြောက်သွေ့နေသော ပုနေးတက္ကသိုလ်ဝင်းကြီးကို အခေါက်ခေါက် အခါခါဝင်ထွက်ခဲ့ရတယ်။ ကျောင်း

သားဖြစ်ရေးလျှောက်လွှာယူခြင်း၊ ကျမ်းပြုရာတွင် ကြီးကြပ်သူ (Supervisor) ဆရာရရှိရေးအတွက် ချဉ်းကပ်ရတယ်။ မိမိတို့သဘောကျတဲ့ စူပါဗစ်ဇာဆရာမက Mrs Bapat ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့မှာက ကျောင်းသား အရေအတွက်ပြည့်နေတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့ ညွှန်ကြားမှုဖြင့် အလွန်မောဟများပြီး ပျင်းရိသော ဒေါက်တာမိုဟာဒိကာဟူသော ဆရာမတစ်ဦးထံမှာ အပ်နှံခြင်းခံရတယ်။ မိမိသဘောကျပြီး ပိုင်နိုင်သော စာပေတစ်ခုခုကို အကျဉ်းချုပ်ရေးသားကာ Chapter One မှာဘာရေးသားမည်၊ Chapter Two မှာ ဘာတွေရေးသားမည်စသည်ဖြင့် Chapter ခြောက်ခုပိုင်းခြားကာ ရေးသားတင်ပြရပါတယ်။ အပိုအလို အလျော့အတင်းများ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် မိမိ၏ Research လုပ်မည့် Project နှင့်ပတ်သက်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းမှာ သုတေသနဘယ်လောက် လုပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားပြရသေးတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိမည်သည့်လုပ်ငန်းများ ထို Ph.D Project လောက်ခက်မည် မထင်ခဲ့ပါ။ အားလုံးအပြီးသတ်ဆွေးနွေးပြီး အတည်ဖြစ်သောအခါ မိတ္တူစောင်ရေများစွာကူးပြီး ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးကို ပို့ရပါတယ်။ နယူးဒေလီရှိ အိန္ဒိယအစိုးရဆီကိုလည်း ပို့ရတယ်။ အကြောင်းမှာ အိန္ဒိယအစိုးရက သဘောတူမှသာ သုတေသနဗီဇာသုံးနှစ်ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုက်ပါ

ပို့ဆောင်ပေးသော ရဟန်းကိုလည်း ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်မိပါတယ်။ ပုန်းမြို့၌ တစ်လတာမျှအချိန်ယူကာ ကျောင်းသားမှန်သမျှ ရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရသေးတယ်။ နိုင်ငံခြားသားကျောင်းသားများသည် အိန္ဒိယရဲများကို ဦးတိုက်ကြရသေးတယ်။ မိမိနေသောအိမ်ကို ရဲဌာန၌ အသိပေးရသလို အိမ်ရှင်နှင့်ချုပ်ဆိုထားတဲ့ စာချုပ်စာတမ်းများကိုလည်း ပြုပြန်ရပါတယ်။ ထိုအခါမှ ရဲဌာနက Resident Visa (နေထိုင်ခွင့်ဗီဇာ) ထုတ်ပေးပါတယ်။ ပုန်းမြို့၌ နေထိုင်ခွင့်ဗီဇာ ရပြီးသောအခါ ပြည်ပကိုအလွယ်တကူ ထွက်ခွင့်ရရှိကြပါတယ်။ အခြားအိန္ဒိယတက္ကသိုလ်များ၌ ပြည်ပထွက်လျှင်လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယပြန်ဝင်လာပြီးနောက် ထောက်ခံစာယူကြရတယ်။

မိမိသည်ကျောင်းအပ်ခြင်းကိစ္စပြီးမြောက်သောအခါ ပြည်ပနိုင်ငံမှစောင့်ကာ အိန္ဒိယအစိုးရ၏ သဘောတူညီမှုစာကို စောင့်နေရတယ်။ တစ်နှစ်အတွင်း အကြောင်းကြားစာရလျှင် မဟာကံထူးရှင်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။ မိမိသည် ပုန်းမြို့မှ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီးသောအခါ ရန်ကုန်မြို့၊ အိန္ဒိယသံရုံးတွင် Research Visa သုံးနှစ်ထုတ်ယူခွင့်ရရှိပြီးနောက် အိန္ဒိယကို တစ်ဖန်လိုက်သွားပြီး Registration မှတ်ပုံတင်ရပါတယ်။ ရဲစခန်းကိုသွားပြီး ထောက်ခံစာ

ယူရပါတယ်။ ခဏခဏ ငွေသွင်းရပါတယ်။ Ph.D ကျောင်းသားကျောင်းဝင်ကြေးက US\$ ဒေါ်လာ (၆၀၀) ခန့်ပေးရပါတယ်။ Department Fee ဆိုပြီး တစ်နှစ်အိန္ဒိယငွေ (၆၀၀၀)ခန့်ပေးရပြန်ပါတယ်။ နေဖို့လည်း အိမ်ငှားကြရပါတယ်။ အိမ်ခန်းများငှားကြရတယ်။ တော်သင့်ရုံတိုက်ခန်းကလေးကို တစ်လလျှင် အိန္ဒိယရူပိငွေ (၄၀၀၀မှ ၅၀၀၀) အထိ ပေးရပါတယ်။ အသိုင်းအဝိုင်းရှိသူများအတွက် ရေကန်အသင့် ကြာအသင့်ဆိုသလို အလွယ်တကူအဆင်ပြေသွားနိုင်ပါတယ်။ မိမိကဲ့သို့ ဘယ်နေရာရောက်ရောက် တစ်ကောင်ကြက်တစ်မျက်နှာ စာသင်သားအဖို့ မီးလျှံကိုနင်း၍ ဓားတောင်ကို ကျော်ဖြတ်နေခဲ့ရသလို ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ Ph.D စီမံကိန်းတွင် -

- (၁) Migration Certificate (M.A) ပြီးခဲ့ရာ တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းပြောင်းရွှေ့ခွင့်စာနှင့် အမှတ်စာရင်း လျှို့ဝှက်လိပ်မူစာတောင်းခံခြင်း၊
- (၂) Government of India (နယူးဒေလီအခြေစိုက်)ထံမှ Approval of Research Project စာကို တစ်နှစ်ခန့်သည်းခံစောင့်ဆိုင်းရယူခြင်း၊
- (၃) Provisional Admission/ Registration စာကို မိမိဌာနမှူးထံမှ တောင်းယူခြင်း၊

- (၄) Confirmation of Admission/ Registration စာကို လ အနည်းငယ်စောင့်ဆိုင်းရယူခြင်း။
- (၅) တက္ကသိုလ်အပြင်၌ သူတို့တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံစာ Bonafide Certificate နှင့် Student Card ရယူခြင်း စသည် စသည်ဖြင့် မပြီးဆုံးနိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကုလားတို့ ထုံးစံအတိုင်း One Moment ဟုဆိုလျှင် ရက်အနည်းငယ်ကြာ၍လည်းကောင်း၊ Next day ဆိုရင်နေ့ပေါင်းများစွာကြာ၍လည်းကောင်း စောင့်ဆိုင်းကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း လူအများစုသည် ဘဝတစ်ခုကို သာမန်အနေအထားများဖြင့် ရပ်တန့်သွားကြသည်သာများ၏။ မိမိသည် ဝါသနာအတိုင်း ကိစ္စတစ်ခုကို မပြီးမချင်းဆုံးခန်းတိုင်အောင် လုပ်နေမိခဲ့တယ်။ အကျိုးလိုလားသူ နည်းနည်းပါးပါးရှိသော်လည်း အကျိုးမလိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား များပြားပါတယ်။ မြန်မာတို့သည် ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေလူမျိုးစွဲ၊ ဒေသစွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲပြင်းထန်တယ်။ သီရိလင်္ကာမှာနေစဉ်က ရန်ကုန်သာသနာ့တက္ကသိုလ်အုပ်စု၊ မန္တလေးသာသနာတက္ကသိုလ်အုပ်စု၊ ရှမ်းအုပ်စုနှင့် မွန်အုပ်စုဟူ၍ အုပ်စုခွဲခြားသည်ကို ခါးသီးစွာကြုံခဲ့ရပါတယ်။ မိမိသည် တစ်ဦးတည်းသော

ရခိုင်ဖြစ်၍ မည်သည့်အုပ်စုကမျှ မျက်နှာသာ မပေးကြပေ။ အရာရာတိုင်းကို သည်းခံကာ ဖြေရှင်းခဲ့တယ်။ အိန္ဒိယလောက၌ သာသနာပြုလောကတွင် ကုသိနာရုံဆရာတော် အရှင်စန္ဒြိမဏိ ဦးဆောင်ခဲ့သည့် ရခိုင်ရဟန်းတော်များ ရှေးအခါကပင် ထင်ရှားသော နေရာများ၌ ကျောင်းတိုက်များ တည်ထောင်ထားပြီးဖြစ်တယ်။ ကုသိနာကျောင်း၊ မိဂဒါဝုန်ကျောင်း၊ သာဝတ္ထိမှ ဦးနန္ဒကကျောင်း၊ နာလန္ဒာမှ တရုတ်ကျောင်း၊ ဗုဒ္ဓဂယာဒေသမှကျောင်း အများစုမှာ ရခိုင်ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။ နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးမှ တိုင်းရင်းသား ရဟန်းအများအပြား အိန္ဒိယဘက်ကို ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ သူတို့သည် ရှေးယခင်ကပင် နေထိုင်လာခဲ့ကြသော ရခိုင်ရဟန်းတော်များကို အလေးဂရုမပြုဘဲမိမိတို့ သဘောအတိုင်းသာ လုပ်ဆောင်လာကြပါတယ်။ ရခိုင်ရဟန်းအချို့သည် နောက်ရောက်ရှိလာသော အဖွဲ့အစည်းများတွင် မပါဝင်လိုကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဖူးအဖွဲ့များနှင့် မြန်မာပြည်မှ အထောက်အပံ့များကိုရခိုင်စာသင်သား ရဟန်းငယ်များ မရရှိကြတော့ပေ။ ဦးဆောင်သော ရဟန်းကြီးများလည်း မိမိတို့၏နောက်လိုက်များကို မသိကျွန်ပြုနေကြကြောင်း သိရပါတယ်။ မိမိသည် ဤမသိဘမသိနပုနေတက္ကသိုလ်ကိုရောက်လာသော တစ်ဦးတည်းသော ရခိုင်ဖြစ်

လေတော့ မိမိတစ်ဦးတည်းကို ကျောင်းသားစာရင်း၌ပင် မထည့်လိုကြပေ။ သီရိလင်္ကာ၌ ပညာသင်စဉ်ကပင် ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းတစ်ဦးစနစ်ဦးစမျှသာ ဆိုသည့်အတိုင်း တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဖက်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ အိန္ဒိယသွားလိုက်၊ မြန်မာပြည်ပြန်လိုက်၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားသွားလိုက်၊ သီရိလင်္ကာရောက်လိုက်နှင့် ကျောင်းသားလောကကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရပါတယ်။ မိမိ၏ စူပါဗစ်ဇာ မိုဟာဒိကာသည် မိမိ၏ Research Papers များကို ဖတ်ရှုရန်ပျင်းရိကာ ငိုက်မျှင်းလေ့ရှိတယ်။ မိမိက မငိုက်အောင် မကြာမကြာသတိပေးခဲ့ရတယ်။ သတ်မှတ်ချိန်ပြည့်သောနှစ် ရောက်သောအခါမှ နည်းနည်း ဝရုစိုက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးတွင် စာအုပ်ကြီး အချော့ကို အပြီးသတ်ကာ မိတ္တူခြောက်အုပ်ကူးပြီး တင်သွင်းရပါတယ်။ တက္ကသိုလ်အသီးသီးကို ပို့ပေးပါတယ်။ တစ်နှစ်ခန့်ကြာသောအခါ ဘုံဘေတက္ကသိုလ်မှပါ မောက္ခတစ်ဦးက ဦးဆောင်၍ အင်တာဗျူး (Presentation) လုပ်ကာ ဒေါက်တာဘွဲ့ခေါ် (ပါရဂူဘွဲ့ကို) ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ရောင်စုံပန်းများလန်းရာမြေ

အိန္ဒိယမှာနေတုန်းက ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ လာရောက်ပညာသင်ကြားသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများစွာနဲ့ ရင်းနှီးခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ သူတို့တွေရဲ့ ဘဝ၊ ဓလေ့၊ အကျင့်စရိုက်၊ ဝါသနာ၊ အားသာချက် စသည်တို့ကို သိမြင်တွေ့ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ အံ့ဩစရာတွေလည်း ပြောမကုန်နိုင်လောက်အောင် ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ရေးလိုက်ပါတယ်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ခံယူနေကြသော မိမိတို့ မြန်မာတွေနောက်ကျကျန်ခဲ့ပေနေပေမယ့်တခြားအသိုင်းအဝိုင်းတွေ ကျပြန်တော့ ချမ်းသာကြွယ်ဝနေကြတယ်။ စည်းလုံးညီညွတ်လျက် တကယ်မြင့်မြတ်ကြကြောင်း မျက်နှာလေးတွေက သက်သေပြနေကြပါတယ်။

မဟာယာနဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည် ပညာသင်ရောက်ရှိလာ ခဲ့ရာ၊ အိမ်တစ်ဆောင်ငှားပြီး တံခါးတွေခိုင်အောင် သံတံခါးလဲလိုက် သည်။ မှန်၊ စားပွဲ၊ အဝတ်လျှော်စက်၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ အိပ်ရာ၊ ကုတင် စသည်တို့ကို ဒေါ်လာ လေးငါးထောင်ဖိုးလောက် ဝယ်လိုက်ပါတယ်။ အဆင့်မြင့်မြင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ်နေပြီး သူ့လုပ်စရာရှိတာကို လေး၊ ငါး နှစ်ကြီးစားပြီး လုပ်သွားတယ်။ သူပြန်ခါနီးတော့မှ အိမ်ရှင်ကို ခေါ်ပြီး သူ့ရဲ့ပရိဘောဂတွေကို ပြတယ်။ ဒါတွေကို မင်းကိုပေးရင် ငါ့ကိုပြန် အမ်းငွေ (Refund) ဘယ်လောက်ပေးရမှာလဲလို့ မေးလိုက် တယ်။ သူတို့ပြန်အမ်းငွေကို တကယ်တော့ လိုချင်စိတ်ရှိပုံတော့ မပေါ်ပေ။ ဟိုတစ်ချိန်က သူ့သီရိလင်္ကာမှာနေခဲ့တုန်းက သူဝယ် ယူသုံးစွဲခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းတွေ သူပြန်ခါနီးမှာ အိမ်ရှင်က (Refund) ပေးတဲ့ ဒေါ်လာ (၁၅၀၀)ကို သူပညာသင်ခဲ့တဲ့ Buddhist and Pali Univer- sity တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်အတွက် သွားလှူခဲ့သေးတယ်။ သူတို့တထွေသည် စိတ်သဘောထား ချမ်းသာသလို ရုပ်ဝတ္ထုလည်း ချမ်းသာကြပါတယ်။ ဟိုတုန်းက တောင်ကိုရီးယားနှင့် မြောက် ကိုရီးယားကွဲပြီး ဆင်းရဲတဲ့ ကိုရီးယားတွေဟာ ထမင်းဝအောင် မစားနိုင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့်ယနေ့ထိ ကိုရီးယားတွေ ထမင်းကို ပန်းကန်

မှာ ပြောင်စင်အောင် စားတတ်ကြပါသေးတယ်။ ထမင်းဟင်း ကျန်တွေ အလေအလွင့်ဖြစ်သွားရင် စိတ်ဆိုးကြပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက သူတို့ဆင်းရဲခဲ့တဲ့အဖြစ်ကို ရင်ထုမနာဖြစ်ကြ ရတဲ့ ကိုရီးယားလူမျိုး ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝသူတွေက၊ ရွှေ၊ ငွေ ရတနာ များစွာကို အစိုးရကို စိုက်ထုတ်ပြီး လှူဒါန်းကြပါသတဲ့။ ယနေ့ ကိုရီးယားဆိုတာ (G-7) မှာရော၊ (G-8) ဖြစ်တဲ့ အခါရော၊ ယခု (G- 20) မှာရော ထိပ်တန်းကပါဝင်နေပါပြီ။

နိုင်ငံတကာမှ ထိုင်းလူမျိုးများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်များဖြင့် ပြီးခဲ့တဲ့ ဗာရာဏသီ၊ မဂဓ၊ ဘုံဘေ၊ နယူးဒေလီ၊ ဟိုက်ဒရာဘက်၊ ပုနေး၊ စသည်နေရာ အသီးသီးမှာ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ မိမိတို့အိမ်နီးချင်း ထိုင်းကျောင်းသား ရဟန်းရှင်လူ (၁၅၀၀) လောက်ဟာလည်း အားကျစရာကောင်းလှပါတယ်။ ထိုင်းသံရုံး၊ ကောင်စစ်ဝန်ရုံးတွေ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ ထိုင်းယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ဖော်ထုတ်မှုတွေနဲ့အတူ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေ ရှေ့မှောက်မှာ ဂုဏ်ယူဝင်ကြွားနေကြတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ပုနေး တက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်နေကြတဲ့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေဟာ

ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ အင်္ဂလန်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး

ထိုင်းနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ ရဟန်းတော်များ

"The smile of the Land" ဆိုသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးကိုတင်ကာ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ခမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ အလှအပနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို တင်ဆက်ကပြကြရာ မြင်ရသူအားလုံးဟာ ထိုင်းနိုင်ငံကို တစ်ခေါက် တစ်ခါတော့ အရောက်သွားပါမယ်လို့ ပြောဖြစ်ကြလေသည်။ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ကပွဲအတွက် ထိုင်းသံရုံးက အိန္ဒိယရူပီး ငွေတစ်သိန်းထောက်ပံ့ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

တချို့လူတွေဟာ မိမိတို့နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးကို မကြားဖူးကြ ပါဘူး။ အမျိုးမျိုးရှင်းပြပေမယ့် သိပ်မသိကြဘူး။ ဗီယက်နမ်လား၊ ဘရူနိုင်းလားလို့ မေးကြတယ်။ တချို့ အိန္ဒိယနန်းတွေ၊ အချို့လူမျိုး တွေက သူတို့အချင်းချင်းပြောကြတယ်။ မြန်မာဆိုတာ (ဗရမာဒေရှ်) ဆိုတာဖြစ်မယ်ထင်တယ်တဲ့။ ဒီလောက်နာမည်ကြီးတာတောင် မသိကြဘူးပြောရုံနဲ့ မိမိလည်းမကျေနပ်နိုင်ဘဲ မခံချိမခံသာဖြစ်ရပါ တယ်။ သူတို့မသိတာ ဘာကြောင့်လဲ လေ့လာကြည့်တဲ့အခါ တို့နိုင်ငံထုတ်လုပ်တဲ့ ဘာကုန်ပစ္စည်းမှ မတွေ့ရပါ။ လေယာဉ်လိုင်း တွေ ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ တို့လေယာဉ်မပါ။ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်က ဘယ်သူမှလည်း တို့နိုင်ငံကို မရောက်ဖူးကြဘူး။ တစ်ခါတုန်းက သီတဂူဆရာတော်မိန့်တော်မူပါတယ် 'ဪ... ထိုင်းတွေရဲ့ ကြွယ်ဝ မှုကို ထိုင်း TG Airline နှင့် သူဝဏ္ဏဘူမိလေဆိပ်က ပြသနေတာပဲ'တဲ့။

သာသနာရေးကို လေ့လာကြည့်ရင်လည်း အထင်မသေးပါနဲ့။ ပြည်တွင်းမှာ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ၊ ကားတွေအလကားစီးနိုင်ရန် လိုင်းကားတွေမှာ နေရာထိုင်ခင်းစီစဉ်ပေးထားတယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံး ခေါင်းရိတ်တာကအစ တစ်ရက်တည်း။ ဘုရားရှိခိုး၊ သီလပေး၊ ဝတ်ရွတ်စဉ်တစ်သံတည်း စီစဉ်ထားပါတယ်။

နိုင်ငံတကာမှာ ထိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွေ လေ့လာ ကြည့်ပါဦး။ မြန်မာတွေလို ဘုရားဖူးလာတဲ့သူတွေဆီက အလှူခံ စုဆောင်းပြီး တည်ဆောက်ထားတာမဟုတ်ပါ။ ထိုင်းဘုရင်ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပြီး နိုင်ငံတကာမှာ ကျောင်းဆောက်ပေးနေလေရဲ့။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာပဲ ကြည့်လိုက်ပါ။ ဗုဒ္ဓဂယာမှ ထိုင်းကျောင်း၊ ဗာရဏ သီမှ ထိုင်းကျောင်း၊ ကုသိနာရုံမှ ထိုင်းကျောင်းများစွာ၊ လူမွိုနီမှ ထိုင်းကျောင်းတိုက်အပြင် သာဝတ္ထိ၊ ရာဇဂြိုဟ်၊ ဝေသာလီစသည့် အထင်ကရနေရာများစွာမှာ ထိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွေဟာ ထိုင်းဘုရင်ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ဆောက်လုပ်ထားတာ ဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားမှာလည်း ထိုင်းလူမျိုးတွေဟာ ဗီဇာမလိုဘဲ ဝင်ထွက်သွားလာနိုင်ကြပါတယ်။ ကွာလာလမ်ပူ မြို့လယ်က ကျယ်ဝန်းတဲ့ ခြံဝင်းထဲမှာခမ်းနားတဲ့ ထိုင်းကျောင်းဆောင် တွေဟာလည်း ထိုင်းဘုရင်၏ကောင်းမှုလို့သိရပါတယ်။ ပီနန်က

ထိုင်းကျောင်းကတော့ မြန်မာကျောင်းမြေကို ရယူထားတာလို့သိရ ပါတယ်။ ယခုတော့ ကျောင်းမြေနေရာအတွက် မြန်မာကျောင်း ကိုတန်ဖိုးငွေ ပေးချေပြီးပါပြီ။ စင်္ကာပူမှာလည်း ထိုင်းကျောင်း ဆောက်မယ်ဆိုတာနဲ့ အစိုးရက မြေနေရာချပေးတယ်လို့ ကြား ရပါတယ်။

စင်္ကာပူမှာ ထိုင်းလူမျိုးတွေဟာ လွပ်လပ်ရေးမတိုင်မီကပင် ဝင်ထွက်သွားလာနေခဲ့ကြတာဆိုတော့ သူတို့ရထားတဲ့နေရာတွေက အတော်ကောင်းပါတယ်။ ဝတ်အာနန္ဒာကျောင်း (Bukit Merah)၊ ပလေလိုင်းကျောင်း (Semi)၊ ဥတ္တမယာနီ (Bukit Batok) စသည့် ကျောင်းတိုက်တွေနဲ့ ထိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတွေဟာ Local တွေကို တကယ်သာသနာပြုနေကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ Jurong Bird Park မှ ကောင်းကင်ရထားဟာလည်းထိုင်း (TG)AirLine မှ လှူဒါန်း ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးအစဉ်အလာကပင် အများတကာ ထက်ရေ မြေ၊ တောတောင်၊ ရာသီသဘာဝတို့ကို စွဲလမ်းခင်မင်လျက် ပြင်ပကမ္ဘာကိုအထင်မကြီးလို့ ဘယ်ကိုမှထွက်မသွားလိုကြသော မြန်မာတို့သည် ကိုယ့်မြေကိုယ့်ရေ၌ အထီးကျန်နေခဲ့ကြပါတယ်။
ယခင်က စင်္ကာပူနေ မြန်မာတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိသားစု နှင့်ဖုန်းဆက်ရတာကအစစိတ်ဆင်းရဲနေကြရပါတယ်။ ဥပမာ Hello

Card တစ်ကဒ်ကို (US\$9) ဒေါ်လာဖြင့် ဝယ်ပြီးအိန္ဒိယကို ခေါ်ကြည့်ပါက (၁၀) နာရီ နှင့် ၃၀ မိနစ် စကားပြောနိုင်ကြောင်း Operator က ဖြေကြားပြီး၊ ကိုယ့်မိသားစုကို ခေါ်ကြည့်ပါက Operator (မိနစ် ၂၂ မိနစ်) စကားပြောနိုင်ကြောင်း ဖြေကြားပါသည်။ မိမိတို့ အသုံးများပြီး လွယ်ကူတဲ့ M1 တစ်ကဒ်ကို \$ 8.40 နဲ့ ဝယ်ပြီး ကမ္ဘာတစ်လွှား ဘယ်ကိုခေါ်ခေါ်မိနစ် (၁၀၀) ကျော်လောက်တော့ အနည်းဆုံး စကားပြောခွင့်ရပါလိမ့်မယ်။ ထူးခြားတာက မိမိတို့ မြန်မာကုတ်နံပါတ်ကို နှိပ်လိုက်တာနဲ့ စကားပြောချိန် ယနေ့လည်း (၂၃) မိနစ်ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားပါလိမ့်မယ်။

ယေမင်္ဂလာ ဗုဒ္ဓဝိဟာရ (မင်္ဂလာဒုံ) ကျောင်းတိုက်

၂၀၀၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဦးဝါသေဋ္ဌထံမှ သတင်းကမ်းမှ ရောက်လာခဲ့သည်။ မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ်၊ သင်္ကန်းကျွန်းကြီး ဘုန်းတော်ကြီး ဒေါက်တာမျိုးဇော်ပိုင်ဆိုင်သော ဥယျာဉ်ခြံပြေတစ်ခု ရေအေးချရန် ရှိနေသည်။ မိမိသည် ရန်ကုန်ကို ရောက်ရှိသွားပြီး ထိုခြံမြေကို ကြည့်ရှုကြသည်။ ချုံပုတ်တွေ၊ မြက်တွေနှင့်ဖုံးအုပ်ထားသော အလျား၊ အနံ့မညီညာသော မြေတစ်ဧကခန့်ကို သိန်းနှစ်ရာခန့်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အိမ်နီးချင်းဖြစ်သော ထားဝယ်သူ ဒေါ်စောတင်ထံမှ ပေ (၁၀၀) နီးပါးဝယ်ယူကာ ဆက်စပ်လိုက်ရာ၊ နှစ်ထပ်ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးနေရာကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုခေတ် ကာလတန်ဖိုး (၇၅) သိန်းပေးလိုက်ရသည်။ မိမိ၏

တစ်ဝမ်းကွဲ ရဟန်းငယ် ဦးပညာဝံသနှင့် မင်းရပ်ဦးကုန္ဒာစာရတို့ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုဖြင့် ကျောင်းတိုက်တည်ဆောက်ရေးကို ယောက်ဖ ဖြစ်သူ ဦးရွှေယဉ်က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လုပ်နေခဲ့သည်။

စင်္ကာပူမှ ရင်းနှီးသောဒကာ၊ ဒကာမတို့၏ အကြံပြုချက် ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းနေရာတစ်ခု စီစဉ်ခဲ့ရာတွင် ပထမပိုင်း၌ စမ်းချောင်း၊ သင်္ကန်းကျွန်း၊ သာကေတ၊ တောင်ဥက္ကလာ အရပ်များ၌ရလိုရငြား ကြီးစားနေခဲ့သေးသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်ယူ စောင့်ဆိုင်းလုပ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်၍ စိတ်မရှည်ဘဲ မင်္ဂလာဒုံအရပ်၌ လက်ရှိနေရာရွေးလိုက်ရပါသည်။ ခြံမြေရပြီးပြန်တော့ ယာယီ ကျောင်းဆောင်ဆောက်ရင်း ဆွမ်းစားကျောင်းအဖြစ် အခိုင်အမာ ဆောက်ဖြစ်သွားပြန်သည်။

မယ်တော်ကြီးနှင့် အလှူရှင်အချို့၏ ထောက်ပံ့အားပေးမှု ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မြေကွက်ကြီးတစ်ကွက်တော့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး ထူထပ်သော ချုံ၊ နွယ်၊ မြက်ခင်းများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းရာ၌ တာမွေမြို့နယ်၊ ဓမ္မသုခပရိယတ္တိစာသင်တိုက်မှ သံဃာတော်များ (၂) ရက်ခန့် လာရောက်ခုတ်ထွင်ပေးခဲ့ကြသည်။ ကျယ်ပြန့်သော မြေကွက်ကြီးဖြစ်၍ ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်းသည်ပင် မလွယ်ကူသော ကိစ္စဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ကျက်စားနေသော

မြေကြီးများလည်း တွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်ကျော်ခန့်ကာလအတွင်း မိမိလည်း နိုင်ငံခြား၌သာ နေထိုင်ရ၍ ဦးကုန္ဒာစာရနှင့် ဦးပညာဝံသ တို့က စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဒေါ်စောတင်မိသားစုထံမှ ရရှိသော မြေကွက်လပ်တွင် နှစ်ထပ်ကျောင်းဆောင်ကြီး ဆောက်လုပ် ရာ ကွယ်လွန်သူ ဖခင်ကြီးဦးမြင့်မောင်အား ရည်စူး၍ သမီးဒေါ်ပြုံး မိသားစု မြန်မာငွေသိန်းတစ်ရာထည့်ဝင်လှူဒါန်းပေးသည်။ (၇) ရက်သားသမီးတို့က သိန်း (၈၀၀) ခန့် ထည့်ဝင်လှူဒါန်းမှုဖြင့် ဒုတိယ မြောက် နှစ်ထပ်ကျောင်းဆောင်ကြီး (ပေ၆၀×ပေ၄၀)သည် ပြီးစီး သလောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ဖက်ချိုင့်ထဲ၌ နှစ်ထပ်အဆောင် ကလေးတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လက်စနှင့် ရပ်ထားရသည်။ ဆောက် လုပ်ရေးသမားများ ဇာတိရွာဘုန်းကြီးကျောင်း စီမံကိန်း၌ အချိန်ပေး နေရတော့ ရန်ကုန်ကျောင်းအတွက် နောက်ဆုတ်ထားရပါသည်။ ပထမဦးဆုံးဆောက်လုပ်သော ဆွမ်းစားကျောင်းသည် (အလျားပေ ၈၀× အနံပေ၃၅) ခန့်ကျယ်သော တစ်ထပ်အာစီကျောင်းဆောင်ဖြစ် သည်။ အမိုးသွပ်ပြားကပင် အလူဇင်းခေါ် အလူမီနီယံဖြစ်သည်။ ၎င်းဆွမ်းစားကျောင်းရှေ့၌ ပန်းခင်းလမ်းဖိနပ်လုပ်ငန်းမှပိုင်သော ခြံမြေကို ကာလတန်ဖိုး သိန်း (၂၀၀) ကျော်ဖြင့် ဝယ်ယူကာ သစ်သား ကျောင်းဆောင်တစ်ခု ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။

အတိတ်တစ်ချိန်က အိမ်မက်များ

ယခုအခါ ထိုနေရာ၌ မိခင်ကြီးဒေါ်မြမြအေးအများထား၍ ဦးအောင်မိုးကျော်+ဒေါ်မာမာထွန်း၊ ဦးတင်အောင်လွင်၊ မြေး-ပွင့်၊ မောင်ကျော်ထက်မိသားစုက နှစ်ထပ်သိမ်တော်တစ်ခု ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းရန် ပြင်ဆင်နေကြလေတော့သည်။ ၂၀၁၃-ခုနှစ် မိုးရာသီတွင် ရန်ကုန်မြို့နေ မိခင်ကြီးဒေါ်မြမြအေးအများထား၍ သား ဦးအောင်မိုး ကျော်+ဒေါ်မာမာထွန်း၊ ဦးတင်အောင်လွင်၊ မြေး- ပွင့်၊ မောင်ကျော်ထက် တို့မိသားစုမှ မိမိတို့ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ သာသနာပြုသိမ်တော် တစ်လုံးဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရန် ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သိမ်နုတ် မည့်နေ့တွင် မိမိတို့ကျောင်းတိုက်မှ အရှင်ပညာစာရ၊ အရှင်သာရိန္ဒ၊ အရှင်သီလဂန္ဓ၊ အရှင်သောမတို့ ကျောင်းဒါယကာ ဦးရွှေယဉ်နှင့် သယ်န်းကျွန်းကြီးရပ်ကွက်မှ ဒကာ၊ ဒကာမများ နေရာသင်္ကြာခြင်း စသည့် ကိစ္စများပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကျောက်တော် မြို့နယ်၊ ကျောက်တန်းဆရာတော်သည် မြောက်ဒဂုံဘက်မှ သံဃာတော် အချို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည်။ အောင်စည်းခုံဘုရားအနီး၊ အောင်ရမ္မာ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလသည်လည်း အနီးအနားမှ မိတ်ဆွေ သံဃာတော်အချို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည်။ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ကျောက်ရေတွင်းရပ်ကွက်၊ ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်မှ ဦးဝါသေဋ္ဌအများ ရှိသော သံဃာတော်များလည်း ကြွရောက်အိုးမြင့်ပေးခဲ့ကြသည်။ မိမိ တို့ကျောင်းတိုက်အတွင်း ကျောင်းဆောင်များ အသုံးအတွင်ပြည့်စုံလာ လျှင် ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်အတွက် အလုပ်လုပ်နိုင်ပါတော့ မည်။ မိမိတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြသော ဒကာ၊ ဒကာမများ အတွက် တရားအလုပ်အားထုတ်နိုင်မည့် အရိပ်အာဝါသတစ်ခုဖြစ်လာ လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်လျက်ရှိပါသည်။

သိမ်ကျောင်းပုံ

ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာဒုံကျောင်းမှ သိမ်ကျောင်းအလှူရှင်ဒေါ်မြမြ နှင့်ဆွေမျိုးများ

ဇယမင်္ဂလာ ဗုဒ္ဓဝိဟာရ (Johor Temple) ကျောင်း

၂၀၀၉-ခုနှစ်မိုးဦးကျရာသီတွင် ထူးကြီးဆရာတော်အား မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ဂျိုဟိုးမြို့ကို လိုက်ပါပို့ဆောင်ပေးခဲ့ရာ ဆရာတော် ဦးကောဝိဒ၏ ကျောင်း၌ တစ်ထောက်နားရန် စီစဉ်ထားခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင် မလေးရှား၌နေထိုင်လျက် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်နေကြသော ကိုရဲ၊ မသူဇာတို့ မိသားစုနှင့်တွေ့ဆုံကြပြီး သူတို့အခြေချနေထိုင်ရာ ဒေသာချမလန်းအရပ်၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ မရှိသေးကြောင်း သိရပြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ဦးသာသန သီရိကို တာဝန်ပေးအပ်ကာ လိုအပ်သော ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြ သည်။ အခန်းနေရာများ လိုက်ကြည့်ကြသည်။ လူ့သဘာဝ တကယ့် အလုပ်လုပ်သည့်အခါ ပျက်ကွက်မှု၊ လစ်ဟင်းမှုများ တွေ့ကြုံရသည်။ စိတ်ရှည်၊ ဇွဲသန်သည်းခံပြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် စီစဉ်ကြရသည်။

နောက်ဆုံး၌ ယနေ့လက်ရှိဖွင့်လှစ်ထားသော ခန်းမကြီးကို ကျောင်းအဖြစ် ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ဦးအောင်ငွေတို့ဦးဆောင်၍ အခန်းဖွဲ့ခြင်း၊ ဆေးသုတ်ခြင်း၊ ကိုဦးတို့မိသားစု၊ ကိုခင်မောင်အေး မိသားစုများ၊ ခုနစ်ရက်သားသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ ၂၀၀၉-ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁) ရက်နေ့တွင် ဂျီဟိုးမြို့တော်၊ ဒေသာချမလန်းအရပ် ကိန္နဂါ (၄) လမ်း၌ အောင်မြင်စွာ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်အေးအေးခင်သည်လည်း ကြေးသွန်းဘုရားကြီးကြွရောက်လာရေးကိစ္စတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကူညီခဲ့သည်။ ခုနစ်ရက်သား သမီးများသည်။ ကျောင်းဖွင့်ပွဲနေ့တွင် နေ့မအားညမအား ပါဝင်ကူညီခဲ့လေသည်။

ဒကာ ကိုအောင်၊ ကိုရဲနှင့် ပါရမီရှင်များက (၂၀၀၉) ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁) ရက်နေ့မှာ ဂျီဟိုးကျောင်းကို စည်းကားသိုက်မြိုက်စွာ ဖွင့်လှစ်ရန် ယခုကပင် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်လုပ်ဆောင်နေကြပြီး အနီးကပ်စီစဉ် ညွှန်ကြားပေးလျက်ရှိကြပါသည်။ မိမိလည်းညတိုင်း လိုလို ဂျီဟိုးနှင့် စင်္ကာပူအသွားအပြန်လုပ်နေရသည်။ တစ်ခေါက် သွားတိုင်း လိုတာတွေဖြည့်စွက်ပေးရသည်။ ၂၀၀၉-၉ (၁၈) ရက်ကပင်စတင်ပြီး အဆောက်အဦးလွှဲယူကာ ပြင်ဆင်မှုများစတင်ခဲ့သည်။ တပည့်ဖြစ်သူ ဦးသာသနသိရီ (အစိုးရဓမ္မာစရိယ B.A, M.A,

M.A)နှင့် အနီးအနားမှာနေထိုင်တဲ့ ပါရမီရှင်မြန်မာတွေနဲ့ပေါင်းပြီး သန့်ရှင်းရေးကိစ္စတွေဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သူသည် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဝင်ထွက်ခဲ့တာဖြစ်၍ ကလင်မတီကျောင်း ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်တိုင်ပဲ စင်္ကာပူ လ. ၀. က နေရာမှာ လာခေါ်ခဲ့ရပါသည်။ သူတာဝန်ယူပြီးတဲ့ခါ ဦးဝါသေဌ၊ ဦးသူရိယတို့ တွဲဖက်တာဝန်ယူကြပြန်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စင်္ကာပူမှအလည်ထွက်ကာ စတေးရှောင်သွားတဲ့ ဒကာမလေးများ တစ်ပတ်ကျော်လောက် တည်းခိုသွားကြသေးတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ 'တစ်ယောက်တစ်ချက် ကျောင်းသားလက်'ဆိုသလို တက်ညီလက်ညီ ဆောင်ရွက်လိုက်ကြတာ ဂျီဟိုးကျောင်း လျှင်မြန်စွာတိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။ အရှင်အရိယဝံသ(သာသနာအေးကျောင်းတိုက်)၊ ချမ်းမြစည်သာဆရာတော် ဦးဩဘာသ၊ တောင်ကျောင်းဆရာတော်တို့လည်း ရက်အနည်းငယ် စိတာဝန်ယူပြီး စောင့်ရှောက်လာကြပါတယ်။

ယခုအခါ ရေခဲသေတ္တာ၊ အဝတ်လျှော်စက်၊ အဲယားကွန်းခန်း (၂) ခန်း၊ မီးဖိုချောင်ခန်း၊ ဘုရားစင်၊ နံရံကပ် လေပန်ကာများ၊ ကန့်လန့်ကာ၊ TV အစုံ၊ မီးဖိုချောင်သုံး အိုးခွက်၊ ပန်းကန်များစွာပြည့်စုံနေပါပြီ။ တစ်ခေါက်သွားတိုင်း လိုတာတွေဖြည့်စွက်ပေးရပါတယ်။ ဩဂုတ်လ (၁) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ရောက်ရင် စင်္ကာပူမှ ကားကြီး၊

ကားငယ်အသွယ်သွယ်ဖြင့် အုပ်စုဖွဲ့ကာထွက်ခွာကြပါလိမ့်မယ်။ ရဟန်းဒါယကာ ဇနီးမောင်နှံဖြစ်တဲ့ David ဦးကြည်ထွန်းနှင့် ဒေါက်တာလဲ့လဲ့မိုးတို့လည်း ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌနှင့်တွဲဖက်ပြီး စင်္ကာပူမှ ထွက်ခွာဖို့ စီစဉ်ထားကြပါတယ်။ ဟာဝိုင်ရီ ဆရာတော်၏ ဒကာ Mr.Rajam တို့ကား၊ စစ်တွေတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ် ဆရာကြီး ဦးကျော်မြသိန်းတို့ကား၊ ဦးစိုးဝင်း+ဒေါ်ဖြူ မိသားစုကား၊ ကိုဆန်းဝင်း၊ မမေသက်ဗိုတို့ကား၊ အဲယားကွန်း ဝင်းစတားကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ဒေါ်သင်းသင်းတို့ကား၊ ကိုနေထွန်းလွင်တို့ ကားတွေဟာ စင်္ကာပူမှ ခပ်စောစော ထွက်ခွာကြပေသည်။ ဒကာမများဖြစ်ကြတဲ့ မမိုးမြတ်စန္ဒာ၊ မလွင်မာ၊ မဝင်းမွန်မွန်လွင်၊ မပုစိတို့အုပ်စု၊ မခင်ဥမ္မာ၊ မရတနာ၊ မညို၊ ဒေါ်သွယ်သွယ်စိုး၊ ကိုသန်းထွဋ်၊ ကိုအောင်မြတ်ကျော်၊ ကိုမျိုးအောင်လင်းတို့ ကျောင်းတိုက်မှ ခပ်စောစော ထွက်ခွာကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွေကို ထောက်ပံ့နေတဲ့ Dinna Win (or) (မဝင်းပပစိုး) တို့ မိသားစုကလည်း သူတို့လှူဒါန်းထားတဲ့ အဝတ်လျှော်စက်ကို ရေစက်ချဖို့ရောက် လာကြပေလိမ့်မည်။ ပြင်ဦးလွင် စက်မှုတက္ကသိုလ်မှာ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ဆရာမဒေါ်အေးအေးခိုင်အတွက် စင်္ကာပူမှ တပည့်များပေါင်းစုလှူဒါန်းထားတဲ့ ဇယမင်္ဂလာကြေးသွန်းဘုရား

ဆင်းတုတော်လည်း ကြွရောက်စမှာယ်တော်မူလျက် ရှိပါတယ်။ မနေ့ည (သောကြာနေ့)ကပင် မိမိတို့သည် ဒကာမ ဒေါ်အေးအေးခင်မိသားစု၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နာလန္ဒာမှ ဦးနန္ဒက တို့တစ်တွေ ဂျီဟိုးမြို့၊ ဇယမင်္ဂလာ ဗုဒ္ဓဝိဟာရကျောင်းတည်ရှိရာ၊ ဒေဆာချမလန်းဘက်ကို ကြိုတင်ရောက်နှင့် သွားကြလေပြီ။ ကျောင်းသစ်ဖွင့်ပွဲဟာ တနင်္ဂနွေနေ့ ကျင်းပတော့မှာဆိုတော့ စည်ကားလျက် ရှိနေပါတယ်။ (၃၁-၀၈-၂၀၀၉) စနေနေ့ကျ ပြန်တော့ ဦးစိုးဝင်းမိသားစု၊ ကလင်မတီကျောင်း ဆွမ်းအလှူရှင် မိသားစုဝင်များ၊ မမိုးမိုး၊ မသီသီ၊ ဦးစိုးသိန်း+ဒေါ်နှင်း၊ ဒေါ်ဖြူဖြူတို့ သည် များပြားလှစွာသော လှူဒါန်းဖွယ်ရာများကို သယ်ဆောင်ရန် ကိုအောင်ကျော်ထွန်းက ကူညီလေ၏။ ဒေါ်စန်းစန်းအောင်တို့ မိသား စုလည်းရှေ့က သွားကြနှင့်ပြီ။ နေ့လည် (၂) နာရီကျော်မှာ မိမိ တို့အဖွဲ့များ Tuas ဘက်မှ ဖြတ်ကျော်ပြီး ဂျီဟိုးဘက်ကို ကူးသွား ကြပါတယ်။

မိမိအဖွဲ့သည် ကော်တာတင်ဂီလမ်းမကြီးအတိုင်း သွားကြ တာ Tesco, Jusco ကုန်တိုက်ကြီးများ ဖြတ်ကျော်သွားတာနဲ့ မကြာခင် မှာပဲ Desa Cemerlang ဆိုတဲ့ လွမ်းမောစရာမြို့တော်ကို ဝင်သွားပါ တော့တယ်။ ကျောင်းကိုရောက်တော့ ပါရမီရှင်ဒကာ၊ ဒကာမလေး

တွေ စိတ်အားတက်ကြွစွာဖြင့် စီမံဆောင်ရွက်နေကြတာ သဘောကျစရာပဲ။ သူတို့လေးတွေရဲ့ မျက်နှာလေးတွေမှာ ကြည်နူးပီတိဖြစ်နေမှုများ ထင်ဟပ်နေသည်ကို ယခုတိုင်မှတ်မိနေဆဲပါ။ ဒီလိုနဲ့ စနေနေ့ တစ်ညလုံးချက်ပြုတ် စီမံလိုက်ကြတာ ညတောင်မှအိပ်ကြပါရဲ့လား မသိ။ မိမိသည် လုပ်သင့်တာတွေ၊ ပြင်ဆင်သင့်တာတွေကို ညွှန်ကြားပြီး စင်္ကာပူကိုပြန်လာခဲ့ရတယ်။ တနင်္ဂနွေနေ့ မနက်မှာ စင်္ကာပူက သွားမည့်သူတွေလည်း မနည်းပါဘူး။ အဲဒီနေ့ည အိပ်မပျော်သလောက်ပါပဲ။

၂၀၀၉-ခု၊ ဩဂုတ်လ(၁)ရက်နေ့၊ နံနက်စောစောကပင် စစ်တွေတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ပါချုပ်၊ ဦးကျော်မြသိန်းမိသားစု၊ ကိုသန်းထွဋ်၊ ဦးစိုးဝင်း၊ ကိုဆန်းဝင်း၊ မမေသက်ဗို၊ ဒေါ်တင်တင်မာ မိသားစုဝင်လေးဦး၊ ဒေါ်ဝင်းပပ ညီအစ်မ၊ ခင်ဥမ္မာ၊ ရတနာတို့၊ ကျောင်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမလိဆ၊ David ကြည်ထွန်း၊ ဒေါက်တာလဲ့လဲ့မိုး၊ ဓမ္မသင်တန်း၊ (Sunday School) မှဆရာမလေးများဖြစ်ကြသော မွန်မွန်၊ ပုစိ၊ မစောနီလာ၊ မသွယ်သွယ်စိုး၊ မစန္ဒာ၊ ဒေါ်သူဇာဝင်း၊ ဝင်းစတားကုမ္ပဏီ ဒကာဝင်း၊ သင်းသင်းတို့ မိသားစု၊ Ms Grace Kaung တို့ အပါအဝင် ဟာဝိုင်အီ ဆရာတော်၏ တပည့်ဒရိုင်ဘာ Mr.Rajan နှင့် သူငယ်ချင်းများ၊

သာသနာ့ အလံကလေးတွေ ကားအသီးသီးမှာလွင့်ထူကာ မိုးထဲလေထဲမှာ ပျော်ရွှင်စွာနဲ့ Woodland ဘက်က ဖြတ်ကူးသွားကြပါတယ်။

မလေးရှားနယ်စပ်ကိုကျော်ပြီး Shell ဓာတ်ဆီဆိုင်မှာ ခဏနားကာ အချင်းချင်းစောင့်ခဲ့ကြပါတယ်။ မကြာခင် ဆက်လက်ထွက်ခွာသွားကြရာ Desa Cemerlang City ကို ရောက်သွားကြပါတယ်။ (Smile from heart) ဆိုတဲ့ တူညီဝတ်စုံယူနီဖောင်းလေးတွေ ဝတ်ဆင်ပြီး စောင့်ကြိုနေကြတယ်။ နံနက်(၁၀)နာရီမှာ ကျောင်းတော်ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို စတင်ကြပါတယ်။ မိမိက အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

- (၁) နမောတဿ(၃) ကြိမ်ဖြင့် အခမ်းအနားကိုဖွင့်လှစ်ကြပါတယ်။ ချမ်းမြစည်သာဆရာတော်ထံမှ သရဏဂုံ(၃)ပါး ငါးပါးသီလခံယူဆောက်တည်ကြပြီး အနုမောဒနာ တရားနာယူကြပါတယ်။
- (၂) ကျောင်းတိုက်များ နာယကဆရာတော်က မလေးရှားမှာ ကျောင်းဖွင့်လှစ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြောကြားကာ အနာဂတ်ကျောင်းတိုက် စီမံကိန်းများကို ရှင်းလင်းပါတယ်။

- (၃) ဒေသခံပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ ဦးအောင်နွယ်က ကျောင်းတိုက်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြပါတယ်။
- (၄) ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရကျောင်းတိုက်များရဲ့ ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ မစ်မလိဆက မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေအနေ များ၊ သတိထားဖွယ်များ၊ လိုက်နာဖွယ်များကို မှာကြားပါတယ်။
- (၅) ဆွမ်းဒကာ ဦးစိုးဝင်းက လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သော အချက် အလက်များကို တင်ပြဆွေးနွေးသွားပါတယ်။
- (၆) ဝင်းစတားကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာ ဦးဝင်းက သူဟာ မလေးရှား ကို ယခင်က အတော်ကြောက်ရွံ့ကြောင်း၊ ယခုတော့ ဇယ မင်္ဂလာကျောင်းတိုက်ရှိနေတော့ မကြောက်တော့ကြောင်း ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားသွားပါတယ်။
- (၇) ရဟန်းဒါယကာ David ကလည်း လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်မှာကြားသွားပါတယ်။
- (၈) တစ်နေ့ ကြိုတင်ရောက်နေသော အလှူဒါယကာ ဦးစိုးသိန်း ကလည်း မလေးရှားရောက် မြန်မာများကို အခြေခံဗုဒ္ဓ ဘာသာကျင့်စဉ်ဖြစ်တဲ့ ထိခြင်းငါးပါးနှင့် ရတနာသုံးပါး ရှိခိုး တတ်ရန်နှင့် အဆင့်မြင့်ဝိပဿနာတရားအားထုတ် ကျင့်ကြံ ရန် အထူးမေတ္တာရပ်ခံသွားပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး ဝါဆိုသက်န်းနှင့် လှူဒါန်းဖွယ်ရာများကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပြီး ရေစက်သွန်းချ အမျှဝေကြပါတယ်။ ကြွရောက်လာကြသည့် ရာပေါင်းများစွာသော နိုင်ငံခြားရောက် ရွှေမြန်မာများနှင့် အနီးအနားမှ ဒေသခံများကို မြန်မာထမင်းဟင်း၊ မုန့်ပဲသရေစာများ၊ ကျောက်ကျော အဖျော်ရည်များဖြင့် ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးကြပါတယ်။ နံနက်(၁၁)နာရီမှ စတင်ကျွေးမွေးကြရာ ညည့်(၁၀)နာရီမတိုင်မီအထိ ထမင်းရည်ချောင်းစီးကျွေးမွေးကြ ပါတယ်။ ဤပွဲတော်ကြီးဖြစ်မြောက်ရေးနှင့် ကျောင်းတိုက်ကြီး အချိန်မီပြီးစီးအောင် လိုလေသေးမရှိ ပံ့ပိုးပေးကြသော ဒကာကိုရဲ့ မသူဇာမိသားစု၊ ဦးအောင်ငွေနှင့်ဇနီး၊ ကိုခင်မောင်အေးမိသားစု၊ ကိုဦး+မဝေမိသားစု၊ အသုံးအဆောင်များ လာရောက်လှူဒါန်းကြ သော မလေးရှားရောက် ရွှေမြန်မာညီအစ်ကို၊ မောင်နှမအားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဤနေရာမှ မှတ်တမ်းတင် ဂုဏ်ပြု အပ်ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားကိုမရောက်ဖူးသူများအတွက်

နိုင်ငံခြားကိုသွားဖို့ရည်ရွယ်ချက်ရှိရင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားလေ့ကျင့်ထားရမည်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ့်အကြောင်း Essay Letter လေးတွေ အပုဒ်(၁၀)လောက် အလွတ်လေ့လာ ကျက်မှတ်ထားသင့်ပါသည်။ Computer နှင့် အခြားဗဟုသုတများကို အလုပ်လုပ်ရင်း အချိန်ယူပြီး သင်ယူကြရမည်။ ကျန်းမာရွှင်လန်းစွာ ဝတ်စားဆင်ယင်တတ်၊ နေတတ် ထိုင်တတ်အောင် လေ့ကျင့်ထားရမည်။ ဥပမာ- ပထမဆုံး မြန်မာတွေ အသွားအလာများတဲ့ စင်္ကာပူကို သွားဖို့ပြင်ဆင်ကြည့်ကြပါစို့။ ရှေးဦးစွာအောင်လက်မှတ်တွေကို နှိထရီတာသာပြန်လုပ်ထားရမည်။ Computer သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်စသည် ရသမျှ စုဆောင်းထားရမည်။ စင်္ကာပူရောက်နေသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် ဆက်သွယ်ပြီး E-Visa တစ်စောင်ရအောင် အကူအညီတောင်းကြည့်ပါ။ လေယာဉ်လက်မှတ်ကို သက်တမ်းသုံးလဝယ်ရင် U\$ ၂၅၀ ကျော်လောက်

ပေးရပါမယ်။ (၁) လ လက်မှတ် အသွားအပြန်ဆိုရင်တော့ U\$ ဒေါ်လာ ၂၀၀ လောက်နဲ့ရနိုင်ပါတယ်။ (၂) လလေယာဉ် လက်မှတ်ကတော့ ဖောင်ဖျက်ထားသလိုပါပဲ။ မစီးရင် အဆုံးခံရပါမယ်။ သုံးလလက်မှတ်ကတော့ အလုပ်အဆင်မပြေလို့ အိမ်ပြန်ရရင် ပြန်စီးလို့ရမယ်။ Refund ပြန်ရောင်းရင် ကျပ်ငွေ (၇၀၀၀၀) လောက်ရနိုင်တယ်။ VISA ဖိုး U\$ ၃၀ ကို Credit Card နဲ့ပေးရတာဆိုတော့ PR ဖြစ်ပြီးသူက ကူညီနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ Agent ကိုခိုင်းရင် VISA စင်္ကာပူဒေါ်လာ(၇၀) ပေးရတယ်လို့သိရတယ်။ နိုင်ငံခြား သွားမယ်ဆိုရင် Passport မိတ္တူ၊ ဓာတ်ပုံအပိုနဲ့ အောင်လက်မှတ် မိတ္တူလေးတွေ ဆောင်ထားသင့်ပါတယ်။ Luggage အိတ် အသင့် အတင့် တစ်လုံးဝယ်။ သန့်ပြန့်အချိုးကျတဲ့ ယူနီဖောင်းလေးတွေ စုဆောင်းရပါမယ်။ လေယာဉ်လက်မှတ်ကို သက်တမ်းဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ တစ်လအတွင်း မြန်မာပြည်အထွက်ပြထားမှ Singapore (လဝက) Immigration မှာ အဆင်ပြေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယာယီလက်မှတ်တစ်လအတွင်း မြန်မာပြည်ကို ပြန်အထက်လက်မှတ်ကို Confirm လုပ်လာရမယ်။ စင်္ကာပူမှာ တည်းခိုဖို့အတွက် နေရာလေး တစ်ခုလောက်ကြိုတင် စီစဉ်ရပါမယ်။ တစ်လအတွက် \$ ၂၅၀ လောက်တော့ပေးရပါမယ်။ MRT-Card ခေါ်ရထားစီး ကဒ်ဝယ်ရ

မယ်။ PhoneCard ဝယ်ရမယ်။ \$ ၂၀ လောက်ပေးရမယ်။ စကားပြော ခွင့်(၁၃၀)ဒေါ်လာ တန်ဖိုးလိုချင်ရင် \$ ၂၇ တန်ကဒ် ထည့်ရမယ်။ စင်္ကာပူအဝင်မှာ White Card ဖြည့်တဲ့အခါ တည်းခိုမယ့် လိပ်စာကို တိတိကျကျ ရေးပြနိုင်ရမယ်။

တစ်ခါက အမေရိကန်မှာနေဖူးတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါးကို တောင်မှ တည်းမယ့် လိပ်စာမရေးပြနိုင်လို့ လေဆိပ်ကပြန်လွှတ်ဘူး ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကြိုတင်ပြီး လိပ်စာလေးတွေရှာထားပါ။ Name Card ကလေးပါလာရင်တော့ ပိုကောင်းပါတယ်။ ပတ်စ်ပို့လေးကို အဖုံးလေးနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဆင်ယင်ထားသင့်ပါတယ်။ လိပ်စာ ကဒ်လေးတွေ၊ ဓာတ်ပုံလေးတွေ White Card တွေရောပြီး ညှပ်ထား လို့ ရတာပေါ့။ ကိုယ့်ရဲ့အသုံးအဆောင်လေးတွေဟာ သူတစ်ပါး လေးစားရန် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

စင်္ကာပူရောက်တဲ့အခါ ကိုယ့်လေဆိပ်လို သေးသေးလေး မဟုတ်တော့ဘူး။ Arrival Hall လို့ဆိုတဲ့စာတမ်းကို ကြည့်ပြီးလိုက်သွား ရုံပါပဲ။ အောက်ထပ် ဆင်းသွားရင်လဝက (Immigration) ကို တွေ့မယ်။ အများနည်းတူ တန်းစီစောင့်ရမယ်။ မြန်မာပြည်မှာလို ဘုန်းဘုန်းက ဒီကိုကြွပါလို့မခေါ်တော့ပါ။ ကိုယ့်အလှည့်ရောက်ရင် Passport, White Card နှင့်လေယာဉ်လက်မှတ်ကို တစ်ပြိုင်နက်

တင်ပြရမယ်။ ငွေပါလားလို့ မေးလာရင်ပြဖို့ (U\$၃၀၀-၄၀၀) လောက် တော့ယူသွားရမယ်။ များလေပိုကောင်းလေပါတဲ့။ စင်္ကာပူ(လဝက) ICA အရာရှိကို ပြုံးပြုံးလေး ဂရုတစ်စိုက်ဆက်ဆံသင့်ပါတယ်။ Visa ရက်(၃၀)သုံးဆယ်ရပြီးတာနဲ့ ရန်ကုန်လေဆိပ်မှာ မိမိအပ်ခဲ့သော ပစ္စည်းများကို Belt လို့ခေါ်တဲ့လည်နေသော ခါးပတ်ကြီးမှာ မိမိစီး လာတဲ့လေယာဉ်နံပါတ် MI 517 (သို့) MI 518 ဟုတ်ရဲ့လား ကြည့်ရှု စစ်ဆေးပြီး တွန်းလှည်းတစ်ခုကိုင်ကာ စောင့်နေပါ။ ကိုယ့်အထုပ်မှာ ကိုယ့်နာမည် Receipt နံပါတ်ကို တိုက်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ အထုပ်ကို ယူပြီးရင် Green Chanel လို့ခေါ်တဲ့ Custom မှာ အစစ်မခံဘဲ တိုက် ရိုက်ထွက်လို့ ရပါတယ်။ အရာရှိလှမ်းခေါ်ရင်တော့ Scan ဖတ်ပြီး အစစ်ခံလိုက်ပါ။ စင်္ကာပူလေဆိပ်မှ ဝေးတဲ့နေရာဟာ Taxi နဲ့ ဆိုရင် \$ ၂၅ လောက်ပေးရပါမယ်။ MRT ရှာပြီးစီးရင်တော့ \$ ၂လောက် အိမ်နဲ့အနီးဆုံး Location ကိုရောက်လာလိမ့်မယ်။ MRT (ခေါ်) ရထားက Terminal (၂) မှာရှိတယ်။ Terminal (၁) က 'ရထား' ကလေးစီးပြီး Terminal (၂)ကို ကူးရပါတယ်။ တစ်နာရီအတွင်း မိမိ တည်းခိုမယ့် Location ကို MRT က ပို့ပေးပါလိမ့်မယ်။ ပြီးမှ အိမ်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး Bus ကားစီးသွားရင်ရနိုင်ပါတယ်။

နောက်နေ့ကျရင်ရထားကဒ်၊ ဖုန်းကဒ်တွေဝယ်ယူပြီး နီးစပ်

ရာ မြန်မာကျောင်းတွေသွားလည်နိုင်ပါတယ်။ စင်္ကာပူအနောက်ဘက်မှာဆိုရင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေကိုသွားလည်ပြီး လေ့လာစုံစမ်းနည်းနာခံယူနိုင်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသွားခြင်းသည် စည်းစိမ်ခံစားလို၍ သွားခြင်းမဟုတ်ဘဲ စစ်သားများ ရှေ့တန်းထွက်သကဲ့သို့ သဘောထားသင့်ပါတယ်။

တစ်ခါက စင်္ကာပူရောက် မြန်မာအမျိုးသား တစ်ဦး ထုတ်ဖော်ပြောဆိုတာ ကြားလိုက်ရပါတယ်။ 'အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ကိုလိုနီခေတ်ဆိုတော့ ကိုယ်စိုက်တဲ့ ယာခင်းကို ခူးချင်တိုင်းမခူးရ။ တိုင်းတစ်ပါးသား လာရောက်ခိုင်းစေတာကို နှစ်(၁၀၀) နီးပါးနေခဲ့ကြရတယ်။ မြန်မာတွေ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါ ကြွေးကြော်ကြတယ်။ ကိုယ့်မင်း ကိုယ့်ချင်းနဲ့ ရွှေခေတ်ကိုရောက်တော့မယ် စသည်ဖြင့် ဥဒါန်းကျူးခဲ့ကြသတဲ့။ သို့သော်လည်း ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသည်အားလျော်စွာ နိုင်ငံခြားသားများက ခိုင်းဖို့ မလာကြတော့ပေမယ့်၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပညာတွေအများကြီးတတ်အောင်သင်ပြီး နိုင်ငံခြားသားရှိရာ အိမ်တိုင် ရာရောက်လိုက်သွားပြီး သူ့ကိုခိုင်းပါ။ ငါ့ကိုခိုင်းပါ လုပ်နေကြပြန်တော့တယ်။ အခိုင်းခံဖို့ အတွက် ငွေကြေးဥစ္စာတွေတောင်မှ ပေးလိုက်ကြရတော့တယ်'

လို့ သူက ဆိုပါတယ်။ ယခုတော့ ဒါတွေအားလုံး မြက်ဖျားမှ နှင်းလိုပျောက်ကွယ်သွားကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်နေကြလေပြီ။

ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ ကိုရီးယား၊ ဂျပန်နိုင်ငံသား ၆-သန်းကနေ ၁၀-သန်းခန့်ဟာ ပြည်ပကိုရောက်နေကြတယ်လို့ မှတ်သားဖူးပါတယ်။ နိုင်ငံခြားမသွားကြတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက နိုင်ငံသားတွေဟာဘယ်လိုမှ မရင့်ကျက်နိုင်ပါ။ ပြည်တွင်းမှာ လောကဓံကိုပြည့်ပြည့်ဝဝမကြုံဖူးနိုင်ပါ။ ထို့အပြင် ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ နေတုန်းက တစ်မြို့တစ်ရွာကို ပြောင်းသွားကြပြီဆိုရင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာ ခံစားကြရပေမယ့် နိုင်ငံတကာ စင်မြင့်ကနေ လှမ်းကြည့်လိုက်ရင် ကိုယ့်နိုင်ငံရှိ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်မြို့ရွာမှန်သမျှကို ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာလို မေတ္တာထားခံစားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကကြုံဖူးမှသိတဲ့ အတွေ့အကြုံလေးတွေပါပဲ။ တို့နိုင်ငံမှာ လူတစ်ယောက်ကြီးပွားတိုးတက်လာရင် သူ့ရပ်ရွာဒေသကိုသာအဓိက စိတ်ဝင်စားကြတယ်လို့သိရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အတွေးအာရုံက ကျဉ်းမြောင်းနေတော့ တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် ခံစားနိုင်ဖို့ ဝေးကွာနေဆဲဖြစ်နေလို့ပါ။ နိုင်ငံတကာမှာ ဒါမျိုးမကြားဖူးပါဘူး။ အမေရိကန်တွေဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံးအရေး ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေရဆဲပါပဲ။ သူ့နိုင်ငံပြည်နယ် ၅၀-အတွက်အသာထား။ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ဒုက္ခသည်တွေ၊ DV-မဲပေါက်တဲ့သူတွေ လက်ခံ

ဖြေရှင်းပေးနေတုန်းပါပဲ။ ချီးကျူးစရာ နှလုံးသားပိုင်ရှင်တွေပါ။ ဒါကြောင့် တို့မြန်မာတွေကို တိုက်တွန်းချင်တာက နိုင်ငံခြားသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့သူတွေ အခွင့်သာရင် ပြန်ဝင်ကြပါလို့ အကြံပြုပါရစေ။ ကိုယ့်ပြည်ကို ပြန်ရောက်ရင် သဘောထားကြီးကြီးနဲ့ပြည်သူကို အလုပ်အကျွေးပြုကြဖို့လိုပါမယ်။

လူ့ဘဝဘန်ဖိုးကို ငွေပမာဏတစ်ခုနဲ့ မတိုင်းတာသင့်ပါ။ လူသားတွေအပေါ် ထားနိုင်တဲ့မေတ္တာနဲ့သာ တိုင်းတာသင့်ပါတယ်။ ငါသည် မနှစ်က လူ(၁၀) ယောက်ကို မေတ္တာထားနိုင်ခဲ့ရင် ဒီနှစ်(၁၅) ယောက်ကို မေတ္တာထားနိုင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ဒါမှသာ တိုးတက်ကြီးပွားတာအစစ်အမှန်ပါ။ လူတစ်ယောက်ကိုတိုင်းတာရမယ့်ပေတံဟာ သူ့ရဲ့အများအပေါ်မှာ ပြုနေတဲ့ သူ့လုပ်စေတနာသာလျှင် အဓိကဖြစ်၏။ မကြာခင် တိုင်းပြည်အတွင်း အခွင့်အလမ်းသာယာ လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ အဲ့ဒီအခါ နိုင်ငံရပ်ခြားမှာ ကိုယ့်အစွမ်းအစဘာမှ ထုတ်သုံးခွင့်မရဘဲဖြစ်နေသူတွေ၊ ဘဝရဲ့ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ နေ့ရက်တွေကို ကိုယ့်တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် တက်ညီလက်ညီ အလုပ်အကျွေးပြုကြဖို့ မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။

မြန်မာတရုတ်ဟောင်ပါရဲ့ ကျားဘမ်းပရတ်ဆီပြတိုက်

- ကျား** ဆိုနောက်ဆုတ်၊ ကြောင်မဟုတ်၊ ခေါင်ချုပ်ထိပ်တမ်း၊ ကျားတံဆိပ်ဘမ်း။
  - ဘမ်း** တကခုခေါင်၊ စံပါယ်ချောင်း၊ ယှဉ်အောင်သုံးစမ်း၊ ကျားတံဆိပ်ဘမ်း။
  - ပ** ရုပ်ဆီတွေ၊ အသင်္ချေ၊ ယှဉ်လေသုံးစမ်း၊ ကျားတံဆိပ်ဘမ်း။
  - ရုပ်** ပျို ကိုယ်နု၊ ကျန်းမာမှု၊ ယခုသုံးစမ်း၊ ကျားတံဆိပ်ဘမ်း။
  - ဆီ** ဦးထောပတ်၊ ဓာတ်စုံစပ်၊ ထပ်ထပ်ရောပြွမ်း၊ ကျားတံဆိပ်ဘမ်း။
- (လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၆၀ ခန့်က မြန်မာပြည်မှ ကြော်ငြာတစ်ခုကို တွေ့ခဲ့ရစဉ်)

ဒီနာမည်ကိုတော့ မြန်မာအများစု သိကြပါတယ်။ မြန်မာ တိုင်း ကျားဘန်းပရုပ်ဆီကို တွေ့ဖူးကြမှာပါ။ အထက်မြန်မာပြည် မုံရွာမြို့အနီး၊ မိုးညှင်းသမ္မတစေတီအနီးမှာ ကျားဘန်းမိသားစုရဲ့ ကောင်းမှု ဓမ္မာရုံကြီးတစ်လုံးဟာ နှစ်တစ်ရာဝန်းကျင်လောက်ကြာ ခဲ့ပါပြီ။

မိမိတို့နေထိုင်ရာ West Coast Road, Pasir Panjan Gardan, (No.23 Jalan Mas Puteh) မှဘတ်(စ်)ကား ၃၀,၁၄၃,၅၁ တစ်ခုခုကို စီးပြီး (၁၀) မိနစ်ခန့်သွားလိုက်ရင် Pasir Panjang Road အနီးရှိ Haw Pa Villa (ဟောင်ပါရဲအိမ်)ကိုရောက်ပါတယ်။ တောင်ကုန်းမို့မို့ လေးပေါ်မှာ ပြတိုက်ဥယျာဉ်ကြီးအဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားပါတယ်။ ပိုင်ရှင်က မြန်မာတရုတ် 'ဟောင်ပါ' ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဘတ်စ်ကားပေါ်က ဆင်းလိုက်ရင်ပဲ ကျားရုပ်ကြီးတွေကို ပထမဆုံးမြင်ရပါတယ်။ အထဲကိုဝင်သွားရင်လည်းဝင်ကြေးမပေးရပါ။ ကြည့်ရှုလို့မကုန်အောင် ရုပ်လုံး ရုပ်ကြွတွေ တောင်ကုန်းအနှံ့ပါပဲ။ မြန်မာတို့အဖို့ ကျားဘန်းပရုပ်ဆီဆိုရင် လူတိုင်းနီပါး သိလောက် ပါတယ်။ ဟောင်ပါသူဌေးကြီးရဲ့ သမီးတစ်ဦးနှင့် သူမရဲ့သမီး ဒေါ်သီဂီခေါ် ဒေါ်မွှေးတို့ဟာ Clementi ဘက်မှာ အသက်ရှင်နေထိုင် လျက် ရှိပါတယ်။ စာရေးသူဆီကို မကြာမကြာ လာလည်တတ်ပါ

တယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တုန်းက ဒေါ်မွှေးတို့ဟာ မြန်မာပြည်မှာ သုံးနှစ်လောက်နေခဲ့တာဖြစ်လို့ မြန်မာလိုတိုင်းရင်းသားတစ်ဦးထက် ပီပီသသ ပြောဆိုနိုင်ပါတယ်။ သူမိခင်ကတော့ မြန်မာ အိမ်ဖော် တစ်ဦးနှင့်လက်တွဲပြီး နေလာတာ(၂၅)ကျော်လာခဲ့ပြီပြီလို့ သိရ ပါတယ်။ ဒေါ်မွှေး(ခေါ်) ဒေါ်သီဂီဟာ ငယ်ငယ်က အင်္ဂလန်မှာ ကျောင်းနေခဲ့ပြီး အဲဒီမှာပဲ အိမ်ထောင်ကျကာ သားလေးတွေ မွေးဖွား ခဲ့ပြီး သူတို့လည်း အရွယ်ရောက်ကာ ဒေါ်မွှေးက စင်္ကာပူပြန်လာပြီး အခြေချနေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့က ကားစီးယင်း၊ လမ်းလျှောက် ရင်းဟောင်ပါ အိမ်ကိုသွားလည်ကြသေးတယ်။

သူဌေးကြီးစီးခဲ့တဲ့ ကျားခေါင်းတံဆိပ်နှင့် လုပ်ထားတဲ့ ကားကိုပြတိုက်မှာ ပြထားတာတွေ့ရပါတယ်။ ထိုကားရဲ့အနီးမှာ ဒေါ်မွှေးရဲ့အမေ မြန်မာအမျိုးသမီး အဘွားဓာတ်ပုံကို စင်္ကာပူ အစိုးရက ချိတ်ဆွဲထားပါတယ်။ စာတန်းမှာတော့ ဟောင်ပါ သူဌေး ရဲ့ သမီးဟာ Haw Pa Villa ကိုနောက်ဆုံးလာလည်သွားစဉ် ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးထားခြင်းလို့ စာရေးထားပါတယ်။

အင်ဒိုနီးရှား အရောက်သွားခဲ့ပြီ

မိမိတို့သည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံကို ရောက်ခဲ့ဖူးတာကြာခဲ့ပါပြီ။ သို့သော် မိမိတို့ အရောက်အပေါက်များတာက စင်္ကာပူနှင့်အနီးဆုံး ကျွန်းမြို့ဖြစ်သော ဘာတန်ကျွန်းသာဖြစ်ပါသည်။ ဘင်တန်ကျွန်း ကိုပင် လူအများမရောက်ဖူးကြပါ။ ဘာတန်ကျွန်းဆိုတာက သွားရ လာရတာ အလွန်လွယ်ကူသက်သာပါသည်။ မြန်မာ ပတ်စပို့ ကိုင်သူ ပင် ဗီဇာလည်း မလိုကြိုတင်ပြင်ဆင်စရာလည်း သိပ်မလို အပ်ပါ။ ခရီးသည်ငါးဦးထက် ပိုရပါကပိုကောင်းပါသည်။ တစ်ယောက်စာ နှစ်ယောက်စာဆိုရင်လည်း အေးဂျင့်ဖြစ်သူ Mrs linda- Ph:9129-4391- ကို ဖုန်းဆက်ပြီး၊ viptourmarketing@yahoo.com ကိုပတ်စပို့အချက်အလက်များကို ကြိုပြုကာ နံနက်စောစော (၇း၃၀) ခန့်တွင် Vivo City အနီး Marina Building တတိယထပ်ရှိ Bantam

Ferry Terminal အနီးမှာ သွားပြီးစောင့်နေရုံပါပဲ။ စင်္ကာပူအေးဂျင့် Linda သည် White card, Ferry ticket နှင့် Boarding pass များ အပြန်လက်မှတ်များ အစုံအလင်နှင့် ရောက်ရှိလာပါမည်။ နံနက် (၈း၃၀)ခန့်တွင် Ferry Terminal အနီးရှိ ICA (Immigration and Check Point Authority) (လဝက)ဂိတ်ကို ဖြတ်ပြီး အောက်ထပ် ဆင်းသွားပြီး ခေတ္တခဏ အလှည့်ရောက်အောင် စောင့်ရပါမည်။ မိမိတို့ Ferry Boat ထွက်မည့်အချိန်ရောက်လျှင် ကြေညာပေးပါ လိမ့်မည်။ စိတ်ပူစရာဘာမှမရှိပါ။ မမေ့သင့်သောအရာများမှာ -

- (၁) စင်္ကာပူပြန်ဝင်လာမည့် E-visa
- (၂) လေယာဉ်လက်မှတ် အစစ် (သို့မဟုတ်) ဖော်ရွှီးတစ်ခုခု တစ်ပါတည်းယူသွားရန်။
- (၃) စင်္ကာပူ၌ နေရပ်လိပ်စာ တစ်ခုခုနှင့် Sponsor ထောက်ခံ သူ၏ ဖုန်းနံပါတ်။
- (၄) စင်္ကာပူအဝင်မှာ ICA Officer က အင်တာဗျူးလုပ်လျှင် ပြရန်ဒေါ်လာသုံးရာ၊ လေးရာလောက်ဆောင်သွားရန် လိုအပ် ပါတယ်။ စင်္ကာပူနှင့် အင်ဒိုနီးရှားဝင် ပေါက်များဖြစ်ကြ သော ဘာတန်ကျွန်း၊ ဘင်တန်ကျွန်းများသည် စင်္ကာပူနှင့် အဘယ်မျှ ကူးလူးဆက်ဆံမှု လွယ်ကူသွက်လက်နေ

ကြောင်း မြစ်ပြင်ရှိ ဖြတ်သွားနေကြသော Ferry Boat များက သက်သေပြနေပါတယ်။ Holidays နေ့များဆိုရင် လူထောင်ချီ၍ ဘာတန်ကို လာလည်ကြကြောင်း သိရသည်။ မြန်မာတို့ အဖို့ပင် ဝိဇာမလိုဘဲ အသွားအပြန် Ferry Ticket ဖိုး၊ နေ့လည်စာ၊ Island Tour အတွက် အားလုံးပေါင်းမှ (\$68) ပေးရသည်။ ကျွန်းမြို့ကြီးတစ်မြို့ဖြစ်၍ ပင်လယ်စာများဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးပါလိမ့်မည်။

- (၁) တရုတ်လူမျိုးများတည်ထောင်ဆောက် လုပ်ထားသော မဟာဝိဟာရကျောင်းတော်ကြီး၊
- (၂) Nagoya Hill Supermarket ကုန်တိုက်ကြီး၊
- (၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများရဲ့ အိမ်ရာပုံစံငယ်များရှိ ပန်းခြံ၊

ကုန်တိုက်တွေ၊ ဈေးဆိုင်တွေမှာလျှောက်ပြီး ဈေးဝယ်နိုင်တယ်။ ပိုပြီးအချိန်ဖြုန်းချင်ရင် ကျွန်းရဲ့တောင်ပိုင်းရှိ ကြီးတံတားကြီးပေါ် သွားရောက်ဓာတ်ပုံရိုက်နိုင်ပါတယ်။ ညနေမမှောင်ခင် စင်္ကာပူကို ပြန်လာနိုင်ပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ Ferry Ticket, စင်္ကာပူအဝင်မှာပြဖို့ White card (Immigration Card)ရယ်၊ E-visa ရယ်၊ လေယာဉ်လက်မှတ်ရယ်၊ စင်္ကာပူမှထောက်ခံသူရဲ့ ဖုန်းနံပါတ်၊ မိမိ

တည်းခိုမည့် လိပ်စာတို့ကို တိတိကျကျ ရေးပြနိုင်ရမယ်။ Stay ရှောင်သူများအနေနဲ့ White card မှာ နေထိုင်လိုသောရက်ကို ရက်(၁၄) ရက်လောက်ဘဲ တောင်းသင့်တယ်။

ရက်(၃၀)တောင်းလျှင် အင်တာဗျူးခေါ်မေးလိမ့်မည်။ စိုးရိမ်စရာတော့မရှိ။ ယုတ္တိရှိရှိဖြေနိုင်ရမည်။ တင်ပြနိုင်ရမည်။ ဒါဆိုရင် စင်္ကာပူကို ဝင်ခွင့်ဝိဇာရရှိပါမည်။ များသောအားဖြင့် လေယာဉ်လက်မှတ်အတည်ပြု Confirmed နေ့အတိုင်း ဝိဇာနေခွင့်ပေးပါလိမ့်မည်။

ဂျာဗားမင်းတို့ပျော်စံခဲ့ရာ အင်ဒိုချိုင်းနား

အင်ဒိုချိုင်းနားနိုင်ငံသည် ဩစတြေးလျတိုက်နှင့် အာရှတိုက် အကြား အီကွေတာပေါ်တွင်တည်ရှိသော ကျွန်းနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ အရှေ့အိန္ဒိယကျွန်းစုနိုင်ငံဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်းပေါင်း (၁၇၅၀၈) ကျော်ရှိသည်ဟု မှတ်တမ်းများ အရသိရသည်။ ထင်ရှားသော ကျွန်းကြီးများမှာ . . .

- (၁) စုမတြားကျွန်း၊
- (၂) ဂျာဗားကျွန်း၊
- (၃) ဗာလီကျွန်း၊
- (၄) ဝက်ဂီယန်(ခေါ်) နယူးဂီနီကျွန်း၊
- (၅) အနောက်ပိုင်း ကလီမန္တ (ခေါ်) ဘိုညိုတောင်ပိုင်းကျွန်း၊
- (၆) စူလဝေစီ(ခေါ်) စေလေဘတ်ကျွန်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဤနိုင်ငံသည် အီကွေတာပေါ်တွင် တည်ရှိနေသောကြောင့် ပူအိုက်သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့သော် မိုးမကြာခဏ ရွာလေ့ရှိသောကြောင့် ရာသီဥတုမှာနေသာသည်ဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။ ဂျုံနှင့် စပါးတို့ အထွက်ကောင်းသောကြောင့် ကျွန်း၏နာမည်ကို ပင်ဂျာဗား(ယဝ)-ဂျုံစပါးပေါသောကျွန်းဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။

ဂျာဗားကျွန်းနှင့် ဗာလီကျွန်းတွင်နေထိုင်သူများမှာ ရုပ်ရည်အားဖြင့် မြန်မာတို့နှင့် များစွာဆင်တူသည်။ အလုပ်အကိုင်မှာလည်း လယ်ယာကိုအဓိကထားပြီး လုပ်ကိုင်ကြလေသည်။ ယခုအခါ စက်မှုထွန်းကားသောနိုင်ငံတစ်ခု အဆင့်သို့ရောက်ရှိနေပြီ။ ဤနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူဦးရေသိပ်သည်း လွန်းသောနိုင်ငံများစာရင်းတွင် ပါဝင်ပါသည်။

လူဦးရေ(၂၃၈)သန်းမျှရှိသည်ဟု မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ယခင်က အိန္ဒိယမှ ကုန်သည်များနှင့် တရုတ်ပြည်မှ ကုန်သည်တို့ အခြေချနေထိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် Indochina အင်ဒိုချိုင်းနားဟုလည်း ခေါ်တွင်လေသည်။

အင်ဒိုကျွန်းတွင် မူလနေထိုင်ကြသည့်လူမျိုးများမှာ ဘာဘေးနီးယန်း လူမျိုးများဖြစ်သည်ဟု သမိုင်းမှတ်တမ်းက ဆိုပါသည်။ သူတို့သည် တော၊ တောင်နှင့် ပင်လယ်များတွင် သားငါးရှာ

ဖွေစားသောက်အသက်မွေးကြသည့် လူရိုင်းသာသာလူမျိုးစုများ လည်း ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း(၂၀၀၀) ကျော်က အိန္ဒိယ ပြည်မှ ကုန်သည်များသည် စုမကြားကျွန်းသို့ ကုန်ရောင်းရောက်လာ ပြီး၊ ဂျာဗားကျွန်းအထိ ရောင်းဝယ်ကြသည်ဟု မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရသည်။ အိန္ဒိယမှကုန်သည်များသည် ကုန်သွယ်မှုနှင့်အတူ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု၊ ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတို့ကို စုမကြား ကျွန်းသို့ သယ်ဆောင်လာကြပြီး၊ အခြေချနေထိုင်သည်အထိ နယ်မြေချဲ့လာခဲ့ကြသည်။ ရိုးရာအစဉ် အလာနတ်များကို ကိုးကွယ် သည့် အင်ဒိုကျွန်းဒေသခံ (ဘာဘေရီယန်း) တို့အား ကုန်သည် လူသစ်များက ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ တစ်စတစ်စ သွတ် သွင်းခဲ့သောကြောင့် ကာလကြာလာသောအခါ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဘုရင်များ အုပ်စိုးသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထိုဘုရင်များထဲတွင် အေဒီ ၇-ရာစု၊ စုမကြားတောင်ပိုင်း ပလင်ဘန်းမြို့တော်တွင် နန်းစိုက်သော သီရိဝိဇယမင်း၏ လက်ထက် တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအထွန်းကားဆုံးဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းများက ဆိုသည်။ ထိုမင်းကြီးသည် သီရိဝိဇယ တက္ကသိုလ်ကြီးကို တည် ထောင်၍ သက္ကဋ္ဌစာပေ၊ ဟိန္ဒူစာပေနှင့် ပါဠိစာပေအပြင် အခြား တိုင်းတစ်ပါး စာပေများကိုပါ တက္ကသိုလ်ဘာသာရပ်များအဖြစ်

သင်ကြားစေသဖြင့် ထိုတက္ကသိုလ်ကြီးမှာ ခေတ်အခါအလျောက် နာမည်ကြီးသော စာပေလေ့လာရေးဌာနကြီးတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်ဟု လည်း သမိုင်းမှတ်တမ်းတွင် လေ့လာရပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ ကျောင်းသားများ လာရောက်ပညာသင်ကြသည့် တက္ကသိုလ်ကြီး တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။

ဤတက္ကသိုလ်ကြီးကြောင့် စုမကြားကျွန်းသည် ထိုခေတ်က အင်ဒိုနီးရှား ကျွန်းအားလုံးတွင် ထင်ရှားခဲ့သည်။ တရုတ်ရဟန်းတော် ဟူယင်စန်၏ ခရီးသွားမှတ်တမ်းတွင်လည်း 'သူ အင်ဒိုကျွန်းသို့ ရောက်စဉ်က သံဃာတော် (၁၀၀၀)ကျော် စာသင်နေသည့် တက္ကသိုလ် ကြီးတစ်ခုကိုတွေ့ခဲ့ရကြောင်း' ခရီးသွားမှတ်တမ်း စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကမ္ဘာဦးအခါက အီဂျစ်တို့၊ ဂျာဗာတို့ဆိုတာ ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားခဲ့တဲ့ နေရာတွေဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းသားဘဝတုန်းက သမိုင်းစာပိုဒ်လေးတွေကိုမှတ် မိပါသေးတယ်။ Java Man ဆိုတဲ့ လူသားမျိုးနွယ်စုတွေဟာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ တောင်ဘက်ဒေသ ဂျာဗားကျွန်းကြီးပေါ်မှာ နေထိုင်သွားခဲ့ကြတယ်။ နှစ်ပေါင်း ရှစ်သန်း ကျော်လောက်ပေါ့။

(၂၇-၆-၂၀၁၃)နေ့ နံနက်(၁၁)နာရီခန့်တွင် စင်္ကာပူနိုင်ငံ

သား ဘုရားဖူးအဖွဲ့နှင့်အတူ Air Asia ဖြင့် Java Island (ဂျာဗား ကျွန်းကို) သွားကြရာနှစ်နာရီခန့်အကြာတွင် Yog Jakarta အတို ကောက် ဂျော့ဂျာမြို့ကိုရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့စီးနင်းလိုက်ပါသွား သော Air Asia လေယာဉ်ကြီးသည် Traffic မိနေလို့ ထင်ပါသည် မြေပြင်ကိုမဆင်းသက်နိုင်ဘဲ ကျွန်းပေါ်မှာပတ်ပြီးပျံနေစဉ် လယ်ယာ မြေနှင့်လယ်သမားများ၏ နေအိမ်များသည် အထူးပနာတင့်လှပေ သည်။ လယ်သမားများသည် မြန်မာနိုင်ငံမှာကဲ့သို့ တဲအိမ်နှင့် မနေကြပေ။ အုပ်ကြွပ်များမိုးထားသော ရွာတန်းရှည်ကြီးများနှင့် စက်မှုလယ်ယာမြေများသည် မျဉ်းပြိုင်တည်ဆောက်ထားသည်ကို တမျှော်တခေါ် မြင်နိုင်ပါသည်။ မိုင်နှင့်ချီပြီးရှည်လျားသော လူနေ မြို့ရွာများအကြား စက်မှုလယ်ယာမြေများ စီမံပေးထားသော အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရ၏ မေတ္တာစေတနာကိုမြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

မကြာခင်လေယာဉ်ကြီးဆင်းသက်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ တောမြို့ တစ်မြို့ ဟု ထင်မိပြန်သည်။ ဂျာကာတာမြို့တော်မဟုတ်ဘဲ ဂျော့ဂျာကာတာ (Jogja) မြို့သာဖြစ်ပြီ လူလေးသန်းကျော်ခန့် ရှိကြောင်းသိရပါသည်။

ဟေရောဟေစေတီ Borobudour Temple

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးမှတ်တမ်းတင် ဗုဒ္ဓစေတီတော်ကြီးသမိုင်းနှင့် ခေတ်အဆက်ဆက် ဖြတ်သန်းလာပုံများကို စာဖတ်သူများသိစေချင် သောကြောင့် သမိုင်းအချက်အလက်များကိုရနိုင်သမျှ ရှာဖွေစု ဆောင်းပြီး ရေးသားတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ဤစေတီတော်ကြီးသမိုင်းသည် ဘာသာရေးသက်သက်တွင် မကဘဲ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးများပါ ရောနှောပါဝင်နေသည်ကိုသိရသည်။

လူဦးရေ(၂၃၈)သန်းမျှရှိသည်ဟု မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။ ယခင်က အိန္ဒိယမှ ကုန်သည်များနှင့် တရုတ်ပြည်မှ ကုန်သည်တို့အခြေချနေ ထိုင်သောနိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် Indo-china အင်ဒိုချိုင်းနားဟုလည်း ခေါ်တွင်လေသည်။

အင်ဒိုကျွန်းတွင် မူလနေထိုင်ကြသည့်လူမျိုးများမှာ ဘာဘေးရီးယန်း လူမျိုးများဖြစ်သည်ဟု သမိုင်းမှတ်တမ်းက ဆိုပါသည်။

သူတို့သည် တော၊ တောင်နှင့် ပင်လယ်များတွင် သားငါးရှာဖွေစားသောက် အသက်မွေးကြသည့် လူရိုင်းသာသာလူမျိုးစုများလည်း ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း(၂၀၀၀) ကျော်က အိန္ဒိယပြည်မှ ကုန်သည်များသည် စုမကြားကျွန်းသို့ ကုန်ရောင်းရောက်လာပြီး၊ ဂျာဗားကျွန်းအထိ ရောင်းဝယ်ကြသည်ဟု မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရသည်။ အိန္ဒိယမှကုန်သည်များသည် ကုန်သွယ်မှုနှင့်အတူ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု၊ ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတို့ကို စုမကြားကျွန်းသို့ သယ်ဆောင်လာကြပြီး၊ အခြေချနေထိုင်သည်အထိ နယ်မြေချဲ့လာခဲ့ကြသည်။

(အေဒီ-၈)ရာစုက တည်ဆောက်ခဲ့သော ဗောဇောဗုဒေါ စေတီတော်ကြီးမှာ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးသော ဗုဒ္ဓစေတီတော်ကြီးအဖြစ် UNESCO က အသိမှတ်ပြုထားသည့် ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် World Heritage ဖြစ်သည်။

ဤမျှကြီးမားသော စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူကို တည်ဆောက်ထားသည်ကို လေ့လာသောအားဖြင့် ထိုခေတ်က ဤနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ အလွန်ထွန်းကားသောနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။

စေတီတော်ကြီးသည် Central Java Island, Jogjakarta city တွင်အနီးတွင်တည်ရှိပြီး၊ စေတီမှာအဆင့်(၁၀) ဆင့်ရှိသည်။ စေတီတော်ပေါ်သို့အရပ်လေးမျက်နှာမှ အပေါ်ထပ်အဆုံးအထိ ကျောက်လေခါးဖြင့်တိုက်ရိုက်တက်နိုင်ပါသည်။ စေတီတော်ကြီးတွင် ပတ်ပတ်လည် သွားလာနိုင်သော အဆင့်ကိုးဆင့်ရှိသည်။ ဖိနပ်တော်မှ အမြင့်ပေ (၁၃၈. ၆)နှင့် ထုထည်ပေ (၄၆၇၄၄. ၅)၊ အကျယ်ပေ (၃၉၆)ရှိသည်ဟု မှတ်တမ်းများတွင် လေ့လာသိရှိရသည်။ ဤဗောဇော ဗုဒ္ဓေါစေတီတော်ကြီးသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အန်ကောဝတ်ကျောင်းတော်ကြီးထက် အနှစ်သုံးရာစောကြောင်းလည်း UNESCO မှတ်တမ်းများက အခိုင်အမာဆိုထားပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်ဟောင်းကို တူးဖော်စဉ်ကလည်း အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သော ကြေးပြားစာတမ်းကို တွေ့ခဲ့ကြသည်။ ထိုကြေးပြားတွင် ‘သုဝဏ္ဏဒီပခေါ် စုမကြားကျွန်းဘုရင်သီရိဗလ ပုတ္တဒေဝက ရာဇဂြိုဟ်ပြည်နယ်၊ ဂယာစီရင်စုမှ ရွာငါးရွာကို မိမိပိုင်သော စုမကြားမှ ရွာငါးရွာနှင့် လဲလှယ်၍ နာလန္ဒာကျောင်းတော်ကြီးအားလှူပါ၏’ ဟုရေးသားထားသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။

ထိုကြေးစာတမ်းမှ ‘သုဝဏ္ဏဘူဒီပဟူသော စာကိုထောက်

ဆ၍ သီရိဓမ္မာသောကမင်းလက်ထက်က ကိုးတိုင်း ကိုးဌာန သာသနာပြုရာတွင်ပါဝင်သော သုဝဏ္ဏဘူမိဟူသည် စုမကြားကျွန်း ဖြစ်သည်ဟုလည်း သမိုင်းဆရာတို့ ဆိုကြသည်။ ဤမှတ်တမ်း သက်သေများကိုထောက်ဆ၍ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ခရစ်ယေရှု မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း(၃၀၀)ခန့်ကပင် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်သာသနာ စည်ပင် ခဲ့ကြောင်း သမိုင်းသုတေသီတို့က အတည်ပြုထားကြပါသည်။

‘ဗောဓေပုဒေါ’ ဟူသော အမည်မှာ ‘ဝိဟာရဗုဒ္ဓေါ’ မှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ဘာသာဗေဒပညာရှင်တို့က ဆိုသည်။ မြတ်စွာဘုရားကျောင်းတော်ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိသည်။

‘ဗုဒ္ဓူးရွာတွင်တည်ရှိသောကြောင့် ဗောဓေပုဒေါဟု ခေါ်သည်’ ဟုလည်း ဆိုသည်။ စေတီတော်ကြီးသည် အောက်ခြေမှ ပီနပ်တော်မှ (၃၉၄)ပေ၊ အလျား အနံစီရှိသည်။ အမြင့်ပေ(၁၃၈)ပေ မြင့်ပါသည်။ ဖိနပ်တော်အထက်တွင် အဆင့်လေးဆင့်ရှိ၍၊ ဝရံတာ အကာအရံရှိပါသည်။ စေတီတော်ကြီးကို ကုဗမီတာ-၅၅၀၀၀ volcanic stones များဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည်ဟု သိရပါသည်။ နှစ်ပေါင်း (၇၀) ကျော်ကြာ တည်ဆောက်ရသည်ဟုလည်း စေတီတော် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းများက ဆိုပါသည်။

အဆင့်တိုင်းတွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုနိုင်သော လမ်းရှိသည်။

ဝရံတာ၏အထက်တွင် ဘုရားကျောင်းဆောင်လေးများရှိပြီး၊ အဆောင်တိုင်းတွင် လူတစ်ကိုယ်စာမျှကြီးသော တင်ပလ္လင်ခွေပုံ ကျောက်ဆင်းတု ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူစီရှိသည်။ ထိုဆင်းတုတော် များမှာ တစ်မျက်နှာတွင်(၁၀၈)ဆူရှိသည်။ လေးမျက်နှာပေါင်းလျှင် (၄၃၂) ဆူဖြစ်ပါသည်။

မြောက်ဘက်မျက်နှာမှ ရုပ်ပွားတော်များသည် လက်ယာ လက်ဝါးဖြင့်ကာလျက် ဟန်တားနေဟန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အမူအရာကို အဘယမုဒြဟု စာအခေါ်ရှိသည်။ အားပေးလျက် တရားဟောတော်မူဟန် ဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက် မျက်နှာမှ ဆင်းတုတော်များသည် လက်ဝါးကို လက်ယာခြေတော် ပေါ်၌ မှောက်လျက် တင်ထားသည့်ပုံများ ဖြစ်ပါသည်။ ဘူမိဇဿ မုဒြဟု ခေါ်သည်။ မြေကိုသက်သေတည်၍ တရားတော် ဟောနေ ဟန်ဖြစ်သည်။

တောင်ဘက်မျက်နှာမှ ဆင်းတုတော်များသည် လက်ယာ လက်ဖဝါးကို လက်ယာခြေတော်ပေါ်၌ ပက်လက်လှန်ဖြန့်လျက် တင်ထားပုံများဖြစ်သည်။ ဒါန မုဒြဟု ခေါ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တွယ်တာတပ်မက်မှုဖြင့် သိမ်းဆုပ်မထားဘဲ ပယတပါဏံ ဖြန့်ထား သောလက်ရှိလျက် ရက်ရက်ရောရော ဒါနပြုရန် တိုက်တွန်းလျက်

တရားဟောတော်မူဟန်ဖြစ်သည်။ အနောက်ဘက်မျက်နှာမှ ဆင်းတုတော်များသည် လက်ဝဲလက်ပေါ်မှာ လက်ယာလက်ကို ပက်လက်လှန်လျက် တင်ထားပုံများဖြစ်သည်။ ဈာနမုဒြဟုခေါ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဈာန်ဝင်စားနေပုံ ဖြစ်သည်။

အဆင့်လေးဆင့်တွင် အတွင်းအပြင်နံရံများ၌ (၅၅၀) ဇာတ်တော်ရုပ်ပုံများ၊ ဘုရားအလောင်းတော် နောက်ဆုံးဘဝပုံများ၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးပုံများကို ရုပ်လုံးများ အဖြစ်ဖြင့် ထွင်းထုထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

နှစ်ပေါင်း(၁၀၀၀)ကျော်က ကျောက်ထွင်းပန်းချီကားချပ်များမှာ ယနေ့တိုင် ပီပီသသရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ဘုရားအလောင်းတော် နိမိတ်ကြီးလေးပါးမြင်ပုံ၊ တောထွက်ပုံ၊ ဆန္ဒအမတ်ကို မြင်းနှင့်အတူ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လွတ်ပုံ၊ ဘုရားအလောင်းတော်အား ဗြဟ္မာမင်းက သင်္ကန်းဆက်ကပ်နေပုံများကို နောက်ဘက်မျက်နှာတွင် တွေ့ရသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးတို့အား တရားဟောနေပုံကို အရှေ့ဘက်မျက်နှာတွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဇာတ်ကားပန်းချီကားချပ်ပေါင်း(၂၁၄၁) ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုကျောက်ထွင်း ပန်းချီကားချပ်များကို တစ်ချပ်ချင်းဆက်လျက် စီတန်းထားမည်ဆိုလျှင် (၃)မိုင်ခန့်မျှရှိမည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုလေးထောင့်ပုံ လေးဆင့်ပြီးသောအခါ အထက်တွင် အပိုင်းလေးဆင့်ရှိသေးသည်။ အောက်ဆုံးအဆင့်တွင် ခေါင်းလောင်းပုံ စေတီငယ်များအစဉ်အတိုင်း (၃၂)ဆူ၊ (၂၄)ဆူ၊ (၁၆)ဆူရှိ၍ စုစုပေါင်း စေတီတော်ငယ်(၇၂)ဆူရှိပါသည်။ ထိုစေတီလေးများမှာ အုပ်ဆောင်းပုံစံကဲ့သို့ နံရံတွင်အပေါက်ငယ်လေးများပါရှိသည်။ အထဲတွင် တင်ပလွင်ခွေပုံ ကျောက်ဆင်းတုတစ်ဆူစီရှိပါသည်။ အောက်လေးဆင့်မှ ဆင်းတုတော်(၄၃၂)ဆူနှင့် ဤအဆင့်မှ ဆင်းတုတော်(၇၂)ဆူနှင့် ပေါင်းလျှင် ဆင်းထုတော်ပေါင်း(၅၀၄)ဆူဖြစ်သည်။ ဆင်းတုတော်အားလုံး လူတစ်ကိုယ်စာမျှကြီးပါသည်။

စေတီတော်ကြီး၏ အထက်ဆုံးအဆင့်တွင် အလယ်ဗဟို တည့်တည့်၌ ခေါင်းလောင်းပုံ စေတီကြီးတစ်ဆူရှိပါသည်။ ထိုစေတီတော်တွင်မူအတွင်းသို့ လိုဏ်ခေါင်းမပါသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤဗောဓရာဗုဒ္ဓေါစေတီတော်ကြီးကို (၈)ရာစုတွင် တည်ဆောက်ခဲ့သည်ဟု စေတီတော်သမိုင်းစာပေများက ဆိုပါသည်။ (အေဒီ-၇၇၅) ခုတွင် ပြီးစီးသည်ဟု မှတ်တမ်းပြုထားသည်ကို လေ့လာရပါသည်။

ဤမျှများပြားသော ကျောက်တုံးများကို ပြုပြင်သယ်ဆောင်၍ ဤမျှများပြားသော ဆင်းတုတော်များနှင့် ကျောက်ထွင်း ဇာတ်ကား ရုပ်လုံးများကိုထွင်း၍ တည်ထားလျှာခဲ့သော စေတီတော်ကြီး

၏ မူလဒါယကာအမည်ကို မှတ်တမ်းများတွင် ရှာဖွေမရချေ။

(အေဒီ-၈)ရာစုက ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသော ဘုရင်တစ်ပါး ပါးက တည်ဆောက်ခဲ့သည်ဟုသာ မှတ်ယူရပေမည်။ ဘုရင်ချည်း သက်သက်လည်း ဤမျှခမ်းနားထည်ဝါသော စေတီတော်ကြီးကို မတည်ဆောက်နိုင်ပေ။ ပြည်သူ့ ပြည်သားများလည်း ပါဝင်ရပေမည်။ များစွာသောအကြောင်းများကို ထောက်ဆ၍ ထိုခေတ်ထိုအခါက အင်ဒိုကျွန်းတစ်ခုလုံးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေချည်းဖြစ်မည်မှာ မလွဲနိုင်ချေ။ ဗောဓိပုဗ္ဗိယစေတီတော်ကြီးတည်ခဲ့သော (A.D 8) ရာစုခေတ်က အိန္ဒိယပြည်မှ စ၍ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတလျောက် မာလာယုကျွန်း(ခေါ်) စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ မလေးကျွန်းစု၊ အင်ဒိုနီးရှားကျွန်းစု အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် နိုင်ငံများဖြစ်သည်ဟု ပထဝီ သမိုင်းကဆိုပါသည်။

(၁၃)ရာစုသို့ရောက်သောအခါ ဂျာဗားကျွန်းမှ ဟဂျမ် ဝုရက်အမည်ရှိ ဟိန္ဒူဘုရင်သည် သရီပိဇယနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်၍ အင်ဒိုကျွန်းစုအားလုံးကို အုပ်စိုးခဲ့သည်။ နိုင်ငံ၏ အမည်ကိုလည်း မိုဂျီပဟစ် နိုင်ငံတော်ဟု ခေါ်တွင် စေလေသည်။ ထိုအချိန်က ဟိန္ဒူဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ်ဖြင့် ကိုးကွယ် ခဲ့သည်။ (၁၃)ရာစုနှစ်မှာပင် အာရေဘီယနိုင်ငံ၊ ပါရှားနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအနောက်တောင်ဘက်ကမ်းခြေတို့မှ မူဆလင်ဘာသာ

ဝင်ကုန်သည်များသည် အင်ဒိုကျွန်းများသို့ ရောက်လာပြီး၊ အခြေချ နေထိုင်ကာ၊ ကျွန်းသားတို့အား မူဆလင်ဘာသာသို့ နည်းမျိုးစုံဖြင့် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင် နိုင်ငံကိုသိမ်းယူသည်အထိ ဖြစ်လာတော့သည်။ ဂျာဗားဟိန္ဒူမိုဂျီပဟစ်နိုင်ငံတော်ကြီးကို (၁၄၇၈) ခုနှစ်တွင် မူဆလင်တို့က အပြီးအပိုင်သိမ်းယူလိုက်သည်ဟု မှတ်တမ်း များတွင် လေ့လာရပါသည်။

ထိုအချိန်က မိုဂျီပဟစ် ဟိန္ဒူဘုရင်ကြီးသည် မူဆလင်တို့ လက်တွင် အဖမ်းမခံလိုသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်အဆုံးစီရင်ပြီး နတ်ရွာစံရရှာသည်။ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသားသည် ရသမျှ ပြည်သူများ၊ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားများကို စုစည်းပြီး ဗာလီ ကျွန်းသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့လေသည်။ ယခုအချိန်တိုင် တွေ့နေရ သောဗာလီကျွန်းမှ ဟိန္ဒူဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ထိုမင်းသား၏ အဆက်အနွယ်များဖြစ်သည်။ မိုဂျီပဟစ်ဘုရင်သည် စုမတြားကျွန်း ၏ နောက်ဆုံးဟိန္ဒူဘုရင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မှစပြီး ယနေ့အထိ စုမတြားကျွန်းအပါအဝင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံကို မူဆလင်ဘာသာဝင် ဘုရင်နှင့်အစိုးရတို့က အုပ်ချုပ်လာခဲ့သည်။

ယနေ့အချိန်တွင် အင်ဒိုကျွန်းများ၌ ခရစ်ယန်ဘာသာဝင် အနည်းငယ်နှင့်အတူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့်၊ မူဆ

လင်ဘာသာဝင်အများဆုံးနေထိုင်သော နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် တွေ့နိုင်သည်။ (၁၃)ရာစု မှစတင်၍ အင်ဒိုနီးရှားတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကွယ်ပျောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားမြေပေါ်တွင် ဗုဒ္ဓသာသာနာတော် နှစ်ပေါင်း(၇၀၀)နီးပါးမျှ ထွန်းကားခဲ့ဖူးသည်ဟု မှတ်သားရပါမည်။ အင်ဒိုကျွန်းများပေါ်မှ သာသနာတော်ဆုတ်ခွာခဲ့သည်မှာ (၂၁)ရာစုအထိဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း (၉၀၀)ခန့်ပင် ရှိပေမည်။ မေတ္တာ-ချစ်ခြင်း၊ ကရုဏာ-သနားခြင်း၊ မုဒိတာ-ဝမ်းသာခြင်း၊ ဥပေက္ခာ အညီအမျှစိတ်ထားခြင်းစသည့် ငြိမ်းချမ်းသည့် စိတ်ဓာတ်တို့၏ ရှင်သန်မွေးဖွားခဲ့ရာ စုမကြားမြေပေါ်တွင် ဆန့်ကျင်ဘက်ခွန်အားတို့ ကြီးစိုးရာခေတ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်မှာ ရာစုနှစ် ရှစ်ခုခန့်မျှကြာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြတဲ့ စေတီပုထိုးများအနက် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတောင်ဖက်အစွန် ဂျာဗားကျွန်း အနောက်ပိုင်း ဗောဓောဗောဓောမြို့မှ ဗောဓောဓောစေတီတော်ကြီးဟာ ကျောက်ချပ်ရေ (၂)သန်းခန့်နှင့် တည်ထားတာဖြစ်ပြီး လူသားမျိုးဆက်တစ်ဆက်နှင့် မပြီးနိုင်ခဲ့တဲ့ ဧရာမစေတီ ပုထိုးကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဂျော့ဂျာကာတာမြို့မှ ၄၇-ကီလိုမီတာအကွာမှာ တည်ရှိပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၁၃၀၀-ခန့်က မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဦးဆောင် တည်ဆောက်ခဲ့ကြပါသည်။

အေဒီ(၈)ရာစုခန့်က ဖြစ်ပြီး၊ ရခိုင်ပြည်မြောက်ဦးမြို့က လက်ရာများနှင့်ခပ်ဆင်ဆင်တူတယ်လို့သတိပြုနိုင်ပါတယ်။ ဂျာဗား မျိုးနွယ် တန်ခိုးကြီးဘုရင်တစ်ပါးက တည်ထားခဲ့တာဖြစ်ပေမည်။ ဤမျှကြီးမားသော စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူကို တည်ဆောက်ထားသည်ကို လေ့လာသောအားဖြင့် ထိုခေတ်က ဤနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ အလွန်ထွန်းကားသော နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။ စေတီတော်ကြီးသည် Central Java Island, Jog-Jakarta city မှ (၄၇) ကီလိုမီတာအကွာတွင် တည်ရှိပြီး၊ စေတီတော်မှာ အဆင့်(၁၀) ဆင့်ရှိသည်။ စေတီတော်ပေါ်သို့ လေးမျက်နှာကမှ အပေါ်ထပ်အဆုံးအထိ ကျောက်လှေခါးဖြင့် တိုက်ရိုက်တက်နိုင်ပါသည်။ စေတီတော်ကြီးတွင် ပတ်ပတ်လည်သွားလာနိုင်သော အဆင့်ကိုးဆင့်ရှိသည်။ ဖိနပ်တော်မှအမြင့် ပေ(၁၃၈. ၆)နှင့် ထုထည်ပေ (၄၆၇၄၄. ၅)၊ အကျယ်ပေ (၃၉၆)ရှိသည်ဟု မှတ်တမ်းများတွင် လေ့လာသိရှိရသည်။ ဤဗောဓောဗုဒ္ဓေါစေတီတော်ကြီးသည် ကမ္ဘာ့ဒီယားနိုင်ငံရှိ အန်ကောဝတ်ကျောင်းတော်ကြီးထက် အနှစ်သုံးရာစောကြောင်းလည်း ကုလသမဂ္ဂ(UNESCO)မှတ်တမ်းများက အခိုင်အမာဆိုထားပါသည်။
၁၆-ရာစုမှာ အိန္ဒိယမှတစ်ဆင့် မူဆလင်များဝင်ရောက်လာရာမှ ရိုးသားသော ဂျာဗားမင်း (Java Man) အနွယ်များ ဝါးမျိုခံ

လိုက်ကြရသည်။ စကားပြန်လုပ်သူပြောပြချက်အရ ဒေသခံတွေဟာ (Merapi) မီရပ်ပီ မီးတောင်နှင့် (Dieng) ဒန်နီမီးတောင်ကြီးများ ပေါက်ကွဲရာမှ အရှေ့ဂျာဗားကို ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့ကြသည်။ ဗောဇောဗောဓောစေတီကြီးကိုလည်း မီးတောင်လျော်ရည်ပြာမှုန့် တွေ ဖုံးအုပ်ကာ စွန့်ပစ်ထားခဲ့ကြသည်။ ယခုလက်ရှိလူတွေဟာ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က ရောက်ရှိလာခဲ့ကြပြီး သုံးနှစ်တစ်ကြိမ် ပေါက်ကွဲလေ့ရှိသော Merapi Volcano ကိုအန်တုကာ နေထိုင်လာ ခဲ့ကြသည်။ ဤမီးတောင် ပေါက်ကွဲပြီဆိုရင် လျော်ရည် (Lava)များနှင့် ပြာများက ပေ(၉၀၀၀) ကိုးထောင် အမြင့်ထိ မှုတ်ထုတ်လေ့ရှိသည်။

မိုင်နှစ်ဆယ်ပတ်လည်အတွင်းရှိ ပြာမှုန့်များဖုံးလွှမ်းကုန် သည်။ မီးတောင်တစ်ခါ ပေါက်ကွဲပြီးတိုင်း စေတီတော်ကိုပိတ်ကာ ဖုန်မှုန့်များ ရှင်းလင်းကြရတာ နှစ်နှင့်ချီပြီးကြာညောင်းသည်။ ဗောဇောဗောဓော စေတီတည်ရှိရာ ဒေသတစ်ခုလုံး၌ မီးတောင် အန္တရာယ်၊ ငလျင်အန္တရာယ်၊ မူဆလင်တို့၏အန္တရာယ် စသည် ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ လုံးဝဥသံပျောက်ကွယ်ခဲ့လေသည်။ စေတီတော်၌ ရုပ်ပွားတော်ငါးရာခန့်အနက် သုံးရာခန့်မှာ ဦးခေါင်း တော်များကျိုးပျက်နေကြသည်။ စေတီတော်သည် မြန်မာစေတီများ နှင့်မတူဘဲ အပန်းပြေရှုမျှော်ခင်းများ ကြည့်ရှုနိုင်သော မျှော်စင်တစ်ခု

လည်းဖြစ်ပါသည်။ အောက်ခြေပတ်လမ်းနံရံကြီးများ၌ ကျောက် နံရံများ၌ ထုဆစ်ထားသည့် မရေမတွက်နိုင်သော ဗုဒ္ဓဝင်ရုပ်လုံး ရုပ်ကြွများသည် တန်ဖိုးကြီးမားသော သမိုင်းအထောက်အထား ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာလက်ရာများဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဝင် နှင့်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမတော်များကို သရုပ်ဖော်ထုဆစ်ခဲ့ကြပုံရပါသည်။ အလှူရှင်ဖြစ်သော ဂျာဗားကျွန်းဘုရင်နှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ သည် ထိုဒေသ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာထွန်းကားစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြောင်း သက်သေပြနေပေသည်။ ဤဖျောက်ဖျက်မရနိုင်သော ဂျာဗားမင်းမှ ဆင်းသက်လာသော လူသားမျိုးနွယ်စုများ၏ စိတ်နှလုံးထဲမှာ စိမ့်ဝင် ပျံ့နှံ့၍ ငြိမ်းချမ်းသာယာသော နယ်ပယ်ဖြစ်စေချင်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကျောက်ဆစ်လက်ရာများသည် အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ် မက်များ ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ ၁၉၆၅-ခုနှစ် ဆူဟာတိုအာဏာသိမ်းစဉ်က မအောင်မြင်သော တော်လှန်ရေးအပြီးမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၊ တရုတ်လူမျိုး လူရှစ်သန်းကျော် သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ကြရသည်။ ဂျာဗား မင်းတို့ မျှော်လင့်ချက်အိပ်မက်များ လုံးဝပျောက်ကွယ်ခဲ့ရ လေ တော့သည်။

မိမိတို့အဖွဲ့သည် စေတီတော်အနီး ဗောဇောဗောဓော ဥယျာဉ်ကြီးထဲရှိ မနောဟရဟိုတယ်တွင် တည်းခိုကြသည်။ ထို

ဥယျာဉ်ကြီးသည် ဟက်တာရှစ်ဆယ်ကျော် ကျယ်ဝန်းပြီး မိုင်တစ်ဆယ်ကျော်မျှ ကျယ်ဝန်းကြောင်းသိရသည်။ ဟိုတစ်ချိန်က လူနေအိမ်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော စေတီတော်ပရဂုဏ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကုလသမဂ္ဂ (UNSECO) ၏မေတ္တာရပ်ခံမှု၊ ဒေါ်လာ ၂၅-သန်း အကုန်အကျခံမှု စသည်တို့ကြောင့် လူနေအိမ်များကိုဖယ်ရှားကာ သာယာလှပပြီးကျယ်ဝန်းသောလွမ်းမောစရာဥယျာဉ်ကြီးဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ဥယျာဉ်ထဲ၌ ဟိုတယ်ကလေးများဖြင့် အင်ဒိုမူဆလင်များ စီးပွားရေး ဖြစ်နေပြန်လေသည်။ စေတီတော်ကိုလည်းပြတိုက်ကြီး Monument ဖွင့်လှစ်ကာ နှစ်စဉ် လူနှစ်သန်း အနည်းဆုံး လာရောက်လည်ပတ်ချင်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်ကြပေသည်။ လာလည်သူအများဆုံးမှာ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ကိုရီးယား အနောက်ကမ္ဘာမှ ခရီးသည်များဖြစ်ကြသည်ဟု သိရသည်။

ဗောဇောဗောဇောအာရုံတက် Boroboudur Sunshine

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များသည် ဗောဇောဗောဇော Sunshine ကို အထူးစိတ်ဝင်စားကြသည်။ ဟိုတယ်၌တည်းခိုနေကြသော ခရီးသည်အားလုံးနီးပါးသည် နံနက်စောစောအိပ်ရာထကာ စေတီတော်အပေါ်ပိုင်း လူသွားပတ်လမ်းများအထိ တက်ရောက်ကာ

အာရုံတက်ချိန်ကို စောင့်မျှော်ကြရသည်။ တစ်နာရီအတွင်း နေမင်းကြီးသည် မိုးတိမ်များအကြား၌ မွိုမောက်နေသော မိရပ်ပီ (Merapi) မီးတောင်၊ ဒန်းနယင်း(Dieng)မီးတောင်များအပေါ်၌ အလင်းတစ်ထောင်ဆောင်လျက် ပေါ်ထွက်လာသောအခါအားရဝမ်းသာမှတ်တမ်း တင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့များ စောင့်ရှောက်လျက်ရှိပြီး ခရီးသည်တစ်ဦးလျှင် ဒေါ်လာသုံး ဆယ်ပေးကြရကြောင်းသိရသည်။

နံနက်စာစားသောက်ပြီးနောက် Dieng Volcano- ဒန်နယင်း မီးတောင်ရှိရာဖက်ကို ထွက်ခွာခဲ့ကြရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရှမ်းကုန်းမြင့်ကို တက်သွားသည့်အလား မြို့ရွာအနည်းငယ်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဒိုင်နယင်း မီးတောင်မှာအိပ်စက်နေပြီးဖြစ်ရာ ချော်ရည်မှကြွင်းကျန်သော မြေဆီမြေလွှာများသည် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးဝင်နေသည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးစုံ ဗာဂျီးနီးယားဆေးရွက်ကြီးက အစစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းနေကြောင်း မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ တောင်တော်ကြီးကို မော်တော်ကားဖြင့် ကွေ့ပတ်တက်သွားရာ နာရီအနည်း ငယ်ကြာသောအခါ ရာသီဥတုအေးချမ်းလာခဲ့သည်။ ဆာလဖာဂက်(စ်) အနံ့များရလာသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသ၌ ကျေးရွာအနည်းငယ် တွေ့ရသည်။ ရွာတိုင်း၌ ဗလီငယ်အတော်များများတွေ့ရသည်။ ဗလီဖြစ်ကြောင်း

ကို စတီးဖြင့်လုပ်ထားသော ကြက်သွန်ဥဒီဇိုင်းတစ်လုံးစီ တပ်ဆင်ထားကြသည်။ တစ်နေ့လျှင် ငါးကြိမ်ဝတ်ပြု ဆုတောင်းကြသည်။ မိမိတို့သွားရောက်ခဲ့သော မီးတောင်မှာ ဒန်နယင်းဟု ခေါ်သော မီးငြိမ်းတောင်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ပေ (၁၀၀၀၀) နီးပါး ရှိပါလိမ့်မည်။ တောင်ထိပ်တစ်နေရာ၌ ဆူပွက်နေသော ရေအိုင်တစ်အိုင်ရှိသည်။ ဒယ်အိုးကြီးကို ထင်းနှင့်ကြို ချက်နေသလို ဆူပွက်နေသည်။ အနံ့က ကြက်ဥပုတ်အနံ့လိုနံ့သည်။ ဆာလဖာဂက်(စ်)အနံ့ဟုသိရသည်။ တစ်ချိန်က ထိုနေရာမှ ပေါက်ကွဲမှု (Eruption) ဖြစ်ကာ တောင်ကြီးသည် စပါးပုံကြီးပုံထားသလို မော့မောက်လာခဲ့သည်။ ယနေ့လည်း မြေကြီးအောက်မှ ရေနွေးအိုးပွက်နေသလို အသံမျိုးနေရာအချို့၌ ကြားနေရဆဲဖြစ်သည်။ မီးတောင်ထိပ်ဒေရီယာ၌ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကူးကြသည်။ လှည့်လည်ကြည့်ရှုကာ တောင်ပေါ်မှ မော်တော်ကားဖြင့် ပြန်ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။

အရောင်ပြောင်းသောရေကန်ကြီး

မီးတောင်ထိပ်မှ ဆင်းလာရာ လမ်းခုလတ်တစ်နေရာ၌ အရောင်အမျိုးမျိုး တောက်ပသော ရေကန်ကြီးတစ်ကန်ရှိသည်။ ရှေးအခါက တောင်ကျချောင်းကို ဆည်ခဲ့ကြတာဖြစ်လိမ့်မည်။

မြေအောက်ဆာလဖာဂက်စ်ဓာတ်ငွေ့တွေကြောင့် ရေပြင်ကြီးက အပြာရောင်၊ အဝါရောင်စသည် ပြောင်းလဲတောက်ပနေသလို ထင်ရသည်။ ရေကန်အနီး၌ ပန်းအမျိုးမျိုး ပွင့်လန်းဝေဆာလျက်ရှိသည်။ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးကြပြီးနောက် တောင်အောက်ကိုဆင်းခဲ့ကြသည်။ တောင်အောက် ရောက်ရှိရန် နာရီအနည်းငယ်အချိန်ပေးရသည်။

၂၉-၆-၂၀၁၃ ရက်နေ့ ညကို ကြိုတင်စီစဉ်ထားခဲ့ကြသော ဂျော့ဂျာ ကာတာမြို့ Grage Hotel ၌ အနားယူရန် ဆက်လက်ထွက်ခွာသွားကြသည်။ မီးတောင်ခြေမှ နှစ်နာရီခန့်ကြာမှ ဂျော့ဂျာ ကာတာမြို့ကို ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ဒေသခံလူဦးရေ ၄ သန်းခန့်သာ ရှိသော်လည်း ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများ အရောက်အပေါက်များသော ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် ခရီးသည်နှစ်သန်းခန့် အလည်အပတ်ရောက်ရှိကာ ဒေသစီးပွားရေး အထောက်အကူပြုလျက် ရှိသည်။ အင်ဒိုနီးရှားအခေါ် Batik Shop များ၌ အဝတ်အစားများဝယ်ယူလျက် ရှိကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားထွက်ကုန်ဖြစ်ပြီး ဈေးသက်သာကြောင်း သိရသည်။

SENO Painting Shop

ပန်းချီဆရာတစ်ဦးသည်မိမိကိုယ်တိုင် ပါတိတ်ပိတ်စဉ် ဆေးရေးပန်းချီကားများ ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။ သူ့ဆွဲထားသော ပန်းချီကားများကို Show Room အနံ့၌ ချိတ်ဆွဲပြသထားသည်။ ဝယ်ယူအားပေးသူ များပြားသည်။ မိမိကြိုက်ရာ ရွေးချယ် ဝယ်ယူ ကာ Frame အကွက်ကိုဖြုတ်ပြီး ပိတ်စပန်းချီကားကို ခေါက်ကာ ယူသွားကသည်။ ပန်းချီကားလှလှလေးတစ်ခုကို \$ ၂၅ နှင့် ဝယ်ယူ အားပေးခဲ့ကြသည်။

စုမကြားကြောင်ချေးကော်ဖီ

ဂျော့ဂျာကာတာမြို့ရောက်လျှင် ကြောင်ချေးကော်ဖီ တစ်ခွက်သောက်ကြည့်ပါလေ။ ဆုမကြားကျွန်း၌ ကျက်စားသော တောကြောင်ကြီးများသည် အထူးပေါ့ပါး သွက်လက်ဖျတ်လတ်ကာ ကော်ဖီသီးများကို စားသောက်တတ်ကြသည်။ ကော်ဖီသီးမှ အသား များကို ဝါးမြိုစားသောက်ပြီး ကြွင်းကျန်သော ကော်ဖီစေ့ကို ကြိတ်ခွဲကာ ကော်ဖီအမှုထုတ်လုပ်ပြီး ထိုကော်ဖီနွေးနွေးတစ်ခွက် သောက်ဖူးလျှင် မိတ်ဆွေသည်ပေါ့ပါး သွက်လက်ဖျတ်လတ်ကာ ကင်ဆာစသော ရောဂါဆိုးများ ပျောက်ကင်းနိုင်သည်ဟုသိရသည်။

လက်ဆောင်ဝယ်ယူ အားပေးနိုင်ရန်လည်း သပ်ရပ်လှပစွာ ထုပ်ပိုး ရောင်းချပေးထားပါသည်။

ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်း (Prambanan)

ဂျော့ဂျာကာတာကိုရောက်လျှင် ဗောဓေတေတေစေတီနှင့် ခေတ်ပြိုင်တည်ဆောက်ခဲ့သော ဟိန္ဒူယဉ်ကျေးမှုစေတီကြီးများရှိရာ ဥယျာဉ်ကြီးကို သွားလည်နိုင်ပါသည်။ မိုင်ပေါင်းများစွာခန့်ကျယ်ဝန်း သော ဥယျာဉ်ကြီးအတွင်း၌ စေတီပျက်များစွာနှင့်အတူ ကျန်ရစ် သော စေတီသုံးလေးဆူကို ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်သည်။ ငလျင်ဒဏ် (သို့မဟုတ်) မူဆလင်ဘာသာဝင်များ၏ ဖျက်ဆီးခြင်းဟု ထင်ရသော အပျက်အစီးကျောက်ပုံကြီးက မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားလှ သည်။ ထိုဟိန္ဒူစေတီများသည် ကမ္ဘာဒီးယား အန်ကောဝပ်ဘုရား နှင့် အသွင်တူသည်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် ရာပေါင်းများစွာကို ပါတိတ်တစ်စစီ ဝတ်ဆင်စေသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအရ ဘောင်းဘီ စသည်များကို ဝတ်ဆင်၍ဝင် ခွင့်မပေးပေ။ အပြန်တွင် ဂိတ်တစ် နေရာမှ တာဝန်ရှိသူများက ပါတိတ်ပိတ်စများကို ပြန်လည်သိမ်း ဆည်းပေးသည်။ ထိုစေတီအနီး၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ တည်ထားခဲ့ သော စေတီအပြိုအပျက်များရှိသည်။ စေတီတော်အမည်များမှာ-

(၁) Candi Lumbung

(၂) Candi Bubrah

(၃) Candi Sewu တို့ဖြစ်ကြသည်။

Sewu- စေတီ၏အဓိကစေတီကြီးမှာ မပျက်မစီးဘဲ ကြွင်းကျန်နေသေးသည်။ အရံစေတီအားလုံးမှာ ပျက်စီးနေကာ ကျောက်တုံးကြီးများမရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားသည်။ မိမိတို့အဖွဲ့သည် Lumbung စေတီ၏ စေတီတော်အား ဖူးမြော်ကာ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်တစ်ပါး ရှစ်နိုင်ငံခရီးသွားခဲ့ပြီ

မနှစ်ကန္တလရာသီ ဘုရားဖူးအချိန်၌ ရမ္မာဝတီ-ရမ်းဗြဲဒေသမှ ဆရာတော်တစ်ပါးကို ပြည်ပနိုင်ငံများကို ရောက်ဖူးစေချင်သည်ဖြစ်ရာ အစီအစဉ်များ ဆွဲပေးခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်သည် မိမိ၏အနေအထိုင်အဟောအပြောကို ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွား၍ လှူဒါန်းပူဇော်ကြသော နဝကမ္မများကို ဘဏ်စာရင်းတစ်ခုဖွင့်လှစ်ကာ စုဆောင်းထားခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ ဆယ်စုနှစ်အတွင်း နဝကမ္မဆယ့်ငါးသိန်းခန့်ပင် စုဆောင်းမိကြောင်းသိရသည်။ မိမိခရီးသွားလိုသောအခါ မည်သူ့ကိုမှ အကူအညီ တောင်းခံစရာမလိုဘဲ ချက်ချင်း ထွက်လာနိုင်ခဲ့သည်။

ထိုအကြောင်းသိရသောအခါ တစ်ချိန်ကပီနန်ဆရာတော်၏ အကြံပေးညွှန်ပြမှုကို သတိရလာမိသည်။ ဆရာတော်ကသီရိလင်္ကာ ဘုန်းကြီးလေးတွေနည်းက မဆိုးဘူး။ ဟိုဟိုသည်သည် အရပ်လေး မျက်နှာက ရရှိလာသော နဝကမ္မလေးတွေကို စုစုထားကြတယ်။ ကမ္ဘာပတ်သာသနာပြုကြတဲ့အခါ ဘယ်သူ့ကိုမှ (depend) မှီခိုစရာ မလိုဘဲ အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ကြတယ်။ မြန်မာဘုန်းကြီးလေး တွေလည်း ရတာလေးတွေကို ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းကောင်းနဲ့ သန့်သန့်လေးစုထားပြီး တစ်နေ့ကိစ္စကြီးငယ်ပေါ်ပေါက်လာရင် ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီးတို့ ဘုန်းဘုန်းက အိန္ဒိယကိုဘုရားဖူးသွားမလို့ စသည်ပြောစရာမလိုဘဲ အလွယ်တကူထွက်လာနိုင်တာပေါ့။ စသည် လောက အကျိုးကျေးဇူးအတွက် မိန့်ကြားတော်မူသော ဆရာတော် ကို ရှိသေစွာကန်တော့လိုက်ပါသည်။

ထိုသြဝါဒအတိုင်းပင်လျှင် ရမ္မာဝတီဒေသမှ ဆရာတော် သည် မိမိစုဆောင်းထားသော ဘဏ်စာရင်းမှ နဝကမ္မငွေများကို ထုတ်ယူပြီး ဗုဒ္ဓဂါယာကို ဘုရားဖူးသွားရန် မဟာတိုးခရီးသွားလာရေး ကို ကိုးသိန်းပေးအပ်ကာ ဘုရားဖူးလိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ဆယ့်လေး ရက်ခရီးစဉ်အတွင်း အိန္ဒိယနှင့်နီပေါနိုင်ငံများကို ဘုရားဖူးခရီးသွား နိုင်ခဲ့လေသည်။ မြန်မာပြည်ပြန်ရောက်သောအခါ မိမိတို့ကျောင်း

ကော်မတီ၏ပင့်ဖိတ်ချက်အရ စင်္ကာပူကို ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ စင်္ကာပူတွင် တစ်လနေစဉ်အတွင်း အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဘာတန်ကျွန်းကို အလယ်အပတ် ဒေသန္တရ ဗဟုသုတအတွက် ရောက်ခဲ့သည်။ စင်္ကာပူကို အပြန်တွင် ဝိဇာတစ်လရရှိပြန်သည်။ ယင်းနောက် မလေးရှားဝိဇာတင်ကာ မလေးရှားကို ထွက်ခွာသွားသည်။ ဂျီဟိုးမြို့၊ ဇယမင်္ဂလာဗုဒ္ဓဝိဟာရကျောင်းတွင် တည်းခိုပြီး မလေးရှားနိုင်ငံ ရောက်သူ၏ ရပ်ဆွေရပ်မျိုးများကို သာသနာပြုအဆုံးအမများ သွန်သင်ပြသမှုပြုခဲ့သည်။ တပည့်တပန်းများက အားရဝမ်းသာ စွာဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။ စင်္ကာပူကို တတိယအကြိမ် မြောက်ဝင်လာပြီး မြန်မာပြည်ကို ပြန်ရန်စီစဉ်နေကြစဉ် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ စာသင်နေကြသော ရခိုင်ရဟန်းငယ်များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဖြစ်ရာ မှ ထိုင်းနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်လည်ပတ်ရန် စီမံကိန်းဆွဲကြသည်။ ဒါကြောင့် မလေးရှားဝိဇာ ဒုတိယအကြိမ်တင်ကြပြန်သည်။ ယင်းနောက် မလေးရှားနိုင်ငံကို တောင်ဖက်မှ မြောက်ဖက်အဆုံးထိ ရထားတစ်တန် ကားတစ်တန်ဖြင့် ဖြတ်ကျော်မည်ဖြစ်သည်။ ရဟန်း ငယ်အချို့လိုက်ပါလျက် စင်္ကာပူမှ ကွာလာလမ်ပူအထိ ရထားစီးကြ သည်။ KL ခေါ် ကွာလာလမ်ပူ၌ တစ်ရက်နားပြီး ထိုင်းနယ်စပ် ဟပ်ယိုင်အထိ ဘတ်စကားစီးကြသည်။ အကယ်၍ လေယာဉ်စီးလျှင်

မလေးရှားနိုင်ငံကို ရှုမြင်ခွင့်ရမည်မဟုတ်ပေ။ ဆရာတော်တို့အဖွဲ့သည် ထိုင်းနယ်စပ်မှတစ်ဆင့် ကီလိုမီတာ သုံးရာခန့်ဝေးကွာသော ဘန်ကောက်မြို့ကို မော်တော်ကားဖြင့် ဆက်လက်ထွက်ခွာ သွားကြသည်။

မိမိသည် စင်္ကာပူဘန်ကောက်ကို Tiger Airway ဖြင့် လိုက်သွားပြီး ဘန်ကောက်မြို့ဝပ်တစ်လုံးကျောင်းမှစောင့်နေသည်။ မကြာခင်ဦးဝရုဒ္ဓိနှင့် ရမ္မာဝတီဆရာတော်တို့အဖွဲ့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဝပ်တစ်လုံးကျောင်းတွင် ဆရာတော်ကိုဝတ်ဖြည့်ပေးကြပြီး အညောင်းပြေအောင်ပြုစုပေးကြသည်။ ညနေစောင်း ထိုင်း လဝက Immigration Departament ကိုသွားပြီး Re-entry Visa (ထိုင်းပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာ) သွားလုပ်ကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ လဝကတည်ရှိရာ နံ့သည် အင်မတန်ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်။ မိုးလုံလေလုံအား ကစားခန်းမကြီးသဖွယ် ဖြစ်သည်။ အစိုးရဌာနများစွာကို ထိုရုံးအဆောက်အဦး၌ ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ထိုင်းကိုပြန်ဝင်မည့် Entry Visa ရရှိပြီးနောက်၊ ထိုနေ့ည ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း နောင်ခိုင်မြို့ဟူသော လာအိုနယ်စပ်ဒေသကိုသွားကြရန် စီမံကိန်းဆွဲကြသည်။

ညဆယ်နာရီခန့်တွင် ဘန်ကောက်မှ ဘတ်စ်ကားဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့ကြရာ နောက်နေ့နံနက်စောစောတွင် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း

အစွန်ရှိ နောင်ခိုင်ဆိုသောမြို့ကလေးကို ရောက်ရှိသွားကြသည်။ နောင်ခိုင်မြို့မှ ကားတစ်တန်မြင်း လှည်းတစ်တန်ဖြင့် လာအိုနိုင်ငံနယ်စပ် လဝကဌာနကို ရောက်ရှိသွားကြသည်။ လာအိုနိုင်ငံက မိမိတို့အား ပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာ ဖရီး အလကားပေးသည်။ မိမိတို့အဖွဲ့သည်ထိုင်း နယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ဝီယမ်ကျင်းမြို့တော်ရှိရာ ဖက်ကို မော်တော်ကားဖြင့် ခရီးဆက်ကြသည်။ သိပ်မကြာခင်မှာ တောမြို့အလား ဝီယမ်ကျင်းမြို့တော်ကို ရောက်ရှိသွားကြသည်။ မြန်မာပြည်မှ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်များ ရောက်ရှိသွားသလို ခံစားမိသည်။ လူဦးရေသိပ်များများမတွေ့ရပေ။ ထိုမြို့၏ အဝေးပြေးကား ဂိတ်တစ်နေရာ၌ အင်္ဂလိပ်စကားမပြောတတ်ကြသော လာအိုနိုင်ငံသားများနှင့် စကားပြောဖို့ကြိုး စားကြည့်သေးသည်။

နောက်တော့ ကမ္ဘောဒီးယားရှိရာအရပ်ကို မေးမြန်းစုံစမ်းကာ ဘတ်စ်ကားတစ်စီးပေါ် တက်စီးခဲ့ကြသည်။ နေ့လည်(၁၂)နာရီခန့်အချိန်မှာ ဝီယမ်ကျင်းမြို့မှ ဆင်းရဲနံ့ချာသော လာအိုပြည်သူများနှင့်အတူတူ ဘတ်စ်ကားကလေးဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်။ လမ်းတစ်လျှောက်၌ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ အတင်အချ လုပ်နေကြ၍ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ရသည်။ ဘတ်စ်ကားသည် မြို့ရွာတိုင်း၌

ရပ်နားသည်။ ညဉ့်မှောင်လာသည့်တိုင်အောင် နိုင်ငံတစ်ဝက် မရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ မိမိတို့အဖို့ မြန်မာပြည် တောရွာတွေဖြတ်ပြီး ခရီးသွားနေရသလို ခံစားကြရသည်။ လူအများစုသည် ရိုးသား ပွင့်လင်းကြသည်။ အားလုံးနီးပါး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ကြသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ညဉ့်နက်လာခဲ့သည်။ ဘယ်အချိန် ကမ္ဘောဒီးယားနယ်စပ်ရောက်မလဲမေးမြန်းတော့ အဝေးကြီးကျန်သေး တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ Pakse ပါစယ်မြို့မှာ ခရီးစဉ်ဆုံးမယ်လို့ အင်္ဂလိပ်စကား အနည်းငယ်တတ်သူ တစ်ဦးထံမှသိရသည်။ တကယ် တော့ Pakse မြို့သည် လာအိုနိုင်ငံတောင်ပိုင်းဒေသ မြို့တော်တစ်ခု ဖြစ်၏။ နံနက်(၃)နာရီခန့်တွင် Pakse မြို့ကိုရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ လူသူအားလုံးအိပ်စက်နေသော ထိုမြို့၌ မိမိတို့အဖွဲ့သည် ကမ္ဘောဒီးယားနယ်စပ်ရောက်ဖို့အရေး အကြီးအကျယ်အားထုတ်နေကြ သည်။ Town Ace ကားတစ်စီး ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာဖွေငှားရမ်းပြီး နယ်စပ် ဂိတ်ဘက်ကို ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ နံနက်(၆)နာရီခန့်တွင် လာအို- ကမ္ဘောဒီးယားနယ်စပ်ဂိတ်ကို ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ လာအို နိုင်ငံတွင် လမ်းမကြီးများသည် မြန်မာပြည်ထက်ကောင်းမွန်သည်။ လာအိုမှ ကမ္ဘောဒီးယားကို အလွယ်တကူဖြတ်ကျော် ဝင်ရောက် နိုင်ခဲ့သည်။ နယ်စပ်ဂိတ်အဝင် ဂိတ်အဆောက်အဦးများကို လှပစွာ

ဆောက်လုပ်ထားကြသည်။ နယ်စပ်၌ ကမ္ဘောဒီးယားဗီဇာကို US\$ ၂၀ ပေးကာ Arrival Visa (ဆိုက်ရောက်ဗီဇာ) စနစ်ဖြင့် ထုတ်ပေးခဲ့ သည်။ လဝကအရာရှိသည် အလှူခံဖြတ်ပိုင်းစာရွက်အလား ဗီဇာ စာအုပ်ငယ်မှ စာရွက်ကို လက်ရေးနှင့်ရေးကာ မိမိတို့ပတ်စ်ပို့တွင် ကပ်ပေးသည်။ ထိုနေရာ၌ဗီယက်နမ်ဘက်ကိုသွားမည့် ကိုယ်ပိုင် ကားများလည်း တွေ့ရသည်။ အကယ်၍ ဗီယက်နမ်ကို ဗီဇာသာရ လျှင် တစ်ပါတည်း လိုက်သွားချင်စိတ် ပေါ်လာမိသည်။ သို့သော် ဗီယက်နမ်ကား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ကာ မိမိတို့အတွက် Arrival Visa- ဖြင့် ဝင်ရောက်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ပေ။ ကမ္ဘောဒီးယားဖက်အခြမ်း ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် နိုင်ငံရဲ့အတွင်းပိုင်းကို ရောက်ရှိနိုင်မည့် ရထား၊ ကားများကို စုံစမ်းကြသည်။ နေ့လည်ပိုင်းလောက်ဆိုရင် ဘတ်စ်ကားများ ရရှိနိုင်ကြောင်းသိရသည်။ နယ်စပ်ဂိတ်အနီး လှပသော သဘာဝရှုခင်းများအနီး Group Photo စုပေါင်း၍ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးခဲ့ကြသည်။ နေလည်းပူလာတာနှင့်အမျှ နယ်စပ်ဂိတ်မှ Town Ace-ကားတစ်စီးကို (US\$ ၆၀၀)ခန့်ဖြင့် ငှားရမ်းကာ ခရီးဆက်ခဲ့ကြ တော့သည်။

လမ်းတစ်လျှောက် လူသူအင်မတန်နည်းပါးလှသည်။ ငှက်ပျောခင်းများ၊ လယ်ယာမြေများ အနည်းငယ်တွေ့ရသည်။

မြေလွတ်မြေခိုင်းများ ပေါများသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားပြည်တွင်း စစ်ပွဲမှာ လူများစွာ သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ကြရာမှ လူဦးရေ အထူးနည်းပါးသွားကြောင်းသိရသည်။ တရုတ်အကူအညီဖြင့် သစ်တောတွေကိုဖြတ်ပြီး လမ်းမကြီးတစ်ခုဖောက်လုပ်နေသည်။ မြေဆီမြေလွှာသည် အနီရောင်ဖြစ်ပြီးရာဘာ၊ ကျွဲကောစသော နှစ်ရှည်စီးပွားဖြစ် ဥယျာဉ်များ စိုက်ပျိုးရန်သင့်လျော်ပေသည်။ မိမိတို့ကားသည် မဲခေါင် မြစ်ကို ဇက်သင်္ဘောငယ်ဖြင့်ဖြတ် ကူးရသေးသည်။ တရုတ်က ကူညီဆောက်လုပ်ထားသော မဲခေါင်မြစ်ကူးတံတားရှည်တစ်စင်းလည်း တွေ့ခဲ့သည်။ US Dollar ကိုအသုံးများပြီး ကုန်စျေးနှုန်းကြီးသော နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သတိထားမိသည်။ နိုင်ငံခြားသားဆိုလျှင် ပိုတောင်းသည်။ အကယ်၍ ထိုင်းနိုင်ငံ၌ US\$ ၆၀၀ ပေးလျှင် ကြိုက်ရာကားကို သုံးရက်ခန့် ဘယ်ခရီးကိုမဆို သွားနိုင်မည်။ ကမ္ဘောဒီးယားအငှားကားသည် US\$ ၆၀၀ ကိုပင် သိပ်မက်မောပုံမရပေ။ ညနေစောင်း ကမ္ဘာကျော် အန်ကောဝပ်ဘုရားကျောင်းကို ရောက်ရှိသွားကြသည်။ သစ်ပင်ကြီးများသည် အလွန်မြင့်မားလှသည်။ အန်ကောဝပ်ဘုရားကျောင်းကို မန္တလေးကျုံးအလား ရေပတ်လည်ပိုင်းရံထားသည်။ ဟိန္ဒူနှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာလက်ရာများ ရောနှောထားသည်ကို သတိပြုမိသည်။ နေပူချိန်သည်အထူးမြင့်မားပြီး(၄၀-ဒီဂရီ)ကျော်ပါလိမ့်မည်။

ကားပေါ်မှပင် မဆင်းရဲကြပေ။ ခေတ္တခဏလှည့်လည်ကြည့်ရှုကာ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးကြသည်။ စင်္ကာပူမှ ရင်စိန့်ဆေးရုံဒါရိုက်တာ တရုတ်ဘုန်းကြီး (Ven Yimin) နှင့်အဖွဲ့လည်း ဘုရားဖူးရောက်ရှိနေကြတာကို မြင်တွေ့ခဲ့သည်။ မကြာခင် အန်ကောဝပ်ဘုရားနယ်မြေမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြရာ အန်ကောဝပ်လေဆိပ်အနီးမှ ဖြတ်ကာ ကမ္ဘောဒီးယား-ထိုင်းနယ်စပ်ရှိရာဖက်ကို ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ညနေ(၄) နာရီခန့်တွင် အန်ကောဝပ်ဒေသမှ ထွက်လာခဲ့ကြရာ ညဉ့်မှောင်ချိန် ရောက်မှ ကမ္ဘောဒီးယား-ထိုင်း နယ်စပ်ကို ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ညဉ့်နက်လျှင် နယ်စပ်ဂိတ်ပိတ်မည်ဟုသိရ၍ အလျင်စလို ဖြစ်နေခဲ့ကြသည်။ ထိုင်းနယ်စပ်ဖြစ်၍ ဟိုတယ်ကြီးများအထူးစည်ကားနေကြသည်။ ထိုင်းလဝကအရာရှိများသည် သပ်ရပ်ခန့်ညားသည်။ အောင်မြင်နေသောနိုင်ငံမှ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများဖြစ်၍ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားပြီး တည်ကြည်သည်။ အချိန်မီထိုင်းနိုင်ငံထဲ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ညဉ့်မနက်ခင်း ဘန်ကောက်မြို့ကို သွားမည့်ကားများ မရှိတော့၍ ကားတစ်စီးငှားကာ ခရီးဆက်ခဲ့ကြသည်။ ညဉ့်သန်ခေါင်ယံတွင် ဘန်ကောက်မြို့၌ဦးပညာတို့နေထိုင်ရာဝပ်တစ်လုံးကျောင်းကိုရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ရမ္မာဝတီဆရာတော်နှင့်ရဟန်းငယ်များ မောပန်းပုံမတွေ့ရပေ။ နောက်နေနံနက်တွင်ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ရှေး

ဟောင်း မြို့တော်အယုဒ္ဓယကို သွားလည်ခဲ့ကြသည်။ ဘန်ကောက်နှင့် အယုဒ္ဓယမြို့ဟောင်းကို လမ်းမကြီးများစွာမှသွားနိုင်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။ မြန်မာဘုရင်အလောင်းဘုရားတပ်ဖွဲ့ဝရင်း တုတ်ဖြင့် ဝင်ရိုက်ခဲ့သောနေရာဖြစ်သည်။ ထိုင်းလူမျိုးများသည် သူတို့ဘုရင်နှင့် ပြည်သူပြည်သားများ သေကျေပျက်စီး နှိပ်စက်ခံခဲ့ကြရခြင်းကို ယနေ့တိုင် အပြိုးမပြေကြသေးကြောင်းသိရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်းတို့သည် မြန်မာပြည်၌ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သူ တစ်ဦးဦး ပေါ်ပေါက်လာလျှင် သူတို့ဘိုးတော် ဘေးတော်များဝင်စားသည်ဟုယုံကြည်ကြကြောင်း အတွင်းစကားများ အရသိရသည်။

အယုဒ္ဓယမြို့ဟောင်း၌ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။ ထိုင်းဓာတ်ပုံသမားအချို့သည် မပြောမဆိုဘဲ မိမိတို့ကို ဓာတ်ပုံရိုက်ကာ ကြွေပန်းကန်များ၌ ဓာတ်ပုံဖန်တီးကာရောင်းချ၍ ဝယ်ခဲ့ကြရသည်။ နောက်ဆုံး၌ အယုဒ္ဓယခရီးစဉ်ကို အဆုံးသတ်ကာမိမိက အယုဒ္ဓယမှတစ်ဆင့် သုဝဏ္ဏဘူမိ လေဆိပ်ကို ခရီးဆက်လာခဲ့သည်။ ရမ္မာဝတီဆရာတော်တို့အဖွဲ့သည် ဘန်ကောက်မြို့ ဝပ်တစ်လုံးကျောင်း၌ ညအိပ်အနားယူကြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုင်းလေဆိပ်သည် အာရှတိုက်၏ ထွက်ပေါက်ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်နှင့်အညီ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်။ စတိုးအဆောက်အဦးနှင့် ပဒေသာပင်ကြီးအလား

ခက်မပြိုးဖြာဝေဆာလျက် ရှိသည်။ (၁)နာရီအတွင်း လေယာဉ်စီးရေ (၇၀)ခန့် အတက်အဆင်း လုပ်နိုင်ကြောင်းသိရသည်။ မိမိသည် Tiger Airway ဖြင့် စင်္ကာပူကိုပြန်လာခဲ့သည်။ ထိုနှစ်နွေရာသီတွင် ရမ္မာဝတီ ဆရာတော်သည် အောင်မြင်မှု သရဖူဆောင်းခဲ့လေပြီ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာတော်သည် လအနည်းငယ်အတွင်း အိန္ဒိယ၊ နီပေါ၊ စင်္ကာပူ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ လာအိုနှင့် ကမ္ဘော ဒီးယားနိုင်ငံတို့ကို အလည်အပတ်ရောက်ရှိခဲ့သည့်အပြင် အပြန်ခရီး၌ မိမိစုဆောင်းထားသော နဝကမ္မထက်ပိုများသော နဝကမ္မပမာဏကိုပိုင် ဆိုင်သွားကာသူ၏ အနာဂတ်သာသနာပြုခရီးများအတွက် မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည်များ ဆက်လက်ရှင်နေဆဲပင်ဖြစ်လေသည်။

စိတ်ကောင်းထားမှ စိတ်ထားကောင်းလိမ့်မည်

သက်ရှိသတ္တဝါတွေရဲ့ ခန္ဓာအစဉ်မှာ စိတ်ဆိုတာတစ်ခုရှိပါတယ်။ အတ္တလိပ်ပြာ အသက်ဇီဝတော့မဟုတ်ပါ။ လျှပ်တစ်ပြက် မျက်တောင်တစ်ခတ်မှာ ကုဋေပေါင်းတစ်သိန်းလောက်ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတယ်၊ ခဏလေးကပ်ပေါ်လာပြီး ကပ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ ဓာတ်သဘော သဘာဝတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ အတ္တလိပ်ပြာဝိညာဏ်လို့ခေါ်စရာ၊ ကိုင်ပြစရာ၊ သက်တမ်းက တစ်စက္ကန့်မျှမရှိပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီစွမ်းအင်ကပဲ ဘဝတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်နေပါတယ်။ ဒီစိတ်ကို ကာယကံရှင်ကပဲ မွေးဖွားပေးရပါတယ်။ အဘိဓမ္မာမှာ ဟောကြားထားတဲ့ မျက်စိနှင့်အဆင်းပေါင်း စပ်ထိတွေ့တော့ မြင်စိတ်ဆိုတာပေါ်လာတယ်။ နားနှင့်အသံနဲ့ပေါင်းစပ်တော့ ကြားစိတ်ဆိုတာပေါ်လာတယ်။

စသည်ဖြင့် လေ့လာရတာလွယ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့ စိတ်ကောင်းတစ်ချက်ကပ်ပြီး ပေါ်သွားတာနဲ့ဆက်တိုက် ကုဋေတစ်သိန်းလောက်က ဆင့်ပွားပေါက်ဖွားသွားတော့တာပါပဲ။ ဒီစိတ်တွေဟာ တစ်နေ့တစ်နေ့ကို မရေမတွက်နိုင်အောင် တစ်ဦးတစ်ယောက်စီရဲ့ ခန္ဓာအစဉ်မှာ ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိပါတယ်။ ပေါက်ဖွားပြီးတာနဲ့ ပြီးသွားပြီမထင်ပါနဲ့။ ခန္ဓာထဲမှာ စိတ္တဇရုပ်ဆိုတဲ့ စွမ်းရည်တစ်မျိုးကိုထုပ်လုပ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ရှိ ဝါယောဓာတ်နှင့်ပေါင်းထည့်ကာ ရုပ်သေးနှင့်တူသော သတ္တဝါတွေကို ခိုင်းစေတော့တာပါပဲ။ တော်ရုံနဲ့ထိန်းချုပ်လို့ရဖို့က လွယ်မယ်မထင်ပါနဲ့။ လောကကြီးမှာ သူထက်အားကြီးတဲ့စွမ်းရည်ဟာ နောက်ထပ် ဘာမှ ရှိမှာမဟုတ်တော့ပါ။

စိတ္တေန နိယတေလောကော၊ စိတ်သာရှင်စောဘုရားဟော၊ လောကကြီးကို စိတ်ကဦးဆောင်နေတာပါ။ စိတ်ချမ်းသာ အောင်နေရမယ်၊ စိတ်မပူပါနဲ့၊ ဖြစ်ချင်တာဖြစ် စိတ်မညစ်နဲ့၊ တောင်တွေး မြောက်တွေး စိတ်မလေးနဲ့၊ တောင်ကြံ မြောက်ကြံ စိတ်မပူနဲ့နဲ့၊ ကိုယ့်ထိုက်နဲ့ကိုယ်ကံ ကိုယ်သာခံရမည်၊ ကိုယ်သာခံရမယ်' စသည်ဖြင့် ပြောပြလို့မကုန်နိုင်တဲ့ စိတ်အကြောင်းတွေပါပဲ။

ဥပမာ- မိမိရဲ့ချစ်ခင်တဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ အင်မတန်ဝေးတဲ့ တစ်နေရာမှာ နေတယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီကို မကြာမကြာ

ရောက်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီသွားချင်တယ်ဆိုတဲ့စိတ်က သူ့ကို မကြာမကြာ ကြံဖန်ပြီးရောက်ပြီးရင်း ရောက်အောင် ခေါ်သွားပါ လိမ့်မယ်။ ဒီလိုပဲ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို တွေးတောကြံစည်တတ် တဲ့သူ၊ ကောင်းတာကိုဝါသနာပါတဲ့သူဟာ ကောင်းတာလေးတွေကို လုပ်ဖြစ်ပြီး ကြီးပွားချမ်းသာနေလိမ့်မယ်။ မကောင်းတဲ့စိတ်ကိုထားပြီး မကောင်းတာတွေ တွေးတတ်၊ လုပ်တတ်ရင်တော့ သူ့ဆီမှာ မကောင်းတဲ့၊ ဆင်းရဲတဲ့ စိတ်တွေပဲပေါက်ဖွားနေပြီး ဒုက္ခပင်လယ် ဝေနေရပေလိမ့်မယ်။ မျက်နှာမှာလည်း အတွင်းစိတ်က ပြနေပေ လိမ့်မယ်။ ဒီကိစ္စကို ကိုယ်သာလျှင် ပြင်လို့ရပါလိမ့်မယ်။ မိမိကိုယ်စား ဘယ်သူမှ ကူလုပ်ပေးလို့မရလောက်ပါ။ ဒါကြောင့် စိတ်ကောင်း ထားဖို့ အများအကျိုးသယ်ပိုးဖို့ အမြဲတမ်းသတိပေးလေ့ရှိကြပါတယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ နေထိုင်ခွင့်ရတဲ့အခါ ဒီအရည်အချင်းကို လေ့ကျင့်တတ်ရင် ပိုပြီးအကျိုးများပါတယ်။ ဥပမာ- စုပေါင်းနေကြတဲ့ အလုပ်သမားတွေဖြစ်ရင် အများနှင့်ဆက်စပ်တဲ့ နေရာလေးတွေကို သန့်ရှင်းရေးလုပ်တာတို့၊ အများသုံးလို့ရနိုင်တဲ့ သွားတိုက်ဆေး၊ ခံတွင်းငုံဆေး၊ လက်ဆေးဆပ်ပြာ စသည်တို့ကို နေရာတကျ လှူထား ပေးတာတို့၊ ရေချိုးလျှင် ရေချိုးခန်းနံရံလေးတွေကို တိုက်ချွတ် ပေးတာတို့၊ လက်ဆေး'ဘေဇင်'လေးတွေ သန့်ရှင်းထားခဲ့တာတို့၊

မီးဖိုလေးတွေ ပေကျံနေရင် စတီးတိုက်ဖတ်လေးနဲ့ ပြောင်လက်သွား အောင်တိုက်ပစ်လိုက်တာတွေဟာ စိတ်ကောင်းများစွာကို မိမိခန္ဓာ အစဉ်မှာ ကုဋေပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ပေးလိုက်တာပါပဲ။ ဒီစိတ်ကို အငယ်တန်းလောက်ပဲ မွေးထားရင် အငယ်တန်းဘဝနဲ့ပဲ နေကြရမှာ ဖြစ်ပြီး၊ အလတ်တန်းကို မြှင့်တင်လိုက်တဲ့အခါ ဘဝအလတ်တန်းကို ရောက်လာပါလိမ့်မယ်။ တကယ်သာ အထက်တန်းစိတ်ကိုမွေးနိုင် ရင်တော့ ဘဝအထက်တန်းကို တက်သွားတော့ပါပဲ။

မျက်တောင်တဆုံးသာမကြည့်ရာ

မျက်မှန်ဆိုင်တွေမှာကြားရတတ်တဲ့စကား တစ်ခုက အဝေး မှန်လား၊ အနီးမှန်လား ဟူ၍ဖြစ်၏။ တချို့ကအနီး မှန်ဖြစ်ပြီး၊ တချို့ ကတော့ အဝေးမှန်ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ လောကမှာလည်း ထို့အတူ ပါပဲ။ အနီးမှန်လည်း မကောင်း၊ အဝေးမှန်လည်း မကောင်းပါ။ အနီးရော၊ အဝေးပါ အမြင်ရှင်းရင် ပိုကောင်းပါတယ်။

မြန်မာပြည်ရှိ တရုတ်၊ ကုလား အများစုဟာ အနီးမှန်ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ သို့သော် အဝေးကြတော့ မမှန်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် လည်း သူတို့တွေဟာ ရည်မှန်းချက်တွေအမျိုးမျိုးနဲ့ ပန်းတိုင်တွေကို ချီတက်ပြီးရင်း ချီတက်ဆဲဖြစ်နေကြပါတယ်။ မိမိတို့အနေဖြင့် မဖြစ် သာအဆုံး အနီးမှန်ချင်မှန်ပါစေ။ အဝေးကတော့ မမှန်ကြဖို့ အထူး အရေးကြီးပါတယ်။ စက်ဘီးစီး၊ ဆိုင်ကယ်စီး သင်ခါစက သူငယ်ချင်း တွေက သင်ပေးခဲ့တယ်။ အဝေးကြည့်၊ အနီးကို သိပ်မကြည့်နဲ့၊

လဲသွားလိမ့်မယ်တဲ့။ ဟုတ်လည်းဟုတ်တာကိုး။ အဝေးကိုလှမ်းကြည့် ပြီး ဖြည်းဖြည်းနင်းသွားရုံဖြင့် စက်ဘီးစီးတတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဆို တာ မကြာခင်ကုန်းဆုံးမှာဖြစ်ပြီး အနာဂတ်နဲ့ပဲထိတွေ့ ဆက်ဆံရ တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခါက မြန်မာတစ်ယောက်နဲ့ ကုလားတစ်ယောက် ဧရာဝတီ တိုင်းရှိ ရခိုင်ရိုးမတောင်စွယ်၊ တောင်တန်းများမှာ လွှဲဆွဲလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးကြတယ်။ တစ်နှစ်တာ ကာလပတ်လုံး ပင်ပန်းကြီးစွာ မိုးထဲလေထဲမှာ မမောနိုင်၊ မပန်းနိုင် ဝမ်းစာရေးအတွက် လုပ်ကိုင်ဖူး သတဲ့။ စာချုပ်သတ်မှတ်ချက်များ ပြီးမြောက်အောင်မြင်ပြီးနောက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကွဲကွာသွားခဲ့ကြတယ်။ မြန်မာကတော့ နောက်တစ် ဆိုက်မှာ ဆက်လက်ပြီးလွှဲဆွဲလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင် နေခဲ့ပါ တယ်။ နှစ်အတန်ကြာပြီးနောက် စုဆောင်းရရှိထားသော ခရီးစရိတ် လေးနဲ့ ပုသိမ်ဘက်ဆင်းပြီး လွှဲတစ်စင်းဝယ်ရင်းရောက်သွားခဲ့ပါ တယ်။ အဲဒီမှာ အမှတ်မထင်လူတစ်ဦးက မိမိနာမည်ကို ခေါ်ပြီး နှုတ်ဆက်လာပါတယ်။ လူမှားနေပြီ ထင်တယ်လို့ပြောပေမဲ့ သူက အခိုင်အမာပြောတော့ အတော်စဉ်းစားနေရတယ်။ ကိုယ့်လူရယ် စဉ်းစားမနေပါနဲ့ ကျွန်တော်က လွှဲသမားဦးကုလားပါ။ ယခု ပုသိမ်မှာ အလုပ်နေပါပြီ။ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ဖလှယ်ကာပြီး နောက်

ဦးကုလားသူဌေးဖြစ်လာပုံ အဆင့်ဆင့်ကို သိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဦးကုလားက အနီးမှန်ဖြစ်ခဲ့ရပေမဲ့ အဝေးမှန်မဟုတ်ပါ။ သူဟာ အမြော်အမြင်ကြီးစွာနဲ့ဘဝတိုးတက်ရေးကို အကွက်ချပြီး စီစဉ်ခဲ့ရပါတယ်။

ယနေ့ တို့မြန်မာများဟာ ရောက်နေတဲ့နေရာမှာ အဝေးလည်းမမှန်ကြစေနဲ့၊ အနီးလည်း မမှန်ကြစေနဲ့လို့ သတိပေးပါရစေ။ သူ့သူငါငါ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းကို တစ်သက်လုံးကြိုးစားဆောင်ရွက်နေရုံနဲ့ မလုံလောက်တော့ပါ။ အခြေခံ Foundation လေးတွေ တောင့်တင်းအောင် လုပ်သင့်ကလုပ်ရပါလိမ့်မယ်။ တို့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့မြန်မာများဟာ Unity ဖြစ်ရမယ်။ စည်းလုံးညီညွတ်အောင်လုပ်ပြီး ဘဝနဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို စောင့်ရှောက်ဖို့၊ လက်တွဲကူညီကြဖို့ အချိန်ရောက်နေပါပြီ။ စီးပွားရေးကို ဦးစားပေးစုဆောင်းကြဖို့လည်း အချိန်ကျရောက်နေပါပြီ။ အရင်းအနှီးနဲ့နည်းပညာရှိမှ နောင်ရေးအေးကြရပေမည်။ ကိုယ့်မြန်မာအချင်းချင်း အချိန်မီမကူညီကြရင် ကိုယ့်ညီမလေးတွေ၊ တူမလေးတွေ၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေ မကောင်းတဲ့လိုင်း၊ မကောင်းတဲ့နေရာတွေ ရောက်သွားတဲ့အခါကျမှ သနားသလို၊ မခံမရပ်နိုင်သလိုဖြစ်ကြရမှာမို့ ယနေ့ကပင် စတင် အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပါတယ်။

‘အရာရာမှာ ကိုယ်ချင်းစာ ဘယ်ခါမှမရိုင်း’ ဆိုတဲ့ မိခင်ကြီးရဲ့ အဆုံးအမကို မျှဝေလိုပါတယ်။ ကိုယ်ဟာ သူ့နေရာမှာနေကြည့်ပြီး ခံစားကြည့်စေချင်ပါတယ်။ ဥပမာ- စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား ရောက်တဲ့ မြန်မာတစ်ဦး အလုပ်အကိုင်လည်း မရနိုင်သေး။ အဲဒီကို ထွက်လာဖို့အတွက် ရင်းနှီးခဲ့ရတဲ့ အရင်းအနှီးက မသေးပါ။ အဝင်ဗီဇာ တစ်လအတွင်း အလုပ်မရနိုင်သေး၊ Online-Visa သက်တမ်းတိုးတဲ့အခါ Reject ထိတယ်ဆိုပါတော့။ သူဟာ ဘာဆက်လုပ်ရမလဲ။ တချို့တလေကျတော့ ဝင်တစ်လ၊ တိုးတစ်လအတွင်းမှာ အလုပ်တော့ချိတ်မိပါရဲ့။ နေထိုင်ခွင့်ပါမစ်မကျနိုင်သေး၊ ရက်အနည်းငယ်လိုနေတယ်။ မိမိနိုင်ငံပြန်သွားရရင် နောက်ထပ် အကုန်အကျ ဘယ်လောက်များသွားမလဲ။ စဉ်းစားကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုလိုအပ်တဲ့ အကူအညီ Assistants လေးတွေ လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းအသိုင်းအဝိုင်းကို လေးစားသင့်ပါတယ်။ ယခုအခါ မြန်မာတို့ Community တွေလည်း ကြီးထွားလာတာနဲ့အမျှ အကူအညီပေးနိုင်တဲ့ အထောက်အကူပြု အဖွဲ့အစည်းတွေလည်း လိုအပ်လာပါတယ်။

မြန်မာတွေလုပ်လေ့လုပ်ထရှိတာက အလုပ်သမားတွေဆီက အလှူငွေများကောက်ခံတာတွေ၊ ကောက်ခံတဲ့အခါ လွယ်ကူအောင် နည်းမျိုးစုံနဲ့နားချခိုင်း၊ ရသမျှလည်းစုဆောင်းပြီး ကိုယ့်နဲ့

သဟဇာတကျတဲ့ နေရာတွေ ထောက်ပံ့တာတွေ လုပ်လေ့ရှိတယ် လို့ပြောပါတယ်။ ဒီမှာ အလုပ်အကိုင်အဆင်မပြေတဲ့ သားပျို၊ သမီးပျို များကို ဘဝအခြေကျဖို့ Assistant တွေလုပ်ပေးကြဖို့လည်း အထူး သတိပြုကြရပါလိမ့်မယ်။

စာပေဆိုတာ အရကောက်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဘဝဆိုတာ လည်း နေတတ်ဖို့လိုပါလိမ့်မယ်။ တိပိဋက ဆရာတော်တစ်ပါး မိန့်တော်မူဖူးပါတယ်။ ပိဋကတ်ဆိုတာ အထူးကျယ်ပြန့်လွန်းတော့ အများစုဟာ မနဲ့စပ်နိုင်ပါ။ တစ်ပိုင်းတစ်စ ဒါနအကြောင်းလေး ဖတ်မိပြီး မြတ်စွာဘုရားဟာ ကိုယ်တိုင်ဒါနပြုခဲ့ပြီး သူများကိုလည်း ဒါနပြုဖို့ တိုက်တွန်းသွားခဲ့တယ်လို့ ယူဆမိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တို့လည်းဒါနပြုမှ ဖြစ်တော့မယ်လို့ မှတ်ယူကြပါတယ်။ တချို့က သီလအကြောင်းဖတ်ပြီးတော့ သီလဟာအဓိကပါပဲ။ သီလဆောက် တည်ရင် အကုန်ပြီးတာပါပဲလို့ မှတ်ထင်ကာ သီလအကြောင်း ဟောပြောကျင့်ကြံနေတော့တယ်။ တချို့ကလေးကျ ပြန်တော့ ဝိပဿနာမလုပ်ရင်ဘဝမှာ အလကားပါလား။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ပဲလုပ်တော့မယ်။ သူများကိုလည်း ဝိပဿနာဟောမှ ဖြစ် တော့မယ် လို့မှတ်ယူကြပြန်တယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်ကလည်း လူတိုင်း ဝိပဿနာလုပ်ဖြစ်ကြလိမ့်မယ် မထင်ပါဘူး။ အသင့်တော်ဆုံးနဲ့

လောကမှာရော၊ ဓမ္မဘက်မှာပါ အောက်ကျနောက်ကျ မဖြစ်လောက် တဲ့ သီအိုရီကတော့ ပထမအရွယ်မှာ ပညာကောင်းရအောင်သင် ယူပါ။ ဒုတိယအရွယ်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာစုဆောင်းပါ။ တတိယအရွယ် မှာ ကောင်းမှုနဲ့ဝိပဿနာ အကြိတ်အနယ်အားထုတ်သင့်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏တရားတော်များသည် ဧရာမဆေးဆိုင် ကြီးတစ်ဆိုင်ဆိုလျှင် မမှားနိုင်ပါ။ ဆေးဆိုင်ဆိုတော့ ဆေးမျိုးစုံရှိ ပါတယ်။ အနာနဲ့ဆေး ကိုက်အောင် ချင့်ချိန်ရွေးပြီးဝယ်ရပါတယ်။ ရောဂါတိုင်းကို မျက်စဉ်းဆေးနဲ့မကုသနိုင်ပါ။ တစ်ခါက ကပ္ပဲတစ်ခုမှာ လူရွှင်တော်တစ်ဦးက ဆရာဝန်အဖြစ်နဲ့ဆေးခန်းဖွင့်ပြီး ဆေးမျိုးစုံ တော့တင်မထားပါ။ သူ့မှာဆေးတစ်မျိုး ပဲရှိပါတယ်။ အဲဒါက ဘာဆေးလည်းဆိုတော့ မျက်စဉ်းဆေးပုလင်းပါ။ မကြာခင် လူနာ တစ်ဦးရောက်လာပါတော့တယ်။ ဆရာဝန်က မေးတယ် ဘာရောဂါ ဖြစ်တာလဲဆိုတော့ ခလုတ်တိုက်လို့ ခြေသည်းကွာသွားတာပါ။ အနာကို ဆေးရည်လိမ်းပြီး ပတ်တီးစည်းချင်တယ် ပြောပေမဲ့ ဆရာဝန်က အိပ်ရာမှာ လှဲခိုင်းပြီးမျက်စိကို မျက်စဉ်းခပ်ပေးတယ်။ လူနာက ပြောပေမဲ့ ဆရာဝန်က ဘာမှလုပ်မပေးတော့ဘဲ ပြန်ခိုင်းပါ တော့တယ်။ အဲ့ဒီဆရာဝန်ပြောလိုက်တာကတော့ဖြင့် လူနာဟာ မျက်စိမကောင်းလို့ ဖြစ်ရတာတဲ့။ ခေါင်းကိုက်သူ လူနာလာတော့လဲ

မျက်စဉ်းဆေးခပ်ပေးတယ်။ ဗိုက်နာသူ လာရင်လည်း မျက်စဉ်းဆေး ခပ်ပေးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက တချို့နေရာမှာ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘဝ သံသရာမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်တတ်အောင်လည်း ဟော ထားတာတွေ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ မဟာကရုဏာရှင်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ သတ္တဝါတွေကို ချမ်းသာစေချင်တာအမှန်ပါ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက . . .

‘ချစ်သားချစ်သမီးတို့ ဘဝမှာ အောင်မြင်ဖို့အတွက်. . . .

- (၁) **အထို့သုခ** - ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ရှိသင့်တာတွေရှိအောင် ကြိုးစား ရမယ်။
- (၂) **ဘောဂသုခ** - သုံးဆောင်ခံစားပျော်မွေ့တတ်ရမယ်။
- (၃) **အာနဏှသုခ** - ကြွေးမြီတွေကင်းအောင် မြန်မြန်ဆပ်ပြီး စိတ်အေးလက်အေး နေနိုင်အောင်လုပ်ရမယ်။
- (၄) **အနဝဇ္ဇသုခ** - ဘယ်နေရာမှာမဆို ဘယ်သူနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အပြစ်ကင်းပြီး ချစ်ချစ်ခင်ခင် သဟဇာတကျအောင် နေ တတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်’ ဟုမိန့်ကြားခဲ့ပါတယ်။

စကားခြောက်ခွန်း လူဉ်ထွန်း၊ လေးခွန်းကိုပယ်၊ နှစ်ခွန်းတည်

မြန်မာလူမျိုးတို့အတွက် နေ့စဉ်စကား အသုံးအနှုန်းအများစု တွင် ဗုဒ္ဓဘုရား အဆုံးအမများ စိမ့်ဝင်ပြန့်နှံ့နေပါတယ်။ စကား ခြောက်ခွန်း လူဉ်ထွန်း လေးခွန်းကိုပယ် နှစ်ခွန်းတွယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံး များက ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားရဲ့ သုဂတဂုဏ်တော်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ် ပတ်သက်နေပါတယ်။ သုဂတောအနက်က **သုဂတော**- ဟုတ်မှန် ကျိုးများ ကြိုက်မကြိုက်အားဖြင့် နှစ်ပါးသော စကားကောင်းကိုသာ ပြောဆိုတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ **သုဂတော**- နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ကြွသွားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအထဲက နှစ်ပါး သော စကားကောင်းဆိုတာကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှာ. . .

- (၁) ဟုတ်မှန်၍ အကျိုးရှိပြီးသူလည်း နာလိုသောစကား၊
- (၂) ဟုတ်မှန်၍ အကျိုးရှိပြီးသူများ မနာလိုသောစကား၊
- (၃) ဟုတ်မှန်၍ အကျိုးမရှိသူများလည်း မကြားနာလိုသောစကား၊
- (၄) မဟုတ်မမှန် အကျိုးရှိ၍ သူများ ကြားနာလိုသောစကား၊
- (၅) မဟုတ်မမှန် အကျိုးမရှိသူများ ကြားနာလိုသောစကား၊
- (၆) မဟုတ်မမှန် အကျိုးလည်းမရှိသူများလည်း မကြားနာလိုသော စကားဟူသော ဤစကားခြောက်ခွန်းတွင် ဘုရားရှင်တို့မှာ ပ-ဒု စကား နှစ်ခွန်းကိုသာ သင့်လျော်သလိုသုံးစွဲတော်မူကြပြီး၊ နောက် လေးခွန်းကို လုံးဝပြောဆိုခြင်းမပြုဟု ဆိုပါတယ်။ မိမိက ကောင်းသော အကျိုးရှိသော စကားကို ပြောဆိုနေစေကာမူ နားထောင်သူ တစ်ပါး၏ စရိုက်နှင့် ကိုက်ညီမှသာ အဲဒီစကား ကို အလိုက်သင့် လက်ခံသဘောကျပေလိမ့်မယ်။ စကားပြော ရာ တိုက်တွန်းရာ၌ ကောင်းမွန်သည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ နား ထောင်သူ အလိုအကြိုက်စရိုက်နှင့် မကိုက်ညီပါမူ မကောင်း သော စကားဟု အထင်ခံရတတ်ကြောင်း ဒုက္ခဏာသုတ် (အံ-၅-ပါ-၁၅၉)မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။
- (၁) သဒ္ဓါတရားမရှိသူအား သဒ္ဓါတရားနှင့်စပ်သော စကား သည် မကောင်းသောစကား။

- (၂) သီလမရှိသူအား သီလနှင့်စပ်သော စကားသည် မကောင်းသော စကား။
- (၃) အကြားအမြင်နည်းပါးသူအား အကြားအမြင်များမှုနှင့် စပ်သောစကားသည် မကောင်းသောစကား။
- (၄) ဝန်တိုသူအား စွန့်ကြဲမှုနှင့် စပ်သောစကားသည် မကောင်းသောစကား။
- (၅) ပညာမရှိသူအား ပညာနှင့်စပ်သောစကားသည် မကောင်း သောစကားအဖြစ် အထင်ခံရကြောင်းနှင့် အပြန်အလှန် အားဖြင့် နားထောင်သူရဲ့ အလိုအကြိုက်စရိုက်နဲ့ ကိုက် ညီလျှင်မူ ထိုသူအတွက် စကားကောင်း ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဒီတော့ . . .
- (၁) သဒ္ဓါတရားရှိသူအတွက် သဒ္ဓါတရားနှင့် စပ်တဲ့ စကားသည် စကားကောင်း။
- (၂) သီလရှိသူအတွက် သီလတရားနှင့် စပ်တဲ့စကား သည် စကားကောင်း။
- (၃) အကြားအမြင်များသူအတွက် အကြားအမြင် ဗဟုသုတနှင့် စပ်တဲ့စကားသည် စကားကောင်း။

- (၄) စွန့်ကြဲမှုရှိသူအတွက် ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှုနှင့် စပ်တဲ့ စကားသည် စကားကောင်း။
- (၅) ပညာရှိသူအတွက် ပညာနှင့်စပ်တဲ့စကားဟာ စကားကောင်း ဖြစ်တယ်။

မိမိမှာရှိနေတဲ့ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ ဗဟုသု၊ စာဂ၊ ပညာ စတဲ့အရာကို ပြောကြားလာရင် ထိုအရာတွေနှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့အတွက် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုကိုရတယ်။ ဒါကြောင့် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ် ငါးမျိုးတို့အား ပြောအပ်တဲ့စကားသည် ပုဂ္ဂိုလ်အစားစားကိုလိုက်၍ ကောင်းတဲ့ စကား ဖြစ်လာရတယ်လို့ ဘုရားရှင်က ညွှန်ပြဟောဆိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စကားကောင်းတို့ရဲ့ အင်္ဂါ (၄) ပါးကို သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်၊ သုဘာသိတသုတ်မှာ ဆိုထားပါသေးတယ်။ ကောင်းစွာဆိုအပ်တဲ့ စကား၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်တဲ့စကားမမည်၊ အပြစ်လည်းမရှိ၊ ပညာရှိတို့ မကဲ့ရဲ့အပ်တဲ့စကား (ပညာနဲ့ဖျင်း လူ့ဗာလနှင့် ဘာသာ ခြားတို့ ကဲ့ရဲ့ချင်ကဲ့ရဲ့ပါစေ) လို့ညွှန်ပြထားတာက . . .

- (၁) ကောင်းစွာဆိုအပ်တဲ့စကား၊
- (၂) တရားနှင့်ညီသောစကား၊
- (၃) ချစ်ခင်ဖွယ်သောစကား၊
- (၄) မှန်သော စကား

အဲဒီ ၄ ပါးမှာ (၁) က ပထမအမြတ်ဆုံး စကား (ဟုတ်မှန် ကျိုးများ ကြိုက်မကြိုက်ဆိုသောစကား)၊ (၂) (၃) (၄) ကား အစဉ် အတိုင်း အမြတ်စကားဟု ဘုရားရှင် ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်။ စကား ဆိုတာ လူတိုင်းပြောဆိုနေကြတာပါ။ ပြောသာ ပြောနေတယ်။ မတတ်တာကစကားလို့ ဆိုကြပါသေးတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ စကား ကောင်း မပြောတတ်တဲ့အတွက်ဟုပင် ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ စကား ပြောသူနှင့် စပ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဂူထဘာဏီ သုတ်(အံ- ၃-ပါ-၁၂၅)မှာ ဆိုထားပါတယ်။ အချို့က မြင်တာကိုမမြင်ဘူး၊ မမြင်တာကိုမြင်တယ်စသည်ဖြင့် မုသာဝါဒကို ရေလဲသုံးတတ်တဲ့သူမျိုး၊ လစ်ပေး လစ်ယူ မတရားသက်သေလိုက်တတ်တဲ့သူမျိုးများ၊ မုသားမပါ လင်္ကာမချောလို့လည်း သူတို့ရဲ့အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လုပ်တတ်သူများ ရှိပါတယ်။ အဲဒီသူမျိုးကိုတော့ မစင်ကဲ့သို့ မကောင်းသော အနံ့ရှိ သော စကားကိုဆိုတတ်သူ ဂူထဘာဏီ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ အချို့ကတော့ မြင်တာကိုမြင်တယ်၊ မမြင်တာကိုမမြင်ဘူးဟု မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆို တတ်သူများ ရှိပါတယ်။ အပြစ်လုပ်မိရင်လည်း ဝန်ခံတယ်။ သိလျက် မမှန်တဲ့စကားကို မပြောဆို။ ထိုသူများကိုတော့ ပန်းကဲ့သို့ ကောင်း သောအနံ့ရှိသောစကားကို ပြောတတ်သူ ပုပ္ဖဘာဏီပုဂ္ဂိုလ်။ နောက် ဆုံး တစ်မျိုးကတော့ အပြစ်ကင်းတဲ့စကား၊ နှစ်လိုဖွယ်စကား၊ ယဉ်

ယဉ်ကျေးကျေးပြောတတ်တယ်။ ထိုသူများကိုတော့ ပျားကဲ့သို့ ချိုသာစကားကိုဆိုတတ်သူ မခုဘာဏီပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဘုရားရှင်မိန့်ဆို တော်မူပါတယ်။ နေ့စဉ် လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စကားပြောဆို ဆက်ဆံရေးမှာ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ စကားကိုပြောရ မယ်၊ ဘယ်လိုဘယ်ပုံမပြောသင့်ဘူး၊ ဘယ်လိုမျိုးစကား ပြောသူ ကိုရှောင်၊ ဘယ်လိုမျိုးစကားကိုပြောရင် လူအများရဲ့ ချစ်ခင်နှစ်သက် မှုကိုရပြီး လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ အောင်မြင်နိုင်မယ် စသည်ဖြင့် ပိဋကတ်တော်ထဲမှာ အသေးစိတ် နည်းပေးညွှန်ပြထားတာ တွေ့နိုင် ပါတယ်။ စကားပြောကောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်လာဖို့ သင်ယူ လေ့ကျင့်ကြဖို့ လိုအပ်မယ်လို့ထင်ပါတယ်။ စကားပြောကောင်းခြင်းဖြင့် နေ့စဉ် လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ အဆင်ပြေအောင်မြင်ခြင်း၊ အပေါင်း အသင်းဝင်ဆန့်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းအဆင်ပြေချောမွေ့ခြင်း၊ အများရဲ့ ချစ်ခင်လေးစားမှုရရှိခြင်းစတဲ့ လက်ငင်းအကျိုးများသာမက နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ပန်းတိုင်သို့ပင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တယ်လို့ဆိုရင် ပိုလွန်းသည်ဟု တချို့ကဆိုချင်ဆိုကြပါလိမ့်မယ်။

ဘုရားပွင့်တော်မူလာခြင်းက လောကသားအားလုံး ဆင်းရဲ ကင်းပျောက် ချမ်းသာရောက်ဖို့အတွက်ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခြင်းအမှန် တရား၊ ဆင်းရဲကြောင်းအမှန်တရားနှင့် ဆင်းရဲငြိမ်းရာအမှန်တရားနှင့်

ဆင်းရဲကင်းပျောက်ချမ်းသာရောက်စေနိုင်တဲ့ လမ်းစဉ်ကျင့်စဉ် တရားကို ညွှန်ပြခဲ့ပါတယ်။ သစ္စာလေးပါးလို့ သိနားလည်တဲ့အရာ ပါပဲ။ အဲဒီအထဲက နိဗ္ဗာန်ရောက်စေတဲ့ လမ်းစဉ်အဖြစ် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကိုဟော ဖော်ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အကျဉ်းချုပ် လိုက်ပါက သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဤသုံးပါးရပါတယ်။ ထိုတွင် သီလ မရှိရင် သမာဓိမတည်၊ သမာဓိမတည်လျှင် ပညာမဖြစ်၊ ပညာမပါ လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ရိုးထုံးစံမရှိရကား၊ သီလတရားသည် နိဗ္ဗာန်ရ ကြောင်း အခြေခံပင် ဖြစ်နေပါ၏။ သီလ မဂ္ဂင်များစုံညီရေးအတွက် သမ္မာဝါစာသည်မရှိမဖြစ် အရေးပါနေပါ၏။ စကားမပြောတတ် လျှင် သမ္မာဝါစာမဖြစ်၊ သမ္မာဝါစာ မဖြစ်လျှင် မဂ္ဂင်မရထိုက်၊ မဂ္ဂင်မရ ထိုက်လျှင် မဂ်မဆိုက်နိုင်၊ မဂ်မဆိုက်လျှင် နိဗ္ဗာန်မရနိုင် ဖြစ်ရ လေသောကြောင့် စကားပြောတတ်မှ နိဗ္ဗာန်ရ၊ နိဗ္ဗာန်ရချင် စကား ကောင်းပြောတတ်သူဖြစ်အောင် သင်ယူသင့်ပါသည်။

ဘဝကောင်းကြောင်း တရားလေးပါး

မေ့မိတိုက်ခေ အမျှဝေ၍

လူသားတွေဟာ တဖြည်းဖြည်း အိုခြင်းတရားဆီသို့ ဦးတည် သွားနေကြပါတယ်။ အိုတဲ့ဒုက္ခ၊ နာတဲ့ဒုက္ခ၊ သေတဲ့ဒုက္ခ၊ ဤဒုက္ခ သုံးပါးကိုဘယ်သူမှ ရှောင်လွှဲလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ အိုတဲ့အခါ မျက်စိ တွေမှုန်၊ နားတွေလေး၊ အထိုင်အထခက်၊ အရည်ပြားတွေလည်းတွန့်၊ အသားအရိုးအကြော၊ စတဲ့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဝတ္ထုတွေအကုန် ဆွေးမြေ့

ကုန်ကြပါတယ်။ ကံတရားဟာ နှစ်တစ်ရာခံအောင် ထောက်ပံ့မှု မပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မိမိတို့ရဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို မည်မျှကြံ့ခိုင် အောင်၊ မိမိတို့ရဲ့ မည်သို့ သောက်မျိုးက အထောက်အပံ့ပေးထား သလဲဆိုတာကို နေ့တိုင်းစိစစ်ဖို့လိုပါတယ်။ မိမိက အတိတ်ကံအား နည်းတယ်လို့ထင်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံကောင်းအောင် များများလုပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကံတွေက မည်မျှပင် ကောင်းနေစေကာမူ တစ်ခါ တလေ စိတ်ဓာတ်တွေ သိပ်ကျဆင်းနေလျှင်လည်း အိုလွယ်ပါတယ်။

ကံတွေ စိတ်တွေ သိပ်ကောင်းနေပေမဲ့အတွင်းက ဥတု၊ အပြင်က ဥတု၊ မညီညွတ်ရင်လည်း အိုလွယ်ပါတယ်။ ဥတုလည်းကောင်း တယ်၊ ကံလည်းကောင်းတယ်၊ စိတ်ဓာတ်လည်းပဲ ရွှင်ရွှင်ပြပြ တက် တက်ကြွကြွအမြဲတမ်းရှိပေမဲ့ အာဟာရဓာတ် ညံ့ဖျင်းရင်လည်းပဲ အိုလွယ်ပါတယ်။ နာလွယ်ပါတယ် ။ သေလွယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဓာတ်လေးပါး မညီညွတ်ပါက အိုလွယ်၊ နာလွယ်၊ သေလွယ်ပါတယ်။ ခန္ဓာရဲ့ အထောက်အပံ့ဖြစ်တဲ့ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ထိုလေးပါးညီညွတ်မျှတနေမှသာ အသက်ရှည် ဖို့အကြောင်းပင် ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုအကြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်ခါက နတ်သားတစ်ပါးက၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်အား မည်သည့်အရာသည် လူတို့အတွက် လူဘဝ

မှာ အိုသည့်တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင်၊ သေသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဘယ်အရာများဖြစ်သနည်းဟု မေးမြန်းရာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၁။ အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းသည်ဆိုတာ ' သီလ ' ပါပဲ။ သီလဆိုသည်မှာ စည်းကမ်းပါ။ ကိုယ်အမူအရာနဲ့ နှုတ်အမူအရာ တွေကို စောင့်ထိန်းတဲ့ စည်းကမ်းဖြစ်ပါတယ်။ သီလကောင်းတဲ့ လူဟာအပြစ်ကင်းပါတယ်။ အပြစ်ကင်းလျှင် သုခချမ်းသာဆိုတဲ့ အကျိုးတွေရရှိနိုင်တာကြောင့်၊ မိမိကိုယ်မိမိ (self-confidence) ယုံကြည်ခြင်းကိုလည်း ဖြစ်စေပါတယ်။ မိမိဘဝကို ယုံကြည်စိတ်ချ မူရုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေလည်းသေရဲပါတယ်။ နေလည်း နေရဲပါတယ်။ သီလကောင်းရင် ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ် အပြစ်တင်ခြင်း၊ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်စွတ်စွဲခြင်း၊ မိမိကိုသူတစ်ပါးစွတ်စွဲခြင်း၊ ဘေးမှလည်း ကင်းဝေး စေသောကြောင့် စိတ်ကအမြဲတမ်း ကြည်လင်နေစေပါတယ်။ စိတ်ကြည်လင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်ပါကြည်လင်လာစေပါတယ်။

ရုပ်ကို စိတ်ကအစဉ်သဖြင့် ပြောင်းလဲစေပါတယ်။ လူတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံးဟာ သွေးများနဲ့လည်ပတ်နေပါတယ်။ စိတ်ရဲ့ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် နှလုံးသွေးကလည်း ပြောင်းလဲလာပြီး မျက်နှာ အနေအထားလည်း ပြောင်းလဲလာတတ်ပါတယ် နှလုံးသွေးဟာ

ညဏ်ဝင်တဲ့အခါ ပတ္တမြားရောင်တောက်ပါတယ်။ သဒ္ဓါဝင်တဲ့အခါ ရွှေရောင်တောက်ပါတယ်။

ရာဂ ဝင်လျှင် နီတတ်ပါတယ်။
မောဟ ဝင်တော့ နီကျဲကျဲပါ။
ဝိတက် ဝင်တော့ ဖြူကျဲကျဲ အရောင်ဖြစ်ပါတယ်။
ဒေါသ ဝင်ရင် မည်းပါတယ်။

ဒါကြောင့် စိတ်တိုတဲ့ အချိန်ဆိုရင် မျက်နှာပေါ်တွင် မည်း ပုပ်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်ကို စိတ်က အစဉ်သဖြင့် ပြောင်း လဲစေတဲ့ သဘောကြောင့်ပါ။

ဒါကြောင့် မိမိတို့ရဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်နှစ်ပါး (ကာယကံ၊ ဝစီကံ) နှစ်ပါးကို သီလဆိုတဲ့ စည်းကမ်းနဲ့ စောင့်ထိန်းရပါမယ်။ သီလ စောင့်ထိန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပြစ်ကင်းပြီး မိမိကိုယ်ကိုယ် စွပ်စွဲခြင်း၊ သူတစ်ပါးစွပ်စွဲခြင်းတို့မှလည်း ကင်းဝေးပါတယ်။ စိတ်နှလုံး ကြည် လင်စေပါတယ်။ စိတ်နှလုံးကြည်လင်သောကြောင့်နေတော့လည်း ကြည်လင်သေတော့လည်း ကြည်လင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အိုသည့် တိုင်အောင် ကောင်းသည်ဆိုတာ သီလပါပဲ။ အိုခြင်း တရားကို သီလနဲ့ တန်ဆာဆင်ပါ။

၂။ အိုသည့် တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင်၊ သေသည့် တိုင်အောင်ကောင်းသည်ဆိုတာ 'သဒ္ဓါ' ပါပဲ။

သဒ္ဓါ ဆိုတာက စိတ်ကိုကြည်လင်စေပါတယ်။ ဘာကြောင့် စိတ်မှာသဒ္ဓါဖြစ်စေသလဲဆိုရင် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးနဲ့ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ သာသနာတော်ရဲ့ ကျေးဇူးကိုယုံကြည်ပြီး စိတ်ထဲမှာ ကြည် လင်လာလို့ပါ။ သဒ္ဓါဟာ၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာ ကြည်စေတတ်တဲ့ သတ္တိ အထူးရှိပါတယ်။ သဒ္ဓါစိတ်ကြောင့်၊ သဒ္ဓါကောင်းဖြစ်ရင်၊ သဒ္ဓါ ကောင်းစွာရရင် -

- ၁။ ကိလေသာ အကြမ်းစားတွေကို အနည်ထိုင် သွားစေ ပါတယ်။
- ၂။ စိတ်ပေါ်မှာ လွှမ်းအုပ်နေတဲ့ အညစ်အကြေးတွေ ကွာ သွားစေပါတယ်။
- ၃။ ပူလောင်နေတဲ့ စိတ်နှလုံးသားတွေဟာ အေးချမ်းသွား စေပါတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်ကို ထပ်တလဲလဲ ပွားများခြင်း ဟာ သဒ္ဓါတရားကိုဖြစ်ပွားစေတဲ့ အကောင်းဆုံး ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာဖြစ်ပါတယ်။ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်မရှိရင် လောကမှာ အကျင့်သီလကောင်းသော်လည်း၊ ဘဝ သံသရာမှာ အခက်အခဲတွေ

အများကြီးတွေ နိုင်ပါတယ်။ မျက်မှောက် ဘဝမှာ ခဏ၊ ခဏ စိတ် ညစ်ရတတ်ပါတယ်။ ယုံကြည်ချက်မရှိလျှင် ဘဝသံသရာကို မကူး ခတ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အိုသည့်တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင်၊ သေသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ သဒ္ဓါလို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၃။ အိုသည့်တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင် ကောင်းသည် ဆိုတာ 'ပညာ' ပါပဲ။

ပညာဆိုတာ အသေးစိတ် သိနားလည်ခြင်း (Detail Understanding) ပါ။ ကျောင်းတွေ၊ တက္ကသိုလ်တွေက သင်ပေးလိုက်တဲ့ ပညာရပ်အပြင်၊ လောကကြီးကို အမှန်တကယ် မိမိကိုယ်တိုင် လျှောက်လှမ်းတဲ့အခါ ဘဝမှာကြုံတွေ့လာတဲ့ ပြဿနာတွေ၊ အခက် အခဲတွေကို ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ နည်းလမ်း ကို သိတာကိုလည်း ပညာလို့ခေါ်ပါတယ်။ ထိုပညာကို လောကထဲ မှာသာ သင်ယူလို့ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာလောကကြီးဟာ လူသားတို့ရဲ့ ဆရာ သမားဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ နုပျိုသော်ငြား သော်လည်း ပညာမတတ်လျှင် အချည်းအနီးပါပဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ ပညာတော့ သိပ်တတ်ပြီး၊ သဒ္ဓါခေါင်းပါးလျှင်လည်း ကောက်ကျစ်တဲ့ ပညာတတ်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားတတ်ပါတယ်။

သဒ္ဓါယုံကြည်ချက်တွေ ဘယ်လောက်ပဲ ပြင်းထန်နေပေမဲ့ ပညာ(အသိဉာဏ်) ကင်းမဲ့တဲ့ ယုံကြည်ချက်ဆိုရင် အကန်းယုံ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

သီလကင်းမဲ့ပြီး ပညာသိပ်တတ်ခြင်းဟာလည်း ယုတ်မာတဲ့ ပညာတတ်ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းသည်မှာ၊ သီလ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာပါပဲလို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ၄။ အိုသည့်တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင်၊ သေသည့်တိုင်

အောင် ကောင်းသည်ဆိုတာ 'ပုညဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု' ပါပဲ။

မိမိဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကောင်းစေရန်အတွက် ကုသိုလ် ကောင်းမှုတွေကို များများကြီး စုဆောင်းထားသင့်ပါတယ်။ ရာထူး ဥစ္စာ၊ စီးပွား၊ တက်ချင်တိုင်း တက်ပါစေ။ ထိုအရာများဟာ နှစ်တစ်ရာ အတွင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ထားမယ်လို့ ယုံကြည်လို့မရနိုင်ပါဘူး။ ဘဝဆိုတာ ရှေ့ကိုသာ ဦးတည်သွားနေပါတယ်။

ဒါကို ဥပမာလေးတစ်ခုနဲ့ ပြောပြရလျှင်တော့ ရန်ကုန်က နေ မန္တလေးသို့ သွားမယ်ဆိုကြပါစို့။

ဘူတာကြီးသွားပြီး ရထားလက်မှတ်ဝယ်တဲ့အခါ လက်မှတ် လေးမှာခုံနံပါတ် လေးရေးပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလက်မှတ်လေး ကိုင်ပြီး ဒီတွဲနံပါတ်ဟာ ငါ့အတွဲ၊ ဒီခုံက ငါ့ခုံဆိုပြီးတော့ တက်ထိုင်

လိုက်ပါတယ်။ ရထားက ရန်ကုန်ကနေထွက်သွားပြီး ပဲခူးရောက်ပါ တယ်။ ရန်ကုန်-မန္တလေး မိုင်ပေါင်း ၄၅၀ ကွာဝေးတယ်ပဲထား။ ပဲခူး ရောက်တော့ မိုင် ၅၀ ကုန်သွားပါပြီ။ သူပိုင်ဆိုင်ခွင့် မိုင် ၄၀၀-ပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။ ရထားကလည်း ရှေ့သို့ပဲသွားပါတယ်။ နောက် ပြန်မဆုတ်ပါဘူး။ ပျဉ်းမနားရောက်တော့ မိုင်နှစ်ရာကျော်သွားပြီ။ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တွေက တဖြည်းဖြည်းလျော့သွားပါတယ်။ ရှေ့ကိုပဲ သွားရင်း၊ သွားရင်းနဲ့ ငါပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဥစ္စာတွေ၊ တဖြည်းဖြည်းခြင်း ငါပိုင် ငါပိုင်ဆိုတာတွေ တဖြည်းဖြည်းကုန်ဆုံးနေတာကို အားလုံး သတိမပြုမိလိုက်ကြပါဘူး။

မန္တလေးဘူတာကို ရထားဝင်လို့ ရထားလည်းရပ်ရော ထိုရထားလက်မှတ်ဟာ ဘာမှအသုံးမဝင်တော့သလို ငါ့တွဲ၊ ငါ့ထိုင်ခုံ ဆိုပြီး ယူသွားလို့မရပါဘူး။ ဘူတာဆိုက်ရင် အကုန်လုံး ထားခဲ့ကြ ရမှာပါ။ ဘူတာဆိုက်တဲ့အခါ ရထားပေါ်ကယူသွားလို့ရမှာက တွဲနဲ့ ထိုင်ခုံမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်အိပ်ကပ်ထဲမှာပါတဲ့ ပိုက်ဆံဖြစ်တဲ့ ရိက္ခာ ထုတ်ကသာ ကိုယ့်သွားလေရာ သယ်သွားလို့ရမဲ့ရိက္ခာပါပဲ။ (ကိုယ့်ရဲ့ ရိက္ခာထုပ်ဆိုတာ ကိုယ်ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ဆိုလို တာပါ။)

လူသားအားလုံးဟာ လူ့ဘဝခရီးမှာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ စီးပွားဥစ္စာ၊ ရာထူးတွေဆိုတာကတော့ ဘူတာမဆိုက်ခင်လေး ပိုင်ဆိုင်ကြရတာပါ။ ဘူတာဆိုက်ရင် အကုန်လုံး ထားခဲ့ကြရမှာပါပဲ။

ပုညဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုနှင့် ကိုယ်ပြုတဲ့ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ကောင်းမှုတွေဟာ ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့ လုယက်ဖျက်ဆီးလို့ မရတဲ့အတွက်ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အိုသည့်တိုင်အောင်၊ နာသည့်တိုင်အောင်၊ သေသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတယ်ဆိုတာ သီလ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပါပဲ။

ထိုလေးမျိုးဟာ ဘဝကို လှပစေဖို့ရာ ဘဝရဲ့ အလှတန်ဆာများ ဖြစ်ပါတယ်။

ရုပ်ခန္ဓာကြီးကတော့ ဖြည်းဖြည်းချင်း၊ ဖြည်းဖြည်းချင်း ငါးဆယ်ကျော်တာနဲ့ ဘဝတစ်ဝက်ကျိုးတာနဲ့ ဆွေးမြေ့ပျက်စီးမှုတွေ ထင်ရှားစွာ ပြုပြလာမှာကိုတွေ့ရမှာပါ။ ဆွေးမြေ့ပျက်စီးသွားတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကို ဒီလေးခုနဲ့ တန်ဆာဆင် အလှဆင်ပြီး အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာသီလ၊ နာသည့် သေသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ သဒ္ဓါ၊ အိုနာသေ ဘယ်လောက်နှိပ်စက်ပါစေ ပညာနဲ့ ကုသိုလ် ကောင်းမှုတို့ သာလျှင် ဘဝရဲ့ကောင်းကြောင်းတရားတွေ ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက နတ်သားအား ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

နတ်သားကလည်း ထိုအဖြေများအား ဝမ်းမြောက် ကျေနပ်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးဦးချကန်တော့ပြီး သန်းခေါင်ယံမှာ သူနဲ့ပါလာတဲ့ နတ်ပရိသတ် ထောင်သောင်းကိုခေါ်၍ နတ်ပြည်သို့ ပြန်တော်မူပါတယ်။

ထို သီလရယ်၊ သဒ္ဓါရယ်၊ ပညာရယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရယ် ဆိုတာကို သာဓုလေးပါးလို့ မှတ်သားထားကြပါတယ်။ ဘဝရဲ့ အကောင်းတရားလေးပါးဖြစ်တဲ့ ထိုသာဓု တရားလေးပါးနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ ဘဝကိုအိုသည့် နာသည့်သေသည်တိုင်အောင် အကောင်းဆုံး အလှပြင်၍ တန်ဆာဆင်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆန္ဒပြုလိုက်ပါတယ်။

ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါထမယ့် ဂျပန်တွေ

ဟိုအတိတ်တစ်ချိန်က မိမိတို့ဒေသမှာ နီပွန်တွေ(၃)နှစ် လောက်နေသွားခဲ့တာကိုတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဘိုးဘွားတွေဆီ မှတစ်ဆင့် နီပွန်တွေအကြောင်း ခဏခဏကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူတို့ ဟာ သိပ်ရဲရင့်ပြီး ရက်စက်တယ်။ အင်္ဂလိပ်တွေခေါ်လာတဲ့ အိန္ဒိယ ကုလားတပ်တွေအပေါ် အနိုင်ယူပုံတွေ၊ ဘာပဲချက်ချက် သကြားနဲ့ပဲ ချက်ကြတာတွေပေါ့။ အချို့ရွာတွေမှာတော့ သူတို့နဲ့နီးစပ်ပြီး စစ်နဲ့လို့ ပြန်သွားတဲ့အခါ လွမ်းဆွေးကျန်ရစ်ကြတဲ့ အပျိုလေးတွေကို ကာလ သားတွေက နောက်ပြောင်ကြကြောင်း ကြားဖူးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နီပွန်တို့ဌာနေကို ရောက်လိမ့်မယ်လို့ စိတ်မကူးခဲ့ပါ။

မကြာခင်ကတော့ ကြောင်းကျိုးတိုက်ဆိုင်လို့ နီပွန်တို့ဌာနေ ဂျပန်ပြည်ကို ရောက်ခဲ့ရပါတယ်။ (TG) စီးရင်ကောင်းမလား၊ နီပွန် လေယာဉ်လိုင်း စီးရင်ကောင်းမလား စဉ်းစားယင်း၊ နီပွန်ပြည် များရင် နီပွန် Air Line စီးတာ ပိုကောင်းတယ်ဆိုလို့ ထဲပါကျ ပဲ ရွေးလိုက်ပါတယ်။ လေယာဉ်အကြာကြီးစီးရတာ ငြီးငွေ့ပါတယ်။ M.A. Ph.D တွေအတွက် သီရိလင်္ကာ၊ အိန္ဒိယတို့ကို အကြိမ်များများ သွားခဲ့ရပါတယ်။ မိမိတို့အခေါက်ခေါက် အခါခါရောက်တဲ့နေရာ ဘုံဘေ-ဒေသဆိုတာလည်း စင်္ကာပူကနေ အတော်ဝေးပါတယ်။ စင်္ကာပူနဲ့အိန္ဒိယ ကွားခြားချိန်က ၂- နာရီ- ၃၀- မိနစ်ဆိုတော့ လေ ယာဉ်ပျံချိန် ၅- နာရီ ၃၀- လောက်ကြာပေမဲ့ သိပ်မကြာလိုက်သ လိုခံစားရတယ်။ ဒါပေမယ့်ဘုံဘေကနေ စင်္ကာပူပြန်ရင် လေယာဉ် ပျံသန်းချိန်က ၅- နာရီကျော်အပြင်၊ နာရီကွာခြားချက် ၂- နာရီ- ၃၀- ပေါင်းလိုက်တော့ (၈)- နာရီလောက်ကြာပါတယ်။ မိမိအိန္ဒိယ တက္ကသိုလ်ကနေညနေ ၃- နာရီလောက်မှာ စတင်ထွက်ခွာလေ့ရှိရာ ဘုံဘေကိုရောက်တော့ နာရီအနည်းငယ် စောင့်ရပါတယ်။ ညဉ့်သံ ခေါင်ယံမှာ လေယာဉ်ကြီး စတင်ပျံသန်းရာ နောက်နေ့မနက် ၈- နာရီ လောက်မှာ စင်္ကာပူချန်ဂီလေဆိပ်ကို ရောက်လာခဲ့ရပါတယ်။ ဒီထက် ဂျပန်ပြည်သွားရတာ ပိုပြီးဝေးပါတယ်။ စင်္ကာပူနဲ့စံတော်ချိန် ကွာခြား

မူကတော့ (၁) နာရီပါပဲ။ ကောင်းကင်မှာတော့ (၇) နာရီကျော်ကြာပါတယ်။ နံနက် ၉-နာရီလောက်မှာ နီပွန်တို့ဌာနေ ဂျပန်ပြည်ရှိ နာရီတာလေဆိပ်ကို ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။

မိမိကို ဦးဝင်းမျိုးမိသားစုက လာကြိုကြပါတယ်။ ဂျပန်တွေဟာ ထုံးစံအတိုင်းပါပဲ ပျူငှာပါတယ်။ လဝက (Immigration) အရာရှိရှေ့မှာ ခရီးသည်တွေကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနေတာက မြန်မာစတိုင်လိုမျိုးပါပဲ။ အရာရှိနဲ့တွေ့တဲ့အခါ မိမိက မြန်မာဆိုတော့ ဘာလုပ်ဖို့လာတာလဲ၊ ခေါ်တဲ့သူဘယ်သူလဲ စသဖြင့်ပေါ့။ အင်တာဗျူးခန်းသွားထိုင်ရပါတယ်။ အပြင်ကစောင့်နေတဲ့ ဦးဝင်းမျိုးကို မင်းတို့ခရီးသည်တွေ့တယ်။ ဂိတ်ပေါက်ကစောင့်နေပါ။ တို့လာပို့မယ် စသည်ဖြင့် ဂျပန်လို ပြောလိုက်ပါတယ်။ မိမိလည်း ကိုယ်တတ်ထားတဲ့ ဂျပန်စကားလေးနဲ့ ပြောလိုက်သေးတယ်။

အရိဂတိုး ကိုဇိုင်း မ(စ်) - မင်္ဂလာပါ။

ဒိုးဇို ယိုရို ရှိကု - တွေ့ရတာ ဝမ်းသာလှပါတယ်။

စသည်ဖြင့် တွေ့သမျှဂျပန်တွေကို နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ အအေးပိုင်းဒေသဆိုတော့ လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ လန်းဆန်းတက်ကြွနေကြပါတယ်။ အဝတ်အစားကောင်းကောင်းတွေ ဝတ်ဆင်တတ်ကြပြီး လည်မှာပုဝါလည်းစီး ဦးထုပ်လေးတွေဆောင်းထားကြပါတယ်။

နာရီတာဆိုတဲ့လေဆိပ်နဲ့ တိုက်ပျံဟာ အတော်လေးလှမ်းသေးတော့ Ferry Bus တစ်နာရီနီးပါးလောက် စီးရပါသေးတယ်။ တိုက်ပျံကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ အရာရာတိုင်းဟာ သပ်ရပ်လှပပါတယ်။ စင်္ကာပူလိုတော့ မသပ်ရပ်ဘူးလို့ထင်ပါတယ်။ အရာရာတိုင်းဟာ ကြာနေတာရယ် ကျယ်ပြန့်တဲ့မြို့ရွာတွေ ဖြစ်နေပြန်တော့ လက်မလည်နိုင်ပါဘူး။ သူတို့တက္ကသိုလ်တွေလည်း မလှပါဘူး။ တက်ရင်တော့ ဂျပန်ယန်းငွေ ၇၂၀- ကစပါတယ်။ ဒါဟာ 5\$ ၁၀-ဝန်းကျင်နဲ့ ညီမျှပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုပြောလို့မရပါ။ MRT တွေလည်း လျှပ်စစ်ဓါတ်ကြိုးနဲ့ ချိတ်ပြီးသွားနေကြတာဆိုတော့ ဓာတ်ကြိုးတွေနဲ့ပဲ ရှိနေပါတယ်။ Station တွေကလည်း နှစ်တွေကြာခဲ့ပြီဆိုတော့ ဟောင်းနွမ်းသွားပြီလို့ ထင်မိပါတယ်။ စင်္ကာပူက MRT တွေကလွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အနည်းငယ်က စတင်ခဲ့တာဆိုတော့ ပိုပြီးတော့သစ်လွင်ပါတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံကို ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် မြန်မာတွေသိထားခဲ့ကြပါတယ်။ ဂျပန်မှာထင်ရှားတဲ့ ကာမာကူရဘုရားဆိုရင်လည်း မြန်မာတွေတော်တော်များများ သိကြသလို ဘုရားဆင်းတုတော်ကိုလည်း ဓာတ်ပုံတွေ၊ ဆင်းတုတော်အသေးလေးတွေက နေတစ်ဆင့် မြင်ဖူးကြပါတယ်။ ဂျပန်ရောက်နေတဲ့ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဆိုရင်တော့ ဂျပန်ရဲ့ ဘယ်နယ်ကိုပဲရောက်နေဆင်တု

တော်ကြီးရှိရာကို ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့တော့ ရောက်အောင်ကြိုးစားပြီး သွားရောက်ဖူးမျှော်ကြပါတယ်။ ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတဲ့နေရာက တိုကျိုမြို့ပေါ်ကနေ ရထားနှင့် သွားမယ်ဆို တစ်နာရီလောက်စီးရင် ကာမာကူရ ဘူတာကိုရောက်ပါတယ်။ အဲဒီကမှ Bus ကားဖြစ်ဖြစ်၊ Taxi နဲ့ဖြစ်ဖြစ် (၁၅)မိနစ်လောက်စီးရင် ဘုရားကြီးဆီ ရောက်ပါတယ်။ ဘုရားကြီးရဲ့ ပတ်ချာလည်မှာ တောင်ကုန်းတွေ၊ သစ်ပင်တွေ ထူထူထဲထဲရှိလို့ သာသာယာယာရှိပါတယ်။ သိပ်မဝေးတဲ့နေရာမှာ ပင်လယ်လည်း ရှိနေတာမို့ ပတ်ဝန်းကျင်က တိုက်ခတ်နေတဲ့ လေကအစ သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်ပြီး ရောက်ရှိလာတဲ့သူတွေကို ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့မှုကို ဖြစ်စေပါတယ်။ တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ကာမာကူရဘုရားကြီးကို ဒါက ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်မဟုတ်ဘူး၊ မဟာယာန အယူအဆအရ ဘုရားအလောင်းရုပ်တုပဲလို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သွားကြတဲ့ မြန်မာတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဆင်းတုတော်အဖြစ်နှင့်ပဲ သိကြ၊ နှလုံးသွင်းကြပြီး အာရုံပြုကြည်ညို ဖူးမြော်ကြတာများပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးတော့ စစ်ရှုံးသူနိုင်ငံတွေထဲမှာ ဂျပန်နိုင်ငံဟာ အဓိကပါဝင်ခဲ့တယ်။ သူတိုက်တိုက်ထားတဲ့ စစ်ကုန်ကျစရိတ်၊ သူတို့သိမ်းပိုက်ထားလို့ စစ်ရှုံးတော့ပြန်လည်ပေးချေရမဲ့

စစ်လျော်ကြေးတွေဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာတောင်မှ ကျေနိုင်ပါ့မလားမသိ။ ဂျပန်ကိုစစ်တိုက်ဖြစ်စေတဲ့ အဓိကအကြောင်းရင်းက လူဦးရေနှင့် နိုင်ငံအကျယ်အဝန်းကြောင့်ရယ်၊ ကမ္ဘာမှာ စတုတ္ထလူဦးရေအများဆုံး နိုင်ငံရယ်ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စစ်ရှုံးတော့ နိုင်ငံရှိ စစ်သား၊ အမျိုးသား တော်တော်များများက ဂျပန်ထုံးစံအတိုင်း အရှုံးကိုအသက်နဲ့လဲပြီးကိုယ့်ကိုကိုယ် သတ်သေခဲ့ကြတယ်။ ဂျပန်မှာပေးရမဲ့ စစ်လျော်ကြေးတွေ၊ နိုင်ငံရဲ့အချုပ်အခြာအာဏာကို အမေရိကန်က စစ်ရေးအရ ကာကွယ်ချုပ်ကိုင်ထားခဲ့လို့ ဂျပန်မှာ စစ်ရေးမရှိ၊ စီးပွားရေးနတ္ထိနဲ့ ဘယ်ကစရမှန်းမသိဖြစ်နေချိန် နေ့စဉ်ကိုယ့်ကိုကိုယ် သတ်သေသူတွေ အဆက်မပြတ်။ ဒီအချိန်မှာ စကားတစ်ခွန်းထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ 'ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါထမယ်. .' ဘယ်လောက် ခက်ခဲနေပါစေ ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါထမယ်။ ရှစ်ခါလဲရင် ကိုးခါထမယ်။ အကြိမ်တစ်ရာလဲရင် တစ်ရာတစ်ကြိမ်ထမယ်။ ဒီစကားကြားရတော့ စိတ်ပျက်အားငယ်နေတဲ့ ဂျပန်တွေ ကိုယ့်နိုင်ငံကို အမေရိကန်က စစ်ရေးအရသိမ်းပိုက်ချုပ်ကိုင်ထားလို့ စိတ်ပျက်နေတဲ့ စစ်သားတွေ အာလုံးတတ်ကြပြီး သူတို့ရဲ့အင်အား၊ ခွန်အားတွေ အားလုံးကို စက်ရုံတွေမှာ အသုံးချရင်း ဂျပန်နိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာကိုစီးပွားရေးနဲ့ ချုပ်ကိုင်ဦးမော့လာနိုင်ခဲ့တယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့

ပထမဦးဆုံး ထုတ်ကုန်အဖြစ် ကမ္ဘာကို တိုးဝင်တဲ့ စီးပွားရေးက အမွှေးပွရုပ်တွေပါ။

ရွှေမြန်မာတို့ရေ ဘဝမှာအကြိမ်ကြိမ် ဘယ်လိုပဲလဲကျကျ၊ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ထလိုက်စမ်းပါဗျာ။ ဘဝဆိုတာ ဒီလိုပဲလဲကျရင်း လူးလဲ ထရင်းရင်ဆိုင် ဖြတ်သန်းရတာပါ။ တစ်ခါတစ်လေ စိတ်ပျက် အားငယ်စိတ်ဝင်လာရင် ဒီစကားလေး မှတ်ထားပေးပါ။ ပြီးတော့ ကြွေးကြော်လိုက်စမ်းပါ 'ခုနစ်ခါလဲရင် ရှစ်ခါထမယ်...'

သူနဲ့ထိုက်တန် သူ့မင်္ဂလံ

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူသန်းပေါင်း(၇၀၀၀)ကျော်လောက် ရှိပါလိမ့်မယ်။ အသင့်တော်ဆုံးအရာသာ တစ်နေ့သောအခါ ထင်ရှားကျန်ပေလိမ့်မည်။ အရည်အသွေးမမီသော လူနှင့်တကွ သက်ရှိသက်မဲ့မှန်သမျှ ပျောက်ကွယ်ပျက်စီး သွားကြရမည်သာဖြစ် ပါသည်။ ပညာရှိများ အချိန်မီ အပြင်းအထန်လေ့ကျင့်ပျိုးထောင် ကာ အနာဂတ်အရေး ယနေ့ကစပြီး လေ့ကျင့်ဖို့သာရှိပေတော့သည်။ တရုတ်တွေ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွေ့ရင် စားပြီးပြီလား၊ အင်္ဂလိပ်တွေက 'Good morning, Good evening' စသည့် ရာသီဥတု စကား၊ Middle East ပါလက်စတိုင်းတွေက တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်တွေ့ရင် 'ဆလန်မာ လေကွန်' ငြိမ်းချမ်းရေးမင်းအပေါ် ကျရောက်ပါစေ၊ အိန္ဒိယတွေက တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွေ့ရင် ဘယ်သွားမလို့လဲစသည်ဖြင့် နှုတ်ဆက်ကြတာလဲ အကြောင်းရှိပါတယ်။

အဖြေကတော့ တရုတ်တွေစားပြီးပြီလား မေးတာက စားပြီး ရင် ကျန်တာတွေဆက်လုပ်လို့ရပြီ (အစာ၊ရေစာရှားပါးတဲ့သဘော)။ အင်္ဂလန်၊ အိုင်ယာလန်၊ ယော့ခ်ချိုင်းယား စသော ဒေသတွေမှာ ရာသီဥတုသိပ်ဆိုးတော့ သူတို့တွေ စကားပြောရင် ရာသီဥတု အကြောင်း အမြဲဦးတည်ပြီး Good morning?, Good afternoon, Good evening စသည်ဖြင့် အလိုအလျောက်ပါလာခဲ့ပါတယ်။ ရာသီ ဥတုကောင်းရင်ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် ကြိုးစားလို့ရပြီပေါ့။ ပါလက်စတိုင်းဒေသလို Middle East မှာတစ်ချိန်လုံး စစ်ပွဲတွေနဲ့ သတ်ဖြတ်နေကြတာဆိုတော့ 'ဆလန်မာလေကွန်' ငြိမ်းချမ်းရေး ရပါစေ စသည်ဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေး စကားကိုဦးစားပေးပြောဆိုကြပါ တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဟာတွေ သိပ်ပြီးသူများအကြောင်း စိတ်ဝင် စားတော့တွေရင် ဘယ်သွားမလဲ၊ ဘာသွားလုပ်တာလဲ၊ ဘယ်က လာတာလဲ မေးတော့တာပဲတဲ့။ မြန်မာတွေကျပြန်တော့ ကျန်းမာရေး မကောင်းတဲ့ လူမျိုးဖြစ်လို့လားမသိ။ တွေ့ရင် အစ်မရယ် နေ ကောင်းလား၊ အစ်ကိုကကော နေကောင်းရဲ့လား စသည်ဖြင့် နှုတ်ဆက်ကြတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အမှန်မှာ အချင်းချင်းတွေ့ရင်- ယနေ့ကုသိုလ်ပြုဖြစ်ရဲ့လား၊ လမ်းလျှောက်ဖြစ်လားဟု မေးမြန်းခြင်း သည် အလွန်အကျိုးများပေမည်။

တရုတ်လူမျိုးနှင့် ကုလားလူမျိုးတို့သည် တစ်နေ့သောအခါ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ခိုင်ခိုင်မာမာ ကျန်ရစ်မည့်အလားအလာရှိပါတယ်။ သူတို့တွေ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင် လာခဲ့ကြတဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဇာတ်၊ စနစ် စသည်တို့ကလည်း ခိုင်ခိုင်မာမာ တည်ရှိနေတာတွေ့ရပါမည်။ ဥပမာ- တရုတ်တွေဟာ Reunion မိသားစု ပြန်လည်တွေ့ဆုံပွဲကို တရုတ်နှစ်သစ်ကူးကာလမှာ မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ကြပါတယ်။ နိုင်ငံ မြားကိုရောက်နေတဲ့ ဆွေမျိုးတွေလဲ လာရောက်စုရုံးကြပါတယ်။ အဲဒီ ပွဲမှာ ငယ်ရွယ်သူအပျိုလေးတွေကို ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ပေးတာတွေ၊ ဖိမ်ထောင် ယရာဝါသချပေးတာတွေလည်း လုပ်ကြပါတယ်။

ညနေစောင်းမှာ ဆွေမျိုးထဲကသာယာတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်မှာ စုရုံးပြီး မိသားစုပြန်လည်ဆုံတွေ့ပွဲ (Reunion) အဖြစ် စားကြ သောက်ကြပါတယ်။ အနီရောင် စာအိပ်လေးတွေမှာ ပိုက်ဆံထည့်ပြီး ငယ်ရွယ်သူအပျိုလေးများ၊ အိမ်ထောင်မကျသေးသော သူများကို ချီးမြှင့်လေ့ရှိကြပါတယ်။ စင်္ကာပူ၊ မလေးက တချို့ တရုတ်တွေလည်း သူတို့ဘိုးဘွားများနေထိုင်ခဲ့ရာ တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ် စသော နိုင်ငံများကို သွားရောက်လည်ပတ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ မိမိသိ တဲ့ တရုတ်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ တရုတ်ပြည်ကို အလည်သွား ရင်း သွေးတိုးလာလို့ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သွားဖူးပါတယ်။ စင်္ကာပူမှ

သား၊ သမီးတွေ လေယာဉ်နှင့် နေ့ချင်းလိုက်သွားပြီး တရုတ်ပြည်မှာ မီးသဂြိုဟ်ကာ အရိုးပြာကိုပြန် ယူလာခဲ့ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီအရိုးပြာကို တိုပါယိုး မြန်မာကျောင်းရဲ့ အရှေ့ဖက်ရှိ Tai Pei (တိုင်ပေ) သီလရှင် ဘိုးဘွားရိပ်သာဝင်းရှိ ဘုရားဆောင်တစ်ခုမှာ ထိန်းသိမ်းပြီးထားရှိပါတယ်။ တချို့ကလဲ တိုင်ပြားကလေးပေါ်မှာ ဓာတ်ပုံလေးတွေကပ်ပြီး ဘုရားကျောင်းတော်ရှိ မှန်တိုက်ထဲမှာ ထိန်း သိမ်းထားကြပါတယ်။ တစ်နှစ်တစ်ခါလောက်တော့ ကျန်ရစ်တဲ့သား၊ သမီးတွေက မိဘ၊ ဘိုးဘွားများရဲ့အရိုးပြာ၊ ဓာတ်ပုံရှိရာကိုသွားပြီး ဂါရဝပြုလေ့ရှိကြပါတယ်။ ပါပါ။ မာမာနဲ့ခေါ်ပြီး ကောင်းမှုပြု ကြလေ့ ရှိကြပါတယ်။ မိမိရင်ထဲမှာ တရုတ်လူမျိုးတို့ရဲ့ မိဘဖြစ်ခဲ့ရသူတွေ ကံကောင်းတယ်လို့ တွေးမိလိုက်ပါတယ်။

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးလောကမှာ အင်မတန်မှ စနစ်ကျတဲ့ တရုတ်တွေဆီမှာ လေ့လာလို့မကုန်တာတွေ များကြီးပါ။ တစ်ချိန်က မှားယွင်းတဲ့စနစ်တွေကို ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့လို့သာ တိုးတက်မှုနောက်ကျ ခဲ့ကာ တရုတ်ပြည်မကြီးမှာ လူသန်းတစ်ထောင်ကျော်လောက် လှောင်ပိတ်သွားခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူဦးရေ အထူထပ်ဆုံးဖြစ် သွားခဲ့ရတယ်။ တကယ်လို့သာ(၁၈)ရာစု(၁၉) ရာစုလောက်က ခေတ်မီတိုးတက်ခဲ့ရင် တရုတ်ပြည်မှာသန်း (၅၀၀)၊ ပြည်ပမှာ သန်း

(၁၀၀၀)ဝန်းကျင်လောက် မြေသစ်၊ ရေသစ်တည်ထောင်ပြီးသား ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ (၂၀)ရာစုရောက်တော့ ကမ္ဘာဂြိုဟ်မှာ ရေဆုံး မြေဆုံးတောလည်း ပြုန်းခဲ့ပါပြီ။ တရုတ်တွေ ရေသစ်၊ မြေသစ် သိပ်မရလိုက်ကြပေ။ စင်္ကာပူ၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်လို ကျဉ်း မြောင်းတဲ့ နေရာလေးတွေပဲ ရလိုက်ကြပါတယ်။ ဒါတောင်မှ တရုတ်တွေဟာ ရွံ့ကိုရွှေ့ဖြစ်အောင် လုပ်ပြီးခုဆိုရင် ကမ္ဘာစီးပွားရေး ရဲ့ ဒုတိယအကြီးဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် တက်လှမ်းလာနိုင်ခဲ့သေးတယ်။ အံ့ဩစရာတော့အကောင်းသား။ များပြားလှတဲ့ တရုတ်လူမျိုးတွေ ဟာ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေတော့ မိသားစုတစ်ခုမှာ ကလေး တစ်ယောက်ပဲ မွေးရမယ်၊ နှစ်ယောက်မမွေးရဘူး စသည်ဖြင့် ကျင့်သုံးကြည့်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြဿနာတစ်ခုတက်ဖူးတာက မွေးတဲ့ကလေးက မိန်းကလေးဖြစ်တော့ လက်မခံနိုင်ပါ။ တရုတ် ထုံးစံအရ နာမည်ကအစ ဖခင်ဘက် လိုက်ရတယ်။ စီးပွားအမွေ လည်း ဖခင်ဘက်က စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်ရတယ်။ တစ်ဦးတည်းပဲ မွေးခွင့် ရတဲ့ သမီးပိုင်ရှင်တွေဟာ သမက်ဘက်ကို အကုန်လွှဲအပ်ပေးရတော့ မလို ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် သမီးမွေးလာရင် စိတ်ပျက်ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တစ်ဦးတည်းပဲ မွေးခွင့်ရတဲ့ ကလေးဟာ သားလေးဖြစ် ရင်တော့ ဝမ်းသာကြိုဆိုကြတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ တစ်ချိန်က အခြေ

အနေအရ ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြတဲ့ အဖြစ်အပျက်လေးတွေပါ။ သူတို့ဟာ ဝီရိယ၊ ဇွဲ၊ လုံ့လအရမ်းကောင်းပါတယ်။ အားမနာတတ်ဘူး၊ ပြတ်သားတိကျတယ်။ အိမ်ထောင်မပြုခင် လူပျိုဘဝမှာကပင် ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလေးတွေ လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ မလေးရှားမှာ မြန်မာအလုပ်သမားတွေရဲ့ သူဌေးလို့ခေါ်နေကြရတဲ့ တရုတ် လူပျို တွေမနည်းပါ။ မိမိတို့တွေက သိတဲ့အတိုင်း နည်းနည်းစားဖို့ သောက် ဖို့ရှိလာရင် သိပ်ပြီးဂနာငြိမ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဟိုနေ့က တစ်ယောက် လာပြောသွားတာ မှတ်သားစရာပါ။ “မြန်မာတွေ ပိုက်ဆံဝင်ပေါက်ရှိ လာရင် ထွက်ပေါက်အမြန် စီစဉ်ပေးတတ်ရတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ရင် ဒီပိုက်ဆံတွေ မိမိဘဝမှာလှောင်ပိတ်ပြီး မထင်ထားတဲ့ အပေါက်က နေ တိုးထွက်သွားတတ်တယ်တဲ့” ဒီလို ဘာကြောင့် ဖြစ်ရလဲဆိုရင် ထိန်းသိမ်းတတ်တဲ့ Skill Quality မပြည့်ဝလို့လား၊ မျိုးရိုး (Gen) ကြောင့်လား၊ ကျင့်သုံးနေတဲ့ Customs ကြောင့်လားဆိုတာ ဆက် လက်ပြီး လေ့လာကြပါစို့။ ရန်ကုန်မြို့လယ်က ချင်းချောင်ရိပ်သာမှာ မိမိနှင့်ရင်းနှီးတဲ့ လူတွေရှိတော့ တစ်နေ့ရောက်သွားသေးတယ်။ ဘာကြောင့်ချင်းချောင်းလို့ ခေါ်ပါသလဲ။ ချင်းချောင်းဆိုတဲ့ တရုတ် တစ်ယောက်ဟာ မြန်မာပြည်ကို အဝတ်တစ်ထည် ကိုယ်တစ်ခုနဲ့ ရောက်လာပြီး မြန်မာအိမ်တစ်အိမ်မှာ ဘဲကလေးတွေကျောင်းပေးတဲ့

အလုပ်လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ တို့မြန်မာတွေလို (EP, Spass, WP) ရတာ မဟုတ်ပါ။ ဘဲကျောင်းရင်းနဲ့ ဘဝကိုမြုပ်နှံပြီး အချိန်ကာလအတိုင်း တာတစ်ခုကြာတဲ့အခါ တွေ့မြင်ကြုံကြိုက်ခဲ့တဲ့ ဗဟုသုတတွေကို အခြေပြုပြီး စီးပွားရေးအောင်မြင်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့ရာ ယနေ့ မြင်နေ ရသေးတဲ့ ချင်းချောင်းနန်းတော် အဆောက်အဦးကြီးက သူနဲ့ သူ့ဇနီး(၄)ဦးနှင့်တကွ မိသားစုများ နေသွားခဲ့တဲ့နေရာလို့ တစ်ဆင့် စကား ကြားဖူးပါတယ်။ ဘဲအငှားကျောင်းရာမှ သူဌေးဖြစ်လာသူ တရုတ်သူဌေး နေထိုင်ခဲ့ရာဖြစ်လို့ ချင်းချောင်းရိပ်သာလို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကိုပြန် လည်လေ့လာနိုင်ပါတယ်။ စင်္ကာပူမှ ကျားပန်း ပရပ်ဆီ သူဌေးကြီးသည်လည်း ဇော်ဘွားတစ်ဦးလိုပါပဲ။ ဇနီး (၄)ဦး၊ သူ့၏ညီမိသားစုနှင့်အတူ Haw Pa villa မှာနေသွားခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ တစ်ချိန်က သက်ရှိထင်ရှားရှိခဲ့တဲ့ ဒိုင်နိုဆော သတ္တဝါ ကြီးတွေဟာ ပျောက်ကွယ်သွားပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်ရုံမှာပြဖို့ပင် မရလိုက်ကြပါ။ ဆင်နှင့်ကျားအစရှိသော သတ္တဝါတွေဟာလည်း လူသူဝေးရာ တောနက်ကြီးတွေမှာ ရှားရှားပါးပါးပဲကျန်ပါတော့ တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့မှာထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ ဗီဇရင်းရည် လုံလုံလောက်လောက်မရှိကြလို့ပါပဲ။ ဘာသာစကား (languages) တွေ၊ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာ (Religions) တွေဟာလည်း လုံလောက်

တဲ့ ထိန်သိမ်းနိုင်မှုစွမ်းရည်မရှိလို့ တချို့ပျောက်ကွယ် သွားခဲ့ကြပြီး တချို့ကွယ်ပျောက်နေတုန်း၊ တချို့ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့ပါပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်မှာ ဘာသာစကားတစ်ခုလောက် ဆိတ်သည်းနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောင်တစ်ချိန်မှာ တရုတ်စကား၊ ဟိန္ဒူစကား၊ အင်္ဂလိပ်စကား စတာတွေပဲကျန်ပါလိမ့်မယ်။ တချို့ပညာရှင်တွေ အနာဂတ်အတွက် စိတ်ပူမိတာက ဘာသာစကားယဉ်ကျေးမှု Customs အသေးအသေးတွေ ပျောက်ကွယ်သွားပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်း မဟာအင်အားကြီး အနည်းအကျဉ်းကျန်တဲ့ အခါသူတို့ အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်လာကြပြီး ကမ္ဘာပျက်သွားနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ယခုလက်ရှိ အခြေအနေလို အသေးအသေးဘာသာယဉ်ကျေးမှု၊ လူမျိုးစုလေးတွေ ပျံ့နှံ့စိမ့်ဝင်နေတော့ အကြီးကြီးတွေလည်း ငြိမ်နေကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသေးအသေးတွေဖြစ်တဲ့ လူမျိုး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေ မပျောက်အောင် ထိန်းထားနိုင်ရင့် သာဓုခေါ်စရာပါ။ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာ အလျင်အမြန်ကြီးထွားနေသော မူဆလင် ဘာသာဝင်တွေဟာ အရမ်းထက်မြက်ထူးချွန်သော ဗီဇစွမ်းရည်များဖြင့် ကမ္ဘာတစ်လွှား တိုးတက်ပျံ့နှံ့လာနေပါပြီ။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ သန်း(၁၀) ထက်မနည်း အများစုဟာ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြ

တယ်တဲ့။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ (၄၀)ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ဟာ သူတို့တွေဖြစ်ကုန်ပြီလို့ ကြားလိုက်ရသေးတယ်။

ဟိန္ဒူ ဘာသာကတော့ ပျံ့နှံ့ဖို့မလွယ်ပေမဲ့ ထိန်းသိမ်းမှုစွမ်းရည်က သိပ်မြင့်မားပါတယ်။ ဟိန္ဒူမိဘမှ မမွေးဘဲနှင့် မည်သူမျှ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ဖြစ်မလာနိုင်ပေ။ မိမိတို့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေအနေနဲ့ ရရှိထားတဲ့အခြေအနေကိုပဲ တက်ညီလက်ညီ စည်ပင်ပြန့်ပွားအောင် အမြန်လုပ်ဆောင်ဖို့ပဲရှိတော့တယ်။ ဥပမာ-စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားမှာ မြန်မာကျောင်း(၂၀)ကျော်လောက် တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ထားကြပါတယ်။ ဒါလေးတွေကို ကျရာတာဝန်ကနေပြီး တတ်စွမ်းသမျှ ပြန့်ပွားထွန်းကားအောင် လုပ်နိုင်လျှင် သာဓုခေါ်စရာကောင်းပါတယ်။

ခြင်္သေ့မင်း အုပ်စိုးရာတိုင်းပြည်

စင်္ကာပူနိုင်ငံကို ချမ်းသာသောနိုင်ငံဖြစ်အောင် ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့သော လီကွမ်ယုသည် လီမျိုးနွယ်ဝင်ဟတ်ကာ တရုတ်လူမျိုးမှဆင်းသက်လာသူဖြစ်သည်။ ၁၉၂၃-ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆-ရက်နေ့တွင် စင်္ကာပူ၌မွေးဖွားခဲ့သည့် လီကွမ်ယု၏ ဘိုးဘွားများသည် ၁၉-ရာစုနှောင်းပိုင်းမှစ၍ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၌ စတင်အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော မျိုးနွယ်မှဆင်းသက်လာခဲ့သော လီကွမ်ယုသည် ထိုခေတ်က အထက်တန်းကျသည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သင်ကြားသော စာသင်ကျောင်းများသို့ တက်ရောက်သင်ယူနိုင်ခဲ့သည်။ မိသားစုတွင် အကြီးဆုံးသားဖြစ်၍ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်မှုစွမ်းရည်ကိုယ်စဉ်ကာလမှပင် အလေ့အကျင့်ရရှိခဲ့သည်။ လီကွမ်ယု၏ ကြိုးစားမှုနှင့် မိဘများ၏ ကြပ်မတ်မှုကြောင့် ၁၉၃၅-ခုနှစ်တွင် မူလတန်းကို ပထမ

အဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ပြီး စင်္ကာပူတွင်နာမည်အကြီးဆုံးရာဖေးလ်အထက်တန်းကျောင်းသို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့သည်။ လီကွမ်ယုသည် ရာဖေးလ်ကျောင်းတွင် ပညာထူးချွန်သောကြောင့် စကောလားရှစ်ထောက်ပံ့ကြေးရခဲ့သည့်အပြင် ၁၉၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ကင်းဘရစ် အထက်တန်းစာမေးပွဲကို စင်္ကာပူနှင့် မလေးရှားနယ်မြေတစ်ခုလုံး၌ ပထမစွဲ၍ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း၌ စင်္ကာပူရှိရာ ဖေးလ်ကောလိပ်မှာပင် ဆက်တက်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် တရုတ်စာနှင့် ဂျပန်စာဘက်သို့ ဦးလှည့်သင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက်ဂျပန်ထောက်ပံ့ရေးဌာနတွင်စာရေးဝင်လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃-ခုနှစ်တွင် ဂျပန်သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာန၌ အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအယ်ဒီတာအဖြစ် အလုပ်ရခဲ့သည်။ လီကွမ်ယုသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း လမ်းဘေးပွဲစား၊ ကပ်စေးနဲ့ မုန့်ပဲသရေစာရောင်းသူစသည့် ကြုံရာအလုပ်များဖြင့်လည်း ဝမ်းရော့ကို တစ်ဖက်က ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၉-ခုနှစ်တွင် ရှိစုမဲ့စု ရှာဖွေစုဆောင်းထားသောငွေဖြင့် လန်ဒန်တွင် ဥပဒေပညာသင်ကြားနေစဉ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို စိတ်ဝင်စားကာ လေ့လာခဲ့သည်။ လူဖြူအင်္ဂလိပ်တို့၏ လူမျိုးခွဲခြားမှုနှင့် ကိုလိုနီဝါဒကျင့်သုံးမှုများကို ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် ခံစားခဲ့ရသည့်အတွက် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ်

များလည်း ကိန်းအောင်းလာခဲ့သည်။ ၁၉၄၇-ခုနှစ်တွင် ဘုရင်မ၏ ပညာသင်ဆုဖြင့် လန်ဒန်သို့ ရောက်လာခဲ့သော မစ်(ခ်)ချူးနှင့် လျှို့ဝှက်လက်ထပ်ခဲ့သည်။ လန်ဒန်တွင်၄-နှစ်ခန့် ပညာသင်ခဲ့စဉ် အတွင်း ဘဝတူလက်ဝဲယိမ်း စင်္ကာပူ-မလေး ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်သွယ်စည်းရုံးခဲ့ရာမှ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ သင်္ကာ မကင်းဖြစ်မှုကို ခံခဲ့ရသည်။

၁၉၅၀-ပြည့်နှစ်တွင် စင်္ကာပူသို့ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး ဝတ်လုံအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် တစ်ခြားဘက်မှလည်း ဗြိတိသျှလက် အောက်မှ စင်္ကာပူလွတ်မြောက်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု များကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေးသပိတ်များ၌ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၄-ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့လှုပ်ရှားမှုပါတီ (People's Action Party-PAP) ကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ PAP သည် ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ပိုမိုတိုးချဲ့လာသည့် ဥပဒေပြုကောင်စီ၌ အဓိကအတိုက်အခံပါတီ ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၉-ခုနှစ်၌ စင်္ကာပူတိုက်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိ လာသောအခါ အာဏာရပါတီ ဖြစ်လာသည်။ လီကွမ်ယုမှာလည်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စင်္ကာပူပြည်နယ်၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၆၅-ခု ဩဂုတ်လ ၉-ရက်နေ့တွင် မလေးပြည်ထောင်စုမှ စင်္ကာပူ

ကိုခွဲထွက်၍ လွတ်လပ်သောနိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်ကာ လီကွမ်ယု သည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူပြီး စင်္ကာပူကို ချမ်းသာသော နိုင်ငံဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။

စင်္ကာပူနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်ပါဝင် သော နိုင်ငံဖြစ်ပြီး စတုရန်းမိုင် ၁၇၃-မိုင် ကျယ်ဝန်းသည်။ ၂၀၀၈-ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦးရေ ၄၈၃၉၄၀၀-ခန့်ရှိသည်။ လီကွမ်ယု ၁၉၅၉-စင်္ကာပူဒေသ၌ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာချိန်ဝယ် အသက် ၃၆-နှစ်သာ ရှိသေး၏။ သို့ရာတွင် အရွယ်နှင့်မမျှအောင်ပင် ကြီးမား၍ အန္တရာယ်များလှသောတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ကွန်မြူနစ်တို့၏ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုနှင့် အလုပ်သမားသပိတ် မှောက်မှုများ၊ အကြမ်းဖက် အဓိကရုဏ်းများ၊ PAP ပါတီမှာ ခွဲထွက် မှုစသည့် နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများနှင့် စီးပွားရေးနိမ့်ကျမှု၊ ဘဏ္ဍာ ရေးလိငွေများပြားမှု စသည့်စီးပွားရေး ပြဿနာပေါင်းစုံကို ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းခဲ့ရသည်။ ထိုအခြေအနေ၌ လီကွမ်ယုသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည်တို့ ဘက်ပေါင်းစုံမှ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်လာစေရန် အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ဝန်ကြီးချုပ်လီကွမ်ယုသည် ပြည်သူ့လူထုအတွက် အလုပ် အကိုင် တည်ငြိမ်မှုနှင့် စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေမှုကို ပြည့်စုံနိုင်သမျှ

ပြည့်စုံအောင်ဖန်တီးသကဲ့သို့ ပြည်သူများ စည်းကမ်းစနစ်တကျ နေထိုင်ရေးကိုလည်း ကြပ်မတ်ထားသည်။ လမ်းပေါ်တွင် အမှိုက်ပစ်ခြင်းမှ အများသုံးအိမ်သာတွင် သုံးပြီးနောက် သန့်ရှင်းရေးအတွက် ရေဆွဲမချသွားသည်အထိ ဒဏ်ရိုက်အပြစ်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် စင်္ကာပူသည် ကမ္ဘာတွင် အသန့်ရှင်းဆုံးနှင့် စည်းကမ်းအရှိဆုံး မြို့တော်ဖြစ်နေသည်။ မြို့တော်သန့်ရှင်းမှု မထိခိုက်စေရန် ပီကေနှင့် ကွမ်းစားခြင်းကိုပင် ကန့်သတ်တားမြစ်ထားသည်။ တစ်ဖက်တွင် ဝန်ထမ်းများ အကတိလိုက်စားမှုမရှိစေရန် စည်းကမ်းတင်းကျပ်ထားသကဲ့သို့ လာဘ်စားဖို့မလိုအောင်လည်း လုပ်ခလစာများ လုံလုံလောက်လောက် ပေးထားသည်။ ဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယု၏လစာမှာ အမေရိကန်သမ္မတ၏ လစာထက်ပင်များသည်ဟုဆိုသည်။

စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်စွာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးနေခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှု၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ စင်္ကာပူတွင် ၁၉၅၉-ခုနှစ်၌ လီကွမ်ယုတည်ထောင်ခဲ့သော PAP ပါတီကသာ အာဏာရရှိနေသည်။ နိုင်ငံရေးအရ အစဉ်တစိုက် စည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိရေးကို အထူးအလေးထားသည်။ ခြံ၍ သုံးသပ်ရလျှင် စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ အံ့ဩာနန်းတိုးတက်အောင်မြင်မှုများတွင် စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ ဖခင်ကြီးဟုဆိုနိုင်သော ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း

ဝါရင့်ဝန်ကြီး လီကွမ်ယု၏ အမြော်အမြင်ကြီးမှု၊ ဇွဲလုံ့လထက်သန်မှု၊ စည်းကမ်းစနစ်ကြီးမှု၊ ပညာအရည်အချင်းပြည့်ဝမှုနှင့် အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်မှုစသော အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေးများက အရေးပါသော အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်နေသည်ကား မည်သို့မျှမငြင်းနိုင်သော အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

လွန်လေပြီးသော(၈၉)နှစ်ခန့်က စင်္ကာပူရအမည်ရတဲ့ ကျွန်းလေး တစ်ကျွန်းပေါ်ရှိ တရုတ်မိသားစုတစ်ခုမှာ ထုံးစံအတိုင်း သားသမီး(၈) ယောက်ထွန်းကားခဲ့လေသည်။ တစ်ဦးသောသမီးက Mrs Choo လို့အမည်ရခဲ့တယ်။ သူမဟာ အင်မတန် ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေးကောင်းပြီး Cambridge တက္ကသိုလ်မှ ကျင်းပသော စာမေးပွဲတွင် စင်္ကာပူမာလာယုကျွန်းဆွယ်၌ ပြိုင်စံရှားခဲ့ပါသတဲ့။ Riffle Institute မှာ အယ်လ်စဘက်ဘုရင်မရဲ့ Scholarship ဆုကို ပြိုင်နှိုင်းရာ သူမထက်(၃)နှစ်ငယ်သော မစ္စတာလီအမည်ရှိ လူငယ်တစ်ယောက်နှင့်ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကာ နောင်နှစ်များကြာတော့ ချစ်သူတွေဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။ ဗြဟ္မာပြည်မှ ပြန်လာတဲ့သူများအလား ကိလေသာအာရုံ သက်ဝင်မှုအင်မတန်နည်းပါးကြ၍ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အမျိုးသား၊ စီးပွားရေး စသည်တို့၌သာ အားတက်သရော ကြိုးစားဖို့ အမြည့်နှိုင်းတိုင်ပင်လေ့ရှိကြပါသတဲ့။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်

အတွင်း ဂျပန်ခေတ်ကာလ၌ အာရှကျားတစ်ကောင်ဖြစ်သော မြန်မာ ပြည်ကို သွားရောက်ပြီး ယူနီဖောင်းများဝယ်ယူကာ အင်္ဂလန်ကို ပညာတော်သင်သွားရောက်ခဲ့လေသည်။ သူကနိုင်ငံရေးမလုပ်လျှင် မိမိလူမျိုးတရုတ်တွေ မလေးရှားလက်အောက်မှာ ပိပြားနေကြရမဲ့ အရေး တွေးတောပူပင်ကာ ဥပဒေပညာကို တစ်ဖက်ကမ်းခတ် သင်ယူ ခဲ့လေသည်။ သူ့ရောက်ပြီး တစ်နှစ်အကြာမှာ သူ့ရဲ့ဆရာမ တစ်ယောက်လို၊ အစ်မတစ်ယောက်လိုလည်းဖြစ်၊ ချစ်သူလည်းဖြစ်သူ Miss Choo လည်း အင်္ဂလန်ကို ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ Cambridge တက္ကသိုလ်မှာပဲ ပညာသင်ယူခဲ့ပါတယ်။ (၁၉၄၈) ခုဒီဇင်ဘာ (၂၃) ရက်နေ့ရောက်တော့ အင်္ဂလန်မှာပဲ ချစ်သူနှစ်ဦး ကိုယ့်သဘော နှင့်ကိုယ် လက်ထပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ နှစ်အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် ပညာလည်းစုံ၊ ကြင်ယာလည်းစုံ ဖြစ်လာခဲ့ကြပြီး စင်္ကာပူကို ပြန်လာ ခဲ့ကြတယ်။ မိဘ၊ ဆွေမျိုးများစုံညီရာမှာ တရုတ်ရိုးရာအတိုင်း မင်္ဂလာ ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ အသက်(၂၀)ကျော် လူရွယ်၊ အနောက်တိုင်း ခေတ်ပညာတတ်၊ စမတ်ကျသော မစ္စတာလီဟာ မလေးရှားနှင့်စင်္ကာပူလည်း တစ်ပေါင်းတည်းပဲရှိသေးတော့ မလေး အသိုင်းအဝိုင်းက စိုးရိမ်ရလောက်အောင် ထောက်ခံသူများပြားလာခဲ့ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်မတန်ရိုးသားသော မလေးတို့သည် ပြစ်ဒဏ်

ပေးသည့်အနေနှင့် ရေခဲမြေခဲဘာမှမရှိသော တံငါရွာလေးတစ်ရွာကို အပိုင်စားသဘော သီးခြားခွဲပေးလိုက်ပါသတဲ့။ အမွေမပေးနိုင်သော မိဘတို့ရဲ့ သားသမီးဖြစ်ရတဲ့ဘဝမှာ သူများပေးတာလေးနှင့် ရောင့်ရဲ ပြီး လုပ်ကိုင်စားသောက်ရတော့တာပါပဲ။ တစ်ချိန်တုန်းကဆိုရင် စင်္ကာပူနေရာတော်တော်များများမှာ Human Chains လို့ခေါ်ကြတဲ့ အိန္ဒိယကုလားတွေဟာ တန်းစီပြီး လက်ချင်းဆက်ကာ ရွံ့မြေတွေကို သယ်ပိုးနေကြတဲ့ လူတန်းကြီးတွေ တမျှတခေါ်ပါပဲ။ အဲဒီလိုနဲ့ ယနေ့စင်္ကာပူနိုင်ငံရဲ့ လေးပုံတစ်ပုံလောက် ဧရိယာဟာ ပင်လယ်ပြင် ကို မြေဖို့ပြီးလုပ်ထားတဲ့ Reclamation တွေသာဖြစ်ပါတယ်။ (၁၉၆၅) ခုနှစ်ရောက်တဲ့အခါ လွတ်လပ်တဲ့ ကျွန်းနိုင်ငံလေးအဖြစ်တည် ထောင်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေလို့ ဒီနှစ်ဝန်းကျင်မှာ မွေးဖွားခဲ့ရတဲ့ ကလေးတွေဟာ လူကောင်သေး တယ်လို့ သူတို့ပြောတာကြားဖူးပါတယ်။ သူ့ချစ်သော ခြင်္သေ့မြို့တော် စင်္ကာပူကိုနှစ်ပေါင်း(၃၀)လောက် အပြင်းအထန်တည်ဆောက်ခဲ့ကြ ရပါတယ်တဲ့။ သူ့မိန့်ခွန်းတစ်ခု၌ နောင် (၁၀) နှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ကို အမိလိုက်ဖို့ မျှော်လင့်ကြောင်း ပြောဖူးပါသည်။ သူ့အနားယူတဲ့ အခါ သူ့ယောက်ဖဖြစ်သူ ဂေါ်ချောက်တောင်က တာဝန်ဆက်ယူပါ တယ်။ လက်သပ်မွေးလာခဲ့တဲ့တပည့်လဲဖြစ်၊ ယောက်ဖလည်းဖြစ်သူ

မစ္စတာဂေါ့ချောက်တောင်က ကောင်းမွန်စွာ တာဝန်ယူနေတုန်း သားကြီး ဩရသ၊ လီစယန်လောင်း(န်) (မြန်မာတွေအခေါ် လီချန်လွန်း) ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ခေါင်းဆောင်တွေအကြားမှာ ခေါင်းတစ်လုံး အမြဲပိုနေတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် ဂိုချောက်တောင်ဟာ လူသိများတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

သူ့အနားယူသွားတဲ့အခါမှာ သားရတနာလီစယန်းလောင်းက ဝန်းကြီးချုပ်တာဝန်ကိုဆက်ယူပါတယ်။ မိကောင်း ဖခင်သား သမီးပီသစွာ ဖခင်ကြီးလက်ထက်၊ ဦးလေးလက်ထက်ကအတိုင်း တသွေမတိမ်း စီမံအုပ်ချုပ်ပြန်ပါတယ်။ ကြီးမားသော မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ စေတနာတို့ဖြင့် မိဘအမွေ စင်္ကာပူကျွန်းကလေးကို ကမ္ဘာ့မျက်နှာစာမှာ မျက်နှာပန်းလှအောင် အလှဆင်လျက်ရှိပါတယ်။ နှစ်စဉ် အမျိုးသားနေ့ဖြစ်သော ဩဂုတ်(၉)ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်၏ အရေးကြီးသော တန်ဖိုးကြီးသည့်မိန့်ခွန်းများကို အင်္ဂလိပ်လိုတစ်ရက်၊ မလေးလိုတစ်ရက်၊ တရုတ်လို တစ်ရက်သုံးမျိုးခွဲကာ မိန့်မြှောက်လေ့ရှိပါတယ်။

သမ္မတအိမ်တော် Istana ကိုရောက်ခဲ့တယ်

ယနေ့ မိမိတို့သည် စင်္ကာပူသူ Mrs Ying ၏ အကူအညီဖြင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတအိမ်ရှိ Mother of Singapore ၏ဈာပနကို တက်ရောက်ခွင့်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ Singapore plaza ၊ ဒိုဘီဂေါ့ MRTအနီး အေးချမ်းသာယာလှသော ပန်းခြံတောင်ကုန်းမို့မို့လေးပေါ်မှာ Istana လို့ခေါ်တဲ့ သမ္မတအိမ်တော်ကို ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူအုပ်ကြီး သွားရောက်အရိုအသေပေးနေကြပါတယ်။ ဂိတ်ကိုဖြတ် ကျော်ပြီးတာနှင့် လေယာဉ်ပေါ်တက်ခါနီးအလား၊ အထပ်ထပ် စစ်ဆေးခံပြီးမှ ဝင်ကြရပါတယ်။ Ferry mini Bus တွေနှင့် လက်မလည်အောင် ပို့ပေးနေပါတယ်။ သမ္မတအိမ်တော် ISTANA အဆောက်အအုံကြီးရဲ့ မြေညီထပ်မှာ Mrs Choo ဟာ အေးချမ်းစွာ အနားယူအိပ်စက်နေသည့်အလား မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အရပ်သူ။

အရပ်သားတွေကတော့ ခေါင်းသုံးကြိမ်ညိတ်ကာ အလေးပြုကြပါ
တယ်။ သားကြီးဖြစ်သူ ဝန်ကြီးချုပ် လီစယန်လောင်းဟာ မိမိကိုမြင်
ရင်ပဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အရိုအသေပေး လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပါ
တယ်။ မိမိတို့နားလည်လိုက်တာ တစ်ခုကတော့ မိခင်ကြီး၏ ဈာပန
ကို ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များ လာရောက်ကြည့်ရှုတဲ့အတွက်
ပညာရှိသူခမိန်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားမိပေလိမ့်မည်။
မိမိတို့အဖွဲ့ကလည်း ခင်မင်လေးစားစရာကောင်းသော အာဇာနည်
အမျိုးသမီး First Lady, Mrs. Choo ကိုမေတ္တာပို့သကာ အမျှပေးဝေ
ခဲ့ကြပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်၏ မျက်နှာကတော့ နီရဲနေပါတယ်။ တွန်း
လှည်းနှင့်လာသော သူ့အမေ့သူငယ်ချင်းဟု ထင်ရသူအန်တီကြီး
တစ်ယောက်ကို နာမည်ခေါ်ကာ ဖက်လဲတကင်း နှုတ်ဆက်ပါတော့
တယ်။ ကမ္ဘာ့ပထမတန်းစား လူသားများဖြစ်အောင် သူ့အမျိုးသား
ကို လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သူ၊ မွေးဖွားပေးခဲ့သူ၊ မိခင်ကြီးအတွက် သား
ရတနာဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် နှမြောတသနေမိမှာ မှန်ပင်ဖြစ်ပါ
သည်။ သို့သော်လည်း 'သစ်တစ်ပင်ကောင်း၊ ငှက်တစ်သောင်းနား'
ဆိုသကဲ့ သူမတို့မိသားစု တည်ထောင်ထားခဲ့သော စင်္ကာပူကျွန်း
ကလေးပေါ်မှာ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများနှင့် ငါးသန်းခန့်မျှသော
ငှက်အပေါင်းတို့သည် တကယ်ပင် နားခွင့်ရနေကြလေပြီ။ ဒါပေမဲ့

လည်း First Lady, Mrs Choo သည် ချစ်သောစင်္ကာပူနှင့် တစ်ဘဝ
တာဆုံတွေ့ခဲ့ရသော မိသားစုကိုချန်ထားကာသွားခဲ့ပါတယ်။
Mrs Lee ကောင်းရာ သုဂတိလားပါစေလို့ ဆုတောင်းခဲ့ပါတယ်။

သူများကိုအတုလုပ်ရင် ကိုယ်လည်းအတုဖြစ်သွားလိမ့်မယ်

လူသားတွေဟာ တစ်ခါတလေ ငွေကိုအတုလုပ်ဖို့ ကြိုးစား တတ်ကြပေမယ့် လူများစွာဟာ ငွေရဲ့အတုလုပ်ခြင်းကို အကြိမ်များစွာ ခံကြရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ငွေကြေးပေါလာတဲ့အခါ မလုပ်သင့်တာတွေ လုပ်မိလာပြီး လူ့ဘဝတစ်ခုလုံးအတုဖြစ်ကုန်ပါတော့တယ်။ ကောင်းတာကတော့ နှလုံးသားမပါဘဲနှင့် ဘာမှ မလုပ်ပါနဲ့၊ မပြောပါနဲ့။ ဒါဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ စိတ်နှလုံးမပါဘဲနှင့် ဟန်ဆောင်ပြီးချွဲနဲ့ ပြောနေတာဟာ ညာတယ်။ လိမ်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ တကယ်မခင်ဘဲနှင့် ခင်သလို၊ တကယ်သဒ္ဓါတရားမရှိဘဲနှင့် တကယ်သဒ္ဓါတရားရှိသလို၊ အကျိုးမလိုလားဘဲနှင့် အကျိုးလိုလားသလို မလုပ်အပ်ပါ။ လျှို့ဝှက်ချက် တစ်ခုကြားဖူးပါ

သည်။ လူတစ်ယောက်ကို တွေ့လျှင်တွေ့ချင်း မျက်နှာကို ကြည့်လိုက်ပါ။ ပကတိအခြေအနေမျက်နှာထားကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ တွေ့လျှင် တွေ့ချင်း ဟန်မဆောင်ရသေးလို့ပါ။ ပြီးမှသူ့ဟာ သူ့မျက်နှာကို ပြင်သွားတာပါပဲ။ စိတ်ကောင်းမွေးထားသူဟာ ရှင်လန်းနေလိမ့်မယ်။ ကောက်ကျစ်သူဟာ မသာမယာမျက်နှာထား ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့အချိန်မီပြင်ရင် (၃)လအတွင်း အရှိန်ကောင်းရလာနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ကောင်းရှိခြင်းသည် အကြီးဆုံးသော လာဘ်တစ်ခုပါ။ ကောင်းသောစိတ် Wholesome mind, Healthy Mind, တွေဟာ ချစ်စရာကောင်းပါတယ်။ သာယာအေးချမ်းပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ကို မိဘက ပေးလို့ရတာမဟုတ်ပါ။ ကောင်းမှုလုပ်ပြီး မွေးယူရတာဖြစ်၏။

အဘိဓမ္မာသဘောအရ ရုပ်နှင့်နာမ်ဟာ ဒီပဇာလာဝိယ ဆီးမီးလျှံကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နဒီသောတောဝိယ-မြစ်ရေအလျဉ်ကဲ့သို့လည်းကောင်းဖြစ်၏လို့ ဆိုထားပါတယ်။ တောက်လောင်နေတဲ့ ဖယောင်း တိုင်မီးလျှံလေးကို ကြည့်လိုက်ပါ။ ကြည့်နေတဲ့ မြင်နေတဲ့မီးဟာ မျက်စိရှေ့မှာတင် အထက်ကို ပျံတက်လွင့်ပါးသွားနေတယ်။ အသစ်အသစ်တွေက ဆက်ပြီး တောက်လောင်နေလို့ အဲဒီမီးတောက်လို့ထင်နေတာပါ။ တသွင်သွင် စီးကျနေတဲ့မြစ်၊ ချောင်းရေတွေဟာလည်း မျက်စိရှေ့မှာပင် အောက်အရပ်ကို စီးဆင်းသွားကြပါ

တယ်။ ဆက်ပြီး မြင်တွေ့နေရတဲ့ရေတွေဟာ အထက်အညာအရပ်က အစားထိုးဝင်ရောက်လာတဲ့ ရေတွေပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီရေတွေဟာ အရောင်လည်းပြောင်းမသွားဘူး၊ အတိမ်အနက်လည်းပြောင်းမသွားဘူး၊ အကျယ်လည်း ပြောင်းမသွားတဲ့အခါကျတော့၊ အဲဒီရေလို့ပဲ ထင်မှတ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒီသက်ရှိခန္ဓာ၊ ရုပ်၊ နာမ်မှန်သမျှဟာ ဒီအတိုင်း ဒလစပ်ပြောင်းလွဲဖောက်ပြန်ပြီးတော့ သွားနေကြတာပါ။ သတိနဲ့စောင့်ကြည့်မှ မြင်တွေ့နိုင်တယ်။ ဒါကို ဝိပဿနာလို့ခေါ်ပါတယ်။

ပုထုဇဉ်တွေအဖြစ်ကတော့ ဘာနဲ့တူလဲဆိုရင် အထက်အညာကအချို့သော မြင်းတွေလိုပါပဲ။ မြင်းကလေးတွေမြက်ခြောက်ကိုကျွေးလို့ မစားကြတော့ ပိုင်ရှင်က မျက်မှန်အစိမ်းလေး တပ်ပေးလိုက်တဲ့အခါ မြင်းကလေးဟာ မြက်အစိမ်းကို စားရတယ်ထင်လို့ အားရဝမ်းသာစားတော့တာပါပဲ။ ပုထုဇဉ်တွေလည်း အဝိဇ္ဇာမျက်မှန်လေးတပ်ထားတော့ ဒီရုပ်၊ ဒီနာမ်ပဲထင်ပြီးချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းဖြစ်နေကြတာပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ကြည့်လိုက်ရင် ဖြစ်စဉ်မျှသာတွေ့ရပါမယ်။ အဖြစ်လည်းမစဲ၊ အပျက်လည်းမစဲတဲ့ ဟောဒီလောကကြီးမှာ ဘယ်အရာမှ ထာဝရမဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းစုံရင်ပေါ်လာပြီး အကြောင်းကုန်ရင် ပျောက်ကွယ်သွားကြတာပါပဲ။

အကြောင်းတရားသည် မိမိလက်တစ်ကမ်းတွင်ရှိပါတယ်။ ထိုအကြောင်းတရားကို ဖြူစင်ရိုးသားမွန်မြတ်စွာ ဖန်တီးမိကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အကြောင်းတရားရဲ့ အကျိုးဆက်ကို ဘယ်ထာဝရဘုရား၊ ဖန်ဆင်းရှင်ကမှ တားမြစ်၍ မရပါ။ မာရ်နတ်သည် ပင်လျှင် ဒါနစသော ကောင်းမှုမပြုဖြစ်အောင်သာလျှင် တားမြစ်ထားနိုင်ပါတယ်။ ပြုပြီးတဲ့ ဒါနစသော အကြောင်းတရား၏ အကျိုးပေးဖြစ်သော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ပြည့်စုံသောဘဝကို ရရှိစေခြင်း၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ- စီးပွားဥစ္စာကြွယ်ဝခြင်းစသည်ကို ဘယ်သူမှမတားမြစ်နိုင်ပါ။ ကိုယ်ပြုတာကို ကိုယ်ရမှာသေချာပါတယ်။ စိတ်မပါဘဲနှင့် ဟန်ဆောင်ပြောဆိုနေခြင်းသည် အမှန် တရားကိုသစ္စာဖောက်ရာရောက်ပါတယ်။ မကြိုက်ဘဲနှင့် ထောက်ခံနေရခြင်းသည် အမှန်တရားကို နှင်းချနေရခြင်း တစ်မျိုးသာဖြစ်ပါတယ်။

အမှန်ကလူသားတွေရဲ့သန္တာန်မှာ အာရုံခံစားမှုဆိုတာရှိပါတယ်။ အပူကိုခံစားရခြင်းသည် အအေးကိုတောင်းဆိုနေခြင်းဖြစ်သလို၊ အအေးကိုခံစားရခြင်းသည်လည်း အနွေးကိုတောင်းဆိုနေခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ လူတစ်ယောက်သည် ပညာနှင့်ယှဉ်ပြီး ကောင်းမှုကို တကယ်ပြုလာပြီဆိုလျှင် တိုးတက်ကြီးပွားလာသည်သာတည်း။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကောင်းတဲ့စိတ်တွေ နှလုံး

အိမ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးခန္ဓာအစဉ်မှာ ဝါယောဓာတ်နှင့်ပေါင်းစပ်
ကာ ကြီးမြတ်တဲ့စွမ်းရည်ကို ရရှိလာလို့ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစိတ်
တွေဘယ်ကလာတာလဲဆိုရင် မီးခြစ်ဆံ နှင့်မီးထွန်းလိုက်တဲ့အခါ
မီးတွေပေါ်ထွက်လာသလို ကောင်းတာပြုလိုက်ရင် ကောင်းတဲ့
စိတ်တွေပေါက်ဖွားလာပြီး ခန္ဓာ၊ နာမ်ရုပ်အစဉ်မှာ ကုဋေသန်းပေါင်း
များစွာလှည့်ပတ်ပြီး စွမ်းရည်ဖြစ်ပေါ်လာသလိုပါပဲ။ ကောင်းမှုပြု
သူသည် ဆုတောင်းစရာပင်မလိုအပ်ပါ။ ပြုစဉ်ခဏကပင် ထိုစွမ်း
ရည်ကို ရရှိကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

မိဘမေတ္တာ လစန္ဒာ

မိဘမေတ္တာ၊ လစန္ဒာနှင့် ပမာနှိုင်းဆိုမတိုင်းလိုဘူး၊ ထိုလစန္ဒာ
တိမ်ပြာဖုံးတတ်လို့။

မိဘမေတ္တာ၊ စန်းရေပြာနှင့် ပမာနှိုင်းဆို၊ မတိုင်းလိုဘူး၊
ထိုစမ်းရေပြာခမ်းတတ်လို့။

မိဘမေတ္တာပန်းရွှေကြာနှင့် ပမာနှိုင်းဆိုမတိုင်းလိုဘူး၊
ထိုပန်းရွှေကြာနှမ်းတတ်လို့။

တစ်နေ့က စင်္ကာပူသူ ဒကာမလေးတစ်ယောက်နဲ့ စကား
စမြည်ပြောဆိုရင်း သားကလေးမွေးဖွားလာရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီး
တစ်ပါးဆီမှာ ရှင်သာမဏေဝတ်ပြီး ဗုဒ္ဓ၏လောကုတ္တရာ ပညာသင်
ယူဖြစ်အောင် စီစဉ်မယ်လို့ စိတ်ကူးထားကြောင်း၊ သူများတကာလို

သားလေးကို ပညာတတ်ဖြစ်အောင် သင်ပေးပြီး သားလေးရဲ့ အထောက်အပံ့ကို မှီခိုမယ်စသည် စိတ်ကူးမရှိပါကြောင်း ပြောလာပါတယ်။ သူ့လူ့လောကကြီးက မထွက်ခွါမိသားလေးအတွက် အာမခံတွေ လုပ်ပေးသွားမယ်လို့ ပြောနေစဉ်အတွင်းမှာ မိခင်တစ်ဦးရဲ့ မေတ္တာကို တွေ့မြင်လိုက်ရပါတယ်။ နောက်တကာမလေးတစ်ဦးကတော့ စင်္ကာပူမှာ ကျောင်းတက်ပြီး အလုပ်လုပ်နေခဲ့တယ်။ အချိန်တန်တော့ အိမ်ထောင်ယရာဝါသကျပြီး သားလေးထွန်းကားချိန်နီးကပ်လာတော့ မြန်မာပြည်ကိုပြန်သွားခဲ့တယ်။ ပထမ စိတ်ကူးခဲ့တာက ထုံးစံအတိုင်း သားကလေးမွေးပြီးရင် မိဘများထံမှာပဲ အပ်ထားခဲ့မယ်ပေါ့။ တကယ်မွေးပြီးတဲ့အခါကျတော့ သားကလေးကို မထားရက်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် စင်္ကာပူကို တပါတည်းခေါ်လာခဲ့တော့တယ်။ စင်္ကာပူမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုအပ်နှံပြီး အလုပ်လုပ်မယ်ပေါ့။ ဒီလိုလည်း တကယ်တမ်းကျတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ သူများလက်မှာ မထားရက်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘာအလုပ်မှ မလုပ်ဘဲ သားလေးကိုဘဲ ကြည့်နေလေတော့တယ်။

လွန်ခဲ့သော(၂)နှစ်ခန့်က ရန်ကုန်ကိုကိစ္စတစ်ခုနဲ့ သွားရင်း လေယာဉ်ပေါ်ရှိ မိမိထိုင်ခုံအနီးမှာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သုံးနှစ်အရွယ်သားလေးတစ်ဦးကို ပွေ့ကာ၊ ဖက်ကာ အမေက စကားလေး

ပြောလိုက်။ သားလေးက တီတီတာတာပြောလိုက်နဲ့ မြင်နေရတော့ မိမိကစိတ်ဝင်စားမိတာနဲ့ မေးမြန်းကြည့်တော့ သူမက ပြောပြပါတယ်။ သူမဟာစင်္ကာပူမှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း၊ သားလေးကို မွေးပြီးကတည်းက ပဲခူးမြို့ရှိ မိဘများထံမှာ အပ်နှံထားခဲ့ရတယ်။ ယခုတလော သားကလေးကို အောက်မေ့တာနဲ့ စင်္ကာပူကို ခဏခေါ်ယူပြီးပြုစုခဲ့ပြီးတော့ ယခု မြန်မာပြည်ကို ပြန်ပို့ဖို့ သွားကြောင်းရှင်းပြပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ စကားစမြည်ပြောကြတော့ သူမကသား လေးကိုရန်ကုန်မှာ သူမရဲ့ အဖေအမေတို့ကို ပေးအပ်ကာ၊ ဒီနေ့ညနေ လေယာဉ်နဲ့စင်္ကာပူကိုပြန်လာခဲ့မယ်လို့ပြောပါတယ်။ မိမိက ဒကာမလေး ‘သားလေးကို တော်တော်ချစ်တာပဲနော်’ လို့ ပြောတော့၊ ‘ဘုန်းဘုန်းရယ် ဘယ်လိုပြောလိုက်ပါလိမ့်၊ မိမိသားပဲ မချစ်ဘဲနေပါ့မလား။ သားလေးနဲ့ ဘယ်ခွဲချင်ပါ့မလဲ။ ဘဝဆိုတာ ပျော်ရာမှာမနေရ၊ တော်ရာမှာပဲ နေရတယ်ဆိုသလိုပါပဲ။ သားလေးနဲ့ဝေးနေရတာ မပျော်ပါဘူး။ နောက်တော့လဲ အကြောင်းညီညွတ်ရင် သားလေးကို စင်္ကာပူ ခေါ်ပြီး ကျောင်းထားပေးဖို့ ကြိုးစားပါမယ်။ သားလေးပညာတတ်ဖြစ် အောင် သင်ပေးမယ်။ ပြီးတော့ လူ့လောကအလယ်မှာ တင့်တင့်တယ်တယ် ထားခဲ့မှာပေါ့ဘုရား’ စသည်ဖြင့် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ အပြည့်ဖြင့်

ပြောပြနေသော မိခင်ကလေးတစ်ဦးနဲ့စကားပြော ခွင့်ကြံခဲ့တာ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ ချန်ဂီလေဆိပ်မှထွက်ပြီး မြန်မာပြည် နယ်နိမိတ် မရောက်မချင်းပါပဲ။ ဒကာမလေးက မေးခွန်းများ မေး သော မိမိကို ခင်မင်ရင်းနှီးသလိုဖြစ်ခဲ့ပြီး စင်္ကာပူကိုပြန်ရောက်ရင် လာလည် ချင်တယ်။ လိပ်စာ၊ ဖုန်းနံပါတ်လေး မေးမြန်းတဲ့အခါ ရှားရှား ပါးပါးပါလာတဲ့ လိပ်စာကဒ်တစ်ခုပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒကာမလေးက ဘုန်းကြီးနာမည် မဖတ်တတ်လို့ဖတ်ပေးရတယ်၊ သူကပြောတယ်၊ အရှင်ဘုရားက ဘွဲ့တွေအများကြီးရထားတာပဲ။ ဒါတွေပြီးအောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ပေးရမှာပဲနော်။ မိမိလည်း ပြောပြတယ်။ ဟုတ်ပါတယ် ဆယ်စုနှစ်တွေ အချိန်ပေးခဲ့ရတယ်လို့ ပြောလိုက်တော့ 'ကိုယ့်သားလေးကဒီလိုဖြစ်ရင် ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲနော်' စသည်ဖြင့် ပြောလေသည်။ မိမိရဲ့အမေလည်း သူ့လိုဝမ်းသာမှာပဲလို့ တွေးမိပြန်တော့ ဒကာမလေးကို မေးမြန်းကြည့်တယ်။ 'တို့ အမေ အတော်ဝမ်းသာမှာပဲနော် တကာမလေး။ သေချာတာပေါ့ ဘုန်းဘုန်း ရယ် ပြောစရာလိုသေးလား' မိမိကပြောတယ် တို့အမေက ကိုယ့်သား ဟာ ဘာတန်းတွေအောင်တယ်ဆိုတာ မသိလောက်ဘူး။ သူက အဝေးကြီးမှာနေရတယ်။ ဒါကြောင့်ကိုယ့်သားကိုဘာတွေဖြစ်စေချင် တယ်ဆိုတာ သိပ်မပြောဖြစ်ကြဘူး။ ဘာမှမတတ်လည်း ဝမ်းနည်းမှာ

မဟုတ်ပါဘူး။ မိဘမေတ္တာကို နားလည်နေသူ မိခင်ကလေး တစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိက မိဘမေတ္တာကို အသိအမှတ်မပြုသလို သဘောမျိုးပြောလိုက်တာက မခံချိမခံသာ ဖြစ်နေပုံရပါတယ်။

မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကွင်း ဆင်းသက်ဖို့ နီးလာတဲ့အခါ အမှတ်မထင် မိုးသက်လေပြင်း ကျရောက်လာခဲ့သည်။ လေယာဉ် ကြီးဆင်းလို့မရ ဖြစ်နေပြန်ပါတယ်။ လေယာဉ်ကြီးဟာ မိုးသားတွေ ကြားမှာ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကွေ့ပတ်ဝဲယုံနေပါတယ်။ အလားတူ India Airline မှလေယာဉ်တစ်စင်း၊ China Airline မှလေယာဉ် တစ်စင်းကို မိမိတို့ လေယာဉ်ရဲ့အောက်နားက ဝဲယုံနေကြတာကို တွေ့မြင်နေရတယ်။ မိမိအနီးမှ သားအမိနှစ်ဦးကတော့တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးပွေ့ဖက်ကာ ဘုရားတလိုက်၊ ဆုတောင်းလိုက်နဲ့ သောကာ ဗျာပါဒတွေ များနေကြပါတယ်။ မိမိအနီးမှ ပါလာသော ရဟန်း တော်တစ်ပါးသည် မျက်နှာတွေပျက်ပြီး လက်မိုင်ချကာ ကမ္ဘာ ပျက်ခါနီးအလား ကြောက်လန့်တုန်လှုပ်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ မိမိကတော့ ဘာကြောင့်လဲမသိ၊ ကြောက်စိတ်ပေါ်မလာမိခဲ့ပေ။ အနီးအနားရှိမြန်မာပြည်ဖွား ခရီးသည်များကို လှည့်ကြည့်မိသည်။ အများစုကတော့ တုန်လှုပ်ချောက်ချားကုန်ကြပေပြီ။ ကိုယ်နဲ့ လေယာဉ်ပေါ်မှ အခြားခရီးသည်တွေဟာ လူသားတွေချည်းပဲ

မဟုတ်လား။ ကိုယ်ကမကြောက်ပေမယ့် သူများတွေ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်စိတ်ပူနေလိုက်ကြတာ သူတို့မျက်နှာလေးတွေက ပြနေ ပါပြီ။ မိမိကရွတ်ဖတ်နေကျ ပရိတ်ပဋ္ဌာန်းတွေရွတ်ပေးပြီးနောက် နာရီဝက်ခန့်ကြာတဲ့အခါ ရာသီဥတုသာယာစပြုလာပြီး လေယာဉ်များ ကြီးက ကြေညာပါတယ် Our flight is going to start landing.. စသည်ဖြင့်ကြားရတဲ့အခါမှ မျက်လုံးလေးတွေ တောက်ပဝိုင်းစက် လာကြပါတယ်။ နောက်တော့ လေယာဉ်ကြီးဟာ လုံခြုံချောမွေ့စွာနဲ့ ရန်ကုန်လေဆိပ်ကို ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူရာ သာသနာ

ဗုဒ္ဓဘာသာလောကမှာ ဆုပေးတာတွေ မကြာမကြာ ကြားရတာတစ်ခုက သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်ပါစေတဲ့။ ဘာလုပ်တာကို သာသနာပြုတယ်လို့ ခေါ်ပါသလဲ။ ဘယ်သူတွေ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်သွားကြပါသလဲ။ လက်လှမ်းမီသလောက်လေ့လာ ကြည့်ကြပါစို့။

ပထမဆုံးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သဘောပေါက်ဖို့လိုလိမ့်မယ်။ သာသနာဆိုတာ ဘာလဲ၊ အဲဒီသာသနာက ဘယ်သူရဲ့သာသနာတော်လဲ။ ဒါဟာ သိပ်အရေးကြီးပါလိမ့်မယ်လို့ တချို့ကတော့ ထင်ကောင်းထင်ပါ လိမ့်မယ်။ သာသနာတော်ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေအတွက် အသက်ရှင်

ရပ်တည်ဖို့ လုပ်ငန်းလိုမျိုးလား၊ စီမံကိန်းတစ်ခုလေလား။ ထီးနန်း အရိပ်အရာ၊ အာဏာကို အချို့ဆက်ခံနေသလို၊ ဘုန်းကြီးတွေလဲ ဘုရားရှင်ဆီက အမွေရထားတဲ့အမွေတစ်ခုလေလား။

သာသနာဆိုတဲ့စကားကို ယနေ့ ခရစ်ယာန်၊ မူဆလင် တွေတောင် အသုံးပြုနေကြတော့ ဗုံးဘောလအောဖြစ်ကုန်ပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ အမှန်က သာသနာတော်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓရဲ့လမ်းစဉ် တစ်ရပ်၊ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဆိုင်းဘုတ်လိုမျိုး ပေါ့။ ဘယ်သွားရင် ဘယ်ရောက်မယ်၊ ဘယ်ဘက်ချိုးလိုက်ရင် ဘယ်ဆီကိုရောက်သွားလိမ့်မယ်၊ နောက်ပြန်ဆုတ်ရင်တော့ ဘယ် ဟာတွေ တွေ့လိမ့်မယ် စသည်ဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ညွှန်ပြပေးထားတဲ့ လမ်းမကြီးတစ်ခုလို့ သဘောထားနိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ သာသနာ တော်ရဲ့ အနီးစပ်ဆုံး ဥပမာလေးတစ်ခုပါ။ အဲဒီတော့ ဒီသာသနာ တော်ဆိုတဲ့အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလမ်းမကြီးတည်တဲ့အောင်ဒေသခံတွေ ရော၊ ခရီးသွားများပါ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ လိုပါမယ်။ ဒေသ ခံတွေက ဒီလမ်းဟာ တို့ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အရေးပါတယ်။ တို့မှာထိန်းသိမ်းပေးရမှာပဲလို့ အမြော်အမြင်ရှိရှိ စဉ်းစားတွေးခေါ် တတ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ရင် ဒီလမ်းက တို့နဲ့ဘာမှမဆိုင်ဘူး ပျက်ချင်ရင်ပျက်သွားပါစေ။ ချုံနွယ်တွေ သစ်ပင်တွေပစ်ချမယ်

စသည်ဖြင့်နှောင့်ယှက်လိုက်ရင် ဒီလမ်းက ဘယ်လောက်ကြာရှည်ခံ ပါမလဲစသည်ဖြင့် တွေးတောဆင်ခြင်ကာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ကြရမှာမဟုတ်ပါလား။ ယခုသာသနာပြုလုပ်ငန်းမှာ လည်း ကြည့်ကြပါစို့။ တချို့တွေက ဘုရားကိုပင်ပဓာနမထားပဲ သူတို့ရဲ့ ဆရာဆရာ ဂိုဏ်းဂဏတွေ၊ ရွှေကျင်၊ သုဓမ္မာ၊ မိုးကုတ်၊ မဟာစည်စသည်ဖြင့် သိပ်ပြီးဇောင်းပေးဖို့မသင့်ပါ။ ပညတ်သဘော အနေနဲ့ တူရာတူရာစုရုံးကြတာက ကောင်းပါတယ်။ သို့သော် သာမညနှင့် ပဓာနကို ကွဲပြားရန်လိုမယ်ထင်ပါတယ်။ ကျောင်းက သေးပြီး ကျောင်းရဲ့ ဆိုင်းဘုတ်ကမကြီးသင့်ပါ။ သာသနာတော် အတွက် တကယ်ရည်ရွယ်ပါလျှင် မိမိတို့ကျောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းကို အလွန်တရာရှေ့တန်းမတင်မိဖို့၊ လောဘအလို မလိုက်ဖို့ သတိထား ရပါလိမ့်မယ်။ ရဟန်းတော်များလည်းသာသနာတော်ကို ဆင်းရဲလို့ ရောက်လာတာမဟုတ်ကြောင်း သတ္တိရှိရှိပြသသင့်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို အကဲခတ်လိုက်ရင်လည်း ယခု တလော တတ်နိုင်သလောက် အားပေးဆောင်ရွက်ကြတာ သာမု ခေါ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ 'သံဃာကိုဘုန်းကြီးမကွယ်စေနဲ့' ဆိုတဲ့ စကားလိုမျိုးပေါ့။ ကိုယ်ရင်းနှီးတဲ့ ဘုန်းကြီးကို ရင်းနှီးလို့ ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်တာကသပ်သပ်၊ ကိုးကွယ်ပြီး သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်

မြောက်ရန် နည်းလမ်းရယူတာက သီးသန့်ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ တကယ်တော့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် မဟာလူသားတစ်ဦးသည်၊ ရိုးရာလမ်းစဉ်တစ်ခုမှဖယ်ခွါ၍ အဆန်လမ်းစဉ်တစ်မျိုးကို ဘဝများစွာ စနစ်တကျကျင့်ကြံကာ နောက်ဆုံးဘဝ၌၊ ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်ရသော ဘုရားဖြစ်ဖြစ်လာခဲ့ရာမှ ယနေ့ တွေ့မြင်ကြရသော၊ သာသနာတော်ကိုတည်ထောင်ထားခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ဗုဒ္ဓသည်ပဓာနဖြစ်၏။ တစ်ခြားသူသည် သာမညဖြစ်၏။ ဘယ်ဆရာတော်က တန်ခိုးကြီးလို့၊ ဘယ်ဆရာတော်က တရားထူးရနေလို့ စသည့်အဖြစ်အဖျက်များလည်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းမှာ သာမန်ကိစ္စမျှသာဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုတာ အတုမရှိသော တက္ကသိုလ်ကြီးတစ်ခုလို ပညာစုံပါဝင်၏။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို (Religion) လို့ မခေါ်ဘဲ (Education) ပညာရေးလို့ သတ်မှတ်လာကြလေပြီ။ တစ်ခြားမည်သည့်တက္ကသိုလ်မှ (Buddhism) ကဲ့သို့ သံသရာလွတ်မြောက်ရေး မသင်ပေးနိုင်ပါ။ သာသနာတော်ကြီးတစ်ခုလုံးရှိ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိညာဉ်၊ ကျောင်းကန်၊ ဌာနအားလုံးကိုလည်ပတ်နေတဲ့ ယန္တရားစက်ကြီးတွေမှ ပင်တီးယမ်(ခွေးသွားစိပ်)တွေလို သဘောထားကာ၊ တစ်ခုချင်းစီရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ဝန်ဆောင်မှုစွမ်းရည်ကို သဘောပေါက်ကာ မဖျက်ခိုးဖို့လိုပါတယ်။ တစ်ချောင်း၊ နှစ်ချောင်းလောက်

ကျိုးသွားရင် အဲဒီလို ဟန်ချက်ညီညီ လည်ပတ်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ယနေ့မိမိတို့မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်း၊ ကန်၊ ဌာနတွေဟာ သာသနာတော်ဆိုတဲ့ စက်ယန္တရားကြီးမှ ပင်တီးယမ်(ခွေးသွားစိပ်)တွေလို သဘောပေါက်ကာ အားလုံးကို အားပေးနိုင်ပါက ပိုပြီး သာသနာပြုရာ ရောက်ပါမည်။ တချို့က သာသနာဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေ အကျိုးစီးပွားတစ်မျိုးလေလားလို့ ယူဆကာ ဘုန်းကြီးတွေကို ကြည်ညိုရင် သာသနာတော်ကိုပြုစုမယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် သာသနာတော်ဆိုတဲ့ ယန္တရားကြီးကို ဥပေက္ခာပြုမယ်ဆိုရင်တော့ သာသနာပြုရာမရောက်ဘဲ သာသနာဖျက်ရာ ရောက်ပါလိမ့်မည်။

ကံကောင်းသူများတွင်ရှိတတ်သော အရည်အချင်းများ

အချို့လူများသည် ကံကောင်းသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုပေါက်သည့်ကံကောင်းခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အလုပ်လုပ် ရာ၌ ကံလိုက်တတ်ခြင်းမျိုး၊ အခြားသူများထက် ထူးကဲအောင်မြင် တတ်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သုတေသီမက္က(စ်)ဂွန်သာ၏ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများ အရကံကောင်းသည်ဆိုသူများမှာ အောက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူများဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပါ သည်။

၁။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းပေါများခြင်း

၎င်းတို့သည် လူအများနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီးပေါင်းသင်းဆက်ဆံ နေထိုင်ရခြင်းကို နှစ်သက်တတ်သူများဖြစ်သည်။ ဖော်ရွေသည်။ လူတစ်စုံစီကို နှုတ်ဆက်ပြောဆိုလွယ်ကြသည်။ ရင်းနှီးခင်မင်တတ်သူ၊

ရိုးသားပွင့်လင်းသူဟူသော ဟန်ပန်သွင်ပြင်ပေါ်လွင်၍ ယင်းသွင်ပြင် ကြောင့်ပင် တစ်ဖက်သားစိတ်၌ ပြန်လည်ရင်းနှီးခင်မင်လိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော သူမျိုးသာဖြစ်သည်။ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်း ပေါများသည့်အခါ နေရာတကာ၌ မိမိကိုကူညီပေးသူများ၊ လိုက်လံ ဆက်သွယ်ပေးသူများနှင့် ကြုံရတတ်သဖြင့်သူတစ်ပါးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်လုပ်ကိုင်ရသည့် လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ မိမိ တစ်ဦးတည်းလုပ်ကိုင်ရသည့် လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း အလွယ်တကူအောင်မြင်မှုရတတ်ပေသည်။ ၎င်းတို့၏အပေါင်း အသင်းပေါများခြင်းဆိုသော အရည်အချင်းကို မသိကြသူများက ကံကောင်းသူများဟူ၍ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တတ်ကြပေသည်။

၂။ ရဲရဲတင်းတင်းကိုင်တတ်ခြင်း

ကံကောင်းသူများမှာ ရဲရဲတင်းတင်းကံစမ်းကြသူများဖြစ်သည်။ ကံစမ်းခြင်းဆိုသည်မှာ ထိုထိုးသောအလုပ်မျိုးကို မဆိုလိုပါ။ မိမိ လေ့လာသိရှိထားသောအချက် အလက်အထောက်အထားများ အရစမ်းကြည့်လျှင်အကျိုးရှိနိုင်မည်ဟု ထင်ရသည့်အလုပ်မျိုးကို ရဲရဲတင်းတင်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တတ်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။ ကံကောင်းသည်၊ ကံလိုက်သည်ဆိုခြင်းမှာ ကံစမ်းကြည့် သူများ၌သာ

ကြုံရနိုင်သော အရာမျိုးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကံကောင်းသူ ဖြစ်လိုလျှင် သမားရိုးကျမိမိသွားနေကျ လမ်းအို၊ လမ်းဟောင်းမှာသာ တွယ်ကပ်မနေဘဲ လမ်းသစ်ထဲသို့ ဝင်ကြည့်ရဲရမည်။ သိသာထင်ရှားသည့် အခွင့်အရေးကိုမြင်လျှင် မိမိမလုပ်ဖူးသေးသည့် အလုပ်သစ်ထဲသို့ပင် စွန့်စားဝင်ရောက် ရဲရသည်။ သို့သော်ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ရမ်းကားခြင်းကိုတော့ ခွဲခြားသတိထားတတ်ဖို့လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ရဲတင်းမှုမျိုးဖြစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

၃။ ဆုံးရှုံးမှုမကြီးမားအောင်ထိန်းတတ်ခြင်း

လုပ်ငန်းမှန်သမျှသည် အနည်းနှင့်အများ စွန့်စားရသည်ချည်းဖြစ်သည်။ ရာနှုန်းပြည့်သေချာသော အလုပ်ကိုမှစောင့်၍ လုပ်မည်ဆိုလျှင် သင်တစ်သက်လုံး ဘာအလုပ်မှလုပ်ခွင့်ကြုံတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ခြေအလားအလာကိုကြည့်ကာ အောင်မြင်နိုင်သည့်ဘက်က အလေးသာလျှင် ရဲရဲတင်းတင်း ကံစမ်းလုပ်ကိုင်ကြည့်ပါက ကံကောင်းသူဖြစ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးနှင့် ကြုံရနိုင်သည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ကံစမ်းကြည့်ရာတွင် ကံကောင်းခွင့်နှင့်မကြုံဘဲ ကံဆိုးနှင့်လည်း ကြုံရနိုင်ပေသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ကံဆိုးကိုလျင်လျင်မြန်မြန် စွန့်ပစ်ဖို့ပင်

ဖြစ်သည်။ ကံကောင်းသည်ဆိုသူများသည် ကံဆိုးကိုလျင်မြန်စွာ စွန့်ပစ်တတ်ကြသူများဖြစ်၍ ကံဆိုးသည် ဆိုသူများသည် ကျရောက်လာသည့် ကံဆိုးမှုကို လက်ထဲတွင် ကြာရှည်စွာ သိမ်းဆည်းထားတတ်သူများဖြစ်ချေသည်။ ရဲရဲတင်းတင်း လုပ်တတ်သူများ(ဝါ) ကံစမ်းရဲသူများသည် လုပ်ငန်းတစ်ခုစမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ကြည့်ပြီး အောင်မြင်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ယင်းလုပ်ငန်းမှ အဆုံးအရှုံး မကြီးမားမိပင် မြန်မြန်ဆန်ဆန် စွန့်လွှတ်ကာ လုပ်ငန်းသစ်သို့ ကူးပြောင်းတတ်ကြ၍ မရဲတင်းသူများမှာမူ အလုပ်တစ်ခုကို အလွယ်တကူ မစွန့်လွှတ်ရဲဘဲပြန်ကောင်း လာနှိုး မျှော်ကိုး စောင့်စားရင်း ပို၍ ပို၍ ဆုံးရှုံးရတတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

၄။ ကြုံရမည့်ပြဿနာအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်တတ်ခြင်း

လုပ်ငန်း၌ကံကောင်းတတ်သူများသည် ရဲဝံ့စွန့်စား လုပ်ဆောင်တတ်သူများ ဖြစ်သည်ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် အလုပ်မျိုးတွင်မှ စွန့်စားလုပ်ဆောင်တတ်သူများ (ဝါ) ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ စွန့်စားတတ်သူများဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ဆိုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်မှတ်သားသင့်သည့်အချက်မှာ ၎င်းတို့သည် အောင်မြင်နိုင်သည့် အလားအလာကို

မျှော်ကိုးပြီးစွန့်စားကြသည်ဆိုသော်လည်း အမြဲအကောင်းကိုသာ မျှော်လင့်စောင့်စားနေကြသူများမဟုတ်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ စွန့်စားသူအဖို့ ကံကောင်းတာကများပါသည်။ မိမိတို့စွန့်စား ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်း၌ ကြံတွေ့နိုင်သည့်ဆုံးရှုံးမှု အန္တရာယ်များကို ကြိုတင်တွက်ဆကာ အကယ်၍ ဆုံးရှုံးရပါကလည်း ယင်းဆုံးရှုံးမှု ဒဏ်ကို မိမိခံနိုင်သည်ဟုသေချာပြီးမှသာ စွန့်စားတတ်ကြစမြဲဖြစ် သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့အနေနှင့် ဆုံးရှုံးသည့်အခါ၌လည်း အရှုံး ကြီးမရှုံးဘဲ ပြန်လည်နာလန်ထူနိုင်သည့်အခြေအနေမျိုး၊ နောက်ထပ် အလုပ်သစ်တစ်ခုဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေ မျိုးသာ အမြဲရှိကြပေသည်။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကံကောင်းသည် ဟု အပြောခံရသူများ၊ ကံဆိုးသည်ဟု အပြောခံရသူများကို အထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အချက်များဖြင့် ချိန်ထိုးစိစစ်ကြည့်သင့်ပါသည်။ သုတေသီဂွန်သာ၏ တွေ့ရှိချက်များနှင့် သင့်စိစစ်ချက်တို့ တိုက်ဆိုင် ကိုက်ညီနေပြီဆိုပါက သင့်အနေနှင့်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် ကံကောင်း သူတစ်ဦးဖြစ်အောင်လုပ်ဆောင်ရန် အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင် ရွက်ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏသင့်တို့ဘဝ

ရွာတစ်ရွာမှ လူပျိုကြီးတစ်ယောက်သည် အသက်အရွယ်လွန် သော်လည်း အိမ်ထောင်ဘက်ရှာမရဘဲ ဖြစ်နေလေသည်။ ဒါပေမဲ့ သူလုပ်ကိုင်နေသောလုပ်ငန်းမှာ 'ပီယဆေး'ဖော်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်ပါ သတဲ့ 'ပီယဆေး' ဆိုတာက အဲဒီဆေးကိုသုံးစွဲလျှင် အပျိုလေးရော၊ အပျိုကြီးများပါ ချစ်ခင်စုံမက်လာနိုင်တယ်ဆိုပဲ။ သူဆေးက စွမ်းမစွမ်း ဆိုတာကို သူ့ကိုယ်တိုင်က သက်သေပြနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် လူတစ် ယောက် စွမ်းသလားမစွမ်းဘူးလားဆိုတာ သူ့ရဲ့လက်ရှိ ဘဝက ထင်ဟပ်နေလေ၏။ ဗေဒင်ဆရာ၊ လက္ခဏာဆရာတို့ဟာ သူ့အတွက် ဗေဒင်လက္ခဏာ ပြန်ကြည့်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အနာဂတ်ကို သူ့ကိုယ်သူ ဘယ်လိုမှခန့်မှန်းလို့ မရနိုင်ဘူးဆိုတာ သူသိထားတာကိုး။ သူတစ်ပါးကို ဗေဒင်ဟောပေးနေတာက သူ့ဘဝ အနာဂတ်အကျိုး

အတွက်သာ ဖြစ်တန်ရာ၏။ ဥပမာ- ဗေဒင်လက္ခဏာ ဟောပြော၍ ပိုက်ဆံရရင် နောင်အနာဂတ်အတွက် အဆင်ပြေပေမည်။ ဗေဒင် လာကြည့်သူ၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ဗေဒင်ဆရာ၊ လက္ခဏာ ဆရာ တို့ စိတ်မဝင်စားကြပေ။ အကယ်၍ ဤသို့မဟုတ်စေကာမူ ဗေဒင် ဆရာ၏ အနာဂတ်အတွက် ထင်ပေါ်ကျော်စောလာအောင်၊ တပည့် တပန်းပေါများလာအောင် ဦးတည်၍ ရည်ရွယ် ဟောပြောခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တချို့မှာ အလွန်တရာ ဆင်းရဲပြီး ဘုန်းကံနည်းပါး နေသော်လည်း ဘုန်းကံကြီးမား၊ ကြီးပွားကြောင်းတွေကို ဟောပြော ညွှန်ကြားနေတတ်၏။ သူ့အတွက်ကျပြန်တော့ ကြီးပွားတိုးတက် အောင် မဆောင်ရွက်နိုင်ပေ။ အချို့ကျပြန်တော့ သူ့ကိုယ်သူ လူတော်တစ်ယောက်ဟု တွက်ထား၏။ သို့သော် သူ့ဘဝမှာကား အဖတ်ဆယ်၍ မရနိုင်လောက်အောင် ချွတ်ခြုံကျနေ၏။ အချို့ကျ ပြန်တော့ သူတော်ကောင်းစကားတွေကို အမြဲပြောဆို၏။ သို့သော် သူ့ကိုယ်တိုင်က သူတော်ကောင်းအသွင်မဆောင်ချေ။ လူမှုရေးကို သိပ်စိတ်ဝင်စားသည်ကို တွေ့ရတာကတော့ ဝမ်းသာစရာကောင်းပါ ၏။ သူ့ကိုယ်တိုင်က နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ အခြေခံသဘောတရားကို မသင်ခဲ့ ဖူးချေ။ ဒါ့ကြောင့် သူ့ရည်ရွယ်ပြောဆိုလုပ်ကိုင်တာတွေဟာ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးဖြစ်မလာဘဲ စက်ဆုပ်စရာဘဝနာမည်ဆိုးသာတွင် ကျန်လေ

သည်။ ဖြစ်သင့်တာက နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုလျှင် Political Science များများ လေ့လာထားသင့်ပါသည်။ ထိုထက် လိုအပ်ပါက နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ကျောင်းတက်သင့်က တက်ရောက် ထားရပေမည်။ Economy, Theory, psychology, Buddhism စသည် တို့ကို လေ့လာထားသင့်ပေသည်။ လူတော်လူကောင်းတွေ အကြောင်း ကို စုဆောင်းပြီး အတုယူသင့်ပါသည်။ ဘုရားရှင်သည် ပင်လျှင် တရားတော်ကို ဆရာတင်ရတယ်ဟု မှတ်သားဖူးပါ၏။

ဥပမာ- စင်္ကာပူလိုကျွန်းကလေးကို ကမ္ဘာကျော် အစွမ်းကြီးတဲ့ ဝိမာန်ဖြစ်အောင် တည်ထောင်ခဲ့သူမစ္စတာလီကွမ်ယုသည် အင်္ဂလန် နိုင်ငံ ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်တွင် ဥပဒေပညာ၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာ များကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ အနောက်တိုင်းကို အထင်မကြီးသူသည် အစွန်းရောက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေမည်။ အနောက်တိုင်းသားများသည် သုတေသနလုပ်ကာ အဖြေရှာပြီးသား ဖြစ်နေတတ်သည်က များပါလိမ့်မည်။ ခရစ်ယာန် ဝါဒသည် ကောင်းမကောင်းပြောနေမည့်အစား အနောက်တိုင်းသား တွေ လက်ထဲရောက်သွား၍ သုတေသနလုပ်ကာ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ် မှာ နံပါတ်တစ်နေရာရောက်နေသည်။ မိမိတို့လက်ထဲရောက်နေ သော မိမိတို့ဘာသာမှာ အရည်အချင်းမမီသောသူများ နေပါက

တိုးတက်ဖို့ ဝေးနေဦးမှာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့၏ သားသမီးများကို အဆင့်မြင့်မြင့်ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ တစ်နေ့မှာ မတော်မတတ်သူ တစ်ဦးနေရာရလာပါလျှင် တော်သူတတ်သူတို့ကို မနေနိုင် မထိုင်နိုင်အောင် ဒုက္ခပေးပေလိမ့်မည်။ ဥပမာ- ဆရာ လုပ်မည့်သူက နိုင်ငံတကာမရောက်ဖူးပါက တပည့်ကို နှစ်သက်မည် မဟုတ်ချေ။ တစ်ခါက အင်္ဂလိပ်စာမတတ်သော ဆရာတစ်ဦးသည် တပည့်များ အင်္ဂလိပ်စာသင်အံ့လေ့ကျင့်နေတာကို မြင်သောအခါ ဆရာပေါက်ကွဲလာပြီး၊ ငါက အင်္ဂလိပ် စာကိုဘယ်တော့မှ အထင် မကြီးဘူးဟု ကြုံးဝါးတာကို ကြားဖူးပါသည်။ ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်ကာလအခြေအနေအရ လူရာမဝင်ဖြစ် လာရသောအခါအသုံး မတည့်သော ဆေးခါးကြီးတစ်ခွက်ပမာ ဖြစ်လာရတော့သည်။

ပျိုးခင်းနှင့်တူသောကျောင်း၊ သင်တန်းကျောင်း၊ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်များ တည်ဆောက်ရမှာက ပြည်သူတွေ၏ တာဝန်ပင် မဟုတ်ပါလော။ မိုက်သူက အနိုင်ယူပြီး အုပ်ချုပ်ခွင့်ရနေသောအခါ ပြည်သူများဒုက္ခရောက်ကြရသည် မဟုတ်ပါလား။ 'ဘယ်သူမပြု မိမိမို့' ဟုဆိုရပေမည်။ ဒါကြောင့် မိမိနှင့်တကွ မိမိနှင့် ဆက်စပ်သူများကို အထူးပင်တော်အောင်၊ တတ်အောင်အရည်အချင်းပြည့်ဝအောင် လေ့လာသင်ယူ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသင့်ပါသည်။

- ၁။ ဆရာတော်ဦးဥတ္တမတို့လို သူတစ်ပါးမရောက်နိုင်၊ မပေါက်နိုင်သော ကမ္ဘာ့အနှံ့သွားရောက်ပြီး လူမျိုးစုံတို့နှင့်တွေ့ဆုံ ဗဟုသုတမျိုးစုံရှာဖွေကာ တိုင်းပြည်ကို အလုပ်အကျွေးပြုသင့်ပါသည်။
- ၂။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အမှန်တကယ်နှလုံးရည်၊ လက်ရုံးရည် ပြည့်ဝသော လူတော်လူကောင်းဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို အထက်တန်းသို့ ရောက်စေချင်ခဲ့ကြောင်း သူ၏ ပြောဆိုလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများက သက်သေပြနေပါတယ်။
- ၃။ ဒေါက်တာဘမော်တို့ ညီအစ်ကိုလို ကိုယ့်သား၊ သမီးများကို ဘယ်အသင်းအဖွဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကူအညီနဲ့ဖြစ်စေ နိုင်ငံတကာ အဆင့်မီဖြစ်အောင် ပျိုးထောင်ပေးသင့်ပါတယ်။
- ၄။ စစ်တွေသူဌေးကြီးဦးရဲကျော်သူတို့လို မိမိတို့၏သား (၄)ယောက်ကို အောက်စဖို့၊ ကိန်းဘရစ်ကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်တွေကို ပို့နိုင်လျှင် အထူးပင် ဝမ်းသာစရာကောင်း၏။ အနည်းဆုံးကတော့ မိမိတို့ဆရာသမားတွေ တစ်ချိန်ကပြောခဲ့သလို လူဘဝမှာ တက္ကသိုလ်ကောင်းကောင်းတစ်ခု တက်ဖြစ်အောင်တက်ရမည်။
- ၅။ ဘီလပ်ပြန်ဦးချန်ထွန်း၊ ရဲမင်းကြီးဟောင်းဦးထွန်းလှအောင်၏ညီမ ဒေါ်မြစိန်တို့လိုအနောက်တိုင်းပညာတတ်များဖြစ်

တော့ ကိုယ့်ရင်သွေးများ ကမ္ဘာ့အလယ်မှာ မျက်နှာပန်းလှနေမည် မဟုတ်ပါလား။

ယနေ့မြန်မာပြည်မှာ အလားအလာကောင်းတွေ အတော်များများတွေ့နေရပါသည်။ တိုင်းပြည်တွင်းမှာလည်း ပြောရေးဆိုခွင့်တွေ ရှိလာပြီ။ အကောင်းနှင့်အဆိုး၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့ကို ဖော်ပြဆွေးနွေးခွင့်တွေ အရင်ကနဲ့မတူ တမူထူးကဲ တိုးတက်လာနေပါတယ်။ ပြည်သူ၏ဆန္ဒကိုလည်း ထုတ်ဖော်ခွင့်ရနေကြပြီဆိုတာကိုလည်းပဲ သမ္မတအိကို ရေးသားပေးပို့ကြတဲ့စာတွေရယ်၊ Comments တွေကို ဖတ်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သိသာထင်ရှား ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတွေရှိနေပါပြီ။ လွန်ခဲ့သောနှစ်(၂၀) လောက်ကပင် ပြုပြင်ခဲ့ကြမည်ဆိုလျှင် ယနေ့ မိမိတို့တိုင်းပြည်သည် အနည်းဆုံး ဝိယက်နမ်နိုင်ငံအဆင့်လောက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေလိမ့်မယ်ဟု ထင်ပါသည်။ မှတ်မိပါသေးသည် လူထုဦးစိန်ဝင်းမကွယ်လွန်မီ လအနည်းငယ်အလိုက မြန်မာ့အရေးအားပေးနေခဲ့ပုံ၊ အနည်းငယ်စောင့်ပေးကြဖို့ တောင်းပန်နေပုံများကို စာနယ်ဇင်းများ၌ တွေ့မြင်ခဲ့သည်။ တကယ်တော့ အဲဒီတုန်းက ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့များ အသဲအသန်ဆွေးနွေးနေကြတုန်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးတို့လို လူတော်လူကောင်းများ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးမပြီးစီးခင် အသက်မလောက်ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ အစား

ထိုးမရနိုင်သော ဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်၏။ သူတို့လို မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ကိုယ်ကျိုးမဖက်ဘဲ သမာသမတ်ကျကျ ဝေဖန်ထောက်ပြ ပြောဆိုရေးရဲသောပညာရှင်များ ယခုအချိန်အခါတွင် များစွာလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ပညာရှင်တို့၏ မေတ္တာစေတနာကို အမှတ်ရသောအားဖြင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

မိသားစုတွေ ပြိုကွဲသွားလျှင် အလုပ်ကိုင်စီးပွားရေးကို အပြင်လူတွေ ရယူပိုင်ဆိုင်သွားတတ်ပါသည်။ မြန်မာတိုင်းရင်းသားအားလုံး (ဗမာလူမျိုးလည်း တိုင်းရင်းသားတစ်မျိုးဖြစ်၏) တို့ ပဋိပက္ခဖြစ်နေခဲ့ကြ၍ ပြည်တွင်း၌မနေလိုသော မြန်မာတို့သည် ပြည်ပနိုင်ငံများ၌ ခက်ခက်ခဲခဲ အနှိမ်ခံဘဝဖြင့် ရပ်တည်နေရင်း နိုင်ငံတွင်းရှိ မိသားစုများကို ချွေးနဲစာဖြင့် ထောက်ပံ့နေခဲ့ကြရသည်မှာ ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုကျော်ကုန်လွန်ခဲ့ကြလေပြီ။ ပြည်တွင်း၌ အိမ်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး၊ လက်သမားပရိဘောဂ၊ အိမ်ဆောက်ကန်ထရိုက်တာကအစ၊ စာပေအနုပညာ၊ အားကစားအဆုံး ရေခြားမြေခြားမှ ဝင်ရောက်လာသူများ၊ ကိုယ်ကျိုးရှာ အကျင့်ပျက်သူဌေးများ၏ လက်ထဲကိုရောက်မှန်းမသိ ရောက်သွားကြလေပြီ။ မြို့ပြကျေးရွာ မြန်မာပြည်အနှံ့မှ လူငယ်လူရွယ်များသည် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်

ကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခေတ်မီသည် ဟုထင်၍လည်းကောင်း တိုင်းပြည်မှထွက်သွားကြသည့် လူဦးရေမှာ ၅-သန်းခန့်အထိ ရှိပေလိမ့်မည်။ မြို့ပြကျေးရွာများ၌ ကျန်ရစ်သော မြန်မာသမီးပျိုတို့သည် အပျိုကြီးလုပ်ကာ ထိန်းသိမ်းနိုင်လျှင် ထိန်းသိမ်း၊ သို့မဟုတ်ရင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်၌ အလုပ်မျိုးစုံလုပ်၍ ငွေရွှင်နေကြသော ဘာသာခြား၊ လူမျိုးခြားကုလား၊ တရုတ်များ၊ ခေတ်ပျက်သူဌေးများလက်ထဲ ရောက်ကြရသည်။ မည်သူ့အပြစ်မျှ မဟုတ်ဘဲ အမှူးသားတစ်ရပ်လုံး၏ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးမှုသာ ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့သည် သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ သိပ်အထင်ကြီးတတ်ကြသည်။ သူတို့လုပ်နေတာကို အမှန်ဟုထင်နေတတ်ကြသည်။ အမှန်တရားဟူသည် တစ်ခုတည်းသာရှိကြောင်း သတိမထားမိကြပေ။ ဥပမာ- (တစ်)နှင့် (နှစ်)ပေါင်းလျှင် (သုံး) ရသည်။ ကုလားပေါင်းလျှင် (သုံး)၊ တရုတ်ပေါင်းလျှင်လည်း (သုံး) ရမည်သာဖြစ်၏။ မြန်မာပေါင်းမှ(သုံး) ရသည်ဟု တလွဲမထင်သင့်ပါ။ အသိဉာဏ်ရှိနှင့် ဝီရိယရှိသည့် မည်သည့်လူမျိုးမဆို ကြီးပွားချမ်းသာမည်သာတည်း။ အဘယ်ကြောင့် တရုတ်၊ ကုလားတွေ ကြီးပွားချမ်းသာကြသလဲ။ သူတို့ သီအိုရီမမှန်သော်လဲ မမှားနိုင်ကြောင်း သူတို့အောင်မြင်မှုက သက်သေပြနေဟန်ရှိ၏။ တရားကျင့်သုံးမှုကို

မြန်မာမဟုတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၌ အံ့မခန်းတွေ့နိုင်ပါမည်။ အပြင်ကိုထွက်ပြီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြည့်ပါ။ မြန်မာမဟုတ်သောသူများနှင့် ယှဉ်တွဲနေထိုင်ကြည့်သောအခါ ရရှိခံစားဖူးကြပါမည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးများ လူမျိုးခြားနောက်ပါသွားသောအခါ၌ ကိုယ့်လူမျိုးကို အထင်မကြီးတော့သူ အတော်များများ တွေ့ဖူးပါသည်။ သူတို့တွေက မေတ္တာတရားစသည်ကို တကယ်ပင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးတတ်ကြ၍ဖြစ်ပါမည်။ ကိုယ့်လူမျိုးအချင်းချင်း စိတ်မနာအောင် သတိထားကြရပါမည်။ ဥပမာ- အချို့ကျေးရွာများမှ မြန်မာ တိုင်းရင်းသူများ ခေါင်းမြီးခြုံနေကြလေပြီ။ တစ်ခါတုန်းက ဗုဒ္ဓဘာသာမိသားစုမှ ကလေးတစ်ယောက် ကုလားလက်ထဲရောက်သွားပြီး ထိုကလေးကို မွေးစားထားကြ၏။ တစ်နှစ်ခန့်ကြာပြီး နောက်ဘုန်းကြီးတစ်ပါးနှင့်ဒကာများက ငွေကြေးနဲ့ပြန်ရွေးလာခဲ့ကြသည်။ သို့သော်ထိုခလေးသည်ကုလားပတ်ဝန်းကျင်ကိုတမ်းတအောက်မေ့နေလေတော့၏။ ဝက်သားကိုပင်မစားတော့ပေ။ သူတို့ ဘာဆေးနဲ့လုပ်ထားတာလဲ။ မိမိအထင်ကတော့ ဘာဆေးနှင့်မျှမလုပ်ကြပါ။ အချင်းချင်းခင်မင်မှု၊ လေးစားမှု၊ ညီညွတ်မှုစသော လောကပါလတရားများကို သူတို့တစ်ထွေ ကျင့်သုံးလိုက်နာနေကြ၍ ဖြစ်သည်။ ကုလားတစ်ယောက်မှာ ဇနီးလေးယောက်နှင့်သားသမီးနှစ်ဆယ်၊

သုံးဆယ်နှင့်အတူနေနိုင်ကြ၏။ ဘာဆေးနှင့်လုပ်ထားတာလဲဟု မတွေးပါနဲ့။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာစသောကောင်းမွန်သော အရည်အသွေးများကိုတရုတ်၊ ကုလားတို့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့ တာသူတို့ ဘိုးဘွားလက်ထက်ကပင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မနေ့တစ်နေ့ကမှ ကောက်ရိုးမီးကဲ့သို့ ထလောင်သလိုမျိုးမဟုတ်ပါ။ မြန်မာတိုင်းရင်း သား ညီအစ်ကို၊ မောင်နှမတို့သည် အချင်းချင်းမတည့်ကြသည်သာ များ၏။ ဤဆိုးမွေသည်ပင်လျှင် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်ရလာခဲ့သော အမွေလိုဖြစ်နေတော့၏။ မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့သည် ပုတီးစိပ်၊ ဘုရားရှိခိုး၊ တရားထိုင်တော့ အပျက်မခံပေမယ့် ကိုယ့်မိသားစု မောင်နှမများအပေါ်မှာ မင်္ဂလာတရား၊ ဗြဟ္မာစိုရ်တရား ဖြန့်ဝေပေး ရန် ဝန်လေးနေတတ်ကြသည်။ အစ်ကိုကြီးသဖွယ် ဗမာလူမျိုးတို့ သည် ညီငယ်၊ ညီမငယ်နှင့်တူသော တိုင်းရင်းသား ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ရခိုင်တို့အပေါ် ဗြဟ္မာစိုရ်တရား မခေါင်းပါးသင့်ပါ။ အမျိုးသားရေးမို့ လက်တို့ပြောလိုက်ဦးမယ်။ နိုင်ငံခြားသားတစ် ယောက်က မြန်မာကလေးတွေကို တရားသိပ်ဟောဖို့ မကောင်းဘူး။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ စားတတ်၊ သောက် တတ်၊ ဆက်ဆံပြောဆိုတတ်အောင်၊ ပြောသလိုလုပ်တတ်၊ လုပ်သလို ပြောတတ်အောင် အကုန်ပိုင်းဝန်း သင်ပေးကြရမယ်ဟု ထောက်ပြ

၏။ သူတွေ့ဖူးတဲ့မြန်မာတွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေထိုင်စားသောက် တာ မတွေ့ဖူးဘူး။ အမှိုက်သရိုက်များကို ပစ်ချင်သလို စွန့်ပစ်ကြ သည်။ မြန်မာပြည် ရောက်သွားတော့လည်း တိုင်းပြည်ရေမြေတွေက သိပ်ကောင်းတယ်။ လူတွေက လုပ်ချင်သလိုလုပ်တယ်၊ ပြောချင် သလို ပြောတယ်တဲ့။ သူပြောတာက လူ့ဘဝဆိုတာ ပညာရေးလို ပါပဲ။ မူလတန်းပညာအခြေခံပိုင်မှ အထက်တန်းပညာတွေ သင်ယူလို့ ကောင်းတယ်။ ငါးပါးသီလကိုတောင် ရှိရှိသေသေ စောင့်ထိန်း လိုစိတ်မရှိသူကို မြင့်မြတ်သော လောကုတ္တရာတွေ သင်ပေးလျှင် ချောတိုင်တက်သလို ပြန်ပြုတ်ပြုတ်ကျနေလိမ့်မည်ဟု ထောက်ပြဖူး သည်။ ယနေ့မြန်မာတွေ အမြန်ဆုံးလုပ်ဆောင်သင့်သည့် ကိစ္စများမှာ တစ်မျိုးသားလုံး စား၊ ဝတ်၊ နေရေး၊ ကျန်းမာရေး စသည့်အရေး ကိစ္စလေးပါးကိုသာ တစ်မျိုးသားလုံး တစ်တိုင်းပြည်လုံးအတွက် အမြန်ဆောက်ရွက်ရမည့်ကာလဖြစ်သည်။ ဘိုးဘွားပိုင် ခြံ၊ မြေ တိုက်တာတို့ကို တိုင်းတစ်ပါးသားများကို ရောင်းမစားဘဲ နောင်လာ နောက်သားများကို လုံလုံခြုံခြုံ လက်ဆင့်ကမ်းလွှဲအပ် တတ်ကြရမည်။
မြန်မာတိုင်း မြန်မာ့ပြည် မြန်မာ့မြေပေါ်မှာ မြေတစ်ကွက် လောက် ပိုင်ဆိုင်ထားကြရပါမည်။ စားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သပ်သပ် ရပ်ရပ် စားသောက်တတ်ရမည်။ ကျန်းမာလတ်ဆတ်သော ဟင်းသီး

ဟင်းရွက်၊ သားငါး အဖျော်ရည် မှီဝဲကြရမည်။ ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏ သင့်တို့ဘဝ မြန်မာ့ရိုးရာ အစားအစာဖြစ်သော ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သည့် ငါးခြောက်နှင့် သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားသော အစား အစာများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ ငါးပိရည်နှင့် ဟိုအချဉ်၊ ဒီအချဉ် ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ Ready made (အသင့်စား) အကြော် အလှော်တို့ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ တချို့အစား အသောက်များတွင် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ ထည့်ထားကြောင်း သိရှိ ရသည်။ အကြော်အလှော်များတွင်လည်း ပျော့အိမ်သွားအောင် ပလပ်စတစ် ထည့်ကြော်ထားကြောင်း ကြားသိရ၍ တုန်လှုပ်မိပါ သည်။

ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာများ၏ မီးဖိုချောင်နှင့် စားသောက်ဆိုင်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များသည် မြန်မာ များကို အသေသတ်နေသော သားသတ်ရုံနှင့်တူ၏။ ထိုနေရာများမှ မြန်မာလူမျိုးများကို အသက်တိုအောင်၊ ရောဂါရအောင် လုပ်နေတာ နှင့်တူ၏။ လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကျော်ဟာ သွေးတိုး ဆီးချိုရောဂါ ခံစားကြရလေသည်။ ဝတ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သင့်တော်သော အရောင်အသွေးရှိသောအဝတ်ကို သပ်သပ်ရပ်ရပ် လျှော်ဖွပ်ကာ ဝတ်ဆင်တက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ရာသီဥတုနှင့် မလိုက်ဖက်၊ မလျော်

ညီသော အဝတ်များ၊ အဂါဝရဖြစ်သော အဝတ်များ မဝတ်သင့်ပါ။ နေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာတို့သည် အစွန်အဖျားကို ပြောင်းရွှေ့ တတ်ကြသည်။ တာမွေ၊ ကန်တော်ကလေး စသည်မြို့ လယ်ခေါင် တို့မှ မိမိတို့ အိမ်ခြံမြေတို့ကို ရောင်းစားပြီး ဒဂုံ၊ လှိုင်သာယာကဲ့သို့ ဆင်ခြေဖုံးဒေသများကို ပြောင်းရွှေ့သူမနည်း။ မပြောင်းရွှေ့လိုသော မြန်မာတို့သည် မိမိတို့မြေကလေး အကျယ်ပေ (၄၀ x ၆၀) ခန့်ကို နိုင်ငံခြားသားများ ကန်ထရိုက်တာများကို တစ်ယောက်တစ်ဝက် ယူနှုန်းဖြင့် တိုက်ဆောက်ရန် အပ်နှံကြရလေသည်။ အမွေခွဲဖို့ လိုအပ် လျှင်လည်း ကိုယ့်မြန်မာ အသိုင်းအဝိုင်းများ ကိုသာ ရောင်းချကြပါရန် တိုက်တွန်းကြရမည်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးတော့ တရုတ်၊ ကုလား လက်ထဲ ဝကွက်အပ်ကြရသည်ဟု ကြားရသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မြန်မာများက ထိုက်ထိုက်တန်တန် မပေးနိုင်ကြ၍ဖြစ်ပေ မည်။ ကန်ထရိုက်တာအတွက် ရလာသော တိုက်ခန်းများ၌ ကုလား များ လာရောက်နေထိုင်ကြလေတော့သည်။ ကျိုက္ကဆံလမ်းမကြီး တစ်လျှောက်၌ မြန်မာအိမ် ဆယ်အိမ်မပြည့်တော့ပေ။ အောက်ထပ် မြေပြင် တိုက်ခန်းများ၌ သံဆိုင်၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ ရေပိုက်ရောင်း ဝယ်ခြင်းစသော အမြတ်များသည့်ပစ္စည်းများကို လူမျိုးခြား၊ ဘာသာ ခြားများ လုပ်ကိုင်ကာ ငွေသုံးယူနေကြလေ၏။ မနာလို၍ထောက်ပြ

ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဘင်္ဂါလီ ၂ သိန်းကျော် ၁၂/ ရကန(နိုင်) မှတ်ပုံတင်ကို လက်ဝယ်ပိုင်ထားကြပြီဟု သိရှိရသည်။ လူဦးရေ ၆-သန်းမျှသာရှိသော ရန်ကုန်မြို့၌ အစွန်းရောက် ဘာသာခြား ၁. ၅ သန်းမျှရှိနေကြောင်း သိရှိရသည်။ မြန်မာတို့ဂုဏ်ယူတတ်သော မဟာရန်ကုန်သည် ဆယ်စုနှစ်ဘယ်နှစ်ခုကျော်လွန်နိုင်ပါမည် နည်း။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အရေအတွက်နည်းပါးသော ဘာသာခြား မြို့တော်ဖြစ်သွားနိုင်ကြောင်း လူဦးရေအချိုးအစားက ပြနေလေ၏။ မြန်မာတို့ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လျှာဒါန်းခဲ့ကြသော ဘုရားပစ္စည်းများ (ဥပမာ ရွှေတိဂုံဘုရားမှ စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံ ပတ္တမြားရတနာများ) အား မြန်မာတို့ထက် မည်သူကပို၍ မြတ်မြတ်နိုးနိုး တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းမည်ဟု မည်သူ အာမခံနိုင်မည်နည်း။ ရှေ့အခါတုန်းက မြန်မာပြည်မှာ မင်းနှင့် ပြည်သူတို့ကို ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေက ပညာသင်ပေးကြောင်း သိရသည်။ တိုင်းပြည်ဆုတ်ယုတ်လာချိန်မှစ၍ ရဟန်းသံဃာတို့သည်လည်း တိုင်းပြည်သားကို ပညာသင်ပေးမှု စောင့်ရှောက်ကာကွယ်မှု နည်းပါးလာခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ ကျေးလက်တောရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းများကို တောထွက် ရဟန်းများသာ ကျောင်းအမွေဆက်ခံနေကြလေတော့သည်။ မြန်မာတိုင်းရင်းသားအများစုနေထိုင်ရာ ကျေးလက်တောရွာများကိုသာ ကြည်းနှူးစဖွယ်

ဖြစ်အောင် ဝိုင်းဝန်းဖန်တီးကြဖို့ အချိန်ရောက်ပါပြီ။ မြို့ဟူသည် တောရွာတို့၏ အဆီအနှစ်တို့ကို သိမ်းဆည်းသော နေရာဖြစ်သည်။ မြို့ထဲဆိုတာ မြို့ပြင်ဆင်ခြေဖုံး၏ ကျေးဇူးမကင်းပေ။ ဆင်ခြေဖုံးတွေကို ဖယ်ရှားလိုက်လျှင် မြို့ထဲဆိုတာ ရှိနိုင်တော့ မည်မဟုတ်ပေ။

အထက်တန်းကို တက်လှမ်းကြပါ တို့မြန်မာ

တောတောင် ရေမြေ၊ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင် အထပ်ထပ် ကာဆီးထားတဲ့ မြန်မာပြည်ဖွား တို့တစ်တွေဟာ အတွေးအခေါ်၊ အမြော်အမြင် ကျဉ်းမြောင်းလျက်၊ ဒေသစွဲ၊ ရပ်စွဲ၊ ရွာစွဲစသည်ဖြင့် ကာဆီးခြင်းခံထားကြရတာ ကိုယ့်အချင်းချင်း တွေ့ကြုံနေကြရလိမ့် မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ (၂၁) ရာစု ရောက်နေသော ယနေ့အခါ၌ ဟိုတစ်ချိန်ကလို အယူသည်းမှုတွေ၊ အစွန်းရောက်မှုတွေကို ဆုပ်ကိုင် မထားသင့်တော့ပါ။ အိုဘားမား ပြောသလို ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ကြ ရပေတော့မည်။

မြန်မာပြည်ဖွား ရဟန်းပညာရှိ ဆရာသမားကောင်းတို့သည် လည်း change ပြောင်းလဲခြင်းဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဂရုစိုက်ကြဖို့ လိုအပ်လိမ့်မည်။ ကမ္ဘာရွာဖြစ်နေသော ဤလောက၌ ချေးတက် နေသောစက်နှင့်တူသည့် ဦးနှောက်များကို ဆေးကြောပစ်လိုက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိကိုယ်ကို ခေတ်မီသောအပြုအမူ၊ မျက်နှာထားနှင့် ခေတ်မီသော အလုပ်လုပ်တတ်အောင်၊ ခေတ်မီသော စကားပြော တတ်အောင်၊ လေ့ကျင့်ဖို့အချိန်ရောက်နေပါပြီ။ မျက်နှာထားဟာ အထူးပင် အရေးကြီးပါတယ်။ ဥပမာ- အချို့တွေဟာ စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေလို့ ပိုက်ဆံရှိရင် မျက်နှာတစ်မျိုး ဖြစ်သွားတာကို တွေ့ဖူးကြ မှာပါ။ ဒါဟာ သူ့ရဲ့အဆင့်အတန်းကို ကြော်ငြာလိုက်တာပါပဲ။ အမှန်က အဆင်မပြေတုန်းက လူနည်းစုကို ကူညီရိုင်းပင်းခွင့်သာရ ခဲ့ပေမဲ့ အဆင်ပြေတဲ့အခါ လူများစုကို ထည့်စဉ်းစားနိုင်လာတဲ့ လူဖြစ်ရင်ပိုကောင်းပြီး၊ ပိုပြီးအောင်မြင်သူလို့ မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။ အမျိုးသားရေးအသိဖြင့် အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်၊ အသုံး အဆောင်ကအစ မလွဲမသွေပြုပြင်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘ဒီပုတ်ထဲ ကလာရင် ဒီပဲပါပဲ’ ဆိုသလို သင်ဟာ ဘယ်အဆင့်ပဲ ရောက်နေ မြန်မာဆိုတဲ့ပေတံနဲ့ အတိုင်းခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ- မြို့ထဲသွား လာတဲ့အခါ လူအများရှေ့မှာ အော်ဟစ်ပြောဆို မလုပ်သင့်ပါ။

တယ်လီဖုန်းပြောရင်လည်း တိုးတိုးတိတ်တိတ်၊ တိုရှင်း လိုရှင်း ပြောတတ်ရပါမည်။ အရေးမကြီးရင် နောက်မှ ပြန်ခေါ်ပါ့မယ် လို့ပြောပြီး အဆုံးသတ်သင့်ပါတယ်။

အမေရိကမှာရောက်နေကြသော မြန်မာအချို့တို့သည်လည်း စည်းကမ်းမဲ့ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ကွမ်းတံတွေးထွေးခြင်း စသည့် အလေ့အကျင့်ဆိုးများ မပျောက်ကြသေးပေ။ သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးနေတာက တိုးတက်အောင် ပြောင်းလဲကြရမှာ မဟုတ်ပါ လား။ မိမိဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် English လိုခရားရေလွတ် ပြောတတ်အောင် လေ့ကျင့်ရပါမည်။ ဝိုးတိုး၊ ဝါးတားလုပ်နေလို့ မရတော့ပါ။ ခေတ်မီချင်ရင်သတင်းစာ၊ တီဗွီ စသည်တို့တွင် နေ့စဉ် ပြောင်းလဲသုံးစွဲနေသော အင်္ဂလိပ်စကားများကို ကူးယူကျက်မှတ် သင့်ပါတယ်။ မြန်မာဘုန်းကြီးများကလည်း နိုင်ငံခြားသာသနာပြုလို့ ပြောနေကြမဲ့အစား အင်္ဂလိပ်လိုစာတမ်းတစ်စောင် Message တစ်ခုကို ပြေပြစ်စွာပြောနိုင်အောင် ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။

အမှန်မှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို နိုင်ငံခြားရိပ်ညာရေးဌာန များ၌ ဖြန့်ဖြူးရန် တကယ်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ မဟာမြိုင်တောရ ဆရာတော်ဦးဇောတိကတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်များအများအပြား လိုအပ်နေပါ သည်။ ဌာနချုပ်ပင်စည်နဲ့တူတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း

(Myanmar Community) မတိုးတက်သေးသရွေ့ မိမိကိုယ်ကို ဟုတ်လှပြီဟု ထင်နေပေမဲ့ ဒေါင်းယောင်ဆောင်သောကျီးလို့ အခန့် မသင့်သောအခါ နိုင်ငံခြားသားများက သူ့ကို ဝိုင်းတွယ်ကြမှာ သေချာပါသည်။ ဒီအရေးကို ကြိုတင်ကြောက်လန့်ပြီး (Myanmar Community) တိုးတက်ရေးကို နိုင်ငံခြား သာသနာပြုရန် ရောက်လာ သောဆရာတော် သံဃာတော်များကအစ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေး နိုင်လျှင် တကယ်အကျိုးများမည် ထင်ပါသည်။ မြန်မာပြည်မှ သူဌေး သူကြွယ်များနှင့်ဆက်သွယ်၊ ပြည်ပအလုပ်အကိုင်တစ်ခုခုရှိအတွက် ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးစားနေကြရသော မြန်မာသားပျို၊ သမီးပျိုများ ကိုကူညီ ရိုင်းပင်းနိုင်လျှင် အဘယ်မျှကောင်းပါမည်နည်း။

နောက်လိုအပ်နေတာတစ်ခုက နိုင်ငံခြားရောက် ကိုယ့်မြန်မာ များ အလုပ်ရရှိရေးအတွက် Agent fee စိုက်ထုတ်ကူညီခြင်း၊ နီးရာကျောင်းတိုက်၊ ဌာနတစ်ခုခု၊ စခန်းချ၊ Internet website များနှင့် ဆက်သွယ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသော မြန်မာများကို အလုပ်ရရှိ အောင်ကူညီခြင်း၊ အိမ်ခန်းများ စီစဉ်ပေးခြင်း၊ စားရေးသောက်ရေး ချို့တဲ့ပါက Peninsula အစရှိသော မြန်မာဆိုင်များ၊ ချိုသာသော ဈေးနှုန်းဖြင့် ဝါကြီးရင့်သူများက စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည့် တာဝန်ကို လုပ်ပေးနိုင်လျှင် တကယ်ပင် မြန်မာဖြစ်ရတာ အရ

တော်ပါလေစွာလို့ ဥဒါန်းကျူးကြပါလိမ့်မည်။

မြန်မာလူငယ်များကလည်း တို့တာဝန်အရေးလေးပါးဖြစ်သော စား၊ ဝတ်၊ နေရေး၊ ကျန်းမာရေးကို အဆင့်မြင့်နိုင်သမျှမြင့်အောင် ကြိုးစားကြရပါမည်။ စာရေးသောက်ရေးမှာ အာဟာရရှိလတ်ဆတ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များစားရမည်။ လိမ္မော်ရည်စသော အဖျော်ရည်များများသောက်ရမည်။ ရေသန့်သန့်ကို များများသောက်ရပါမည်။

‘လူမှာအဝတ် တောင်းမှာအကွပ်’ ဆိုသလို လှပကြော့ရှင်း၍ မျက်စိရှင်းသော အဝတ်များကို ရွာဖွေဝတ်ဆင်တတ်ရပါမည်။ အပေါက်အပြဲ မလုံမခြုံ မဖြစ်သင့်ပါ။ လှလေပိုကောင်းလေ မဟုတ်ပါလား။ အဝတ်အစား ပိုလျှံနေကြသော ကြွယ်ဝသူများက လိုအပ်သူများကို မျှဝေသင့်ပါသည်။ နေရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှေ့ကရောက်နှင့်နေသော သူများက လက်လှမ်းမီသမျှ ကူညီကြဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ စင်္ကာပူရှိ မြန်မာအိမ်များကို စာရင်းပြုစု၍ ဘယ်အိမ်မှာ ဘယ်နှစ်ယောက်စာရရှိနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် သိထားရပါမယ်။ အချက်အလက် မြန်မာသံရုံးမှာ ရနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ်နဲ့ဆောင်ထား အစောင့်အရှောက်တရားလေးပါး

စင်္ကာပူနိုင်ငံရှိ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးကျောင်းဖြစ်သော ဇယမင်္ဂလာ ဗုဒ္ဓဝိဟာရကျောင်းတိုက် Jayamangala Buddhist Vihara (ကလင်မတီ ကျောင်းတော်) တွင် ဒေါက်တာအရှင် ရာဟုလ ဦးဆောင်လျက် တရုတ်နှစ်သစ်ကူးရုံးပိတ်ရက် (၁၄ ရက်၊ ၁၅ ရက်၊ ၁၆ ရက်) နေ့များတွင် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဘဝအနှစ်သာရ တရားဓမ္မများ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းဝိပဿနာအလုပ်ပေး တရားများကို သုံးရက်တရား စခန်းလေးတစ်ခုကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် ဘုန်းဘုန်းကတော့ တရားစခန်းလေးဟာ မရည်ရွယ်ဘဲ ဖြစ်သွားခဲ့တယ်ဆိုပေမဲ့ မြတ်ဗုဒ္ဓရတရားတော် အနှစ်တွေကို အချိန်တိုတိုလေးအတွင်း သိခွင့်

ရလျက်တွဲအတွက် မိမိအတွက်တော့ တကယ့်ကို အကျိုးရှိခဲ့ပါတယ်။ တစ်နာရီ တရားထိုင်ပြီး (၁၅) မိနစ်လောက်နားကာ နောက်တစ်နာရီတွင် ဆရာတော်နှင့်တကွကျောင်းရှိ သံဃာတော် အရှင်မြတ်များက အလှည့်ကျတရားတော်များ ဟောကြားပေးခဲ့ပါတယ်။ ကလင်မတီးကျောင်းတော်တွင် ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သော အလုပ်မအားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အချိန်မပေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် (pocket meditation) လို့ ခေါ်ဆိုလို့ရနိုင်သော ကိုယ်စောင့်ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားလေးပါးကို ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

ထိုကိုယ်စောင့်ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားလေးပါးမှာ -

- (၁) ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း
- (၂) မရဏာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း
- (၃) အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း
- (၄) မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၁) ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း

အနုဿတိဆိုတာ အောက်မေ့ခြင်း၊ တမ်းတခြင်း၊ အမှတ်ရခြင်းကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံကို ခွဲခွာနေကြတဲ့အခါ ကိုယ်မွေးဖွားခဲ့တဲ့နေရာကို အမှတ်ရခြင်း၊ အမိ၊ အဖ၊ ဆွေမျိုး၊ နေရာ၊

ဒေသတွေကို တွေးလိုက်တိုင်း အမှတ်ရနေတာ၊ ထပ်ကာတလဲလဲ မြင်ယောင်တမ်းတ သတိရနေတာကို အနုဿတိလို့ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဆိုတာနဲ့ပေါင်းပြီး မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်ကို ထပ်တလဲလဲပွားများခြင်းသည် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းရာတွင် ဘုရား၊ ကျောင်းကန်၊ စေတီ၊ ပုထိုးသွားစရာမလိုဘဲ အချိန်ပေးစရာမလိုဘဲ မိမိတို့ ခရီးသွားနေစဉ်သော်လည်းကောင်း သွားရင်း၊ လာရင်း၊ နေရင်း၊ ထိုင်ရင်း၊ လုပ်ရင်း၊ ကိုင်ရင်းနဲ့ပင် ပွားများအားထုတ်လို့ ရပါသည်။

(၂) မရဏာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း

တကယ်တော့ လူတွေနဲ့ အနီးကပ်ဆုံး အရာဟာ 'သေခြင်းတရား' ပါ။ လူတိုင်းသွားရင်း၊ လာရင်း၊ နေရင်း၊ ထိုင်ရင်းနဲ့ပင် သေခြင်းတရားသည် အချိန်မရွေးကျရောက်လာနိုင်ပါသည်။ လူရဲ့ နောက်က အရိပ်လိုလိုက်နေတာပါ။ အချိန်နှင့်အမျှ အိုလာ၊ နာလာပြီး သေရန်နီးလာနေသည့်အဖြစ်ကို စဉ်းစားရင်း ယခုထက်မအိုမီ၊ လက်ရှိထက်ပို၍ မနာမိ၊ သေခြင်းတရားရောက်မလာမီ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ကြိုတင်ပြုရမည့် အချိန်သည် ယခုလက်ရှိအချိန်ပင်

ဖြစ်ကြောင်း၊ ‘သေခြင်းတရား’ ဟာ တစ်နေ့မှာ လူတိုင်းမလွဲမသွေ တွေ့ကြုံရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိလေးထားပြီး၊ အောက်မေ့သတိရ ပြီး ဉာဏ်ကနေမြင်လာအောင် ဉာဏ်မှာထင်လာအောင် ဆင်ခြင် လိုက်တာနဲ့ မရဏာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

(၃) အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း

လူသေမှ အသုဘမဟုတ်ပါ။ မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ စက်ဆုပ် စရာကြီးပါတကားလို့ ပွားများရပါမယ်။ ဦးခေါင်းထဲက ဦးကျောက် တွေ၊ အမြှေးတွေ မြင်လာတဲ့အထိ ပွားများပေးပါ။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ပိုင်း အူတွေ၊ အသည်းတွေ၊ ကျောက်ကပ်တွေ တစ်ပုံစီ၊ တစ်ပုံစီ မြင်အောင် ကြိုးစားပွားများပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ တပ်မက်မှု၊ တဏှာ၊ ရာဂကို ဖယ်ခွာနိုင်သည်အထိ ကြိုးစား၍ပွားများခြင်းကို အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

(၄) မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း

မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပုံနည်းမှာ အလွန်လွယ်ကူပါသည်။ သတ္တဝါတွေ အားလုံးအပေါ်မှာ ကိုယ်နဲ့တန်းတူထားပြီး မေတ္တာ ပွားများပါ။ အကျွန်ုပ်နှင့်တန်းတူ သတ္တဝါတွေ ကျန်းမာပါစေ။

ချမ်းသာပါစေ၊ ငြိမ်းချမ်းပါစေ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းပါစေဟူ၍ ရွတ်ဆိုကာ ဤစကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်အပေါ် စိတ်ကိုစူးစူး စိုက်စိုက်ထား၍ အကြိမ်ကြိမ်ရွတ်ဆိုပွားများပါ။ အလုပ်တစ်ခု လုပ်တော့မယ်ဆိုတိုင်းလည်း မိမိနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ ကိုယ်နဲ့တန်းတူ ထားပြီး အပြုခံရမဲ့သူ နေရာမှာကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက်ခံစားကြည့်ပါ။ ဒေါသမီးလျှံအကြီးတန်ဆိုသည့်အတိုင်း ဒေါသကြီးသူသည် လူသား ခြင်း အတူတူဖြစ်လျက် ရုပ်ဆိုးအကြီးတန်၍ မေတ္တာတရား ကြီးမား သူသည် ရုပ်လှ၏။ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် သူတကာတို့၏ ချစ်ခင်မှုကိုရရှိစေမည်။

အချိန်မပေးနိုင်လို့ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း အားမထုတ်နိုင်ရင် တောင်မှ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း(၄)ပါးထဲမှ တစ်ပါးပါးကို ပွားများအားထုတ် တယ်ဆိုလျှင် အန္တရာယ်နှင့် တွေ့ကြုံလာပါက လက်ထဲတွင် ဓား၊ ဒုတ်၊ လက်နက် တစ်စုံတစ်ရာ မပါသော်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား တစ်ပါးပါး လက်ကိုင်ရှိသူအတွက် မည့်သည့်အန္တရာယ်ကိုမှ ကြောက် စရာမလိုတော့ပေ။ အလုပ်အင်မတန်များကြပြီး အချိန်မပေးနိုင်တဲ့ သူတွေအတွက် ဝိပဿနာအားမထုတ်နိုင်ခဲ့ရင်တောင်မှ ထိုကိုယ် စောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားလေးပါးထဲမှ တစ်ပါးပါးကို မိမိတို့ သွားရင်း၊ လာရင်း လုပ်ကိုင်ရင်းနှင့်ပင် ပွားများအားထုတ်ပါက စိတ်ချမ်းသာ၊

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ

စိတ်ကြည်လင်တဲ့ မျက်နှာပေးနဲ့တင် လူချစ်လူခင်များတာ ပြောစရာ မလိုအောင်ပါပဲ။ မိမိကိုယ်ကိုယ်လည်း မကောင်းမှုမလုပ်ဖြစ်အောင် သတိပေးပြီးသား ဖြစ်သွားတာကြောင့် ကုသိုလ်အကျိုးပေးဖို့လည်း သိပ်လွယ်သွားပါတယ်။ ထို့ကြောင့် မိမိနာယူထားသမျှ ရေးသား ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။

တောင်အာဝရီကနိုင်း ယိုတိုးရိုးယားပြိုဒေါက်တာခင်မိမိစံတို့ အိပ်သစ်တက်ခင်လော

တောင်အာဝရီကနိုင်း Sun City ကိုသွားနေတတ်လည်ပတ်ခဲ့စဉ်

တောင်အာပရိကသို့ အလည်ရောက်ခဲ့သည်

မိမိသည် တစ်ချိန်က သြစတြေးလျကိုသွားရန် ဗီဇာ လျှောက်ခဲ့ဖူးသည်။ မိသားစုတစ်စုမှ တိပိဋကဆရာတော်နှင့် ပူးတွဲ ပင့်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ခေါ်စာတစ်စောင်ကိုပင် စီစဉ်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မိမိလက်ဝယ်၌ရှိ စင်ကာပူ၌နေထိုင်ခွင့် (Permit) ပါမစ်ကလေး၊ ကျောင်းကော်မတီ၏ ထောက်ခံစာ၊ Bank Statement ခေါ် ဘဏ်ငွေစာရင်းကိုသာ တင်ပြလျှောက်ထားလိုက်သည်။ ဒုတိယနေ့တွင် စာရွက်စာတမ်းများ စုံ မစုံ သြစတြေးလျသံရုံးကို သွားရောက်တွေ့ဆုံရသည်။ သံရုံးတာဝန်ခံအရာရှိက လိုအပ်ချက် (Requirements) များ ပြည့်စုံပါပြီ။ နောက်နှစ်ရက်ခန့်အကြာမှာ ပတ်စပို့လာယူနိုင်ကြောင်းပြော၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခဲ့ရသေးသည်။ အလှူရှင်မိသားစုလည်း ဗီဇာရလောက်သည်အထင်နှင့် အင်တာနက်မှ လေယာဉ်လက်မှတ်ကို ဝယ်ယူလိုက်တော့သည်။ ပတ်စပို့စာအုပ်ကိုချိန်းထားသောနေ့တွင်သွားယူရာ ဗီဇာမရသည့်အပြင်

ဗီဇာမပေးသည့်အကြောင်း ရှင်းလင်းချက်စာတစ်တန်း၊ ပေတတန်ဖြင့် ရှင်းပြထားသည့် စာတစ်စောင်ကိုရရှိလာခဲ့သည်။ လေယာဉ်လက်မှတ် လည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေတော့သည်။ တိပိဋကဆရာတော်အတွက် လိုလေ သေးမရှိစီစဉ်ပေးခဲ့ကြ၍ မြန်မာပြည်တွင် ဗီဇာအလွယ်တကူရရှိခဲ့ရာ ဆရာတော်အတွက် သာသနာပြုအခွင့်အလမ်းများစွာ ရရှိသွားခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ လောက်တွင် အင်္ဂလန်ကို အလည်အပတ်ရောက်ချင်လွန်း၍ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ပြန်ပါသည်။ အင်္ဂလန်တွင်နေထိုင်သော ရခိုင် ရဟန်းတစ်ပါးကို တိုင်ပင်ကြည့်ရာ၊ သူ့အနေနဲ့ ဘာမှလုပ်မပေးနိုင် ကြောင်း သူ မြန်မာပြည်မပြန် ခင်ရောက်လာရင် လိုက်ပို့ပေးမည်ဟု သာ အကြောင်းပြန်ကြားခဲ့သည်။

အမှန်မှာ ထိုရဟန်းသည် မိမိတို့ကျောင်း၌ လနှင့်ချီ၍ တည်းခိုဖူးသည်။ သူ ဂျပန်သွားလည်တုန်းက မြန်မာကျောင်းတွင် တစ်ပတ်ခန့်သာ တည်းခိုမည်ဟု ရည်ရွယ်ထားခဲ့သော်လည်း မိမိဂျပန် ပြည်သွားလည်ခဲ့စဉ်က ရင်းနှီးခဲ့သောသူအချို့ကိုဆက်သွယ်ပေးကာ ဂျပန်ပြည်၌ လနှင့်ချီ၍ နေထိုင်ခွင့်ရရှိ ဖူးသူဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အင်္ဂလန်ဗီဇာရရှိရေးအတွက် စင်ကာပူနေ ဦးစိုးလွင်+ဒေါ်ကြည်ကြည်ဝေ သား မောင်ဝီလီယံ မိသားစုက အင်္ဂလန်နေ အစ်မတစ်ယောက်ဖြစ် သော ဆရာဝန်ကြီးထံမှ ဖိတ်ခေါ်စာတစ်စောင်နှင့် Bank State- ment စသည် တောင်းခံပေးပါသည်။

သို့သော် မြန်မာဒီမိုကရေစီမအောင်မြင်သေးသည့် ကာလ၊

မြန်မာပတ်စပို့များ သေးသိမ်နေသည့်ကာလနှင့် တိုက်ဆိုင်နေပြန်၍ အင်္ဂလန်ဗီဇာကို စင်ကာပူရှိ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီမှတစ်ဆင့် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာလမ်ပူကို ပို့ဆောင်ပေးရသည်။ အကြောင်းပြန်လာသောအခါ ဗီဇာမအောင်မြင်ကြောင်း (Reject) ဖြစ်ကြောင်းသိရ၍ အထူးပင် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ဗီဇာတစ်ခု approve အောင်မြင်စွာ ရရှိရေးအတွက် ဗီဇာလျှောက်သူသည် Bank Statement ခေါ် ငွေစုဘဏ်၌ ငွေကြေးရှိသင့်သလောက်ရှိရပါသည်။ များလွန်းရင် ထိုငွေတွေ ဘယ်လိုရှာထားသလဲ ဘယ်မှာသုံးမလဲ စသည် သံသယ တွေကြောင့် ဗီဇာထုတ်မပေးပါ။ ရဟန်းသံဃာဖြစ်လျှင် ပို၍ပင် ခက်ပါသည်။ ငွေကို ဘာကြောင့်စုထားသလဲ ငွေများများပြလိုက် လျှင် သူတို့နိုင်ငံကိုရွှေ့ပြောင်းဖို့ စိတ်ကူးနေသလားဟုယူဆကာ ဗီဇာအငြင်းခံရတတ်ပါသည်။ ဖိတ်ခေါ်သူ Local Sponsor လုပ်သူက အစအဆုံး ဗီဇာလျှောက်ပေးနိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါအတားအဆီးများကို ရင်ဆိုင်ဖူး၍ ခရီးသွားရန် စိတ်ကုန်နေသော မိမိသည် အမှတ်မထင် ဒကာမကြီး ဒေါ်ခိုင်ငွေအောင် က ဖုန်းဆက်လာပါသည်။ ဒကာမကြီးနှင့် တစ်ခါက စကားပြောဖူး၍ သူမသည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ပထမဆုံးသော အိုင်စီအက်(ICS) အရေးပိုင်ဝန်ထောက် ဦးဦးကျော်ခိုင်၏ တူမအရင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားဖူးပါသည်။ ဦးဦးကျော်ခိုင်သည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က တိုင်းပြည် မတည်ငြိမ်တုန်း ရခိုင်မြောက်ပိုင်း၌ ဘင်္ဂါလီများတိုက်ခိုက်ခံရ၍

ကွယ်လွန်ခဲ့ကာ ရေတိမ်နစ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သိပ္ပံမောင်ဝတို့နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ဒကာမကြီးပြောတာက 'အရှင်ဘုရားကို တောင်အာဖရိကကို ပင့်ဆောင်ချင်ပါတယ်။ အိမ်သစ်ဝယ်ထား၍ အိမ်သစ်တက် မင်္ဂလာလုပ်ရင်း ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကောင်းမှု ပြုလုပ်ချင်ပါကြောင်း ဆန္ဒရှိရင် သူတို့ စတင်ပြင်ဆင်မည့်အကြောင်း' လျှောက်ထားလာပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ငြင်းစရာမရှိပါကြောင်း သဘောတူပြီး ဒကာမကြီးသည် SIA ခေါ် စင်ကာပူလေယာဉ်လိုင်းမှ လေယာဉ်လက်မှတ် အသွားအပြန်တစ်စောင်ကို \$2000 ခန့်ဖြင့် ဝယ်ယူထားသည်။ ၁၁-၁၂-၂၀၁၃ နေ့ည သန်းခေါင်ယံကျော်၌ စင်ကာပူမှထွက်ခွာရမည်ဖြစ်သည်။ ၁၀ နာရီခွဲကြာမည် သူတို့ မိသားစု ဂျီဟန်းနစ်ဘတ်မြို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်မှ စောင့်ကြိုနေမည့်အကြောင်း၊ လေဆိပ်ဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို ပိုက်ဆံပေးငှားရန် ကားကြိုခိုင်းထားကြောင်း လျှောက်ထားပါသည်။ ဒကာမကြီးသည် စင်ကာပူ၌ရှိစဉ်ကပင် ဗီဇာကိစ္စကို ကိုယ်တိုင်လျှောက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဒကာမကြီးသည် ခရီးစဉ်အချိန်ဇယားရေးဆွဲပေးကာ တိတိကျကျ မှာကြားထားခဲ့သည်။

ဒကာကြီးအမည်က ဦးဌေးအောင်ကျော်၊ သမီးကြီး ဒေါက်တာခင်မိမိစံ၊ သား ဒေါက်တာရဲအောင်ကျော်တို့တစ်တွေ ပရိတိုးရီးယားမြို့တော်၌ နေထိုင်ကြသော်လည်း ဒကာမကြီးသည် စင်ကာပူ၌တစ်ယောက်တည်းနေထိုင်ကာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၌

အလုပ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။ သာမန်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ မိသားစုအပေါ် အတွယ်တာမထားဘဲ အလုပ်နှင့်အိမ်၊ အိမ်နှင့် အလုပ်သာ အချိန်ကုန်လွန်လေ့ရှိပါသည်။ မနက် နို့တစ်ခွက်သောက်၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်၊ ရုံးသွား နေ့လယ်စာတစ်ခုကောင်း ကောင်းစားလေ့ ရှိကြောင်း ပြောပြဖူးသည်။ အသက်အရွယ်ရှိနေပြီး မည်သည့်ရောဂါမှ မခံစားရသေးဘူးပေ။ သူ့ဖခင်သည် အတိတ်တစ်ချိန်က ရန်ကုန် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး၏ ဆေးရုံအုပ်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ မိခင်ကြီးသည် ဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသူဘဝ၌ အိမ်ထောင်ကျသွားခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ အိုင်စီအက် ဦးဦးကျော်ခိုင်သည် သူ့မိခင်၏အစ်ကိုကြီးဖြစ် သည်။ ရခိုင်တို့ထုံးစံအတိုင်း ဦးဟုအမည်ရှေ့ပါလျှင် သားကြီး သမီးကြီးဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။ ဖခင် ဆရာဝန်ကြီးသည် ဂဠုန်ဦးစောကို အာဇာနည်ကြီးများအား လုပ်ကြံမှုဖြင့် ကွပ်မျက်သော အခါ သေမသေ စစ်ဆေးရသူလည်း ဖြစ်သည်။ ညီမအရင်း မနီလာသိန်းသည် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ ပရိတိုးရီးယားမြို့တော်၌ ခင်ပွန်းဒေါက်တာ ခင်မောင်ထွေး(လက်ထောက်ဆေးရုံအုပ်ကြီး)သမီး ဒေါက်တာသဇင်ထွေးတို့နှင့် ကြီးမားသော အိမ်ကြီးဂေဟာ၌ နေထိုင် လျက်ရှိပါသည်။

ဒကာမကြီး၏ မိခင်ကြီးသည်လည်း သမီးနှစ်ယောက် မိသားစုများနေထိုင်ရာ တောင်အာဖရိကအထိလိုက်လာပြီး ထိုနေအိမ် ၌ပင် ခေါင်းချသွားခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ မိမိသည် ခရီးသွားရမည့်ည

တွင် စင်ကာပူလေဆိပ်သို့ ဦးဝရဗုဒ္ဓိနှင့်အတူ ဒေါက်တာမြင့်မြင့်ကြည် တို့ မိသားစုလိုက်ပို့ပေးကြသည်။ ခရီးစဉ်သည် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ အစအဆုံး မိုင်ပေါင်း (၅၀၀၀) ကျော်ခန့်ဝေးပြီး (၁၀) နာရီခွဲခန့် ပျံသန်းရမည်ဖြစ်သည်။ စင်ကာပူနှင့် အောင်အာဖရိကနိုင်ငံသည် စံတော်ချိန် (၆) နာရီခန့် ကွာခြားပါသည်။ လေယာဉ်သည် သန်းခေါင်ယံကျော်လောက်တွင် ထွက်ခွာခဲ့သည်။ လေယာဉ်ပေါ်တွင် လည်ပင်းအညောင်း သက်သာရန်နှင့် အအေးဒဏ်ကာကွယ်ရန် ကိုထူးထက်အောင်+ မအိသ္မာဝင်းတို့ လှူဒါန်းလိုက်သော လည်ပတ်ခေါင်းအုံး၊ အနွေးထည်များဝတ်ဆင်ကာ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ အာဖရိကတောင်ဖက်အစွန်မှ ဝှတ်ဟုတ်၊ ကိတ်တောင်း စသည်ကို လူသိများပေမည်။ ကမ္ဘာ့ ပထမတန်းစားနိုင်ငံဖြစ်နေ၍ မြန်မာတို့ကဲ့သို့ တတိယကမ္ဘာမှလာသော ပတ်စပို့များကို ဗီဇာ၁၄ ရက်သာ နေထိုင်ခွင့်ပေးမည်ဟု ICA အရာရှိ ကပ္ပလီပြောလာသေးသည်။ ဦးဌေးအောင်ကျော်+ဒေါ်ခိုင်ငွေအောင်၊ သား ရဲအောင်ကျော်၊ အာဖရိကရောက် ချမ်းမြေ့ဦးခင်မောင်ဝင်းတို့ တောင်အာဖရိက၏ အာဖရိကစီးပွားရေးမြို့တော် ဂျိုဟင်းနစ်(စ)ဘန်းလေဆိပ်မှာ လာကြိုကြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ အစိုးရရုံးစိုက်ရာမြို့တော် ပရီတိုးရီးယားမြို့သို့ တစ်နာရီအတွင်းရောက်ရှိသွားခဲ့သည်။ ဦးဌေးအောင်ကျော်+ ဒေါ်ခိုင်ငွေအောင်တို့၏ တစ်ထပ်တိုက်ကြီးကို ကျောင်းအမှတ်ဖြင့် သီတင်းသုံးရန် လှူဒါန်းထားကြ

သည်။ နောက်နေ့မှစ၍ သမီးခင်မိမိစံ၏ အိမ်သစ်တက်မင်္ဂလာနှင့် တရားပွဲတွင် ဆရာဝန်ကြီးမိသားစုများ သံအမတ်ကြီးဗိုလ်ချုပ်မြင့်နောင်တို့လည်းလာရောက်ပြီး တရားနာယူအားထုတ်ခဲ့ကြသည်။ နောက်နေ့များတွင်လည်း ဆရာဝန်မိသားစုအိမ်များမှ ပင့်ဆောင်ကာ ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။ မြန်မာသံရုံးမိသားစုလည်း ပင့်ဆောင်ကာ ဆွမ်းကပ်တရားနာယူကြသေးသည်။ ဆယ်ရက်တာကာလအတွင်း ပရီတိုးရီးယားမြို့တော် နေရာအနှံ့ရောက်ခဲ့သည်။ နိုဗယ်လ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင် Nelson Mandela ဈာပနကိုလည်း ခက်ခက်ခဲခဲတက်ရောက်ရန် လူသိန်းပေါင်းများစွာနှင့်အတူ တန်းစီ၍ ကြိုးစားခဲ့သေးသည်။

သမ္မတအိုဘားမား စသော နိုင်ငံတကာခေါင်းဆောင်များ၊ အာဖရိကတစ်တိုက်လုံးမှ လူသန်းပေါင်းများစွာ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ Sun City ဟု ခေါ်သော နာမည်ကျော် နေရာတစ်ခုကိုလည်း ရောက်ခဲ့သည်။ Cradle of Humankind ခေါ် လူသားများ စတင်ပေါ်ပေါက်ရာ လိုဏ်ဂူတစ်ခုကိုလည်းရောက်ခဲ့သည်။ ဒေါ်ခိုင်ငွေအောင်၏ညီမ မိသားစုက ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သော အထင်ကရနေရာများကို လိုက်ပို့ပေးခဲ့သည်။ ဒေါက်တာခင်မောင်ထွေးသည် ရွှေဘိုနယ်သား တရုတ်အနွယ်ဖြစ်ပြီး အထူးတက်ကြွဖျတ်လပ်သူဖြစ်သည်။ စင်ကာပူမပြန်မီတစ်ရက်က Johannesburg (ဂျိုးဟင်းနစ်ဘန်း) ကို အလည်သွားခဲ့ကြပြန်သည်။ ကမ္ဘာဖလားပွဲတော်ကျင်းပခဲ့သည့်

အတိတ်တစ်ချိန်က အိပ်မက်များ

နေရာများ Nelson Mandela ၏ နေအိမ်သည် နိုဘယ်လ်ဆုရ ဘုန်းကြီးတူးတူးအိမ်နှင့် တစ်လမ်းတည်းမှာရှိကြောင်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ရွှေတွင်းကြီးများ၊ စိန်တွင်းကြီးများဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝလျက် ဒီမိုကရေစီအပြည့်အဝဖြင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကိုလည်း ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရရှိပြီးသားဖြစ်နေသည်။ မည်သည့်နေရာကိုကြည့်ကြည့် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်လမ်းများ၊ ပန်းခြံများ၊ တိုက်တာအဆောက်အအုံများကို တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာဆရာဝန်မိသားစုအများစု အပါအဝင်မိသားစု သုံးဆယ်ခန့်သာရှိသော တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ၌ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနေရာတစ်ခုကို ပရိတိုးရီးယားမြို့တော်၌ ပိုင်ဆိုင်ထားကြကြောင်း သိရှိခဲ့သည်။ မြန်မာသံရုံးအတွက် မြေကွက်ကျယ်ကြီး တစ်ခုကိုလည်း ဝယ်ယူထားပြီးဖြစ်သော်လည်း အဆောက်အအုံ မဆောက်လုပ်နိုင်သေးပေ။ လူဖြူများသည် ရာစုနှစ်များစွာ အုပ်ချုပ်နေထိုင်ခဲ့သောလည်း fatality rate (လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း) ကျဆင်းလာသော လူဖြူအုပ်စုများ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်အနည်းငယ်က နယ်ဆင်မင်ဒဲလားဦးဆောင်သော လူမဲများကို အရှုံးပေးကာ မျောက်သစ်ကိုင်လွတ် ဖြစ်ခဲ့ကြရကြောင်း သိရှိခဲ့ပါသည်။ မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့ သတိထားဖွယ် ဗဟုသုတတစ်ခုပင် ဖြစ်လေသည်။ မိမိသည် တောင်အာဖရိကမှ ၂၀-၁၂-၂၀၁၃ နေ့တွင် စင်ကာပူကို လုံခြုံချောမွေ့စွာ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

MAHASANTISUKHA BUDDHA SASANA CENTRE
Yangon, Myanmar.

COMPLETION CERTIFICATE

This is to certify that A SHIN VICITTA

Sāsana Registration No. 11/RBN(SA)000340 son/daughter of U BA SAN

pupil of U INDAKA, ATWEN PYIN, RAMBYE, RAKHINE STATE

has successfully completed the Foreign Missionary Abbots Training Course held for Academic Year

2000-2001 with the following subjects :-

1. English (Intermediate Upper Level)
4. Buddhism in English Study (Dhammasāriya)
7. General Knowledge

2. Chinese (Elementary)
3. Meditation (Theory and practice)

3. Computer Training (Computer basic course)
6. Advanced Communication Skills

MISC. Reg. No. 005

[Signature]

[Signature]

Maha Saddhamajotikachariya
Theravāda U Say Myint,
Chairman of the Upatthāka Executive Committee

Venerable U Paññā vādisa
Agga Maha Paṇḍita, Agga Maha Saddhamma Jotthi
Ovādācariya Sayadaw

Dated 9.2.2002

Official translation approved by the University of Kelaniya, Sri Lanka

UNIVERSITY OF KELANIYA, SRI LANKA

*On successful completion of the prescribed courses of study and
examinations of the*

Postgraduate Institute of Pali and Buddhist Studies

Um. Adim Vicitta

*Was admitted to the Degree of
Master of Arts*

on

and

was conferred the Degree at the Convocation held

on 25th June 2005

*Witness our hands this Twenty Third Day of June
two thousand Five*

Killekeratne
CHANCELLOR

Sgd. K. Tillekeratne
Vice - Chancellor

K. A. S. L. Jayatissa
REGISTRAR

Sgd. K. A. S. L. Jayatissa
Registrar

LONDON BUSINESS SCHOOL

Diploma

in

ENGLISH

is awarded to

REV. ASHIN VICITTA

*who has fulfilled the
course requirements of the institution at
the Diploma examination held in*

JUNE 2003

Ref. No. 02/11/DIE/129

Course Director

Managing Director

BUDDHIST AND PALI UNIVERSITY OF SRI LANKA

This is to certify that

Ven. Ashin Vicitta

*having successfully completed the prescribed courses of study
and the examinations of the
Buddhist and Pali University of Sri Lanka
was admitted to the Degree of*

Master of Arts

on

01st September 2004

and

*was conferred the Degree at the Convocation held in Colombo
on 26th April 2005*

[Signature]
Vice Chancellor

[Signature]
Registrar

*We, the Chancellor,
the Vice-Chancellor and
the Members of the Management Council
and the Academic Council of the
University of Pune certify that*

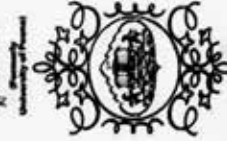
*Mr. Mohin Kherke
Nikhil, Son of Mr. M. N. Co.
having been examined and found duly
qualified for the degree of*

Doctor of Philosophy
(Ph.D.)

*The said degree has been conferred in him.
The testimony whereof is at
the end of the said University*

**University
Of
Pune**
UNIVERSITY OF PUNE

**पुणे
विद्यापीठ**

आरटी, पुणे विद्यापीठाचे कुलगर्हि,
कुलगुरु आणि
व्यवस्थापन परिषद
व विद्या परिषद सदस्य,
प्रमाणित करितो आहे.

येन उत्तीर्ण दीर्घिका
आहेते नाव : काउ ह्या यीन आउ

विद्यावाचस्पति
(पाठी)

पदवीस पात्र झाल्याबद्दल त्यांना
ही पदवी प्रदान करण्यात येत आहे.
याची साक्ष म्हणून विद्यापीठाची अधिकृत मुद्रा
येथे अधिकृत करण्यात येत आहे.